



**УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ**  
**ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА**

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: [info@fpnbl.org](mailto:info@fpnbl.org) [www.fpnbl.org](http://www.fpnbl.org)



**ИЗМЈЕНЕ НАСТАВНОГ ПЛАНА И ПРОГРАМА**  
**НА ПРВОМ ЦИКЛУСУ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА СОЦИЈАЛНИ**  
**РАД**

**Бања Лука, децембар 2016.**

## Садржај

1.	УВОД	3
2.	РАЗЛОЗИ ЗА ПРОМЈЕНЕ У НАСТАВНОМ ПЛАНУ И ПРОГРАМУ	3
3.	ИСХОДИ УЧЕЊА ИЗМИЈЕЊЕНОГ НАСТАВНОГ ПЛАНА И ПРОГРАМА	5
4.	ОБРОЗЛАЖЕЊЕ ПРОМЈЕНА У НАСТАВНОМ ПЛАНУ И ПРОГРАМУ	6
5.	РЕСУРСИ И УСЛОВИ ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ПРОМЈЕНА У НАСТАВНОМ ПЛАНУ И ПРОГРАМУ	15
6.	УСКЛАЂЕНОСТ ПРОМЈЕНА СА ПРОГРАМИМА У ОКРУЖЕЊУ	16
7.	НАСТАВНИ ПЛАН ПРВОГ ЦИКЛУСА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА СОЦИЈАЛНИ РАД	17
8.	ЛИСТА ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА СА НАУЧНИМ ОБЛАСТИМА И НОСИОЦИМА	19
9.	СИЛАБУСИ ПРЕДМЕТА ЦЕЛОКУПНОГ ПРОГРАМА	23

# **ИЗМЈЕНЕ НАСТАВНОГ ПЛАНА И ПРОГРАМА НА ПРВОМ ЦИКЛУСУ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА СОЦИЈАЛНИ РАД**

## **1. УВОД**

Универзитетско образовање за социјални рад у Републици Српској започело је на Филозофском факултету у Бањој Луци 2000. године, а оснивањем Факултета политичких наука 2009. године, студијски програм Социјални рад постао је један од четири студијска програма на овом факултету. То је и једино високошколско образовање из научног поља социјалног рада у Републици Српској. У протеклих 16 година постојања овог студијског програма уписана су 1084 студента, а у истом периоду дипломирало је 420 студената.

Образовање за социјални рад остварује се у сложеним интердисциплинарним студијама неопходним за многе улоге социјалног рада у савременом друштву. У току четворогодишњег студија студенти стичу разноврсна теоријска и методолошка знања из широког спектра социолошких, правних, политиколошких, психолошких и педагошких дисциплина. Кључно мјесто и посебна пажња припада дисциплинама из научног поља социјалног рада, које су сврстане у три уже научне области: Социјална политика, Теорије и методологије социјалног рада и Подручја социјалног рада.

Важан извор за стицање знања, осим теоријског рада, је обавезна практична настава која се одвија у установама социјалне заштите, образовним и здравственим установама, органима јавне управе, невладиним организацијама и надлежним министарствима под будним оком ментора-практичара који своје искуство и знања преносе студентима.

Професија социјалних радника има широке могућности запошљавања. Највећи број дипломираних социјалних радника запошљава се у социјалним установама (јавним и приватним). То су центри за социјални рад и установе за збрињавање дјеце и одраслих лица. Посљедњих година у образовним установама запослено је 30 социјалних радника, а развојем невладиног сектора отворен је нови простор за запошљавање социјалних радника. Поред наведених, запошљавање се врши и здравственим установама, савјетовалиштима, вјерским организацијама, хуманитарним организацијама, органима управе, специјалним установама итд.

По завршетку четворогодишњих студија стиче се звање дипломирани социјални радник чије академско образовање може се наставити на другом циклусу студирања, а у скорије вријеме и на трећем циклусу студирања.

Наставни план и програм овог студијског програма лиценциран је 2010. године, а измјене и допуне у овире 20 ECTS бодова извршене су 2013. године.

## **2. РАЗЛОЗИ ЗА ПРОМЈЕНЕ У НАСТАВНОМ ПЛАНУ И ПРОГРАМУ**

Студијски програм Социјали рад од оснивања до данас непрекидно ради на свом развоју и зато стално прати одвијање наставног плана и програма, анализира остварене резултате и идентификује проблеме и потребе како би се усавршавао. Резултат таквог

приступа је и одлука да се постојећи наставни план иновира у оквиру 20-60 ECTS бодова.

Промијене које су урађене у наставном плану и програму, усклађене су са свим принципима Упутства за израду и побољшање студијских програма на Универзитету у Бањој Луци (које су донијети на основу члана 34. Статута Универзитета у Бањој Луци од стране Сенат Универзитета на 52. сједници одржаној 29.09.2011.) , а продуковане су сљедећим разлозима:

- Друштво РС и БиХ непрекидно се налази у промијенама и различитим реформама које су продукт савремених друштвених процеса изазваним последицама рата, транзицијом, економском кризом, процесима глобализације, европским интеграцијама и слично. У врло сложенем друштвеном контексту стално расте број појединаца, породица и група које су у стању социјалне потребе или су у непрекидном ризику због чега им треба помоћ заједнице. Сви системи социјалне сигурности су у кризи, због чега су у немогућности да одговоре на нарасле потребе, те одговорност за социјалну сигурност постепено прелази са државе на појединца и породицу који имају низ тешкоћа и често нису у могућности да преузму такве обавезе. Различити системи организације државе издвајају велика средства за социјалне накнаде, међутим она мало долазе до најсиромашнијих, тако да је њихов утицај на смањење сиромаштва незнатан. Социјална давања су ниска и не обезбјеђују покриће основних трошкова живота и нису доступна великом броју појединаца и породица које имају потребу за њима. Све ово изискује промијене у свим социјалним системима које обавезују социјални рад да их прати, учествује у њима, промовише их и активно ствара боље и хуманије друштво.
- Образовање социјалних радника мора ићи у корак са промијенама у дјелатностима социјалног рада како би социјални радници били оспособљени за реализацију своје професионалне улоге, даље школовање и усавршавање и оспособљавање за истраживања друштвених појава и у социјалном раду у циљу унапређења и изналагања рјешења.
- Обавеза веће усклађености студија са Међународним општим стандардима за образовање социјалних радника (Global Qualifying Standards for Social Work Education and Training) које је усвојила Међународна асоцијација студија за социјални рад и Федерација социјалних радника 2004. године ([www.iassw.soton.ac.uk](http://www.iassw.soton.ac.uk) или [www.ifsw.org](http://www.ifsw.org)), као и Европска асоцијација школа социјалног рада, чији члан је и наш студијски програм Социјални рад (<http://eassw.org/>).
- Захтјевима праксе социјалног рада за усклађености садржаја Наставног плана са потребним знањима и вјештинама социјалног рада у остваривању дјелатности социјалне заштите и других дјелатности у којима се запошљавају социјални радници (образовања, цивилног сектора, здравства, управе);
- Потреба за свеобухватнијим образовањем социјалних радника у коме значајно мјесто заузима стицање знања и вјештина за социјални рад са припадницима осјетљивих група који имају специфичне потребе (стари, дјеца, особе са инвалидитетом, жртве насиља, малољетни делинквенти, зависници, особе са проблемима у менаталном здрављу, сиромашни, мањине....).
- Потреба за већом усклађености и компатибилности програма са програмима образовања у земљама у окружењу како би се поспјешила

- мобилност студената, наставног особља и дипломираних социјалних радника.
- Потреба за већим учешћем практичне наставе како би дипломирани социјални радници били припремљени за професионалну праксу са појединцима, породицама, различитим групама и заједницама, на различитим географским локацијама и различитим контекстима. Практика студената социјалног рада у развијенијим земљама и школама социјалног рада варира у броју сати проведених на пракси социјалног рада од 300-800 сати у току образовања студената за социјални рад. Пратећи трендове европских земаља и школа социјалног рада, наш Студијски програм новим измјенама у овом дијелу Наставног плана и програма задовољава Глобалне стандарде за образовање и тренинг професионалних социјалних радника Међународне асоцијације школа социјалног рада (Global Standards for Education and Training of the Social Work Profession, IASSW; [http://cdn.ifsw.org/assets/ifsw\\_65044-3.pdf](http://cdn.ifsw.org/assets/ifsw_65044-3.pdf), str.5-6).
  - Потребе за развојем и установљавањем нових предмета према локалним и националним приоритетима (национална социјална политика, социјални рад са основним корисницима у социјалној заштити).
  - Потребом да се успостави правичније и усклађеније вредновање појединих научних области (Теорија и методологија социјалног рада, Подручја социјалног рада и Социјална политика), предмета (број часова наставе и вјџби и број ECTS бодова) и методских поступака (социјални рад са појединцем, социјални рад са групом, социјални рад у заједници), као и структура предмета (основни, дисциплинарни, уско дисциплинарни, комплементарни и општи);
  - Проширење људских наставничких потенцијала на студијском програму Социјални рад што омогућава већу покривеност наставе од стране домаћег кадра из ускостручних и дисциплинарних предмета;
  - Захтјеви студената за више практичног рада и већег учешћа предмета са садржајима из директног рада са корисницима.

### **3. ИСХОДИ УЧЕЊА ИЗМИЈЕЊЕНОГ НАСТАВНОГ ПЛАНА И ПРОГРАМА**

Исходи учења новог наставног плана засновани су на Међународним општим стандардима за образовање социјалних радника (већ поменути у горњем дијелу текста, доступно на [http://cdn.ifsw.org/assets/ifsw\\_65044-3.pdf](http://cdn.ifsw.org/assets/ifsw_65044-3.pdf)), према којима би сваки студент требао да:

- усвоји знања о људском понашању и социјалном окружењу с посебним нагласком на интеракцију појединац-у-окружењу, развој током животног вијека, интеракцију између биолошких, психолошких, социо-културалних и културалних фактора који обликују људски развој и понашање;
- знање о социјалној политици заједнице;
- знања и вјештине потребне за процјену и дјеловање на микро, мезо и макро нивоу с циљем предузимања развојних, заштитних, превентивних и/или терапеутских интервенција;
- критичко разумијевање социјалног рада као професије;
- критичко разумијевање развоја социјалног рада у одређеној средини;
- критичко разумијевање утицаја социо-структуралне неједнакости,

- дискриминације, друштвене и економске неправде на људско функционисање и развој;
- примјену вриједности, етичких начела, знања и вјештина у препознавању, суочавању и супротстављању неједнакости, социјалној, политичкој и економској неправди; и
  - знање и вјештине примјене истраживања у социјалном раду, укључујући етичко кориштење и критичко промишљање истраживања у пракси.

Овај наставни план и програм омогућава да по његовом савладавању студенти:

- Усвоје и разумију основна научна и стручна знања из теорија социјалног рада, основних методских поступака у социјалном раду (рад са појединцем, групом и у заједници), социјалне политике и њених подручја, као и из политиколошких, социолошких, психолошких, педагошких и правних дисциплина које су релевантне за социјални рад;
- Стекну знање и вјештине обавезном практичном наставом коју обављају у установама социјалне заштите, невладиним организацијама, здравственим установама, образовним институцијама и органима јавне управе;
- Могу примјенити стечено знање и разумијевање показујући професионални приступ у раду и струци и стечене компетенције;
- Буду способни да прикупљају податке и анализирају савремене токове социјалног рада и социјалне политике у постојећем друштвеном контексту и да разумију њихову међусобну повезаност и утицај;
- Могу успостављати комуникацију унутар и са окружењем социјалног рада и преносити информације, идеје, проблеме и рјешења стручној јавности;
- Изграде вјештине учења које су им неопходне за даље формално образовање и цјеложивотно учење.

#### **4. ОБРОЗЛАЖЕЊЕ ПРОМЈЕНА У НАСТАВНОМ ПЛАНУ И ПРОГРАМУ**

Студијски програм Социјални рад на сједници Вијећа студијског програма одржаној 08.12.2016.godine усвојио је сљедеће приједлоге измјена наставног плана и програма:

За I циклус студија:

**1. У првом семестру** извршена је промјена у броју часова наставе и вјежби, а у складу са тим и у броју ECTS бодова због правичнијег вредновања основних и дисциплинарних предмета из социјалног рада у односу на опште и комплементарне предмете за сљедеће предмете:

- Увод у политичке науке – мијења се вредновање предмета, умјесто 6 (шест) вреднује се са 4 (четири) ECTS бода због одлуке да се само базични предмети из социјалног рада вреднују са 6 (шест) ECTS бодова и да имају 3 (три) часа предавања и 2 (два) часа вјежби;
- Увод у филозофију - умјесто 2 (два) часа предавања и 2 (два) часа вјежби сада предмет има 2 (два) часа предавања и 1 (један) час вјежби и вреднује се умјесто 5 (пет) са 4 (четири) ECTS бода;

- Увод у социологију - умјесто 3 (три) часа предавања и три (три) часа вјежби сада предмет има 3 (три) часа предавања и 1 (један) час вјежби и вреднује се умјесто 7 (седам) са 4 (четири) ECTS бодова;
- Увод у социјалну политику - умјесто 3 (три) часа предавања и три (три) часа вјежби сада предмет има 3 (три) часа предавања и 2 (два) часа вјежби и вреднује се умјесто 7 (седам) са 6 (шест) ECTS бода;
- Предмет Основе психологије је промијенио вријеме извођења. Умјесто у 2 (другом) изучава се у 1 (првом) семестру). Предвиђена су 2 (два) часа предавања и 1 (један) час вјежби, умјесто 2 (два) часа предавања и 2 часа вјежби. Вреднује се са 4 (четири) умјесто са 5 ECTS бодова;
- Предмет Увод у педагогију је промијенио вријеме извођења. Умјесто у 2 (другом) изучава се у 1 (првом) семестру). Предвиђена су 2 (два) часа предавања и 1 (један) час вјежби, умјесто 3 (три) часа предавања и 1 (један) часа вјежби. Вредновање је смањено са 5 (пет) на 4 (четири) ECTS бода;
- Смањује се вредновање страног језика са 5 (пет) на 4 (четири) ECTS бода и број часова вјежби са 2(два) на 1(један) час.

## 2. У другом семестру извршене су сљедеће промјене:

- Предмет Основе права изводи се на 2 (два) часа предавања и 1 (једним) часом вјежби умјесто 3(три) часа предавања и 1 (једним) часом вјежби и вреднује се са 4 (четири) ECTS бода умјесто 5 (пет).
- Изборни предмети Основи економије и Савремена историја су избачени из програма због потребе увођења предмета из социјалног рада чија сазнања су неопходна социјалним радницима у раду;
- Извршено је премјештање предмета Увод у теорије социјалног рада из 3 (трећег) семестра у 2 (други) зато што се ради о основном предмету за разумијевање социјалног рада и теоријски је предуслов слушања других предмета;
- Извршено је премјештање предмета Социјални рад са појединцем из 3 (трећег) семестра у 2 (други), јер се ради о основном методском поступку у социјалном раду и потребе претходног слушања за друге методске поступке;
- Извршено је премјештање предмета Развојна психологија из 3 (трећег) семестра у 2 (други) у складу са помјерањем времена слушања првог предмета из психологије и стицања потребних знања за друге предмете као што су Социјални рад са дјецом и породицом, Социјални рад у заштити од насиља и сл. Повећан је број часова вјежби умјесто 1 (једног) часа вјежби, сада имамо 2 (два) часа.

## 3. У трећем семестру, поред наведених за предмете Увод у теорије социјалног рада и Социјални рад са појединцем, извршене су сљедеће промјене:

- Предмет Теорије социјалног рада премјештен је из 4 (четвртог) семестра у 3 (трећи) у складу са помјерањем времена слушања предмета Увод у теорије социјалног рада;
- Социјални рад у превенцији и заштити од насиља у породици мијења свој назив у Социјални рад и насиље у породици. Нови назив је краћи и садржи све елементе претходног назива и усклађен је са садржајем предмета. Садржај предмета је допуњен законском регулативом која уређује заштиту насиља у породици у РС, те прописаним начином остваривања заштитних мјера и казни у складу са важећим прописима. Предмет је промијенио статус из

обавезног у изборни, јер се у оквиру обавезног предмета Социјални рад са дјецом и породицом добијају основна знања о проблемима насиља у породици, а на изборном предмету Социјални рад и насиље у породици се продубљују. Такође, помјера се вријеме слушања из 3 (трећег) семестра у 4 (четврти), што је у складу са потребом да студенти прво савладају садржаје предмета Социјални рад са појединцем и Вјештине и технике социјалног рада са појединцем;

- Изборни предмет Студије рода је избачен због потребе увођења других предмета из социјалног рада, а концепт рода је заступљен у свим дисциплинарним и уско дисциплинарним предметима;
- Предмет Социјално право премјештен је из 4 (четвртог) семестра у 3 (трећи) у складу са могућим распоредом и могућности слушања тог предмета раније зато што су студенти већ слушали предмете из права и социјалне политике. Предмет се изводи са 2 (два) часа предавања умјесто 3 (три) и 1 (један) час вјежби умјесто 2 (два) и вреднује са 4 (четири) умјесто 6 (шест) ECTS бодова;
- Предмет Социјална психологија је премјештен из 5(петог) семестра у 3 (трећи) у складу са могућим распоредом и могућности слушања овог предмета раније зато што су студенти већ слушали предмете из психологија. Мијења се и број часова вјежби, умјесто 1 (једног) уводе се 2 (два) часа, а у складу са том промјеном мијења се и вредновање предмета са 4 (четири) на 5 (пет) ECTS бодова;
- Изборни предмет Социјална педагогија помјерен је из 6 (шестог) у 3 (трећи) семестар у складу са могућим распоредом и неусловљености слушања тог предмета са другима;
- Предмет Социјални рад са дјецом и породицом помјерен је из 3 (трећег) семестра у 4 (четврти), што је у складу са потребом да студенти прво савладају садржаје предмета Социјални рад са појединцем и Вјештине и технике социјалног рада са појединцем;
- Изборни предмет Увод у савјетовање је премјештен из 3 (трећег) у 4 (четврти) семестар због потребе да студенти прво савладају садржаје предмета Социјални рад са појединцем и Вјештине и технике социјалног рада са појединцем. Вредновање је смањено са 4 (четири) на 3 (три) ECTS бода;
- Предмет Породично право пребачен је из 4 (четвртог) у 3 (трећи) семестар због потребе да студенти прво одслушају овај предмет како би могли пратити и савладати градиво из предмета Социјални рад са дјецом и породицом и Социјални рад и насиље у породици. Мијења се број часова наставе и вредновање, тако да сада предмет има 2 (два) часа предавања умјесто 3 (три) и 2 (два) часа вјежби, а у складу с тим вреднује се са 5 (пет) умјесто 6 (шест) ECTS бодова;
- Уведен је нови предмет Вјештине и технике социјалног рада са појединцем као обавезни предмет са 3 (три) часа предавања и 2(два) часа вјежби: Вреднован је са 6 (шест) ECTS бодова као основни методски предмет у социјалном раду. Увођењем овог предмета изједначава се број предмета и часова за сва три методска предмета (Социјални рад с појединцем и Вјештине и технике социјалног рада с појединцем; Социјални рад са групом и Вјештине и технике социјалног рада са групом; Социјални рад у заједници и Вјештине и технике социјалног рада у заједници). Ова промјена је веома значајна за образовање социјалних радника, између осталог, и због чињенице да се из ова три основна методска приступа у социјалном раду изводе и надопоњавају многи предмети из уже научне области Подручја социјалног

рада, са посебним акцентом на социјални рад са различитим категоријама корисника (дјеца и породице, стари, малолетни делинквенти, зависници, особе са инвалидитетом итд.).

4. У четвртом семестру, поред наведених промјена, урађене су и следеће:
- Предмет Основе менаџмента у социјалном раду је промијењен у називу и садржају и уведен је предмет Менаџмент у социјалном сектору који прати промјене у приступима и актерима у дјелатности (мјешовити систем услуга, партнерски рад, квалитет услуга и набавка) и проширује поље изучавања менаџмента на цјелокупни социјални сектор бавећи се контекстом који обезбјеђује менаџмент у социјалном раду, а то су јавне службе, непрофитне организације, управа и приватне организације. Извршавање менаџерских активности и задатака се разматра на различитим облицима организовања социјалног сектора (јавни, цивилни, приватни ) и нивоа у организовању (систем и организација). Настала измјена и увођење овог предмета неопходно је због самог процеса менаџмента у дјелатностима социјалног сектора, у коме се истовремено одвијају два повезана и компатибилна процеса управљања: процес управљања системом и организацијом и он успоставља амбијент и ствара услове другом процесу управљања, а то је процес управљања услугама. Неопходно је прво упознати први процес, да би се могао разумјети други. Овако постављен садржај омогућава да се и боље разумије контекст у коме се одвија процес управљања у организацијама које пружају социјалне услуге и детаљније проуче и примјене дисциплине менаџмента у социјалном сектору, а то су стратегијски менаџмент и менаџмент квалитета. Извођење предмета одвијаће се кроз 2 (два) часа предавања и 1 (један) час вјежби, а предмет се бодује са 4 (четири) ECTS бода;
  - Предмет Ментално здравље је промијењен у наслову и сада се зове Ментално здравље и социјални рад, као и статусу из изборног у обавезни. Због промјене статус мијења и број бодова, тако да се вреднује са 4 (четири) ECTS бода. Изводиће се у 7 (седмом) умјесто у 4 (четвртом) семестру. Промјена је резултат потребе да се усклади назив предмета са садржајима који се у оквиру предмета обрађују, а који се према важећим силабусом нису обрађивали, као што су улога социјалног рада у координисаној бризи у заједници, законска регулатива којом се уређује област заштите лица са менталним поремећајима у Републици Српској, те улога социјалног рада у заштити, оснаживању, социјалном укључивању корисника и унапријеђењу менталног здравља. Промјена семестра је усљедила због потребе да студенти претходно добију знања из других предмета (методе рада са корисницима) како би разумјели садржај овог предмета. Измјена у статусу предмета, који је из статуса изборног прешао у статус обавезног предмета, оправдава се потребом да сви студенти имају знања из области менталног здравља, јер лица са менталним поремећајима, у складу са Законом о социјалној заштити, представљају основну категорију корисника социјалне заштите, те унапријеђење и заштита менталног здравља представља један од значајних задатака у социјалној заштити.
  - Предмет Савремена социологија је избрисан због потребе увођења предмета из социјалног рада;
  - Предмет Социјални рад са особама са инвалидитетом мијења статус из изборног у обавезни зато што се ради о предмету који се бави једном од основних корисничких група. Особе са инвалидитетом су идентификовани у

Закону о социјалној заштити као корисници, у структури корисника врло су бројни, социјални радници се ангажују као волонтери и професионалци у организацијама особа са инвалидитетом и због тога је неопходно да садржајем овог предмета буду упознати сви студенти социјалног рада. Овај предмет се из 4 (четвртог) семестра премјешта у 6 (шести), јер је неопходно да студенти претходно упознају основне методске поступке и да савладају предмет Социјални рад са дјецом и породицом. У складу са промјеном статуса мијења се и вредновање, умјесто 3 (три) са 4 (четири) ECTS бода;

- Предмет Социјални рад са групом премјешта се из 5 (петог) у 4 (четврти) семестар због потребе слушања и савладавања садржаја предмета прије предмета који се баве радом са појединим групама корисника;
- Предмет Цивилни сектор и социјални рад је промијенио наслов у Цивилни сектор и социјална заштита. У том смислу мијења се и садржај предмета усмјеравајући се на кључну дјелатност у коме се појављује цивилни сектор као актер и пружалац услуга, а то је социјална заштита. Такође, премјешта се из 5 (петог) семестра у 4 (четврти) због усаглашавања, а његово слушање није условљено слушањем и савладавањем градива из других предмета. Предмет се вреднује са 3 (три) умјесто са 4 (четири) ECTS бода;
- Предмет Пракса социјалног рада се трансформише на начин да се повећава број сати праксе у складу са Глобалним стандардима за образовање и обуку у социјалном раду и установљавају 3 (три) предмета: Пракса социјалног рада 1, Пракса социјалног рада 2 и Пракса социјалног рада 3. Укупно, практичан рад ће износити 300 часова;
- Предмет Пракса социјалног рада 1 износиће 45 (четрдесет пет) часова, вредноваће се са 3 (три) ECTS бода, одвијаће се кроз вјежбе 2 (два) у (4) четвртог семестру и биће базирана на практичном упознавању система, посјетама институцијама система и гостовању професионалаца запослених у пракси социјалног рада у наставном процесу;
- Пракса социјалног рада 2 садржаваће 90 (деведесет) часова практичног рада који ће се реализовати кроз волонтирање у самостално изабраној организацији од стране студената. Студенти ће бити обавезни да доставе потврду о волонтирању у трајању од 65 сати за вријеме од почетка студирања до краја љетњег семестра (шестог) на трећој години студија кад се и реализује овај предмет. Преосталих 30 сати студенти ће колегама, наставницима и сарадницима представљати активности које су обављали током волонтирања, рефлектирати и израђивати задатке у складу са предвиђеним исходима учења. Овај предмет се вреднује са 7 (седам) ECTS бодова и одвија се у 6 (шестом) семестру са 2 (два) часа предавања и 4 (четири) часа вјежби;
- Пракса социјалног рада 3 износи 160 сати (двадесет радних дана x 8 часова) практичног рада у установама социјалне заштите уз менторство стручних радника установе у којој се обавља пракса. По завршетку праксе, студенти сачињавају извјештај о обављеној пракси, достављају га одговорном наставнику, као и овјерену потврду ментора и институције/организације о обављеној пракси. Такође, студенти у оквиру овог предмета имају обавезу да обаве три студијске посјете, сачине извјештај о томе и доставе га одговорном наставнику. Предмет се вреднује са 12 ECTS бодова. Овај предмет ће се изводити у 7 (седмом) семестру са 2 часа предавања и 7 (седам) часова вјежби;

- Предмет Етика у социјалном раду мијења наслов у Етичка компетенција у социјалном раду. У складу са промјеном назива мијења се и садржа и усмјерава се на етичка знања, вриједности и вјештине као саставне елементе етичких компетенција у социјалном раду. Поред 2 (два) часа предавања уводе се и 2 (два) часа вјежби, што омогућава да се овај предмет вреднује са 4 (четири) ECTS бода умјесто досадашња 3 (три). Предмет се премјешта из 6 (шестог) семестра у 4 (четврти) што је у складу са временом слушања других предмета;
- Као изборни предмети у овом семестру се слуша и предмет Људска права и социјални рад. У постојећем програму у четвртом семестру постоји предмет Демократија и људска права као изборни предмет. За потребе социјалног рада неопходно је да предмет поред општих поставки о људским правима садржи и улогу социјалног рада у заштити и промоцији људских права, посебно права рањивих група, што није садржано у постојећем предмету и захтјева промјену. Због тога и промјена наслова предмета. Предвиђена су 2 (два) часа предавања и 1 (један) час вјежби, а предмет се вреднује са 4 (четири) ECTS бода. Овај предмет је у изборном блоку са предметом Социјални рад и насиље у породици.

**5. У петом семестру, поред наведених, извршене су сљедеће промјене:**

- Предмет Социјални рад у школи се премјешта из 5 (петог) у 8 (осми) семестар.
- Предмет Методе социјалног рада са групом мијења свој назив у складу са називима свих методских поступака и зове се Вјештине и технике социјалног рада са групом и премјешта се из 7 (седмог) семестра у 5 (пети) семестар, што студентима омогућава раније стицање знања и вјештина како би могли разумјети примјену групног рада кроз изучавање предмета који се баве социјалним радом са одређеним групама корисника;
- Предмет Заступање у социјалном раду као изборни предмет добија статус обавезног предмета и из 6 (шестог) семестра премјешта се у 5 (пети) семестар са 2 (два) часа предавања и 2 (два) часа вјежби умјесто 1 (једног) часа вјежби и вреднује се са 5 (пет) умјесто 4 (четири) ECTS бода. Обавезност овог предмета проистиче из чињенице да је заступање једна од кључних улога и етичка обавеза социјалног радника и да уско дисциплинарни предмети из подручја социјалног рада се у великој мјери заснивају на заступању. Стицање знања из овог предмета омогућава базична знања за те предмете.
- Предмет Социјални рад са особама треће животне доби мијења број часова предавања и вјежби и вредновање у ECTS бодовима у складу са вредновањем свих уско дисциплинарних предмета, тако да се овај предмет изводи на 2 (два) часа предавања умјесто 3 (три), 2 (два) часа вјежби и вреднује са 5 (пет) ECTS бодова.
- Изборни предмет Основе медијације мијења назив и проширује садржај. Нови назив предмета је Рјешавање сукоба у социјалном раду и изучава се у 5 (петом) семестру. На овај начин проширује се садржај предмета, јер се проучавају различити методски поступци у рјешавању сукоба, а не само један (медијација), као што је било до сада. Студенти ће се упознати са значењем сукоба у области социјалног рада и њиховог утицаја на породичне и социјалне проблеме. Студенти ће спознати потребу и развити вјештине мирног рјешавања сукоба, укључујући и медијацију. Предмет остаје изборни,

- премјешта се из 7 (седмог) у 5 (пети) семестар, изводи се 2 (два) часа предавања и 1 (један) час вјежби и вреднује се са 4 (четири) ECTS бода;
- Уведен је нови изборни предмет Историја Социјалног рада који се изводи на 2 (два) часа предавања и 1 (један) час вјежби и вреднује се са 4 (четири) ECTS бода. Образложење разлога за увођење овог предмета је сљедеће:  
Темељно изучавање предмета неке науке подразумијева познавање историјског развоја садржаја припадајућег предмета и развоја теоријско-методолошких основа те науке. То умногоме одређује квалитет разумијевања садашњег степена развоја социјалног рада, критичко промишљање о актуелном стању у науци и пракси социјалног рада, али и могућим правцима даљег развоја. Надаље, за разумијевање теоријско-методолошких и прагматичких обиљежја социјалног рада у националним оквирима значајне су спознаје о историјском развоју социјалног рада на међународном нивоу. Компарацијом фаза развоја социјалног рада у свијету и код нас стиче се увид о међусобним утицајима, те се може вршити квалитетно контекстуирање аутохтоних сазнања.  
С тим у вези, треба имати у виду да четврт вијека развоја социјалног рада у Републици Српској има за резултат кумулацију значајних доприноса у области науке и праксе социјалног рада, а посебно образовања за социјални рад. Отуда постоји потреба да нове генерације социјалних радника током студија стекну релевантна сазнања о развоју социјалног рада на националном нивоу. Имајући све ово у виду, постоји пуна оправданост за увођење предмета Историја социјалног рада. Тим више, што на универзитетима у БиХ и окружењу већ постоји такав предмет који се изучава на студијским програмима социјалног рада. Примјера ради, на Факултету политичких наука у Сарајеву изучава се Историја социјалног рада, на Филозофском факултету у Тузли Историја и етика социјалног рада, на Филозофском факултету у Новом саду Историја и развој социјалног рада, на Правном факултету у Загребу Повијест социјалног рада.  
У оквиру предмета Историја социјалног рада стичу се темељна теоријска знања о историјском развоју и исходиштима социјалног рада као професије, апликативне научне дисциплине и образовне дјелатности у националном и међународном контексту, као и увид у континуитет развоја социјалног рада од добровољне до професионалне, научне и образовне дјелатности. Студенти ће се упознати с најновијим истраживањима из историје социјалног рада у националном и међународном контексту.  
Изборни блок у петом семестру има три предмета: Историја социјалног рада, Педагошка ресоцијализација и Рјешавање сукоба у социјалном раду.
  - Предмет Радно право се премјешта из 5 (петог) у 6 (шести) семестар и слуша на 2 (два) часа предавања и 1 (једном) часу вјежби, те вреднује са 4 (четири) умјесто 6 (шест) ECTS бодова.
- б. У шестом семестру, поред наведених, извршене су сљедеће промјене:**
- Предмет Сиромаштво и социјална искљученост се премјешта из 7 (седмог) семестра у 6 (шести) због потребе увођења нових предмета у седмом семестру чије је учење и савладавање садржаја могуће послѣје савладавања предмета из основних методских поступака;
  - Предмет Социјална патологија се премјешта из 7 (седмог) семестра у 6 (шести) семестар како би студенти имали неопходна знања из социо

патолошких појава прије слушања предмета Социјални рад са зависницима и Социјални рад са малољетним делинквентима.

- Предмет Управни поступак мијења назив у Управни поступак и управни спор, изводи се на 2 (два) часа предавања и 1 (један) час вјежби. Вредновање остаје исто.
7. **У седмом семестру**, поред наведених промјена, урађене су сљедеће:
- Предмет Упоредни системи социјалне политике је пребачен из 8 (осмог) семестра у 7 (седми) ради усаглашавања наставног плана са захтјевима стандарда (број часова наставе и броја ECTS бодова). Промјена времена слушања нема утицаја на друге предмете;
  - Промијењено је вријеме слушања предмета Теорије и модели психосоцијалног рада који је пребачен из 7 (седмог) семестра у 8 (осми) семестар ради усаглашавања наставног плана са захтјевима стандарда (број часова наставе и броја ECTS бодова). Промјена времена слушања нема утицаја на друге предмете. У седмом семестру је и Пракса социјалног рада 3 која носи 12 ECTS бодова и мора се обавити у седмом семестру, што је захтјевало промјену код других предмета. Смањен је број часова предавања са 3 (три) на 2 (два) и предмет се сада вреднује са 5 (пест) умјесто 6 (шест) ECTS бодова;
  - Промијењено је вријеме слушања предмета Вјештине и технике социјалног рада у заједници који је пребачен из 7 (седмог) у 8 (осми) семестар ради усаглашавања наставног плана са захтјевима стандарда (број часова наставе и броја ECTS бодова). Промјена времена слушања нема утицаја на друге предмете. У седмом семестру је и Пракса социјалног рада 3 која носи 12 ECTS бодова, што је захтјевало промјену код других предмета;
  - Промијењено је и вријеме слушања изборног предмета Тимски рад у социјалном раду из 7 (седмог) у 8 (осми) семестар ради усаглашавања наставног плана са захтјевима стандарда (број часова наставе и броја ECTS бодова);
  - Уведен је нови обавезни предмет Социјална политика Републике Српске и Босне и Херцеговине са 2 (два) часа предавања и 1 (један) час вјежби. Предмет се вреднује са 4 (четири) ECTS бода. Наведени предмет се уводи зато што садржаји предмета Увод у социјалну политику и Социјална политика (изучавају се на првој години студија) не дају простор да се студенти упознају са системима социјалне политике у РС и БиХ у контексту друштвено политичког уређења БиХ, те да проучавају конкретне системе социјалне сигурности и друга подручја социјалне политике у нашој земљи. Дипломирани социјални радници требају да познају социјалну политику своје земље из најмање два разлога: запошљавају се у различитим подручјима социјалне политике (социјалној заштити, социјалном осигурању, здравству, образовању, раду и запошљавању) и у раду са корисницима требају да познају системе у којима корисници социјалне заштите остварују своја права како би могли управљати процесом пружања услуга. Садржај предмета обухватио је развој социјалне политике у Босни и Херцеговини и Југославији, уставну и законску уређеност ове области, подручја социјалне политике (рад и запошљавање, социјално осигурање, социјална заштита, дјечија заштите, заштита жртава рата, здравствена заштита и социјално политички аспекти образовања и стамбене политике) и политике, стратегије и социјалне програме у социјалној политици РС;

- Уведен је нови изборни предмет Међународни социјални рад са 2 (два) часа предавања и 1 (један) час вјежби који се вреднује са 3 (три) ECTS бода. Основна сврха увођења овог изборног предмета јесте упознавање студената са обиљежјима глобалне друштвено-политичке и професионалне сцене, која утичу на настанак, одржавање и приступ у третирању савремених социјалних проблема. Једна од специфичности глобалног друштва управо је у настанку нових облика социјалних проблема који имају заједничку, међународну етиолошку основу, те стога захтијевају и међународну перспективу у приступу њиховом превазилажењу. С тим у вези, студенти би се упознали и са развојем међународних покрета, удружења и организација које врше утицај на развој доминантне перспективе у социјалном раду на међународном и националном нивоу. Поред наведеног, студенти би се упознали и са савременим, развијеним моделима социјалног рада у Европи и САД-у, такође из перспективе њиховог утицаја на развој међународног и националног социјалног рада. Посебна пажња била би посвећена могућностима развоја културолошки сензибилног социјалног рада у нашем друштвеном окружењу, који се у исто вријеме заснива на универзалним, међународним начелима, те користи достигнућа других, развијених друштвено-професионалних заједница.
- Уведен је нови изборни предмет на основном студију Социјални рад са малољетним деликвентима који се налазио у програму другог циклуса студирања. Промјена је извршена због потребе да се студенти основног студија упознају са социјалним радом са овом групом корисника који се појављују и у школи и у социјалним установама. Рад са њима захтјева специфична знања и приступе. У садржај предмета укомпоноване су и промјене у кривично правном законодавству које се бави заштитом ове категорије корисника. Предмет се вреднује као и остали изборни предмети са 3(три) ECTS бодова, одвија се кроз 2 (два) часа предавања и 1 (један) час вјежби;
- Уведен је нови изборни предмет Социјални рад у здравственом систему са 2 (два) часа предавања и 1 (једним) часом вјежби који се вреднује са 3 (три) ECTS бода. Предмет се уводи због ширења знања и вјештина социјалних радника за рад у здравственом систему (здравственим установама, здравственом осигурању), који представља област за запошљавање социјалних радника. Потреба за увођењем овог предмета огледа се у одговорности формалног образовања за социјалне раднике за промоцију, унапређење и афирмацију социјалног рада у системима чији фокус није на социјалној заштити. Прије свега ријеч је о здравственом систему у коме постоји потреба за афирмацијом социјалног рада како би се учинио допринос за успостављање здравља и његово одржавање у складу са савременим схватањима здравља, што укључује и социјалну компоненту. Наиме, социјални рад у здравственом систему има своје мјесто, те значајну улогу која од стране главних актера здравственог система није препозната. Често није препозната ни од самих социјалних радника, који не посједују специфична знања потребна за рад у здравственом систему. Због оваквих услова у којима се одвија социјални рад у здравственом систему, потребно је да се у формалном образовању социјалних радника већа пажња посвети теоријским перспективама и методима рада који се најчешће користе у здравству, те да се студенти подстакну на активно учешће у побољшавању

положаја социјалног рада као професионалне дјелатности у здравственом систему.

**8. Промјене у 8 (осмом) семестру, поред наведених, су сљедеће:**

- Укинут је дипломски рад. Студенти студијског програма Социјални рад једини су на Факултету политичких наука после полагања свих предмета имали обавезан дипломски (завршни) рад. То је продужавало вријеме студирања и онемогућавало студентима да наставе школовање на другом циклусу и доводило их у неравноправан положај са студентима на осталим студијским програмима. Вјештине које су се стицале израдом дипломског рада ће се стицати израдом семинарских радова на појединим предметима и менторствима наставника на њима. Укидање дипломског као посебног предмета дало је могућност за увођење једног изборног блока;
- Уведен је нови изборни предмет Социјална заштита у ванредним ситуацијама који се вреднује са 3 (три) ECTS бода и изводи кроз 2 (два) часа предавања и 1 (један) час вјежби. Увођење овог предмета последица је потребе са оспособљавањем социјалног радника за дјеловање у ванредним ситуацијама које се дешавају због елементарних непогода, ратних догађаја и других кризних ситуација. Ванредне ситуације више нису ријеткост и у посљедњих тридесет година социјални радници су се више пута суочили са потребом дјеловања у таквим условима. Организације социјалне заштите су важан субјект снага за заштиту и спасавање у локалним заједницама и зато је неопходно да се у образовању социјалних радника омогући стицање знања и вјештина за дјеловање у ванредним условима.
- Уведен је нови изборни предмет на основном студију Социјални рад са зависницима који се налазио у програму другог циклуса студирања. Промјена је извршена због потребе да се студенти основног студија упознају са социјалним радом са овом групом корисника који се појављују у школи, социјалним установама и здравственим установама. Предмет се вреднује са 3 (три) ECTS бода, одвија се кроз 2 (два) часа предавања и 1 (један) час вјежби.

#### **4. РЕСУРСИ И УСЛОВИ ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ПРОМЈЕНА У НАСТАВНОМ ПЛАНУ И ПРОГРАМУ**

##### **Кадровски ресурси**

На Факултету политичких наука ангажовано је 38 наставника и сарадника који су у сталном радном односу на Универзитету у Бањој Луци (матични Факултет политичких наука и то: 6 (шест) редовних професора, 6 (шест) ванредних професора), 16 (шеснаест) доцената и 10 (десет) виших асистената.

У настави је ангажован и 31 (тридесет један) наставник и сарадник у сталном радном односу на Универзитету у Бањој Луци (матичност других факултета). Структура по звањима је сљедећа: 4(четири) редовна професора, 9 (девет) ванредних професора, 5 (пет) доцената, 6 (шест) виших асистената и 7 (седам) асистената.

На Факултету политичких наука ангажовано је и 16 (шеснаест) гостујућих професора, са сљедећом структуром по звањима 10 (десет) редовних професора, 1 (један) ванредни професор и 6 (шест) доцената.

На студијском програму Социјални рад са звањима из научног поља социјалног рада ангажовано је:

5. 2 (два) редовна професора- гостујући професори,
6. 2 (два) ванредна професора и 1 (један) избор ванредног професора у току,
7. 3 (три) доцента и
8. 3 (три) виша асистента.

Административно техничка служба броји 25 (двадесет пет) запослених.

### **Просторни и технички капацитети**

Факултет политичких наука у Бањој Луци у 2013. години уселио је у нови простор који је намјенски грађен за потребе високог образовања. Нето корисни простор објекта износи 4.481 м<sup>2</sup>, са сљедећим распоредом: амфитеатар са 250 (двје стотине педесет) мјеста, 13 (тринаест) учионица капацитета од 40 (четрдесет) до 120 (сто двадесет) мјеста, рачуарска сала, свечана сала, сала за састанке у деканату, 37 (тридесет седам) кабинета за наставнике и сараднике, канцеларија Института за друштвена истраживања, канцеларија за студентску организацију, библиотека, читаоница, скриптарница, 8 (осам) просторије за администрацију и студентску службу и простор студентског бифеа.

Факултет политичких наука посједује 110 (сто десет) рачунара за потребе администрације и академског особља. Све просторије су опремљене рачунарима, пројекторима и аутоматским платнима за пројекторе. Обезбјеђена је стална конекција на интернет.

### **5. УСКЛАЂЕНОСТ ПРОМЈЕНА СА ПРОГРАМИМА У ОКРУЖЕЊУ**

Промјене у наставном плану и програму усклађене су са сродним програмима на:

- Правном факултету Свеучилишта у Загребу – студијски центар социјалног рада [http://www.pravo.unizg.hr/scsr/za\\_buduce\\_studente/preddiplomski](http://www.pravo.unizg.hr/scsr/za_buduce_studente/preddiplomski);
- Факултету политичких наука Универзитета у Сарајеву [http://fjn.unsa.ba/bs/wp-content/uploads/2013/09/5.-SOC.RAD-NPP-2015-2016-NPP-2012-2013-U-AK.GOD\\_-2016-2017.-I-CIKLUS-2.pdf](http://fjn.unsa.ba/bs/wp-content/uploads/2013/09/5.-SOC.RAD-NPP-2015-2016-NPP-2012-2013-U-AK.GOD_-2016-2017.-I-CIKLUS-2.pdf)
- Факултету политичких наука Универзитета у Београду, [www.fpn.bg.ac.rs/](http://www.fpn.bg.ac.rs/) ;
- Филозофском факултету Свеучилишта у Мостару, <http://ff.sve-mo.ba/sites/default/files/slike-staticke-stranice/Nastavni%20plan%20Studija%20socijalnog%20rada%202016.-17.%20%281%29.pdf> и
- Факултету за социјално дело Универзитета у Љубљани; [https://www.fsd.uni-lj.si/izobrazevanje/dodiplomski-studij/studijски\\_program/program\\_1%20\\_stopnje/](https://www.fsd.uni-lj.si/izobrazevanje/dodiplomski-studij/studijски_program/program_1%20_stopnje/).

## 7. НАСТАВНИ ПЛАН ПРВОГ ЦИКЛУСА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА СОЦИЈАЛНИ РАД

Сем.	Предмет	Статус	П	В	ДОН	ECTS
1	1 Увод у политичке науке	О	3	1	0	4
	2 Увод у филозофију	О	2	1	0	4
	3 Увод у социологију	О	3	1	0	4
	4 Увод у социјалну политику	О	3	2	0	6
	5 Основе психологије	О	2	1	0	4
	6 Увод у педагогију	О	2	1	0	4
	7 Страни језик I	И	2	1	0	4
			<b>17</b>	<b>8</b>	<b>0</b>	<b>30</b>

Сем.	Предмет	Статус	П	В	ДОН	ECTS
2	1 Социјална политика	О	3	2	0	6
	2 Увод у теорије социјалног рада	О	3	2	0	6
	3 Социјални рад с појединцем	О	3	2	0	6
	4 Развојна психологија	О	2	2	0	4
	5 Основе права	О	2	1	0	4
	6 Страни језик II	И	2	1	0	4
			<b>15</b>	<b>10</b>	<b>0</b>	<b>30</b>

Сем.	Предмет	Статус	П	В	ДОН	ECTS	
3	1 Теорије социјалног рада	О	3	2	0	6	
	2 Вјештине и технике социјалног рада с појединцем	О	3	2	0	6	
	3 Социјална психологија	О	2	2	0	5	
	4 Социјално право	О	2	1	0	4	
	5 Породично право	О	2	2	0	5	
	6	Социологија породице	И	2	1	0	4
		Социјална педагогија	И	2	1	0	4
			<b>16</b>	<b>11</b>	<b>0</b>	<b>30</b>	

Сем.	Предмет	Статус	П	В	ДОН	ECTS	
4	1 Социјални рад са групом	О	3	2	0	6	
	2 Етичка компетенција у социјалном раду	О	2	2	0	4	
	3 Менаџмент у социјалном сектору	О	2	1	0	4	
	4 Социјални рад са дјецом и породицом	О	3	2	0	6	
	5 Пракса социјалног рада I	О	0	2	0	3	
	6	Социјални рад и насиље у породици	И	2	1	0	4
		Људска права и социјални рад	И	2	1	0	4

7	Увод у савјетовање	И	2	1	0	3
	Цивилни сектор и социјална заштита	И	2	1	0	3
			<b>14</b>	<b>11</b>	<b>0</b>	<b>30</b>

Сем.	Предмет	Статус	П	В	ДОН	ECTS	
5	1 Социјални рад у заједници	О	3	2	0	6	
	2 Вјештине и технике социјалног рада са групом	О	3	2	0	6	
	3 Заступање у социјалном раду	О	2	2	0	5	
	4 Социјални рад са особама треће животне доби	О	2	2	0	5	
	5 Основе управног права	О	2	1	0	4	
	6	Историја социјалног рада	И	2	1	0	4
		Педагошка ресоцијализација	И	2	1	0	4
		Рјешавање сукоба у социјалном раду	И	2	1	0	4
			<b>14</b>	<b>10</b>	<b>0</b>	<b>30</b>	

Сем.	Предмет	Статус	П	В	ДОН	ECTS
6	1 Сиромаштво и социјална укљученост	О	2	1	0	4
	2 Социјални рад са особама са инвалидитетом	О	2	1	0	4
	3 Управни поступак и управни спор	О	2	1	0	3
	4 Методологија друштвених истраживања	О	2	2	0	4
	5 Пракса социјалног рада 2	О	2	4	0	7
	6 Радно право	О	2	1	0	4
	7 Социјална патологија	О	2	1	0	4
			<b>14</b>	<b>11</b>	<b>0</b>	<b>30</b>

Сем.	Предмет	Статус	П	В	ДОН	ECTS	
7	1 Ментално здравље и социјални рад	О	2	1	0	4	
	2 Пракса социјалног рада 3	О	2	7	0	12	
	3 Упоредни системи социјалне политике	О	2	1	0	4	
	4 Социјална политика Републике Српске и Босне и Херцеговине	О	2	1	0	4	
	5	Креативне технике у социјалном раду	И	2	1	0	3
		Међународни социјални рад	И	2	1	0	3
	6	Социјални рад са малољетним делинквентима	И	2	1	0	3
		Социјални рад у здравственом систему	И	2	1	0	3
			<b>12</b>	<b>12</b>	<b>0</b>	<b>30</b>	

Сем.	Предмет	Статус	П	В	ДОН	ECTS	
8	1	Вјештине и технике социјалног рад у заједници	О	3	2	0	6
	2	Супервизија у социјалном раду	О	3	2	0	6
	3	Социјални развој и планирање	О	3	2	0	6
	4	Теорије и модели психосоцијалног рада	О	2	2	0	5
	5	Социјална заштита у ванредним ситуацијама	И	2	1	0	4
		Социјални рад у школи	И	2	1	0	4
	6	Тимски рад у социјалном раду	И	2	1	0	3
		Социјални рад са зависницима	И	2	1	0	3
			<b>13</b>	<b>12</b>	<b>0</b>	<b>30</b>	

## 8. ЛИСТА ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА СА НАУЧНИМ ОБЛАСТИМА И НОСИОЦИМА

### А) СПИСАК ОБАВЕЗНИХ ПРЕДМЕТА

Р.Б.	НАЗИВ ПРЕДМЕТА	Ужа научна област	Одговорни наставник	Установа
1.	Увод у политичке науке	Политичка теорија	Доц. др Владе Симовић	ФПНУБЛ
2.	Увод у филозофију	Филозофија	Проф. др Мирослав Дринић	ФЛФУБЛ
3.	Увод у социологију	Теоријска социол.	Доц. др Немања Ђукић	ФПНУБЛ
4.	Увод у социјалну политику	Социјална политика	Проф. др Мира Ћук	ФПНУБЛ
5.	Основе психологије	Општа психолог.	Проф. др Светлана Боројевић	ФЛФУБЛ
6.	Увод у педагогију	Педагогија	Доцент др Небојша Мацановић	ФПНУБЛ
7.	Социјална политика	Социјална политика	Проф. др Мира Ћук	ФПНУБЛ
8.	Основе права	Право	Доцент др Матеј Савић	ФПНУБЛ
9.	Увод у теорије социјалног рада	Теорија и метод. соц. рада	Проф. др Јагода Петровић	ФПНУБЛ
10.	Социјални рад с појединцем	Теорија и метод. соц. рада	Доц. др Весна Шућур Јањетовић	ФПНУБЛ
11.	Развојна психологија	Развојна психологија	Проф. др Александра Хацић	ФЛФУБЛ
12.	Теорије социјалног рада	Теорија и метод. соц. рада	Проф. др Јагода Петровић	ФПНУБЛ
13.	Вјештине и технике социјалног рада с појединцем	Теорија и метод. соц. рада	Доц. др Весна Шућур Јањетовић	ФПНУБЛ

14.	Социјална психологија	Психологија	Проф. др Срђан Душанић	ФЛФУБЛ
15.	Социјално право	Право	Проф. др Жељко Мирјанић	Правни ф. УБЛ
16.	Радно право	Право	Проф. др Жељко Мирјанић	Правни ф. УБЛ
17.	Породично право	Право	Доц. др Дарко Радић	Правни ф.УБЛ
18.	Социјални рад са групом	Теорија и метод. соц. рада	Доц. др Андреа Пухалић	ФПНУБЛ
19.	Етичка компетенција у социјалном раду	Теорија и метод. соц. рада	Доц. др Андреа Пухалић	ФПНУБЛ
20.	Менаџмент у социјалном сектору	Социјална политика	Проф. др Мира Ћук	ФПНУБЛ
21.	Социјални рад са дјецом и породицом	Подручја социјалног рада	Доцент др Драгана Шћеповић	ФПНУБЛ
22.	Пракса социјалног рада 1	Теорија и метод. соц. рада	Доц. др Весна Шућур Јањетовић	ФПНУБЛ
23.	Социјални рад у заједници	Теорија и метод. соц. рада	Проф. др Мирослав Бркић	ФПНУБГ
24.	Вјештине и технике социјалног рада са групом	Теорија и метод. соц. рада	Доц. др Андреа Пухалић	ФПНУБЛ
25.	Заступање у социјалном раду	Теорија и метод. соц. рада	Проф. др Мирослав Бркић	ФПНУБГ
26.	Социјални рад са особама треће животне доби	Подручја социјалног рада	Доцент др Љубо Лепир	ФПНУБЛ
27.	Сиромаштво и социјална укљученост	Социјална политика	Проф. др Александар Југовић	ФЕРУБГ
28.	Социјални рад са особама са инвалидитетом	Подручја социјалног рада	Доц. др Весна Шућур Јањетовић	ФПНУБЛ
29.	Основе управног права	Право	Доцент др Невенко Врањеш	Влада РС
30.	Методологија друштвених истраживања	Методол.соц. истраживања	Проф. др Лазо Ристић	ФПНУБЛ
31.	Пракса социјалног рада 2	Теорија и метод. соц. рада	Доц. др Весна Шућур Јањетовић	ФПНУБЛ
32.	Управни поступак и управни спор	Право	Проф. др Мирјана Рађеновић	Правни факултет УБЛ
33.	Социјална патологија	Посебне социолог.	Проф. др Брацо Ковачевић	ФПНУБЛ
34.	Ментално здравље и социјални рад	Подручја социјалног рада	Доцент др Драгана Шћеповић	ФПНУБЛ
35.	Пракса социјалног рада 3	Теорија и метод. соц. рада	Доц. др Весна Шућур Јањетовић	ФПНУБЛ
36.	Упоредни системи социјалне политике	Социјална политика	Доцент др Љубо Лепир	ФПНУБЛ

37.	Социјална политика Републике Српске и Босне и Херцеговине	Социјална политика	Доцент др Љубо Лепир	ФПНУБЛ
38.	Вјештине и технике социјалног рад у заједници	Теорија и метод. соц. рада	Проф. др Мирослав Бркић	ФПНУБГ
39.	Супервизија у социјалном раду	Теорија и метод. соц. рада	Доц. др Андреа Пухалић	ФПНУБЛ
40.	Социјални развој и планирање	Социјална политика	Доцент др Љубо Лепир	ФПНУБЛ
41.	Теорије и модели психосоцијалног рада	Теорија и метод. соц. рада	Проф. др Јагода Петровић	ФПНУБЛ

### Б) СПИСАК ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА

Р.Б.	НАЗИВ ПРЕДМЕТА	Ужа научна област	Одговорни наставник	Установа
1.	Енглески језик I	Енглески језик	Мр Бранко Црногорац	ФФУБЛ
2.	Француски језик 1	Француски језик	Ма Весна Марчета	ФФУБЛ
3.	Италијански језик 1	Италијански језик	Ма Ања Правуљац	ФФУБЛ
4.	Њемачки језик 1	Њемачки језик	Мр Мелсада Зец Зејнић	ФФУБЛ
5.	Енглески језик 2	Енглески језик	Мр Бранко Црногорац	ФФУБЛ
6.	Француски језик 2	Француски језик	Ма Весна Марчета	ФФУБЛ
7.	Италијански језик 2	Италијански језик	Ма Ања Правуљац	ФФУБЛ
8.	Њемачки језик 2	Њемачки језик	Мр Мелсада Зец Зејнић	ФФУБЛ
9.	Социологија породице	Посебне социолог.	Проф др Пејо Ђурашиновић	ФПНУБЛ
10.	Социјална педагогија	Педагогија	Доц. др Небојша Мацановић	ФПНУБЛ
11.	Историја социјалног рада	Теорија и метод. соц. рада	Проф. др Јагода Петровић	ФПНУБЛ
12.	Људска права и социјални рад	Социјална политика	Проф. др Мира Ћук	ФПНУБЛ
13.	Социјални рад и насиље у породици	Подручја социјалног рада	Проф. др Александар Југовић	ФЕРУБГ
14.	Педагошка ресоцијализација	Педагогија	Доц. др Небојша Мацановић	ФПНУБЛ
15.	Увод у савјетовање	Подручја социјалног рада	Доцент др Драгана Шћеповић	ФПНУБЛ
16.	Цивилни сектор и социјална заштита	Социјална политика	Доцент др Љубо Лепир	ФПНУБЛ
17.	Социјална заштита у ванредим	Социјална политика	Проф. др Мира Ћук	ФПНУБЛ

	ситуацијама			
18.	Рјешавање сукоба у социјалном раду	Теорија и метод. соц. рада	Проф. др Јагода Петровић	ФПНУБЛ
19.	Креативне технике у социјалном раду	Подручја социјалног рада	Доцент др Драгана Шћеповић	ФПНУБЛ
20.	Међународни социјални рад	Теорија и метод. соц. рада	Доц. др Андреа Пухалић	ФПНУБЛ
21.	Социјални рад са малољетним делинквентима	Подручја социјалног рада	Проф. др Александар Југовић	ФЕРУБГ
22.	Социјални рад у здравственом систему	Подручја социјалног рада	Доцент др Драгана Шћеповић	ФПНУБЛ
23.	Тимски рад у социјалном раду	Теорија и метод. соц. рада	Проф. др Мирослав Бркић	ФПНУБГ
24.	Социјални рад са зависницима	Подручја социјалног рада	Проф. др Сања Ловрић	ФЛФУБЛ
25.	Социјални рад у школи	Подручја социјалног рада	Доц. др Весна Шућур Јањетовић	ФПНУБЛ

## 9. СИЛАБУСИ ПРЕДМЕТА ЦЈЕЛОКУПНОГ ПРОГРАМА



### УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



### Увод у политичке науке

Семестар:	Први
Статус предмета:	Обавезни
Фонд часова:	3 часа наставе и 1 час вјежби
Број ЕCTS бодова:	4 ЕCTS
Наставник:	Проф. др Никола Поплашен
Сарадница:	Доц. др Владе Симовић
Услов за похађање:	уписан први семестар
Електронска пошта наставника:	
Електронска пошта сарадника:	vladesimovic@yahoo.com
Консултације:	

#### Опис предмета

Предмет Увод у политичке науке један је од темељних предмета на Факултету политичких наука, Универзитета у Бањој Луци. Овај предмет током прве године студија слушају студенти сва четири студијска програма (политикологије, новинарства и комуникологије, социјалног рада и социологије). Увод у политичке науке обрађује како предмет и метод теорије политике, тако и сам појам политике и основне политичке феномене попут државе, моћи, демократије, елита, партија, идеологије, лидерства, глобализације и политичке културе. Увод у политичке науке има за циљ да оспособи студента за даљи рад и савладавање осталих политиколошких предмета

#### Исходи учења

По успјешном завршетку предмета Увод у политичке науке студент стиче и развија способности неопходне за даљи наставак студија на Факултету политичких наука.

#### Садржај предмета

Појам и научни карактер политике

Политика као наука, вјештина и професија

Политичка парадигма, критичко мишљење и конзервативизам

Платон и Аристотел о политици

Стари Рим и хришћанство

Макијавели, Хобс и Лок

Држава благостања и неолиберализам

#### Први колоквијум

Друштвена моћ и политичка власт

Политички интереси и владавина права	
Политички и социјални конфликти	
Политичка лојалност	
Политички плурализам и политичке партије	
Политичка култура	
<b>Други колоквијум</b>	

#### **Обавезна литература**

1. Поплашен, Никола (2002) „Политичке и правне теорије: хрестоматија“, Универзитетска књига, Бања Лука (од 7 до 62, од 85 до 168, од 272 до 282 и од 321 до 558 странице)

#### **Допунска литература**

1. Кеџмановић, Ненад (2009) „Политика, држава и моћ: студије из политичке теорије“, Чигоја штампа, Београд
2. Кеџмановић, Ненад (2011) „Елементи владавине: студије из политичке теорије“, Чигоја штампа, Београд

#### **Извођење наставе**

- Настава на предмету биће извођена кроз представљање тема предвиђених силабусом предмета и разговором о питањима из домена наставне материје.
- Темељна предметна обавеза за све редовне студенте је похађање наставе, читање наставних материјала и рад на предиспитним обавезама у току семестра.
- Да би стекао услов за овјеру уредног похађања предмета, студент(ица/киња) може да укупно изостане највише три недјеље, односно 20% наставе из предмета. За студенте који касне на час више од десет минута или који час напусте десет и више минута раније сматраће се да нису присуствовали том часу.
- Мобилни телефони увијек морају да буду искључени у току извођења наставе на предмету.

#### **Провјера знања**

Провјера знања ће да се врши током семестра, у виду предиспитних обавеза, као и на крају семестра, кроз усмено испитивање, у вријеме редовних испитних рокова.

#### **Предиспитне обавезе**

Предиспитне обавезе се састоје из: два (2) колоквијума (по 20 бодова), једног (1) семинарског рада на задану тему (5 бодова) и уредног и активног похађања предмета (5 бодова). Кроз предиспитне обавезе може да се освоји највише 50 бодова.

##### *Активно похађање предмета*

Да би стекао бодове за активно похађања предмета, студент(ица/киња) може укупно изостати највише три недјеље, односно 20% наставе из предмета.

##### *Колоквијум*

Колоквијум је писмени тест који се изводи у току семестра. Наставник или сарадник ће на почетку семестра да ближе објасни начин извођења и термине одржавања колоквијума. Сви колоквијуми се одржавају у терминима вјежби, а редовна настава се не прекида због одржавања колоквијума. Студенти су обавезни да приступе изради колоквијума. Уколико студенти из било којег разлога не приступе колоквијуму сматраће се да га нису положили и добиће нула (0) бодова, а у складу са Одлуком о праћењу и вредновању рада студената у школској 2012/2013. години.

##### *Семинарски рад*

Ово је библиотечко-истраживачки рад на једну од тема из програма, по избору студента. Рад треба да садржи увод, кратак преглед најважнијих теоријских приступа теми, објашњење и

образложење проблема (или резултате истраживања), те закључак или vlastito miшљење засновано на аргументацији изнесеној у раду. Рад треба да има најмање пет (5) коришћених и цитираних дјела (књиге, научни и стручни чланци, итд) која се наводе и на крају рада у литератури. Могуће је коришћење и легитимних извора са интернета (електронске књиге, научни и стручни чланци, итд). Дјела у раду и на крају рада треба наводити по упутама о навођењу и документовању које ћете добити од наставника. Технички, рад треба да је штампан са двоструким проредом и маргинама од 2,5 цм и не би требао да буде краћи од 8 нити дужи од 10 страна. Рад се мора предати наставнику или сараднику у термину наведеном у програму предмета.

#### *Напомена о плагијату*

Радови који се пишу на предмету морају да буду ваши vlastiti. У случају преписивања на колоквијуму или, код писања семинарских радова, у случају преношења туђих дијелова текста без документовања или адекватног обиљежавања пренесених дијелова, односно у случају представљања цјелокупно туђег рада као свог, студент ће добити нула (0) бодова из колоквијума или семинарског рада и биће упозорен за плагијат. Уколико у току похађања предмета поново уради или преда плагијат, студент ће добити негативну коначну оцјену из предмета.

#### **Завршни испит**

Завршни испит се обавља усмено и на њему се провјерава знање из **цјелог градива**. Завршни испит носи највише 50 бодова.

#### **Оцјена из предмета**

- *Коначна оцјена* из предмета се изводи сабирањем успјеха постигнутог на свим елементима провјере знања, односно сабирањем бодова из предиспитних обавеза (максимално 50) и бодова из испита (максимално 50).
- За успјешно испуњење предметних обавеза, односно за стицање минималне пролазне оцјене (6), студент мора укупно освојити најмање 51 бод из предиспитних и испитних обавеза на предмету. Оцјена седам (7) одражава успјех од 61 до 70 бодова, оцјена осам (8) од 71 до 80 бодова, оцјена девет (9) од 81 до 90 бодова, а оцјена десет (10) од 91 до 100 бодова.
- Бодови из предиспитних обавеза вриједу на свим испитним терминима у текућој школској години. Ако студент поново похађа предмет у наредној школској години, тада мора (поново) да ради и писмене тестове.



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
**ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА**

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



## Увод у филозофију

Семестар:	Први (1)
Статус предмета:	Обавезан
Фонд часова:	2+1
Број ЕCTS бодова:	4
Наставник:	Проф. др Мирослав Дринић
Сарадница:	
Услов за похађање:	Није условљен
Електронска пошта наставника:	<a href="mailto:miroslav@lav.rs.ba">miroslav@lav.rs.ba</a>
Електронска пошта сарадника:	
Консултације:	У вријеме консултација

### Опис предмета

Предмет Увод у филозофију се изводи у оквиру наставног програма, те за основни циљ има савладавање основних појмова филозофије и увођење студената у филозофско мишљење.

### Исходи учења

Студенти ће бити оспособљени за разумијевање основних категорија и појмова филозофије

### Садржај предмета

Појам и име филозофије, извори филозофског мишљења, смисао филозофског питања., Метод филозофије, постављање проблема, истраживање, анализа, синтеза, аргументација, Теоријска и практичка филозофија. Однос филозофије према науци, религији, умјетности, идеологији, погледу на свијет, Филозофска систематика, основне регије филозофије, Онтологија и метафизика: дедукција основних категорија и теорија. Етика: дедукција основних категорија и теорија, Естетика: основни појмови и теорије, Филозофија историје: повест и историја, време и смисао, напредак и циљ повести, Филозофија права и политике, Филозофија и модерни свет: филозофска критика технике, науке и политике, Основне струје савремене филозофије: феноменологија, егзистенцијализам, структурализам, Изабрани филозофи, Изабрано филозофско дјело

### Обавезна литература

1. Е. Финк, Е.: Увод у филозофију, Београд, 1989.
2. Ј. Хофмајстер: Речник филозофских појмова, Београд: БИГЗ, 2004.

### Допунска литература

### Извођење наставе

Предавања, вјежбе, консултације, есеји

### **Провјера знања**

Провјера знања ће се вршити током семестра, у виду извршавања предиспитних обавеза, као и на крају семестра, полагање испита, у вријеме редовних испитних рокова.

### **Предиспитне обавезе**

Завршни испит обавља се у правилу усмено, али се може изводити и у писменом облику. На испиту се врши провјера знања из **цијелог градива**. Завршни испит носи највише 50 бодова.

### **Завршни испит**

Завршни испит обавља се у правилу усмено, али се може изводити и у писменом облику. На испиту се врши провјера знања из **цијелог градива**. Завршни испит носи највише 50 бодова.

### **Оцјена из предмета**

**Коначна оцјена** из предмета се изводи сабирањем успјеха постигнутог у свим елементима провјере знања, односно сабирањем бодова из предиспитних обавеза (максимално 50) и бодова освојених приликом полагања испита испита (максимално 50).

- За успјешно испуњење предметних обавеза, односно за стицање минималне пролазне оцјене (6), студент мора укупно освојити најмање 51 бод из предиспитних и испитних обавеза на предмету. Оцјена седам (7) одражава успјех од 61 до 70 бодова, оцјена осам (8) од 71 до 80 бодова, оцјена девет (9) од 81 до 90 бодова, а оцјена десет (10) од 91 до 100 бодова.

- Бодови из предиспитних обавеза вриједе на свим испитним терминима у текућој школској години. Ако студент поново похађа предмет у наредној школској години, тада има обавезу (поново) радити и писмене тестове који се односе на предиспитне обавезе.



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
**ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА**

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



## УВОД У СОЦИОЛОГИЈУ

Семестар:	Први
Статус предмета:	Обавезни
Фонд часова:	3+1
Број ЕCTS бодова:	4
Наставник:	Доц. др Немања Ђукић
Сарадница:	Асс. мр Дијана Миздрак
Услов за похађање:	Нема услова
Електронска пошта наставника:	nemanjadjukic00@yahoo.com
Електронска пошта сарадника:	didimi70@yahoo.com
Консултације:	Уторак, Четвртак, Петак од 18.00 до 19.00

### Опис предмета

У циљу што ефикаснијег усвајања теоријско-методолошког оквира савремене социологије (најзначајнијих парадигми и дискурса), предмет анализира најатрактивније феномене у савременом друштву: глобализацију, идентитет, биополитику, вакцинацију, феминизам, филм, миграције, тероризам, политичку манипулацију итд. С обзиром да успјешна анализа данас најатрактивнијих феномена захтјева примјену теоријско-методолошких знања, овај предмет управо кроз студентима најинтересентније примјере подстиче њихово усвајање.

### Исходи учења

Упознавање са теоријско-методолошким оквиром савремене социологије (савременим парадигмама и дискурсима) и могућностима њихове примјене у разумијевању и објашњењу савремених друштвених феномена.

### Садржај предмета

- 1. Структура социолошке науке.** Историјски развој социологије. Фаза позитивистичког диспозитива (од Конта до Диркема). Фаза социологистичког диспозитива (Од Диркема до Фукоа). Фаза симболичког диспозитива (од Фукоа).
- 2. Поредак парадигми и дискурса.** Појам парадигме и дискурса. Универзална, општа, теоријска и појмовна парадигма.
- 3. Идентитет.** Идентитет као онтолошко стање (Заједница) и идентитет као социјално дискурзивна конструкција (Друштво). Политичко-територијални облик идентификације (Демос). Повијесно-културни облик идентификације (Етнос). Религијски облик идентификације (Лаос).
- 4. Личност.** Фазе личности (естетичка, етичка, религијска). Личност и идентитет као етика и легалитет. Интернализација и социјализација. Агенси социјализације (породица, образовање, црква, масовни медији). Проблеми у развоју личности: гранична ситуација (Јасперс), егзистенцијално стање, свјетска бол (weltschmerz).
- 5. Комунизам.** Комунизам као пројекат. Друштвено-повијесни циљеви комунизма (рушење монархије, деконструкција заједнице, секуларизација и атеизација). Непостојање онтолошке разлике између комунизма и капитализма. Комунизам и капитализам као форме модернизације.
- 6. Глобализација.** Глобализација као ширење западне концепције самобитности у глобални идентитетски простор. Структура западне самобитности: моћ, профит, индивидуализам и

забава. Политичка (моћ), економска (профит), социјална (индивидуализам) и културна (забава) глобализација.

7. **Филм.** Друштвена улога филма. Филм као инструмент идентитетског инжењеринга (имигранти, интеграција и кохезија). Филм у функцији Мелтинг пот стратегије. Будућност као дистопија и страх од будућности као механизам идентификације у садашњости.
8. **Биополитика.** Политика и биополитика. Суверенитет и биосуверенитет. Животни простор (lebensraum) и одрживи развој. Феноменолошко читање Агенде 21.
9. **Вакцинација.** Биополитичка функција имунизације. Депопулација. Интереси фармаколошке индустрије. Повезаност вакцина (Polio, DTP, MMR) и аутизма, и стерилитета. Агенда 21 студија случаја.
10. **Феминизам.** Депопулација као биополитичка улога феминизма. Агенда 21 студија случаја. Утицај права жена, абортуса, степена образовања, програма заштите репродуктивног здравља жена, економске самосталности жена, учешћа жена у политици на наталитет.
11. **Тероризам.** Политичка употреба страха. Цивилизацијска, психолошка и друштвена димензија страха. Страх и анксиозност. Мотиваторски потенцијал страха (произвођење друштвене акције). Демотивацијски потенцијала тјескобе (произвођење одсуства друштвене акције).
12. **Политичка манипулација.** Изборни инжењеринг. Социјално-психолошки профил бирачког тијела (пасивни, активни, конзервативни и либерални тип). Форме политичког дјеловања (партије, покрети, групе грађана). Дигитални као политички простор. Нове комуникационе технологије као инструменти политичке моћи.
13. **Геополитика.** Концепције униполарности и мултиполарности. Цивилизације као субјекти и унутарцивилзацијски полови међународних односа. Евроазијство. Гео-економске зоне, велики простори, мјеста развоја.
14. **Управљање значењем.** Аутономија значења и општи значај постструктурализма (Дерида, Фуко, Сосир). Анализа Деридине забиљешке за куповину. Значење као скуп симбола и правила њиховог комбиновања. Одвојеност значења од пошиљаоца, примаоца, знака и означеног. Примјери из политичког живота.
15. **Други.** Појам другог (Левинас). Конкретни (појединац), апстрактни (заједница) и апсолутни други (Бог). Ан-архе, ерос, жртва, самоеротизам.

#### Обавезна литература

1. Немања Ђукић (прир.), *Евроазијски поглед*, Зборник радова Балканолошког истраживачког центра, Балканолошки истраживачки центар, Бања Лука, 2016.
2. Немања Ђукић, *Феноменолошка социологија. Прилог феноменологији Балкана*, Балканолошки истраживачки центар, Бања Лука, 2015.
3. Немања Ђукић, *Есхатологија и политика. Огледи о Српској идеји*, Удружење социолога-Бања Лука, Бања Лука, 2014.
4. Немања Ђукић, *Социјална контрола*, Удружење социолога-Бања Лука, Бања Лука, 2014.

#### Допунска литература

Одабрани текстови

#### Извођење наставе

Настава се изводи у форми предавања и вјежби.

#### Провјера знања

Провјера знања врши се 2 пута у току семестра у форми предиспитних обавеза и на крају семестра у форми завршног испита.

**Предиспитне обавезе**

Зависно од броја студената, предиспитне обавезе могу бити организоване у форми 2 колоквијума (25 бодова сваки) или пак у форми 2 есеја (25 бодова сваки).

**Завршни испит**

Завршни испит одржава се на крају семестра, након реализованих предиспитних обавеза и то у форми академског разговора.

**Оцјена из предмета**

Коначна оцјена из предмета представља збир резултата предиспитних обавеза и завршног испита.



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
**ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА**

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ  
Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029  
Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



**УВОД У СОЦИЈАЛНУ ПОЛИТИКУ**

<b>Семестар:</b>	1 (први)
<b>Статус предмета:</b>	Обавезни
<b>Фонд часова:</b>	3+2
<b>Број ЕCTS бодова:</b>	6
<b>Наставник:</b>	Проф. др Мира Ћук
<b>Сарадница:</b>	Мр Драшко Гајић
<b>Услов за похађање:</b>	Уписана прва година
<b>Електронска пошта наставника:</b>	miracukfpn@gmail.com
<b>Електронска пошта сарадника:</b>	gdrasko@gmail.com
<b>Консултације:</b>	Према распореду и договору

**Опис предмета**

Предмет се бави упознавањем кључних појмова, предмета, метода, принципа, настанка и развоја социјалне политике као науке и практичне делатности, као и њеног односа са другим сродним дисциплинама. Такође, разумјевање кретања, повезаности и условљености друштвених појава које обликују радне и животне услове људи садржано је у предмету.

**Исходи учења**

После завршеног курса студенти ће моћи да користе усвојена знања о настанку и развоју социјалне политике као науке и као практичне дјелатности у разумјевању радних и животних услова људи и да повезују историјски развој социјално-политичке мисли и праксе са савременим токовима и чиниоцима који их опредељују. Исход учења биће и разумјевање генезе, веза и односа међу друштвеним појавама, усвајање појмовног и категоријалног апарата социјалне политике и њених веза са другим друштвеним и хуманистичким наукама, што представља основну претпоставку професионалног обликовања социјалних радника.

**Садржај предмета**

Садржај предмета *Увод у социјалну политику* чине:

1. Теоријске и методолошке основе социјалне политике као научне, практичне и наставне дисциплине
2. Основни појмови из социјалне политике: појам, социјална политика, социјални развој, социјална сигурност;
3. Основни појмови из социјалне политике: социјално старање, социјално обезбјеђење, социјално осигурање, социјалне престације;
4. Основни појмови из социјалне политике: Социјалне потребе, социјални случај, социјални проблеми
5. Основни појмови из социјалне политике: социјална заштита, социјално право, социјална правда, социјална држава;
6. Основни појмови из социјалне политике: социјални дијалог, социјални капитал, социјална искљученост, социјална укљученост, цивилно друштво;

7. Историјски развој, од настанка људске цивилизације, робавласничко друштво,
8. Историјски развој - феудално друштво, рани капитализам и социјални проблеми;
9. Социјална политика у либералном капитализму;
10. Социјалне реформе и савремене социјалне политике;
11. Заједничка, суштинска обиљежја социјалне политике и фактори који утичу на предмет и садржај;
12. Предмет социјалне политике као науке и као практичне дјелатности, са категоријалним апаратом и методологијом истраживања
13. Однос социјалне политике са другим наукама;
14. Религија и социјална политика;
15. Социјална политика као практична дјелатност – подручја примјене.

#### **Обавезна литература**

Ана Гавриловић : *Социјална политика* (учбеник), Филозофски факултет Бања Лука, Бања Лука, 2005;  
 Душан Лакићевић: *Социјална политика* (учбеник) Савремена администрација, Београд, 1990;

#### **Допунска литература**

Владо Пуљиз и др. *Социјална политика*, Правни факултет, Свеучилишта у Загребу, Загреб, 2005.

#### **Извођење наставе**

Настава ће се изводити у виду излагања, пауер-поинт презентација, дискусија, излагања студената, групне расправе, и консултације са професором и асистентом.

#### **Провјера знања**

Провјера знања ће се вршити током семестра, у виду предиспитних обавеза, као и на крају семестра, из испита, у вријеме редовних испитних рокова

#### **Предиспитне обавезе**

Предиспитне обавезе се састоје из два колоквијума. Колоквијум се спроводи у облику теста који садржи по 20 питања из дијела наставног процеса који је обрађиван. Колоквијуми се обављају за вријеме вјежби. Сваки колоквијум носи по 20 бодова. У предиспитне обавезе спада редовно похађање наставе што се вреднује до 5 бодова и активног учествовања на настави путем кратке презентације студената на предавањима и вјежбама, што се вреднује са 5 бодова. На предиспитним обавезама може се укупно освојити највише 50 бодова.

##### *Активно похађање предмета*

Да би стекао бодове за активно похађања предмета, студент(ица/киња) може укупно изостати највише три недјеље, односно 20% наставе из предмета.

#### **Завршни испит**

Завршни испит обавља се усмено одговором студената на три одабрана питања из цјелокупног градива. Завршни испит носи највише 50 бодова.

#### **Оцјена из предмета**

*Коначна оцјена* из предмета се изводи сабирањем успјеха постигнутог на свим елементима провјере знања, односно сабирањем бодова из предиспитних обавеза (максимално 50) и бодова из испита (максимално 50).

- За успјешно испуњење предметних обавеза, односно за стицање минималне пролазне оцјене

(6), студент мора укупно освојити најмање 51 бод из предиспитних и испитних обавеза на предмету. Оцјена седам (7) одражава успјех од 61 до 70 бодова, оцјена осам (8) од 71 до 80 бодова, оцјена девет (9) од 81 до 90 бодова, а оцјена десет (10) од 91 до 100 бодова.

- Бодови из предиспитних обавеза вриједу на свим испитним терминима у текућој школској години. Ако студент поново похађа предмет у наредној школској години, поново ради све предиспитне обавезе.



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
**ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА**

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



## Основи психологије

Семестар:	први
Статус предмета:	Обавезан
Фонд часова:	2+1
Број ЕCTS бодова:	4
Наставник:	Проф. др Светлана Боројевић
Сарадница:	
Услов за похађање:	Није суловљен
Електронска пошта наставника:	borojevicsvetlana1@gmail.com
Електронска пошта сарадника:	
Консултације:	У вријеме консултација

### Опис предмета

Основни циљ овог предмета је да студенти стекну знања о психичком животу и процесима, те упознавање са основним појмовима психологије личности и социјалне психологије и стварање предуслова за каснију надоградњу у психологији личности, развојној психологији, социјалној психологији и социјалној патологији.

### Исходи учења

Стицање и примјена знања из основа психологије у професионалној активности социјалног радника.

### Садржај предмета

Структура наставног предмета предвиђа упознавање са основним појмовима психологије као науке, методама и техникама психолошког истраживања, психичких процеса и особина, те основним појмовима психологије личности и социјалне психологије.

### Обавезна литература

1. Хрњица, С. (1994): Општа психологија са психологијом личности, Београд, Научна књига

### Допунска литература

1. Рот, Н. (1980). Општа психологија, Београд, Завод за издавање уџбеника Србије.

### Извођење наставе

Настава ће се изводити у виду излагања, графоскопских и пауер-поинт презентација, дискусија, излагања студената, групне расправе, писања семинарских радова и консултације са професором и асистентом.

### Провјера знања

Провјера знања ће се вршити током семестра, у виду извршавања предиспитних обавеза, као и на крају семестра, полагање испита, у вријеме редовних испитних рокова.

### **Предиспитне обавезе**

Предиспитне обавезе се састоје из: два (2) колоквијума (по 20 бодова); уредног и активног похађања предмета (10 бодова – 5 бодова присуство настави и вјежбама и 5 бодова активност на предавањима и вјежбама). На предиспитним обавезама може се укупно освојити највише 50 бодова.

Да би стекао бодове за активно похађање предмета, студент може укупно изостати највише 20% наставе и вјежби из предмета.

### **Завршни испит**

Завршни испит обавља се у правилу усмено, али се може изводити и у писменом облику. На испиту се врши провјера знања из **цијелог градива**. Завршни испит носи највише 50 бодова.

### **Оцјена из предмета**

**Коначна оцјена** из предмета се изводи сабирањем успјеха постигнутог у свим елементима провјере знања, односно сабирањем бодова из предиспитних обавеза (максимално 50) и бодова освојених приликом полагања испита испита (максимално 50).

- За успјешно испуњење предметних обавеза, односно за стицање минималне пролазне оцјене (6), студент мора укупно освојити најмање 51 бод из предиспитних и испитних обавеза на предмету. Оцјена седам (7) одражава успјех од 61 до 70 бодова, оцјена осам (8) од 71 до 80 бодова, оцјена девет (9) од 81 до 90 бодова, а оцјена десет (10) од 91 до 100 бодова.

- Бодови из предиспитних обавеза вриједу на свим испитним терминима у текућој школској години. Ако студент поново похађа предмет у наредној школској години, тада има обавезу (поново) радити и писмене тестове који се односе на предиспитне обавезе.



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
**ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА**

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



**Назив предмета: Увод у педагозију**

Семестар:	1
Статус предмета:	Обавезни
Фонд часова:	2+1
Број ЕCTS бодова:	4
Наставник:	Доц.др Небојша Мацановић
Сарадница:	-
Услов за похађање:	
Електронска пошта наставника:	macanovicn@yahoo.com
Електронска пошта сарадника:	-
Консултације:	Понедељак 11,00 – 12,30

**Опис предмета**

Предмет Увод у педагозију је заправо увод у теоријско – методолошке основе педагозије као друштвене науке, њен значај и функције у свакодневном друштвеном контексту. Изучавање предмета Увод у педагозију омогућује стицање теоријских и практичних сазнања о васпитању и образовању као основним друштвеним феноменима којима се педагозија бави. Студенти стичу опште компетенције о настанку и подручију дјеловања педагозије, као и њеном односу са другим наукама, њеном садржају, функцији и улози у васпитању и образовању.

**Исходи учења**

Оспособљеност студената за упознавање нових сазнања о педагозији и предмету њеног проучавања – васпитању, да се оспособе да та сазнања критички преиспитају и даље развијају, те да их у пракси користе; да спознају достигнуте могућности и границе дјеловања на личност васпитаника; да се оспособе да истражују педагошку теорију и праксу и да се оспособе и развијају неопходне вјештине успјешне и квалитетне комуникације са васпитаницима. Такође кроз предмет студенти социјалног рада упознаће се са васпитно – образовним системом РС, наставним системима и улогом педагога у школи.

**Садржај предмета**

1. Појам, предмет и задаци педагозије;
2. Педагозија као наука о васпитању;
3. Научне основе педагозије;
4. Васпитање као људска дјелатност и њене карактеристике;
5. Циљ и фактори васпитања;
6. Компоненте васпитања;
7. Интелектуално и радно васпитање;
8. Морално и друштвено васпитање;
9. Естетско и физичко васпитање;
10. Принципи васпитно-образовног процеса;
11. Систем васпитања и образовања у Републици Српској;
12. Савремена школа и њена функција у образовању и васпитању ученика;
13. Нове генерације ученика и њихове карактеристике;
14. Виртуелне школе и виртуелно учење;

15. Улога и значај пјеложивотног учења социјалног радника;

#### **Обавезна литература**

1. Микановић, Б., Јевтић, С.Б. (2015). Педагогија – основна знања о васпитању, Лакташи ГрафоМарк.
2. Маџановић, Н. (2015). Педагошке актуелности. Бања Лука, Удружење наставника и сарадника Универзитета у Бањој Луци.

#### **Допунска литература**

1. Бранковић, Д., Илић, М. (2003). Основи педагогије. Бања Лука: Цомесграфика.
2. Сузић, Н. (2005). Педагогија за ХХИ вијек. Бања Лука: ТТ-Центар.
3. Трнавац, Н., Ђорђевић, Ј. (1996). Педагогија. Београд: Научна књига.
4. Giesecke, Н. (1993). Увод у педагогију. Загреб: Едуца
5. Бранковић, Д., Илић М., Милијевић, С., Сузић, Н., Гуговић, В. (1999). Педагошко – психолошке и дидактичко – методичке основе васпитно – образовног рада Бања Лука: Цомесграфика
6. Поткоњак, Н. (2003). ХХ век: „ни век детета“, ни век педагогије – има наде. Нови сад: Педагошко друштво Србије.
7. Трнавац, Н. (1997). Педагог у школи. Београд: Учитељски факултет.

#### **Извођење наставе**

Предавања, вјежбе, самосталне активности на изради семинарског рада, групне активности, консултације.

#### **Провјера знања**

Провјера знања ће се вршити током семестра, у виду предиспитних обавеза – два писмена колоквијума, као и на крају семестра, на усменом испиту, у вријеме редовних испитних рокова.

#### **Предиспитне обавезе**

Предиспитне обавезе се састоје из: два (2) колоквија (по 20 бодова), једног (1) семинарског рада на задану тему (5 бодова) и уредног и активног похађања предмета (5 бодова). На предиспитним обавезама може се укупно освојити највише 50 бодова.

##### *Активно похађање предмета*

Да би стекао бодове за активно похађања предмета, студент/киња може укупно изостати највише три недеље, односно 20% наставе из предмета.

##### *Колоквиј*

Колоквиј је писмени тест који се изводи у току семестра. Наставник или сарадник ће на почетку семестра ближе објаснити начин извођења и термине колоквија. Сви колоквији се одржавају у терминима вјежби, а редовна настава се не прекида због одржавања колоквија. Студенти су обавезни писати колоквије и за оне који, из било ког разлога, не приступе колоквију, сматраће се да га нису положили и добиће нула (0) бодова, у складу са Одлуком о праћењу и вредновању рада студената у школској години.

##### *Семинарски рад*

Ово је библиотечко-истраживачки рад на једну од тема из програма. Рад треба да садржи увод, кратак преглед најважнијих теоријских приступа теми, објашњење и образложење проблема (или резултате истраживања), те закључак или властито мишљење засновано на аргументацији изнесеној у раду. Рад треба да има најмање пет (5) кориштених и цитираних дјела (књиге, научни и стручни чланци, итд) која се наводе и на крају рада у литератури. Могу се користити и легитимни извори са интернета (електронске књиге, научни и стручни чланци, итд). Дјела у раду

и на крају рада треба наводити по упутама о навођењу и документовању које ћете добити од наставника. Технички, рад треба да је штампан са проредом 1,5 и маргинама од 2,5 цм и не би требао да буде краћи од 8 нити дужи од 10 страна. Рад се мора предати наставнику или сараднику у термину наведеном у програму предмета.

### **Завршни испит**

Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из **цијелог градива**. Студент извлачи три питања која носе одређен број бодова. Има право на једну замјену питања. Студент/киња добија десет минута за писање концепта, и приступа усменом излагању пред предметним наставником и асистентом. Завршни испит је јавни. Завршни испит носи највише 50 бодова.

### **Оцјена из предмета**

- *Коначна оцјена* из предмета се изводи сабирањем успјеха постигнутог на свим елементима провјере знања, односно сабирањем бодова из предиспитних обавеза (максимално 50) и бодова из испита (максимално 50).
- За успјешно испуњење предметних обавеза, односно за стицање минималне пролазне оцјене (6), студент мора укупно освојити најмање 51 бод из предиспитних и испитних обавеза на предмету. Оцјена седам (7) одражава успјех од 61 до 70 бодова, оцјена осам (8) од 71 до 80 бодова, оцјена девет (9) од 81 до 90 бодова, а оцјена десет (10) од 91 до 100 бодова.
- Бодови из предиспитних обавеза вриједу на свим испитним терминима у текућој школској години. Ако студент поново похађа предмет у наредној школској години, тад мора (поново) радити и писмене тестове.



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
**ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА**

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ  
Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029  
Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



## Италијански језик 1

Семестар:	први
Статус предмета:	изборни
Фонд часова:	2+1
Број ЕCTS бодова:	4
Наставник:	ма Ања Правуљац
Сарадница:	ма Ања Правуљац
Услов за похађање:	нема услова
Електронска пошта наставника:	anja.pravuljac@unibl.rs
Електронска пошта сарадника:	anja.pravuljac@unibl.rs
Консултације:	понедељак 14.00-15.00, уторак 14.00-15.00

### Опис предмета

Овај предмет представља мултимедијални курс из италијанског језика на почетном нивоу (А1) намијењен студентима који се сусрећу по први пут са италијанским језиком и културом. Током семестра, почевши од основних правила изговора и писања, систематски се ради на развијању језичких компетенција студената. Студенти се оспособљавају да разумију прочитани текст и усмени дијалог, да усмено комуницирају са наставником или са другим студентима користећи притом усвојени вокабулар, да се писмено изразе у оквиру задатих тема те да коректно употребљавају граматичка правила. Један од циљева овог предмета је и упознавање студената са италијанском културом и традицијом.

### Исходи учења

Након похађања предмета студенти су способни за основну комуникацију на италијанском језику и сналажење у свакодневним ситуацијама помоћу усвојеног вокабулара, упознати су са основама граматике италијанског језика и са неким од аспеката италијанске културе.

### Садржај предмета

Упознавање са италијанским алфабетом, основним правилима изговора, основним вокабуларом (поглавља 1 и 2 књиге *Corso acquisizionale di Lingua italiana LS per discenti bosniaci-croati-serbi*, обрада текстова "I Saluti", "La Gastronomia", "Gli Stereotipi", 6 дијалога насловљених "I falsi amici"); конверзација - прве реченице, основна комуникација на италијанском језику (поглавља 3 и 4 књиге *Corso acquisizionale di Lingua italiana LS per discenti bosniaci-croati-serbi*, рад на 6 диктата, за свако лице по један); личне замјенице, глаголи essere и avere, конверзација - представљање себе и других лица (поглавље 6 књиге *Corso acquisizionale di Lingua italiana LS per discenti bosniaci-croati-serbi*, обрада текста „Io e gli altri"); присвојне и показне замјенице и пријдеви, изражавање времена, конверзација - представљање себе и других лица, физички опис (поглавље 7 књиге *Corso acquisizionale di Lingua italiana LS per discenti bosniaci-croati-serbi*, обрада текстова „Che ore sono“ и „Noi e gli altri“).

### Обавезна литература

Capasso, Danilo (2012), *LIDI, Libro dell'insegnante, Corso acquisizionale di Lingua italiana LS per discenti bosniaci-croati-serbi*, Stilo Editrice, Bari.

Capasso, Danilo (2012), *LIDED, Libro dei/delle discenti, Corso acquisizionale di Lingua italiana LS per discenti bosniaci-croati-serbi*, Stilo Editrice, Bari.

### Допунска литература

Klajn, Ivan, *Italijansko-srpski rečnik*, Nolit, Beograd.  
Pugliese, Ginerva e Roić, Sanja (2005), *Un amico speciale*, Edizioni Goliardiche, Trieste.  
Savorgnani, Giulia e Bergero, Beatrice (2010), *Chiaro! corso di italiano*, Alma Edizioni, Firenze.

### **Извођење наставе**

Настава се изводи коришћењем метода предавања, вјежби, дискусије и консултација, уз редован рад на тексту, писменим и усменим задацима и провјеравањима знања. Облици рада који се користе су фронтални, индивидуални и групни.

### **Провјера знања**

Провјера знања ће се вршити у току семестра, у виду предиспитних обавеза, као и на крају семестра, у виду усменог испита, који ће се одржати у вријеме редовних испитних рокова. Предиспитне обавезе из предмета Италијански језик 1 састоје се из: два колоквијума (по 20 бодова), активности у току наставе и код куће (5 бодова) и уредног и активног похађања наставе (5 бодова). На предиспитним обавезама може се максимално освојити 50 бодова. Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива. Завршни испит носи максимално 50 бодова. Темелна предметна обавеза за све студенте је редовно похађање наставе, читање наставних материјала и писање предиспитних задатака у току семестра.

### **Предиспитне обавезе**

Предиспитне обавезе из предмета Италијански језик 1 састоје се из: два колоквијума (по 20 бодова), активности у току наставе и код куће (5 бодова) и уредног и активног похађања наставе (5 бодова). Максималан број бодова који се може освојити предиспитним обавезама је 50.

### **Завршни испит**

Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива. Завршни испит носи максимално 50 бодова.

### **Оцјена из предмета**

- Оцјена из предмета Италијански језик 1 закључује се на завршном испиту сабирањем освојених бодова из предиспитних обавеза (максимално 50 бодова) и из завршног, усменог испита (максимално 50 бодова).
- За успјешно испуњење предметних обавеза, односно за стицање минималне пролазне оцјене (6), студент мора укупно освојити најмање 51 бод из предиспитних и испитних обавеза на предмету. Оцјена седам (7) одражава успјех од 61 до 70 бодова, оцјена осам (8) од 71 до 80 бодова, оцјена девет (9) од 81 до 90 бодова, а оцјена десет (10) од 91 до 100 бодова.
- Бодови из предиспитних обавеза вриједе на свим испитним терминима у текућој школској години. Ако студент поново похађа предмет у наредној школској години, тада има обавезу (поново) радити и писмене тестове који се односе на предиспитне обавезе.



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
**ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА**

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



**Назив предмета: Енглески језик I**

Семестар:	I
Статус предмета:	Изборни
Фонд часова:	2+1
Број ЕCTS бодова:	4
Наставник:	мр Бранко Црногорац
Сарадница:	-
Услов за похађање:	-
Електронска пошта наставника:	branko.crnogorac@unibl.rs
Електронска пошта сарадника:	-
Консултације:	Четвртак, 12-13 часова, кабинет 5, Филолошки факултет

Опис предмета: Енглески језик I усмјерен је ка савладавању комуникативних вјештина на нивоу А1, као и општег вокабулара из енглеског језика. Поред тога, студенти се баве и специфичним вокабуларом и структурама које се користе у њиховој будућој професији.

Исходи учења: Студенти ће бити у стању да објасне природу и задатке своје професије, да користе структуре и вокабулар у свакодневној друштвеној интеракцији.

**Садржај предмета:**

Прва седмица: Nice to meet you; Present Simple (giving directions)

Друга седмица: Helping people to learn; Job responsibilities (vocabulary)

Трећа седмица: Have a good weekend; Present Simple (telling stories), Social phrases

Четврта седмица: North and south; Present Progressive, Work routines

Пета седмица: Health care – public or private? Adjectives (description)

Шеста седмица: Downtown Barcelona; Present Progressive-future reference

Седма седмица: Први колоквијум

Осма седмица: Changing workspace; There is/are structures, Plural of nouns

Девета седмица: The A team; Describing people at work, Articles

Десета седмица: I love Chicago; City life, Other determiners

Једанаеста седмица: Eating around the world; Comparative and superlative adjectives, Restaurant talk

Дванаеста седмица: Nice work; Structure of emails, Work vocabulary

Тринаеста седмица: Do you salsa? Sport and physical activities, Prepositions

Четрнаест седмица: Други колоквијум

Петнаеста седмица: Завршне напомене, верификација присуства и активности на настави

Обавезна литература: English 365 1 (units 1-14), Bob Dignen, Steve Flinders, and Simon Sweeney, CUP, 2004

Допунска литература: The Good Grammar Book, Michael Swan and Catherine Walter, OUP, 2001; How English Works, Michael Swan and Catherine Walter, OUP, 1997.

Извођење наставе: Настава се изводи у облику предавања и вјежби, уз рад у паровима и групама.

Провјера знања: Усмени испит по завршетку семестра, два колоквијума током наставе.

Предиспитне обавезе Два писмена колоквијума у средини и на крају семестра.

Завршни испит: Усмени одговор заснован на тематским јединицама обрађеним током наставе.

Оцјена из предмета: Колоквијуми 40%, завршни испит 50%, активност и присуство на настави 10%



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
**ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА**

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



## Француски језик 1

Семестар:	I
Статус предмета:	Изборни предмет
Фонд часова:	2П+1В
Број ЕCTS бодова:	4
Наставник:	Весна Марчета, ма
Сарадница:	Весна Марчета, ма
Услов за похађање:	Нема условљености
Електронска пошта наставника:	vesna.marceta@unibl.rs
Електронска пошта сарадника:	-
Консултације:	понедељак 15h-16h, Филолошки факултет, кабинет 8

### Опис предмета

Стицање основних језичких вештина из француског језика и овладавање комуникативним, лингвистичким и културолошким садржајима неопходним за основну писмену и усмену комуникацију на француском језику, ниво А1-1 у контексту међународних и европских односа.

### Исходи учења

Студенти ће бити у стању са разумију и користе изразе као и просте реченице у различитим професионалним ситуацијама: да представе себе и другога и да поставе питања о некој особи (месту становања, познаствима, имовини), да одговоре на исти тип питања и да воде једноставну комуникацију уколико саговорник говори полако и разговорно. Биће у стању да разумеју просте реченице у једноставним текстовима. Биће у стању да напишу кратак текст о себи, кратак мејл или једноставно писмо.

### Садржај предмета

Припремна недеља	Припрема и упис семестра
I недеља	Упознавање и увод у предмет; Unité 0 (поздрави)
II недеља	Unité 1, Situation 1 : A l'accueil (алфабет, представљање себе бројеви до 20)
III недеља	Unité 1, S2: Dans une réception (представљање других особа, постављање питање одакле неко долази)
IV недеља	Unité 1, S3: Dommage (састављање краћег писма или мејла)
V недеља	Unité 2, S1: Il est sympathique! (физички и карактерни опис особа)
VI недеља	Unité 2, S2: Qui fait quoi? (постављање питања у вези нечије професије и одговарање на питања у вези занимања и пословних дужности)
VII недеља	Unité 2, S3: Une pause... (постављање питања интонацијом); Први колоквијум
VIII недеља	Unité 3, S1: Des nouvelles de Bruxelles (временске одредбе и смјештање догађаја у времену)
IX недеља	Unité 3, S2: Vous êtes libre jeudi? (заказивање термина или састанка, постављање питања инверзијом, бројеви од 20 до 1000)
X недеља	Unité 3, S3: A la cantine (смјештање догађаја у непосредну прошлост или блиску будућност)

XI	недјеља	Unité 4, S1: Je voudrais parler à Gérard Lavergne (обављање краћег телефонског позива)
XII	недјеља	Unité 4, S2: M. Hoffmann déteste les boîtes vocales (остављање телефонске поруке у говорној пошти, давање упутстава и инструкција)
XIII	недјеља	Unité 4, S3: Un forum de discussion (смјештање догађаја у прошлост, попуњавање формулара)
XIV	недјеља	Понављање и утврђивање градива – Dossier 1, Entraînement au TCF-RI
XV	недјеља	Други колоквијум

#### Обавезна литература

Riehl, L. et al., *Le français des relations européennes et internationales : objectif diplomatie*, Hachette, Paris, 2009.

#### Допунска литература

Grégoire, M., *Grammaire progressive du français, niveau débutant*, CLE International, Paris, 1998.  
Schmitt, S., *Vocabulaire progressif du français pour les adolescents, niveau débutant*, CLE International, Paris, 2004.

#### Извођење наставе

Предавања и вежбе, интерактивна настава

#### Провјера знања

Провјера знања се врши писменим и усменим путем у виду колоквијума и завршног испита.

#### Предиспитне обавезе

Редовно похађање наставе: 5 бодова  
Активност на настави: 5 бодова  
Први колоквијум: 20 бодова  
Други колоквијум: 20 бодова

#### Завршни испит

Завршни испит је усмени и носи највише 50 бодова.

#### Оцјена из предмета

оцјена 10: 100-91 бодова  
оцјена 9: 90-81 бодова  
оцјена 8: 80-71 бодова  
оцјена 7: 70-61 бодова  
оцјена 6: 60-51 бодова  
оцјена 5: 50-0 бодова



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
**ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА**

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ  
Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029  
Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



**Назив предмета: Њемачки језик 1**

Семестар:	први
Статус предмета:	Изборни
Фонд часова:	2+1
Број ECTS бодова:	4
Наставник:	Мр Мелсада Зеџ Зејнић
Сарадница:	Мр Мелсада Зеџ Зејнић
Услов за похађање:	Није условљен
Електронска пошта наставника:	melsadazec@gmail.com
Електронска пошта сарадника:	
Консултације:	У времену предвиђеном за консултације

**Опис предмета**

Њемачки језик 1 изводи се у оквиру наставног процеса и има за циљ развијање језичких вјештина и посебних вјештина, тј. оспособљавање студената да разумију прочитани текст и текст по слуху; развијање способности за усмено и писмено комуницирање у оквиру задатих тема; правилна употреба одређених граматичких структура; проширивање вокабулара

**Исходи учења**

Оспособљеност за усмену и писмену комуникацију на њемачком језику, за правилну употребу усвојеног вокабулара, као и за правилну употребу усвојених граматичких структура.

**Садржај предмета**

Упућивање студената у основе њемачког језика на морфолошком, лексичком и синтаксичком нивоу; практична настава: увјежбавање грађе на нивоу морфолошких, лексичких и синтаксичких јединица; развијање способности разумијевања на слух на нивоу глобалног, селективног и детаљног слушања дијалошких и монолошких јединица; анализа и продукција језичких јединица у равни реченице, дискурса; лексичка и граматичка вјежбања.

**Обавезна литература**

-Dallapiazza, Rosa-Maria / Jan, Eduard von / Schönherr, Til (2005): *Tangram 2 aktuell*, Lektion 1-4, Kursbuch + Arbeitsbuch, Max Hueber Verlag, Ismaning.

**Допунска литература**

**Извођење наставе**

Предавања, вјежбе, семинарски радови, дискусија

**Провјера знања**

Провјера знања ће се вршити током семестра, у виду извршавања предиспитних обавеза, као и на крају семестра, полагање испита, у вријеме редовних испитних рокова.

**Предиспитне обавезе**

Предиспитне обавезе се састоје из: два (2) колоквијума (по 20 бодова); уредног и активног похађања предмета (10 бодова – 5 бодова присуство настави и вјежбама и 5 бодова активност на

предавањима и вјежбама). На предиспитним обавезама може се укупно освојити највише 50 бодова.

Да би стекао бодове за активно похађање предмета, студент може укупно изостати највише 20% наставе и вјежби из предмета.

### **Завршни испит**

Завршни испит обавља се у правилу усмено, али се може изводити и у писменом облику. На испиту се врши провјера знања из **цијелог градива**. Завршни испит носи највише 50 бодова.

### **Оцјена из предмета**

**Коначна оцјена** из предмета се изводи сабирањем успјеха постигнутог у свим елементима провјере знања, односно сабирањем бодова из предиспитних обавеза (максимално 50) и бодова освојених приликом полагања испита испита (максимално 50).

- За успјешно испуњење предметних обавеза, односно за стицање минималне пролазне оцјене (6), студент мора укупно освојити најмање 51 бод из предиспитних и испитних обавеза на предмету. Оцјена седам (7) одражава успјех од 61 до 70 бодова, оцјена осам (8) од 71 до 80 бодова, оцјена девет (9) од 81 до 90 бодова, а оцјена десет (10) од 91 до 100 бодова.

- Бодови из предиспитних обавеза вриједу на свим испитним терминима у текућој школској години. Ако студент поново похађа предмет у наредној школској години, тада има обавезу (поново) радити и писмене тестове који се односе на предиспитне обавезе.



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
**ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА**

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



## СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА

<b>Семестар:</b>	2 (други)
<b>Статус предмета:</b>	обавезни
<b>Фонд часова:</b>	3+2
<b>Број ЕCTS бодова:</b>	6
<b>Наставник:</b>	Проф. др Мира Ћук
<b>Сарадница:</b>	Мр Драшко Гајић
<b>Услов за похађање:</b>	Одслушан предмет Увод у социјалну политику
<b>Електронска пошта наставника:</b>	miracukfpn@gmail.com
<b>Електронска пошта сарадника:</b>	gdrasko@gmail.com
<b>Консултације:</b>	У договореним терминима и времену редовних консултација

### Опис предмета

У овом предмету студенти упознавају социјално-политичке теорије, доктрине, моделе и концепције социјалне политике, њихов настанак, карактеристике, предности и ограничења као међусобне утицаје. Такође, студенти упознавају савремене социјалне проблеме и однос и политику различитих вредносних и идеолошких оријентација према њима. Студенти ће упознати и карактеристике основних подручја социјалне политике и савремене трендове у њима.

### Исходи учења

После завршеног курса студенти ће моћи да користе усвојена знања о теоријама и доктринама социјалне политике као и њеним моделима и концепцијама. Исход учења биће и разумијевање теорија и доктрина, модела и концепција социјалне политике и њихових домета и слабости. Након завршеног курса, студенти ће моћи да анализирају социјалне политике различитих земаља, да их компарирају, да критички преиспитују различите моделе социјалне политике и да употребљавају стечена знања у свом професионалном расту.

### Садржај предмета

Садржај предмета *Социјална политика* чине:

1. Социјално-политичке теорије и доктрине;
2. Критике социјалне политике државе благостања;
3. Грађанско конзервативна либерална традиција и неолибералистичке теорије,
4. Критичке и радикалне концепције социјалне политике;
5. Модели социјалне политике;
6. Социјална политика земаља у развју;
7. Социјална политика земаља у транзицији;
8. Социјални проблеми, појам, дефиниција и карактеристике;
9. Сиромаштво,
10. Незапосленост,
11. Старење становништва, депопулација и «демографска експлозија»,
12. Мањинске и маргинализоване групе, дискриминација, расизам и искљученост,

13. Социјалне болести и друштвене девијације.
14. Социјална сигурност по основу рада и социјално осигурање;
15. Социјална заштита и други видови обезбјеђења социјалне сигурности.

#### Обавезна литература

1. Ана Гавриловић : *Социјална политика* (учбеник), Филозофски факултет Бања Лука, Бања Лука, 2005;
2. Милосав Милосављевић (редактора) и остали: *Социјална политика у транзицији*, Центар за проучавање алтернатива и «Социјална мисао» Београд, 1998;
3. Милосав Милосављевић, *Девијације и друштво*, Драганић, Београд, 2003.

#### Допунска литература

1. Владо Пуљиз и др. *Социјална политика*, Правни факултет, Свеучилишта у Загребу, Загреб, 2005.

#### Извођење наставе

Настава ће се изводити у виду излагања, пауер-поинт презентација, дискусија, излагања студената, групе расправе, и консултације са професором и асистентом.

#### Провјера знања

Провјера знања ће се вршити током семестра, у виду предиспитних обавеза, као и на крају семестра, из испита, у вријеме редовних испитних рокова

#### Предиспитне обавезе

Предиспитне обавезе се састоје из два колоквијума. Колоквијум се спроводи у облику теста који садржи по 20 питања из дијела наставног процеса који је обрађиван. Колоквијуми се обављају за вријеме вјежби. Сваки колоквијум носи по 20 бодова.

У предиспитне обавезе спада редовно похађање наставе што се вреднује са 5 бодова и активног учествовања на настави путем кратке презентације студената на предавањима и вјежбама, што се вреднује са 5 бодова. На предиспитним обавезама може се укупно освојити највише 50 бодова.

#### *Активно похађање предмета*

Да би стекао бодове за активно похађања предмета, студент(ица/киња) може укупно изостати највише три недеље, односно 20% наставе из предмета.

#### Завршни испит

Завршни испит обавља се усмено одговором студената на три одабрана питања из цјелокупног градива. Завршни испит носи највише 50 бодова.

#### Оцјена из предмета

*Коначна оцјена* из предмета се изводи сабирањем успјеха постигнутог на свим елементима провјере знања, односно сабирањем бодова из предиспитних обавеза (максимално 50) и бодова из испита (максимално 50).

- За успјешно испуњење предметних обавеза, односно за стицање минималне пролазне оцјене (6), студент мора укупно освојити најмање 51 бод из предиспитних и испитних обавеза на предмету. Оцјена седам (7) одражава успјех од 61 до 70 бодова, оцјена осам (8) од 71 до 80 бодова, оцјена девет (9) од 81 до 90 бодова, а оцјена десет (10) од 91 до 100 бодова.

- Бодови из предиспитних обавеза вриједје на свим испитним терминима у текућој школској години. Ако студент поново похађа предмет у наредној школској години, поново ради све предиспитне обавезе.



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
**ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА**

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: [info@fpnbl.org](mailto:info@fpnbl.org) [www.fpnbl.org](http://www.fpnbl.org)



<b>Назив предмета:</b>	<b>Увод у теорије социјалног рада</b>
<b>Семестар:</b>	Други
<b>Статус предмета:</b>	обавезни
<b>Фонд часова:</b>	3 часа наставе и 2 часа вјежби
<b>Број ECTS бодова:</b>	6 ECTS
<b>Наставник:</b>	проф. др Јагода Петровић
<b>Сарадник:</b>	мр Андреа Ракановић Радоњић
<b>Услов за похађање:</b>	уписан други семестар
<b>Електронска пошта наставника и сарадника:</b>	<a href="mailto:jagodapetrovic@yahoo.com">jagodapetrovic@yahoo.com</a>
<b>Консултације:</b>	

#### Опис предмета

Предмет је увод у теоријске и методолошке основе социјалног рада, као научне, практичне и образовне дисциплине. Уз бављење кључним појмовима, категоријалним апаратом, предметом и философско-теоријским изворима социјалног рада, посебна пажња посвећује се објашњењу односа између теорије, праксе и образовања за социјални рад, као и историјским корјенима и генези ове дјелатности. Битан садржај предмета представљају односи између теорија социјалног рада и других сродних научних дисциплина, укључујући и идеју интердисциплинарности и повезаности наука. Етичке и вриједносне основе социјалног рада су предмет изучавања, као и утицај друштвеног контекста на настанак и развој теорија социјалног рада. Основни циљ је да се студенти упознају са кључним појмовима, предметом, методама, вриједносном основом, настанком и развојем социјалног рада као друштвене, професионалне, образовне и научне дјелатности, као и са односом науке о социјалном раду са сродним дисциплинама.

#### Исходи учења

Исход учења је оспособљавање студената да усвојена знања о теоријским и методолошким основама социјалног рада користе у разумијевању социјалног рада као практичне дјелатности и да повезују особености теорија социјалног рада са универзалним принципима и карактеристикама теорија у хуманистичким и друштвеним наукама. Исход учења је схватање значаја теоријског промишљања праксе социјалног рада и њених етичких основа, стицање јасне слике о предмету, друштвеном контексту и генези социјалног рада, те усвајање појмовно-категоријалног апарата социјалног рада као дијела професионалне лексике социјалних радника.

#### Садржај предмета

Одређивање општих научних појмова (наука, теорија, парадигма, метод, модел)

Дефинисање социјалног рада

Циљно-предметне парадигме социјалног рада и општа гледишта о социјалном раду

Однос теорије, праксе и образовања за социјални рад

Карактеристични типови социјалног рада у пракси

Општи теоријско-методолошки приступи у пракси социјалног рада

Социјални рад у заједници

Етичке основе и базични принципи социјалног рада

Базичне вриједности типичних модела социјалног рада
Вриједности и антивриједности у социјалном раду
Социјалне потребе, проблеми, девијације, промјене и развој као предмет социјалног рада
Методолошке основе науке социјалног рада
Односи и међусобни утицаји науке социјалног рада са другим наукама
Глобализација и социјални рад
Научни и технолошки развој, информатичка технологија и социјални рад

#### Уџбеник

Милосав, Милосављевић (2009), Основе науке социјалног рада, Бања Лука, Факултет политичких наука

#### Литература

1. Malcolm Payne: (2001): Савремена теорија социјалног рада, Бања Лука, Филозофски факултет
2. Милосав Милосављевић (1998): Социјални рад на међи векова, Београд, Драганић
3. David Howe (1997): Uvod u teoriju socijalnog rada, Beograd, Naučno-istraživački centar za socijalni rad i socijanu politiku Fakultet političkih nauka
4. Група аутора (2005): Одрживи развој и социјални рад, Бања Лука, Универзитет у Бањој Луци, Филозофски факултет
5. Милосав Милосављевић и Мирослав Бркић (2005): Социјални рад у заједници, Београд, Социјална мисао

#### Извођење наставе

- Настава на предмету ће се изводити представљањем тема у виду пауер-поинт презентација, разговором о питањима из наставне материје, читањем заданих материјала, писањем колоквија и радова из предиспитних обавеза.
- Темељна предметна обавеза за све студенте је редовно похађање наставе, читање наставних материјала и писање предиспитних обавеза у току семестра.
- Да би стекао услов за овјеру уредног похађања предмета, студент(ица/киња) може укупно изостати највише три недјеље, односно 20% наставе из предмета. За студенте који касне на час више од десет минута или који час напусте десет и више минута раније сматраће се да нису присуствовали том часу.
- Мобилни телефони увијек морају бити искључени у току извођења наставе на предмету

#### Провјера знања

Провјера знања ће се вршити током семестра у виду предиспитних обавеза, а на крају семестра путем испита у вријеме редовних испитних рокова.

#### Предиспитне обавезе

Предиспитне обавезе се састоје из: два (2) колоквија (по 20 бодова), једног (1) семинарског рада на задану тему (5 бодова) и уредног и активног похађања предмета (5 бодова). На предиспитним обавезама може се укупно освојити највише 50 бодова.

##### *Активно похађање предмета*

Да би стекао бодове за активно похађања предмета, студент(киња) може укупно изостати највише три недјеље, односно 20% наставе из предмета.

##### *Колоквиј*

Колоквиј је писмени тест који се изводи у току семестра. Наставник или сарадник ће на почетку семестра ближе објаснити начин извођења и термине колоквија. Сви колоквији се одржавају у терминима вјежби, а редовна настава се не прекида због одржавања колоквија. Студенти су обавезни писати колоквије и за оне који, из било ког разлога, не приступе колоквију, сматраће се да га нису положили и добиће нула (0) бодова, у складу са Одлуком о праћењу и вредновању рада студената у школској 2012/2013. години.

#### *Семинарски рад*

Ово је библиотечко-истраживачки рад на једну од тема из програма, по избору студента. Рад треба да садржи увод, кратак преглед најважнијих теоријских приступа теми, објашњење и образложење проблема (или резултате истраживања), те закључак или властито мишљење засновано на аргументацији изнесеној у раду. Рад треба да има најмање пет (5) коришћених и цитираних дјела (књиге, научни и стручни чланци, итд) која се наводе и на крају рада у литератури. Могу се користити и легитимни извори са интернета (електронске књиге, научни и стручни чланци, итд). Дјела у раду и на крају рада треба наводити по упутима наставника о навођењу и документовању. Технички, рад треба да је штампан са двоструким проредом и маргинама од 2,5 цм и не би требао да буде краћи од 8 нити дужи од 10 страна. Рад се мора предати наставнику или сараднику у термину наведеном у програму предмета.

#### *Напомена о плагијату*

Радови који се пишу на предмету морају бити ваши властити. У случају преписивања на колоквију или, код писања семинарских радова, у случају преношењу туђих дијелова текста без документовања или адекватног обиљежавања пренесених дијелова, односно у случају представљања цјелокупно туђег рада као свог, студент ће добити нула (0) бодова из колоквија или семинарског рада и биће упозорен за плагијат. Уколико у току похађања предмета поново преда плагијат, студент ће добити негативну коначну оцјену из предмета.

#### **Завршни испит**

Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива. Завршни испит носи највише 50 бодова.

#### **Оцјена из предмета**

- Коначна оцјена из предмета се изводи сабирањем успјеха постигнутог на свим елементима провјере знања, односно сабирањем бодова из предиспитних обавеза (максимално 50) и бодова из испита (максимално 50).
- За успјешно испуњење предметних обавеза, односно за стицање минималне пролазне оцјене (6), студент мора укупно освојити најмање 51 бод из предиспитних и испитних обавеза на предмету. Оцјена седам (7) одражава успјех од 61 до 70 бодова, оцјена осам (8) од 71 до 80 бодова, оцјена девет (9) од 81 до 90 бодова, а оцјена десет (10) од 91 до 100 бодова.
- Бодови из предиспитних обавеза вриједу на свим испитним терминима у текућој школској години. Ако студент поново похађа предмет у наредној школској години, тад мора (поново) радити и писмене тестове.

Услови похађања предмета и полагања испита из предмета ближе су дефинисани у Одлуци о праћењу и вредновању рада студената у школској 2012/2013. години Факултета политичких наука.



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



Назив предмета:	Социјални рад с појединцем
Семестар:	други
Статус предмета:	обавезни
Фонд часова:	3 часа наставе и 2 часа вјежби
Број ЕCTS бодова:	6 ECTS
Наставник:	доц. др Весна Шућур-Јањетовић
Сарадник:	---
Услов за похађање:	уписан други семестар
Електронска пошта наставника и сарадника:	vesnasj@yahoo.com.au
Консултације:	уторком, 12:00-13:00, кабинет 435, ФПН

#### Опис предмета

Социјални рад с појединцем је основни методолошки комплекс социјалног рада, поред рада са групом и социјалног рада у заједници. Предмет обухвата стицање знања о општим начелима и правилима у раду са појединцем, као и о основним претпоставкама за рад социјалног радника са појединцем (клијентом/корисником). Основни садржај усмјерен је ка разјашњењу два најважнија питања: Шта социјални радник ради? – *односно какав је садржај и који су стандарди његових интервенција у раду с појединцем и породицом*. Како социјални радник ради? – *односно које стандарде у раду с појединцем социјални радник мора да познаје и поштује како би интервенција била у складу са прописима, науком и праксом социјалног рада*. Садржај програма је усмјерен ка дескрипцији, анализи и оцјени примјенљивости основних метода значајних за праксу социјалног рада с појединцем и породицом, а спроводи се према сљедећем редоследу: 1. Социјални рад у систему наука о човјеку. Преглед схватања и дефинисања социјалног рада с појединцем. Модели социјалног рада с појединцем; 2. Узроци настанка социјалних случајева: 1.Друштво, 2.Сам појединац, 3.Сукоб појединац-средина; 3. Општа начела и правила у раду с појединцем. Претпоставке за рад социјалног радника са клијентом; 4. Професионални однос у социјалном раду с појединцем. Први контакт са клијентом. Уговор и технике уговарања; 5. Фазе социјалног рада с појединцем (припремно-организациона фаза, улога тријажера, основна евиденција и документација; 6. Тимски рад у социјалном раду. Форме тимског рада, процес тимског рада, фазе тимског рада, тимски закључак; 7. Методе, технике и вјештине социјалног рада – теоријски приступ. Вриједности и принципи социјалног рада; 8. Фаза социјалне дијагнозе (процјене). Елементи социјалне дијагнозе и технике вођења процеса; 9. Проучавање историје живота клијента и историје случаја. Значај и начини проучавања историје живота клијента и историје случаја; 10. Проучавање околине клијента (уже и шире). Процес, начин и значај проучавања уже (породице) и шире средине клијента; 11. Социјална анамнеза. Шта је социјална анамнеза и како се долази до социјалне анамнезе? Како се пише социјална анамнеза?; 12. Синтеза свих чињеница (података) – социјална дијагноза, евалуација и прогноза; 13. Интерперсонално посредовање у социјалном раду; 14. Начаз и мишљење социјалног радника. Форма, интерпретација и примјена. (практичан рад – самостална израда Извјештаја/налаза социјалног радника); 15. Социјална терапија (третман).

Циљ наставе и практичног рада је да студенти овладају основним методским приступима и практичним знањима из области социјалног рада с појединцем. Студенти ће стећи сљедећа знања: Холистички приступ људским потребама и проблемима; Успостављање и одржавање

професионалног односа са клијентима; Процјену потреба, ризика, снага и ресурса појединца и породице; Планирање интервенција, услуга и мјера.

### Исходи учења

Реализацијом наставног програма очекује се да студенти стекну основна теоријска и практична знања за примјену различитих метода социјалног рада, способност за препознавање значаја индивидуалног и тимског рада, као и за вођење документације у раду с појединцем и породицом. Студенти треба да овладају суштином модерне методе рада са појединцем, а она се односи на помоћ коју социјални радник пружа клијенту како би могао развити своје властите могућности и у пуној мјери се ангажовати у савладавању личних тешкоћа.

Студенти треба да овладају сљедећим садржајима: Вјештине припреме за рад с клијентом; Успостављање и одржавање помагачког односа; Проучавање документације; Сарадња са другим стручњацима; Проучавање историје живота клијента и историје проблема; Проучавање ужег и ширег окружења клијента; Синтеза свих чињеница (података); Социјална терапија (третман); Израда социјалне анамнезе и вјештине писања налаза и мишљења социјалног радника и Праћење резултата мјера које су предузете (евалуација рада с клијентом).

### Уџбеници

1. Видановић, И. (2008): "Појединац и породица ", (треће ауторско издање), Београд.
2. Урбанц, К. (2006): „Изазови социјалног рада с појединцем“, Загреб, Алинеа.

### Литература

1. Влајковић, Ј. (1992): “Животне кризе и њихово превазилажење”, Нолит, Београд; Blek. Zastrow, С. (1992): „The practice of social work”, 4th ed. Belmont, Wadsworth.
2. Роџерс, К. (1985): “Како постати личност”, Нолит.  
Видановић, И. (2006): „Речник социјалног рада“, Београд, Тиро-ерц.

### Извођење наставе

- Настава на предмету ће се изводити представљањем тема и разговором о питањима из наставне материје, као и читањем заданих материјала и писањем колоквија и радова из предиспитних обавеза. Свака наставну јединицу прати сет практичних вјежби које за циљ имају савладавање основних вјештина из предметне јединице.

- Темељна предметна обавеза за све студенте је редовно похађање наставе, читање наставних материјала и писање предиспитних обавеза у току семестра.

- Да би стекао услов за овјеру уредног похађања предмета, студент(ица/киња) може укупно изостати највише три недјеље, односно 20% наставе из предмета. За студенте који касне на час више од десет минута или који час напусте десет и више минута раније сматраће се да нису присуствовали том часу.

- Мобилни телефони увијек морају бити искључени у току извођења наставе на предмету.

### Провјера знања

Провјера знања ће се вршити током семестра, у виду предиспитних обавеза, као и на крају семестра, из испита, у вријеме редовних испитних рокова.

### Предиспитне обавезе

Предиспитне обавезе се састоје из: два (2) колоквијума (по 20 бодова); једног (1) писаног рада (10 бодова) – Извјештај социјалног радника; уредног и активног похађања предмета (10 бодова). На предиспитним обавезама може се укупно освојити највише 60 бодова.

*Активно похађање предмета*

Да би стекао бодове за активно похађања предмета, студент(ица/киња) може укупно изостати највише три недјеље, односно 20% наставе из предмета.

#### *Напомена о плагијату*

Радови који се пишу на предмету морају бити ваши властити. У случају преписивања на колоквију или, код писања семинарских радова, у случају преношењу туђих дијелова текста без документовања или адекватног обиљежавања пренесених дијелова, односно у случају представљања цјелокупно туђег рада као свог, студент ће добити нула (0) бодова из колоквија или семинарског рада и биће упозорен за плагијат. Уколико у току похађања предмета поново преда уради или преда плагијат, студент ће добити негативну коначну оцјену из предмета.

#### **Завршни испит**

Завршни испит обавља се у правилу усмено. На њему се провјерава знање из **цијелог градива**.

Завршни испит носи највише 40 бодова.

#### **Оцјена из предмета**

- *Коначна оцјена* из предмета се изводи сабирањем успјеха постигнутог на свим елементима провјере знања, односно сабирањем бодова из предиспитних обавеза (максимално 60) и бодова из испита (максимално 40).

- За успјешно испуњење предметних обавеза, односно за стицање минималне пролазне оцјене (6), студент мора укупно освојити најмање 51 бод из предиспитних и испитних обавеза на предмету. Оцјена седам (7) одражава успјех од 61 до 70 бодова, оцјена осам (8) од 71 до 80 бодова, оцјена девет (9) од 81 до 90 бодова, а оцјена десет (10) од 91 до 100 бодова.

- Бодови из предиспитних обавеза вриједу на свим испитним терминима у текућој школској години. Ако студент поново похађа предмет у наредној школској години, тад мора (поново) радити и писмене тестове.



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
**ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА**

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



**Назив предмета: Развојна психологија**

Семестар:	Други (2)
Статус предмета:	Обавезан
Фонд часова:	30 часова предавања и 30 часова вјежби (2+2)
Број ECTS бодова:	4
Наставник:	Проф. др Александра Хаџић
Сарадница:	Мр Дејан Кантар
Услов за похађање:	Није условљен
Електронска пошта наставника:	hadzicsandra@blic.net
Електронска пошта сарадника:	dejan.kantar@hotmail.com
Консултације:	У термину консултација

**Опис предмета**

Развојна психологија одвија се у оквиру наставног процеса у укупном трајању од 45 сати (30 сати предавања и 15 сати вјежби). Основни циљеви предмета су упознавање студената са суштинским токовима и аспектима психичког развоја, подстицање на активно усвајање научних чињеница, критички однос према одређеним тумачењима и да се уз помоћ проучених психолошких метода и техника заинтересују за њихово праћење и проучавање.

**Исходи учења**

Одређени су садржајем и наставним циљевима

**Садржај предмета**

Наставна грађа овога предмета конципирана је тако да се студенти, с обзиром на своје професионално опредељење, упознају са психичким развојем људске јединке од њеног рођења па до зрелости, као и психофизичким промјенама које настају у зрелом и старачком животном добу. Тематско-проблемска презентација развојних процеса, психичких стања и карактеристика понашања разматра се по развојним периодима. Акцентирају се научно-теоријске концепције и дилеме као и резултати емпиријских истраживања психичког развоја. Студенти требају да науче и разумију суштину фундаменталних питања филогенетског и онтогенетског развоја, чиниоце и законитости развоја, као и утицаје теоријске концепције (теоријске поставке когнитивне Ж. Пијажеове теорије, културно-историјску теорију Л. Виготског, психосоцијалну теорију Ериксона, интеракционистичку теорију Г. Мида, Балбијеву теорију емоционалног везивања и др.).

**Обавезна литература**

1. Жиропађа, Љ., Миочиновић, Љ. (2012). *Развојна психологија*. Београд: Чигоја штампа.
2. Јерковић, И., Зотовић, М. (2010). *Развојна психологија*. Нови Сад: Футура публикације.

**Допунска литература**

1. Vasta, R., Haith, M.M., Miller, S.A. (1998). *Дјеџа психологија, Модерна знаност*, Наклада „Слап“ Јастребарско.

**Извођење наставе**

Наставни програм се реализује кроз пленарна предавања, систематске анализе, интерактивни

приступ, практикуме, вјежбе и радионице као индивидуални ангажман студената у припреми нацрта за приказ одређених теоријских поставки.

#### **Провјера знања**

Провјера знања ће се вршити током семестра, у виду извршавања предиспитних обавеза, као и на крају семестра, полагање испита, у вријеме редовних испитних рокова.

#### **Предиспитне обавезе**

Предиспитне обавезе се састоје из: два (2) колоквијума (по 20 бодова); уредног и активног похађања предмета (10 бодова – 5 бодова присуство настави и вјежбама и 5 бодова активност на предавањима и вјежбама). На предиспитним обавезама може се укупно освојити највише 50 бодова.

Да би стекао бодове за активно похађање предмета, студент може укупно изостати највише 20% наставе и вјежби из предмета.

#### **Завршни испит**

Завршни испит обавља се у правилу усмено, али се може изводити и у писменом облику. На испиту се врши провјера знања из **цијелог градива**. Завршни испит носи највише 50 бодова.

#### **Оцјена из предмета**

**Коначна оцјена** из предмета се изводи сабирањем успјеха постигнутог у свим елементима провјере знања, односно сабирањем бодова из предиспитних обавеза (максимално 50) и бодова освојених приликом полагања испита испита (максимално 50).

- За успјешно испуњење предметних обавеза, односно за стицање минималне пролазне оцјене (6), студент мора укупно освојити најмање 51 бод из предиспитних и испитних обавеза на предмету. Оцјена седам (7) одражава успјех од 61 до 70 бодова, оцјена осам (8) од 71 до 80 бодова, оцјена девет (9) од 81 до 90 бодова, а оцјена десет (10) од 91 до 100 бодова.

- Бодови из предиспитних обавеза вриједе на свим испитним терминима у текућој школској години. Ако студент поново похађа предмет у наредној школској години, тада има обавезу (поново) радити и писмене тестове који се односе на предиспитне обавезе.



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
**ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА**

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



## Основе права

Семестар:	Други
Статус предмета:	обавезни
Фонд часова:	2+1
Број ЕCTS бодова:	4
Наставник:	Доцент др Матеј Савић
Сарадница:	
Услов за похађање:	
Електронска пошта наставника:	
Електронска пошта сарадника:	
Консултације:	

### Опис предмета

Предмет се састоји из двије генерички неодвојиве цјелине државе и права, које, како практично, тако и теоријски чине јединствену научну област. Предмет има за циљ упознавање студената са основама теорије државе и теорије права. У оквиру наставних часова посебна пажња ће се обратити на узajамност и међусобну условљеност ове двије цјелине у државноправном и друштвеном поретку уопште, при чему ће студент користити теоријска и методолошка знања, како би самостално могао проучавати поједине аспекте ове сложене и, надасве значајне цјелине.

### Исходи учења

Исход предмета је стицање знања из области државе и права. Студенти треба да се упознају са појмом, најзначајнијим карактеристикама, елементима и облицима државе и државних облика и уопште природом државе као правно-политичке организације, модерном државом и савременим државним тенденцијама - основним појмовима теорије права: правни поредак, правна норма, правни акти, извори права, правни односи, примјена, важење и тумачење права, начело законитости, као и са природом, основним карактеристикама и системом права уопште. Један од битних исхода је и савладавање правног и социолошког методолошког приступа у изучавању предмета уопште.

### Садржај предмета

1. ПРЕТХОДНИ ПОЈАМ ДРЖАВЕ
2. ДРЖАВА КАО ПРАВНА И ПОЛИТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА;
3. ДРЖАВА, ПРАВО И ПОЛИТИКА
4. СТРУКТУРАЛНИ ПОЈАМ ДРЖАВЕ
5. ДРЖАВНОПРАВНИ ПОРЕДАК И ДРЖАВНА ОРГАНИЗАЦИЈА
6. ДРЖАВНИ ОБЛИЦИ: ОБЛИЦИ ВЛАДАВИНЕ И ОБЛИЦИ ДРЖАВНОГ УРЕЂЕЊА
7. ДРЖАВНИ ОБЛИЦИ: ОБЛИЦИ ПОЛИТИЧКОГ ПОРЕТКА И ОБЛИЦИ ДРЖАВНЕ ВЛАСТИ
8. САВРЕМЕНЕ ТЕНДЕНЦИЈЕ РАЗВОЈА ДРЖАВЕ
9. ПОЈАМ ПРАВА И ПОЈАМ НОРМАТИВНОГ ПОРЕТКА
10. ПРАВНА НОРМА; ПОЈАМ, ВРСТЕ И ЕЛЕМЕНТИ
11. ПРАВНИ АКТИ; ПОЈАМ, ВРСТЕ И ЕЛЕМЕНТИ
12. ИЗВОРИ ПРАВА; МАТЕРИЈАЛНИ, ФОРМАЛНИ И ИДЕЈНИ
13. ПРАВНИ ОДНОСИ; ПОЈАМ И ЕЛЕМЕНТИ

14. ПОЈАМ ПРАВНОГ СУБЈЕКТИВИТЕТА; СУБЈЕКТИ ПРАВА
15. ПОЈАМ ПРИМЈЕНЕ ПРАВА И ТУМАЧЕЊЕ ПРАВА ,ПОЈАМ И ЕЛЕМЕНТИ СИСТЕМА ПРАВА

#### **Обавезна литература**

С. Савић, Основе права, Бања Лука 2005. година

#### **Допунска литература**

1. Б. П. Кошуткић, Увод у јуриспруденцију, Подгорица, 2008. година
2. Р. Д. Лукић, Б. П. Кошуткић и Д. М. Митровић, Увод у право, Београд, 1999. година
3. С. М. Благојевић, Увод у право, Београд, 1995. година
4. Р. Васић и К. Чавошки, Увод у право, II Београд, 1995. година
5. Е. В. Спекторски, Држава и њен живот, Београд, 2000. година
6. Н. Висковић, Теорија државе и права, Загреб, 2001. година
7. Љ. Тадић, Филозофија права, Београд, 1996. Година
8. Х. Харт, Појам права, Београд, 2013.
9. Д. М. Митровић, Држава, право, правда, правници, Београд, 2009. година

#### **Извођење наставе**

Настава и вјежбе у оквиру предмета ће се изводити представљањем тема и интерактивном комуникацијом са студентима, у оквиру питања из материје, према наставном плану и програму. Излагање заданих материјала, писање колоквијума те реализација конкретних тема, обухватајући предиспитне обавезе, биће обједињено фондом часова. Обавезе студената су одређене према циљу предмета и обухватају: редовно похађање наставе, учествовање у предвиђеним дискусијама, реализовање радова сходно задатој теми као и приступање општим тестовима знања. Да би стекао услов за овјеру уредног похађања предмета, студент(ица/киња) може укупно изостати највише три недеље, односно 20% наставе из предмета. За студенте који касне на час више од десет минута или који час напусте десет и више минута раније сматраће се да нису присуствовали том часу. Радна дисциплина се мора одржавати у току извођења наставе и вјежби. Мобилни телефони увијек морају бити искључени у току извођења радног часа. Одговорни наставник или сарадник обавезни су удаљити са часа студенте који се не придржавају правила студирања прописаних актима Факултета и Универзитета.

#### **Провјера знања**

Провјера знања ће се вршити током семестра, у виду предиспитних обавеза, кроз два колоквијума, те по завршетку семестра, у оквиру завршног усменог испита, у вријеме редовних испитних рокова. Предиспитне об

#### **Предиспитне обавезе**

Предиспитне обавезе се састоје из: два (2) колоквијума (по 20 бодова), једног (1) семинарског рада на задану тему (5 бодова) и уредног и активног похађања предмета (5 бодова). Укупно се може освојити највише 50 предиспитних бодова. Активно похађање предавања и вјежби Да би стекао бодове за активно похађање предавања и вјежби, студент(ица/киња) може укупно изостати највише три недеље, односно 20% наставе из предмета. Колоквијум Колоквијум је писмени тест који се изводи у току семестра. Наставник или сарадник ће на почетку семестра ближе објаснити начин извођења и термине колоквија. Сви колоквијуми се одржавају у терминима вјежби, а редовна настава се не прекида због одржавања колоквијума. Студенти су обавезни писати колоквијуме и за оне који, из било ког разлога, не приступе колоквијуму, сматраће се да га нису положили и добиће нула (0) бодова, у складу са Одлуком о праћењу и вредновању рада студената у школској 2014/2015. години. Семинарски рад Ово је библиотечко-истраживачки рад на једну од тема из наставног програма, по избору студента. Рад треба да садржи увод, кратак преглед најважнијих теоријских приступа теми, објашњење и образложење проблема (или резултате истраживања), те закључак или властито мишљење засновано на аргументацији изнесеној у раду. Рад треба да има најмање пет (5) кориштених и цитираних дјела (књиге, научни и стручни

чланци, итд) која се наводе и на крају рада, у попису литературе. Могу се користити и легитимни извори са интернета (електронске књиге, научни и стручни чланци, итд). Дјела у раду и на крају рада треба наводити по упутама о навођењу и документовању које ћете добити од наставника. Технички, рад треба да је штампан са проредом 1,5 и маргинама од 2,5 цм и не би требао да буде краћи од 8 нити дужи од 16 страна. Рад се мора предати наставнику или сараднику у термину наведеном у програму предмета. Напомена о плагијату Радови који се пишу морају бити ваши властити. У случају преписивања на колоквијуму или, код писања семинарских радова, у случају преношења туђих дијелова текста без документовања или адекватног обиљежавања пренесених дијелова, односно у случају представљања цјелокупно туђег рада као свог, студент ће добити нула (0) бодова из колоквијума или семинарског рада и биће упозорен за плагијат. Уколико у току похађања предавања и вјежби поново преда, уради и преда плагијат, студент ће добити негативну коначну оцјену из предмета.

### **Завршни испит**

Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива. Завршни испит носи највише 50 бодова.

### **Оцјена из предмета**

Коначна оцјена из предмета се изводи сабирањем успјеха постигнутог на свим елементима провјере знања, односно сабирањем бодова из предиспитних обавеза (максимално 50) и бодова из испита (максимално 50). За успјешно испуњење предметних обавеза, односно за стицање минималне пролазне оцјене (6), студент мора укупно освојити најмање 51 бод из предиспитних и испитних обавеза на предмету. Оцјена седам (7) одражава успјех од 61 до 70 бодова, оцјена осам (8) од 71 до 80 бодова, оцјена девет (9) од 81 до 90 бодова, а оцјена десет (10) од 91 до 100 бодова. Бодови из предиспитних обавеза вриједу на свим испитним терминима у текућој школској години. Ако студент поново похађа предмет у наредној школској години, тад мора (поново) радити и писмене тестове.



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



## Италијански језик 2

Семестар:	2
Статус предмета:	изборни
Фонд часова:	2+1
Број ЕCTS бодова:	4
Наставник:	ма Ања Правуљац
Сарадница:	ма Ања Правуљац
Услов за похађање:	одслушан Италијански језик 1
Електронска пошта наставника:	anja.pravuljac@unibl.rs
Електронска пошта сарадника:	anja.pravuljac@unibl.rs
Консултације:	понедељак 14.00-15.00, уторак 14.00-15.00

### Опис предмета

Овај предмет представља мултимедијални курс из италијанског језика на почетном нивоу (А2) намијењен студентима који су се већ сусрели у претходном семестру са италијанским језиком и културом. Током семестра систематски се ради на развијању језичких компетенција студената. Студенти се оспособљавају да разумију прочитани текст и усмени дијалог, да усмено комуницирају са наставником или са другим студентима користећи притом усвојени вокабулар, да се писмено изразе у оквиру задатих тема, те да коректно употребљавају граматичка правила. Један од циљева овог предмета је и упознавање студената са италијанском културом и традицијом.

### Исходи учења

Након похађања предмета студенти су способни за основну комуникацију на италијанском језику и сналажење у свакодневним ситуацијама помоћу усвојеног вокабулара, упознати су са основама граматике италијанског језика и са неким од аспеката италијанске културе.

### Садржај предмета

Понављање претходно усвојеног градива и усвајање нових граматичких правила; Индикатив презента – правилни глаголи; Индикатив презента – неправилни глаголи; Приједлози; *Descrivere persone* - богаћење вокабулара, оспособљавање студената за писмено и усмено изражавање кроз описе, разумијевање усменог дијалога; Редни бројеви, дани у седмици и мјесеци; Обрада текстова „*Il cibo italiano*“; „*La mia casa*“; „*La mia giornata*“ - богаћење вокабулара, нови кораци у усменом изражавању, разумијевање писаног текста; Разумијевање слушаног текста; Упознавање са италијанском културом и традицијом – “*I Gesti*”; Прилози; Рад на усменом изражавању, конверзација и обрада текста “*Cosa fai nel tempo libero*”.

### Обавезна литература

Capasso, Danilo (2012), *LIDI, Libro dell'insegnante, Corso acquisizionale di Lingua italiana LS per discenti bosniaci-croati-serbi*, Stilo Editrice, Bari.

Capasso, Danilo (2012), *LIDED, Libro dei/delle discenti, Corso acquisizionale di Lingua italiana LS per discenti bosniaci-croati-serbi*, Stilo Editrice, Bari.

### Допунска литература

Klajn, Ivan, *Italijansko-srpski rečnik*, Nolit, Beograd.

Pugliese, Ginerva e Roić, Sanja (2005), *Un amico speciale*, Edizioni Goliardiche, Trieste.

Savorgnani, Giulia e Bergero, Beatrice (2010), *Chiaro! corso di italiano*, Alma Edizioni, Firenze.

### **Извођење наставе**

Натава се изводи кориштењем метода предавања, вјежби, дискусије и консултација, уз редован рад на тексту, писменим и усменим задацима и провјеравањима знања. Облици рада који се користе су фронтални, индивидуални и групни.

### **Провјера знања**

Провјера знања ће се вршити у току семестра, у виду предиспитних обавеза, као и на крају семестра, у виду усменог испита, који ће се одржати у вријеме редовних испитних рокова. Предиспитне обавезе из предмета Италијански језик 2 састоје се из: два колоквијума (по 20 бодова), активности у току наставе и код куће (5 бодова) и уредног и активног похађања наставе (5 бодова). На предиспитним обавезама може се максимално освојити 50 бодова. Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива. Завршни испит носи максимално 50 бодова. Темелна предметна обавеза за све студенте је редовно похађање наставе, читање наставних материјала и писање предиспитних задатака у току семестра.

### **Предиспитне обавезе**

Предиспитне обавезе из предмета Италијански језик 2 састоје се из: два колоквијума (по 20 бодова), активности у току наставе и код куће (5 бодова) и уредног и активног похађања наставе (5 бодова). Максималан број бодова који се може освојити предиспитним обавезама је 50.

### **Завршни испит**

Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива. Завршни испит носи максимално 50 бодова.

### **Оцјена из предмета**

- Оцјена из предмета Италијански језик 2 закључује се на завршном испиту сабирањем освојених бодова из предиспитних обавеза (максимално 50 бодова) и из завршног, усменог испита (максимално 50 бодова).
- За успјешно испуњење предметних обавеза, односно за стицање минималне пролазне оцјене (6), студент мора укупно освојити најмање 51 бод из предиспитних и испитних обавеза на предмету. Оцјена седам (7) одражава успјех од 61 до 70 бодова, оцјена осам (8) од 71 до 80 бодова, оцјена девет (9) од 81 до 90 бодова, а оцјена десет (10) од 91 до 100 бодова.
- Бодови из предиспитних обавеза вриједу на свим испитним терминима у текућој школској години. Ако студент поново похађа предмет у наредној школској години, тада има обавезу (поново) радити и писмене тестове који се односе на предиспитне обавезе.



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
**ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА**

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



## Енглески језик 2

Семестар:	Други
Статус предмета:	Изборни
Фонд часова:	2+1
Број ЕCTS бодова:	4
Наставник:	мр Бранко Црногорац
Сарадница:	
Услов за похађање:	Није условљен
Електронска пошта наставника:	branko.crnogorac@unibl.rs
Електронска пошта сарадника:	
Консултације:	Четвртак, 12-13 часова, кабинет 5, Филолошки факултет

### Опис предмета

Опис предмета: Енглески језик I I усмјерен је ка савладавању комуникативних вјештина на нивоу А2, као и општег вокабулара из енглеског језика. Поред тога, студенти се баве и специфичним вокабуларом и структурама које се користе у њиховој будућој професији.

### Исходи учења

Исходи учења: Студенти ће бити у стању да објасне природу и задатке своје професије, да користе структуре и вокабулар у свакодневној друштвеној интеракцији.

Овај циљ подразумијева овладавање стилским одликама опште научног и језика ужих научних области што се постиже развијањем следећих вјештина:

- читања и разумијевања стручних текстова;
- писменог и усменог изражавања;
- превођења стручне литературе;

### Садржај предмета

Садржаји наставе предмета Енглески језик 2 одређени су постављеним циљевима, а повезани су са ужестручним темама у оквиру научних области које се изучавају на Факултету политичких наука.

Садржај наставе чини изучавање језика за потребе струке и науке, анализа и коришћење аутентичног текста струке. Обрађују се ужестручне теме у зависности од профила студената у групи и њихових интересовања. У настави се користе типолошки разноврсни текстови, како би студенти стекли увид у различите језичке регистре и стилове. Критеријуми за избор текстова су аутентичност и поузданост извора, а увек када је то могуће и актуелност. У настави се примјењују различите стратегије и технике читања и усвајања лексике, проналажења, меморисања и преношења информација, писања биљешки, резимеа итд.

Упознавање студената и изношење плана наставе; Стручни текстови, писмене и усмене активности (писање параграфа, приказа и резимеа писаног текста или аудио-визуелног материјала, писање писама и биографија, превод, писмену обраду вокабулара и синтаксичких структура итд. Усмене активности обухватају усмену обраду писаног текста или аудио-визуелног материјала).

### Обавезна литература

- 50 страна текста на енглеском језику из уже стручне области (непреведен текст) по избору

- студента и уз одобрење предметног наставника
- Webster's Encyclopedic Unabridged Dictionary of the English Language
  - Oxford Dictionary of Psychology
  - Longman Dictionary of Contemporary English
  - J.C.Wells (2000): Longman Pronunciation Dictionary
  - Cambridge Advanced Learner's Dictionary

### Допунска литература

### Извођење наставе

Предавања, вјежбе, семинарски радови, дискусија

### Провјера знања

Провјера знања ће се вршити током семестра, у виду извршавања предиспитних обавеза, као и на крају семестра, полагање испита, у вријеме редовних испитних рокова.

### Предиспитне обавезе

Предиспитне обавезе се састоје из: два (2) колоквијума (по 20 бодова); уредног и активног похађања предмета (10 бодова – 5 бодова присуство настави и вјежбама и 5 бодова активност на предавањима и вјежбама). На предиспитним обавезама може се укупно освојити највише 50 бодова.

Да би стекао бодове за активно похађање предмета, студент може укупно изостати највише 20% наставе и вјежби из предмета.

### Завршни испит

Завршни испит обавља се у правилу усмено, али се може изводити и у писменом облику. На испиту се врши провјера знања из **цијелог градива**. Завршни испит носи највише 50 бодова.

### Оцјена из предмета

**Коначна оцјена** из предмета се изводи сабирањем успјеха постигнутог у свим елементима провјере знања, односно сабирањем бодова из предиспитних обавеза (максимално 50) и бодова освојених приликом полагања испита испита (максимално 50).

- За успјешно испуњење предметних обавеза, односно за стицање минималне пролазне оцјене (6), студент мора укупно освојити најмање 51 бод из предиспитних и испитних обавеза на предмету. Оцјена седам (7) одражава успјех од 61 до 70 бодова, оцјена осам (8) од 71 до 80 бодова, оцјена девет (9) од 81 до 90 бодова, а оцјена десет (10) од 91 до 100 бодова.

- Бодови из предиспитних обавеза вриједе на свим испитним терминима у текућој школској години. Ако студент поново похађа предмет у наредној школској години, тада има обавезу (поново) радити и писмене тестове који се односе на предиспитне обавезе.



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
**ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА**

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ  
Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029  
Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



**Француски језик 2**

<b>Семестар:</b>	II
<b>Статус предмета:</b>	Изборни предмет
<b>Фонд часова:</b>	2П+1В
<b>Број ЕCTS бодова:</b>	4
<b>Наставник:</b>	Весна Марчета, ма
<b>Сарадница:</b>	Весна Марчета, ма
<b>Услов за похађање:</b>	Нема условљености
<b>Електронска пошта наставника:</b>	vesna.marceta@unibl.rs
<b>Електронска пошта сарадника:</b>	-
<b>Консултације:</b>	понедељак 15h-16h, Филолошки факултет, кабинет 8

**Опис предмета**

Стицање основних језичких вештина из француског језика и овладавање комуникативним, лингвистичким и културолошким садржајима неопходним за основну писмену и усмену комуникацију на француском језику, ниво А1-2 у контексту међународних и европских односа.

**Исходи учења**

Студенти ће бити у стању да разумеју и користе изразе као и просте реченице у различитим професионалним и животним ситуацијама. Биће у стању да уговоре састанак, обаве телефонски разговор, напишу мејл или писмо. Биће у стању да се снађу приликом изласка у град, изнајмљивања стана или куповине путне карте.

**Садржај предмета**

Припремна недеља	Припрема и упис семестра
I недеља	Упознавање и увод у предмет;
II недеља	Unité 5, Situation 1 : Un nouveau bureau (описивање садржаја просторије/канцеларије)
III недеља	Unité 5, S2: Au ministère français des Affaires étrangères (сналажење унутар неке установе, редни бројеви)
IV недеља	Unité 5, S3: A gauche ou à droite (градске установе и сналажење у простору)
V недеља	Unité 6, S1: Vous déjeunez où ? (излазак и наруџба у ресторану)
VI недеља	Unité 6, S2: Repas-express.com (наручивање хране путем доставе)
VII недеља	Unité 6, S3: Une invitation à dîner (позивање особа на вечеру или дружење); Први колоквијум
VIII недеља	Unité 7, S1: Je cherche une maison à louer (постављање питања о стамбеним објектима)
IX недеља	Unité 7, S2: Les petites annonces (описивање стана или куће)
X недеља	Unité 7, S3: Il y a un problème avec mon studio ! (изражавње притужбе или незадовољства)
XI недеља	Unité 8, S1: Bruxelles-Ljubljana aller-retour (куповина путне карте, потврђивање доласка)
XII недеља	Unité 8, S2: Le 60 <sup>e</sup> anniversaire des Nations Unis (програм посјете и представљање неке организације)

XIII недјеља	Unité 8, S3: De notre envoyé spécial (преговарање)
XIV недјеља	Понављање и утврђивање градива – Dossier 2, Entraînement au TCF-RI
XV недјеља	Други колоквијум

#### **Обавезна литература**

Riehl, L. et al., *Le français des relations européennes et internationales : objectif diplomatie*, Hachette, Paris, 2009.

#### **Допунска литература**

Grégoire, M., *Grammaire progressive du français, niveau débutant*, CLE International, Paris, 1998.

Schmitt, S., *Vocabulaire progressif du français pour les adolescents, niveau débutant*, CLE International, Paris, 2004.

#### **Извођење наставе**

Предавања и вежбе, интерактивна настава

#### **Провјера знања**

Провјера знања се врши писменим и усменим путем у виду колоквијума и завршног испита.

#### **Предиспитне обавезе**

Редовно похађање наставе: 5 бодова

Активност на настави: 5 бодова

Први колоквијум: 20 бодова

Други колоквијум: 20 бодова

#### **Завршни испит**

Завршни испит је усмени и носи највише 50 бодова.

#### **Оцјена из предмета**

оцјена 10: 100-91 бодова

оцјена 9: 90-81 бодова

оцјена 8: 80-71 бодова

оцјена 7: 70-61 бодова

оцјена 6: 60-51 бодова

оцјена 5: 50-0 бодова



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
**ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА**

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ  
Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029  
Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



**Назив предмета: Њемачки језик 2**

<b>Семестар:</b>	Други
<b>Статус предмета:</b>	Изборни
<b>Фонд часова:</b>	2+1
<b>Број ЕCTS бодова:</b>	4
<b>Наставник:</b>	Мр Мелсада Зеџ Зејнић
<b>Сарадница:</b>	Мр Мелсада Зеџ Зејнић
<b>Услов за похађање:</b>	Није условљен
<b>Електронска пошта наставника:</b>	melsadazec@gmail.com
<b>Електронска пошта сарадника:</b>	
<b>Консултације:</b>	У времену предвиђеном за консултације

**Опис предмета**

Њемачки језик 2 се изводи у оквиру наставног процеса, те има општи и специфични циљ. Општи циљ: Развијање језичких вјештина и посебних вјештина, тј. оспособљавање студената да разумију прочитани текст и текст по слуху; развијање способности за усмено и писмено комуницирање у оквиру задатих тема; правилна употреба одређених граматичких структура; проширивање вокабулара.

Специфични циљ: Разумијевање, изражавање и интеракција у професионалном контексту; развијање способности укључивања у области специфичне за свакодневну и будућу професионалну активност студената.

**Исходи учења**

Упућивање студената у основе њемачког језика на морфолошком, лексичком и синтаксичком нивоу; практична настава: увјежбавање грађе на нивоу морфолошких, лексичких и синтаксичких јединица; развијање способности разумијевања на слух на нивоу глобалног, селективног и детаљног слушања дијалошких и монолошких јединица; анализа и продукција језичких јединица у равни реченице, дискурса; лексичка и граматичка вјежбања.

**Садржај предмета**

Упућивање студената у основе њемачког језика на морфолошком, лексичком и синтаксичком нивоу; практична настава: увјежбавање грађе на нивоу морфолошких, лексичких и синтаксичких јединица; развијање способности разумијевања на слух на нивоу глобалног, селективног и детаљног слушања дијалошких и монолошких јединица; анализа и продукција језичких јединица у равни реченице, дискурса; лексичка и граматичка вјежбања.

**Обавезна литература**

- Dallapiazza, Rosa-Maria / Jan, Eduard von / Schönherr, Til (2005): *Tangram 2 aktuell*, Lektion 5-8, Kursbuch + Arbeitsbuch, Max Hueber Verlag, Ismaning

**Допунска литература**

**Извођење наставе**

Предавања, вјежбе, семинарски радови, дискусија

**Провјера знања**

Провјера знања ће се вршити током семестра, у виду извршавања предиспитних обавеза, као и на крају семестра, полагање испита, у вријеме редовних испитних рокова.

### **Предиспитне обавезе**

Предиспитне обавезе се састоје из: два (2) колоквијума (по 20 бодова); уредног и активног похађања предмета (10 бодова – 5 бодова присуство настави и вјежбама и 5 бодова активност на предавањима и вјежбама). На предиспитним обавезама може се укупно освојити највише 50 бодова.

Да би стекао бодове за активно похађање предмета, студент може укупно изостати највише 20% наставе и вјежби из предмета.

### **Завршни испит**

Завршни испит обавља се у правилу усмено, али се може изводити и у писменом облику. На испиту се врши провјера знања из **цијелог градива**. Завршни испит носи највише 50 бодова.

### **Оцјена из предмета**

**Коначна оцјена** из предмета се изводи сабирањем успјеха постигнутог у свим елементима провјере знања, односно сабирањем бодова из предиспитних обавеза (максимално 50) и бодова освојених приликом полагања испита испита (максимално 50).

- За успјешно испуњење предметних обавеза, односно за стицање минималне пролазне оцјене (6), студент мора укупно освојити најмање 51 бод из предиспитних и испитних обавеза на предмету. Оцјена седам (7) одражава успјех од 61 до 70 бодова, оцјена осам (8) од 71 до 80 бодова, оцјена девет (9) од 81 до 90 бодова, а оцјена десет (10) од 91 до 100 бодова.

- Бодови из предиспитних обавеза вриједу на свим испитним терминима у текућој школској години. Ако студент поново похађа предмет у наредној школској години, тада има обавезу (поново) радити и писмене тестове који се односе на предиспитне обавезе.



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
**ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА**

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



<b>Назив предмета:</b>	Теорије социјалног рада
<b>Семестар:</b>	трећи
<b>Статус предмета:</b>	обавезни
<b>Фонд часова:</b>	3 часа наставе и 2 часа вјежби
<b>Број ЕЦТС бодова:</b>	6 ЕЦТС
<b>Наставник:</b>	проф. др Јагода Петровић
<b>Сарадник:</b>	Проф. др Јагода Петровић
<b>Услов за похађање:</b>	уписан трећи семестар
<b>Електронска пошта наставника и сарадника:</b>	jagodapetrovic@yahoo.com jagodapetrovic@yahoo.com
<b>Консултације:</b>	сриједом, 10-12.00, кабинет 204, ФПН

#### Опис предмета

Основни садржај предмета је критичко-динамичка анализа релевантних теорија о социјалном раду које су изворно настале у овој област, као и теорија за социјални рад, које су поникле из развијенијих сродних научних дисциплина (социологије, психологије, медицине), али су своју примјену или унапређење нашле у социјалном раду. Анализе доминирајућих парадигми и модела социјалног рада и њихове теоријске основе су такође део предмета, као и увид у најзначајније теорије социјалног рада, њихов међусобни однос, шире теоријске корјене, предности и ограничења, утицај појединих теорија на праксу и образовање социјалних радника и могућности примјене у пракси социјалног рада.

#### Исходи учења

Исход учења је стицање сазнања о повезаности теорија социјалног рада са општенаучним парадигмама и теоријама других друштвених и хуманистичких наука, као и о повезаности теорија, метода и других елемената науке о социјалном раду. Исход учења је оспособљавање студената да усвојена знања о теоријама социјалног рада повежу са теоријским сазнањима других друштвених и хуманистичких наука и сазнање о карактеристикама, доприносима и слабостима најзначајнијих теорија социјалног рада и њиховом утицају на праксу и образовање у социјалном раду. Студенти би требало да схвате значај теорија за њихово професионално обликовање и самидентификацију.

#### Садржај предмета

Наука и теорије социјалног рада  
Општи теоријски погледи на социјални рад  
Типологије и класификације теорија социјалног рада  
Позитивистички утицаји на социјални рад  
Структурално-функционалистички утицаји на социјални рад  
Системске перспективе у социјалном раду

Теорије сукоба
Теорије акције
Критичке перспективе у социјалном раду
Радикалне теорије и пракса у социјалном раду
Теорије моћи - утицаји на социјални рад
Хуманистичке теорије у социјалном раду
Утицаји психолошких теорија на науку и праксу социјалног рада
Модел кризне интервенције и усредсређености на задатак
Савремене друштвене промјене и социјални рад
Теоријске противрјечности и перспективе науке о социјалном раду
<b>Уџбеник</b>
Милосав, Милосављевић (2009), Основе науке социјалног рада, Бања Лука, Факултет политичких наука

<b>Литература</b>
1. Malcolm Payne: (2001): Савремена теорија социјалног рада, Бања Лука, Филозофски факултет
Милосав Милосављевић (1998): Социјални рад на међи векова, Београд, Драганић
2. David Howe (1997): Увод у теорију социјалног рада, Београд, Научно-истраживачки центар
3. за социјални рад и социјану политику Факултет политичких наука
Милан Петричковић (2006): Теорије социјалног рада, Београд, Социјална мисао
4. Милосав Милосављевић и Мирослав Бркић (2005): Социјални рад у заједници, Београд, Социјална мисао

<b>Извођење наставе</b>
- Настава на предмету ће се изводити представљањем тема у виду пауер-поинт презентација, разговором о питањима из наставне материје, читањем заданих материјала, писањем колоквија и радова из предиспитних обавеза.
- Темељна предметна обавеза за све студенте је редовно похађање наставе, читање наставних материјала и писање предиспитних обавеза у току семестра.
- Да би стекао услов за овјеру уредног похађања предмета, студент(ица/киња) може укупно изостати највише три недјеље, односно 20% наставе из предмета. За студенте који касне на час више од десет минута или који час напусте десет и више минута раније сматраће се да нису присуствовали том часу.
- Мобилни телефони увијек морају бити искључени у току извођења наставе на предмету

<b>Провјера знања</b>
Провјера знања ће се вршити током семестра у виду предиспитних обавеза, а на крају семестра путем испита у вријеме редовних испитних рокова.

<b>Предиспитне обавезе</b>
Предиспитне обавезе се састоје из: два (2) колоквија (по 20 бодова), једног (1) семинарског рада на задану тему (5 бодова) и уредног и активног похађања предмета (5 бодова). На предиспитним обавезама може се укупно освојити највише 50 бодова.
<i>Активно похађање предмета</i>
Да би стекао бодове за активно похађања предмета, студент(киња) може укупно изостати највише три недјеље, односно 20% наставе из предмета.
<i>Колоквиј</i>
Колоквиј је писмени тест који се изводи у току семестра. Наставник или сарадник ће на почетку семестра ближе објаснити начин извођења и термине колоквија. Сви колоквији се одржавају у терминима вјежби, а редовна настава се не прекида због одржавања колоквија. Студенти су обавезни писати колоквије и за оне који, из било ког разлога, не приступе колоквију, сматраће се

да га нису положили и добиће нула (0) бодова, у складу са Одлуком о праћењу и вредновању рада студената у школској 2012/2013. години.

#### *Семинарски рад*

Ово је библиотечко-истраживачки рад на једну од тема из програма, по избору студента. Рад треба да садржи увод, кратак преглед најважнијих теоријских приступа теми, објашњење и образложење проблема (или резултате истраживања), те закључак или властито мишљење засновано на аргументацији изнесеној у раду. Рад треба да има најмање пет (5) кориштених и цитираних дјела (књиге, научни и стручни чланци, итд) која се наводе и на крају рада у литератури. Могу се користити и легитимни извори са интернета (електронске књиге, научни и стручни чланци, итд). Дјела у раду и на крају рада треба наводити по упутама наставника о навођењу и документовању. Технички, рад треба да је штампан са двоструким проредом и маргинама од 2,5 цм и не би требао да буде краћи од 8 нити дужи од 10 страна. Рад се мора предати наставнику или сараднику у термину наведеном у програму предмета.

#### *Напомена о плагијату*

Радови који се пишу на предмету морају бити оригинални. У случају преписивања на колоквију или, код писања семинарских радова, у случају преношењу туђих дијелова текста без документовања или адекватног обиљежавања пренесених дијелова, односно у случају представљања цјелокупно туђег рада као свог, студент ће добити нула (0) бодова из колоквија или семинарског рада и биће упозорен за плагијат. Уколико у току похађања предмета поново преда плагијат, студент ће добити негативну коначну оцјену из предмета.

#### **Завршни испит**

Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива. Завршни испит носи највише 50 бодова.

#### **Оцјена из предмета**

- Коначна оцјена из предмета се изводи сабирањем успјеха постигнутог на свим елементима провјере знања, односно сабирањем бодова из предиспитних обавеза (максимално 50) и бодова из испита (максимално 50).
- За успјешно испуњење предметних обавеза, односно за стицање минималне пролазне оцјене (6), студент мора укупно освојити најмање 51 бод из предиспитних и испитних обавеза на предмету. Оцјена седам (7) одражава успјех од 61 до 70 бодова, оцјена осам (8) од 71 до 80 бодова, оцјена девет (9) од 81 до 90 бодова, а оцјена десет (10) од 91 до 100 бодова.
- Бодови из предиспитних обавеза вриједје на свим испитним терминима у текућој школској години. Ако студент поново похађа предмет у наредној школској години, тад мора (поново) радити и писмене тестове.

Услови похађања предмета и полагања испита из предмета ближе су дефинисани у Одлуци о праћењу и вредновању рада студената у школској 2012/2013. години Факултета политичких наука.



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



Назив предмета:	Вјештине и технике социјалног рада с појединцем
Семестар:	трећи
Статус предмета:	обавезни
Фонд часова:	3 часа наставе и 2 часа вјежби
Број ЕCTS бодова:	6 ECTS
Наставник:	доц. др Весна Шућур-Јањетовић
Сарадник:	---
Услов за похађање:	уписан трећи семестар
Електронска пошта наставника и сарадника:	vesnasj@yahoo.com.au
Консултације:	уторком, 12:00-13:00, кабинет 435, ФПН

#### Опис предмета

Предмет Вјештине и технике социјалног рада с појединцем представља надоградњу садржаја на предмет Социјални рад с појединцем. Предмет обухвата стицање знања, вјештина, техника и стратегија рада са појединцем и породицом. Основни садржај усмјерен је ка разјашњењу два најважнија питања: Које вјештине и технике социјални радник користи у раду с појединцем? – односно које су стандардне научно утемељене вјештине и технике које се користе током различитих фаза рада са клијентом тј. у раду с појединцем и породицом. Како социјални радник користи вјештине и технике социјалног рада с појединцем и породицом? – односно које методе, технике и вјештине користи и на који начин, у процесу својих интервенција. Садржај програма је усмјерен ка дескрипцији, анализи и оцјени примјенљивости основних метода значајних за праксу социјалног рада с појединцем и породицом, а спроводи се према следећем редослиједу: 1. Одређење основних појмова интраперсоналне и интерперсоналне комуникације; 2. Елементи комуникацијског процеса; 3. Интерперсонални комуникацијски процеси и вјештине; 4. Карактеристике. Савремени модел интерперсоналне комуникације као вјештине интерперсоналне комуникације; 5. Вјештине говорења и слушања; 6. Учење комуникацијских вјештина у социјалном раду. Помажућа и корисна комуникација у социјалном раду; 7. Метода интервјуа у социјалном раду с појединцем.

Класификација интервјуа, опште препоруке за вођење и примјену интервјуа (први практичан рад – недирективни и директивни интервју); 8. Метода упитника у социјалном раду с појединцем. Обликовање упитника, статистичка обрада резултата и интерпретација. (други практичан рад – самостална израда упитника); 9. Студија случаја – теоријски дио. Приказ случаја, анализа и интерпретација; 10. Еко мапа. Социометријска метода. Примјена у социјалном раду с појединцем; 11. Скале за процјену породичних односа и функционисања; 12. Генограм. Примјена у социјалном раду с појединцем; 13. Терапеутски интервју; 14. Терапијски модели социјалног рада (психодинамска, бихејвиорална, когнитивна, гештат и др.); 15. Роџерсов модел савјетовања и методе савјетовања (директивни и недирективни).

Циљ наставе и практичног рада је да студенти овладају основним методским приступима и практичним знањима и вјештинама из области социјалног рада с појединцем (интервју, упитник, посматрање, студија случаја, еко-мапа, генограм и др.). Студенти ће надоградити и стећи следећа знања: Успостављање и одржавање професионалног односа са клијентима; Интерперсонална и интраперсонална комуникација;

#### Исходи учења

Реализацијом наставног програма очекује се да студенти стекну основна теоријска и практична знања за примјену различитих метода социјалног рада. Такође, студенти треба да овладају следећим вјештинама: Вјештине интерперсоналне и интраперсоналне комуникације (објаснити и примјенити одговарајуће комуникацијске вјештине у непосредном раду с корисником?); Успостављање и одржавање помагачког односа; Вјештина интервјуисања (слушање, праћење невербалног говора, постављање питања); Вјештина кориштења обрађених техника које се користе у раду с појединцем и породицом; Вјештина писања (инкорпорација научених садржаја) у налаз и мишљење социјалног радника;

### Уџбеници

3. Видановић, И. (2008): "Појединац и породица ", (треће ауторско издање), Београд.
4. Урбанц, К. (2006): „Изазови социјалног рада с појединцем“, Загреб, Алинеа.
5. Видановић, И. . (2008): "Терапијски модели социјалног рада ", (треће ауторско издање).
6. Ajduković, M. i Hudina, B. (1996.) Значај učinkovite komunikacije u radu pomagača. U: Pregrad, J. (ur.) *Stres, trauma, oporavak*. Zagreb: Društvo za psihološku pomoć.
7. Žegarac, N. (2015): „Od problema do prilika u vođenju slučaja“, Priručnik za praktičare, Podgorica, APPrint.

### Литература

1. Brajša, P. (1996.) Umijeće razgovora. Pula: C.A.S.H.
2. Coover, G. i Murphy, S. (2000.) The communicated self: exploring the interaction between self and social context. *Human Communication Research*, 26, 125 – 147.
3. Роџерс, К. (1985): “Како постати личност”, Нолит.
4. Видановић, И. (2006): „Речник социјалног рада“, Београд, Тиро-ерц.

#### Интернет извори:

<http://genogram.com>

### Извођење наставе

- Настава на предмету ће се изводити представљањем тема и разговором о питањима из наставне материје, као и читањем заданих материјала и писањем колоквија и радова из предиспитних обавеза.
- Темељна предметна обавеза за све студенте је редовно похађање наставе, читање наставних материјала и писање предиспитних обавеза у току семестра.
- Да би стекао услов за овјеру уредног похађања предмета, студент(ица/киња) може укупно изостати највише три недјеље, односно 20% наставе из предмета. За студенте који касне на час више од десет минута или који час напусте десет и више минута раније сматраће се да нису присуствовали том часу.
- Мобилни телефони увијек морају бити искључени у току извођења наставе на предмету.

### Провјера знања

Провјера знања ће се вршити током семестра, у виду предиспитних обавеза, као и на крају семестра, из испита, у вријеме редовних испитних рокова.

### Предиспитне обавезе

Предиспитне обавезе се састоје из: два (2) писана рада (по 5 бодова) – Интервју и Упитник; уредног и активног похађања предмета (10 бодова); два (2) колоквијума (по 10 бодова). На предиспитним обавезама може се укупно освојити највише 60 бодова.

#### *Активно похађање предмета*

Да би стекао бодове за активно похађања предмета, студент(ица/киња) може укупно изостати највише три недјеље, односно 20% наставе из предмета.

#### *Напомена о плагијату*

Радови који се пишу на предмету морају бити ваши властити. У случају преписивања на колоквију или, код писања семинарских радова, у случају преношењу туђих дијелова текста без документовања или адекватног обиљежавања пренесених дијелова, односно у случају представљања цјелокупно туђег рада као свог, студент ће добити нула (0) бодова из колоквија или семинарског рада и биће упозорен за плагијат. Уколико у току похађања предмета поново преда уради или преда плагијат, студент ће добити негативну коначну оцјену из предмета.

### **Завршни испит**

Завршни испит обавља се у правилу усмено. На њему се провјерава знање из **цијелог градива**. Завршни испит носи највише 40 бодова.

### **Оцјена из предмета**

- *Коначна оцјена* из предмета се изводи сабирањем успјеха постигнутог на свим елементима провјере знања, односно сабирањем бодова из предиспитних обавеза (максимално 40) и бодова из испита (максимално 60).
- За успјешно испуњење предметних обавеза, односно за стицање минималне пролазне оцјене (6), студент мора укупно освојити најмање 51 бод из предиспитних и испитних обавеза на предмету. Оцјена седам (7) одражава успјех од 61 до 70 бодова, оцјена осам (8) од 71 до 80 бодова, оцјена девет (9) од 81 до 90 бодова, а оцјена десет (10) од 91 до 100 бодова.
- Бодови из предиспитних обавеза вриједје на свим испитним терминима у текућој школској години. Ако студент поново похађа предмет у наредној школској години, тад мора (поново) радити и писмене тестове.



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



## Социјална психологија

Семестар:	Трећи
Статус предмета:	Обавезан
Фонд часова:	2+2
Број ЕCTS бодова:	5
Наставник:	Проф. др Срђан Душанић
Сарадница:	-
Услов запохађање:	-
Електронска пошта наставника:	dusanic@teol.net
Електронска пошта сарадника:	-
Консултације:	Електронским путем или кроз директну комуникацију

### Опис предмета

Циљ курса је да студенти усвоје дефиницију и разумију подручје социјалне психологије у односу на друге гране психологије и остале друштвене науке. Разумјеће како људска тварају утиске о другим људима и зашто су ти утисци понекад погрешни. Студенти ће овладати темељним знањем о ставовима и њиховом мијењању, неопходним за разумијевање друштвеног понашања појединаца и група.

### Исходи учења

Увођење студената у основне теоријске поставке из области социјалне психологије.  
Спремање студената за концептуализацију истраживања из социјалне психологије.

### Садржај предмета

Предмет област истраживања, концептуализација социјализације, дефиниција социјализације; Фактори социјализације; Процеси социјализације (примарна, секундарна), врсте соц. учења, средства социјализације; Социјализација сазнајних процеса: памћења, мишљења, емоција, мотивације; Оптимални социјализацијски амбијент; Компетицијске, динамичке диспозиције социјалног понашања; Просоцијална понашања; Неутрална понашања; Агресивност; Редукција агресивности у пракси; Социјални ставови (карактеристике, димензије, структура, компоненте социјалних ставова, врсте социјалних ставова, настанак, мијењање социјалних ставова, теорије); Социјалне предрасуде: појам, врсте, раширеност, теорије соц. предрасуда, начини редукције социјалних предрасуда; Социјалне вриједности; Припрема за испит

### Обавезна литература

Милосављевић, Б. (2005). Увод у социјалну психологију. Бања Лука: Филозофски факултет.

### Допунска литература

Милосављевић, Б. (2005). *Социјална психологија - практикум*. Бања Лука: Филозофски факултет.  
Pennington, D. C. (1997). *Osnove socijalne psihologije*. Jastrebarsko: Naklada Slap.  
Рот, Н. (1989). *Основне социјалне психологије*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.

### Извођење наставе

Предавања, вјежбе, интерактивна настава, презентације, дискусионе групе, рад у малим групама,

кориштење едукативног мултимедијалног материјала, експерименти

### **Провјера знања**

Писмене и усмене провјере знања.

### **Предиспитнеобавезе**

Предиспитне обавезе се састоје из: два (2) колоквијума (по 20 бодова); уредног и активног похађања предмета (10 бодова – 5 бодова присуство настави и вјежбама и 5 бодова активност на предавањима и вјежбама). На предиспитним обавезама може се укупно освојити највише 50 бодова.

Да би стекао бодове за активно похађање предмета, студент може укупно изостати највише 20% наставе и вјежби из предмета.

### **Завршни испит**

Завршни испит обавља се у правилу усмено, али се може изводити и у писменом облику. На испиту се врши провјера знања из **цијелог градива**. Завршни испит носи највише 50 бодова.

### **Оцјена из предмета**

**Коначна оцјена** из предмета се изводи сабирањем успјеха постигнутог у свим елементима провјере знања, односно сабирањем бодова из предиспитних обавеза (максимално 50) и бодова освојених приликом полагања испита испита (максимално 50).

- За успјешно испуњење предметних обавеза, односно за стицање минималне пролазне оцјене (6), студент мора укупно освојити најмање 51 бод из предиспитних и испитних обавеза на предмету. Оцјена седам (7) одражава успјех од 61 до 70 бодова, оцјена осам (8) од 71 до 80 бодова, оцјена девет (9) од 81 до 90 бодова, а оцјена десет (10) од 91 до 100 бодова.

- Бодови из предиспитних обавеза вриједу на свим испитним терминима у текућој школској години. Ако студент поново похађа предмет у наредној школској години, тада има обавезу (поново) радити и писмене тестове који се односе на предиспитне обавезе.



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
**ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА**

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



## СОЦИЈАЛНО ПРАВО

Семестар:	3
Статус предмета:	О
Фонд часова:	2+1
Број ЕCTS бодова:	4
Наставник:	Проф. др Мирјанић Жељко
Сарадница:	Гверо Санда, ма
Услов за похађање:	Нема условљености
Електронска пошта наставника:	z.mirjanic@pravobl.org
Електронска пошта сарадника:	s.gvero@pravobl.org
Консултације:	Послије наставе

### Опис предмета

Предмет социјално право има за циљ упознавање студената са, и савладавање посебне научне дисциплине: социјалног права. Социјално право као релативно млада правна наука и грана права има за циљ обезбјеђење социјалне сигурности појединца, породице и цјелокупног становништва. Као грана права чини скуп правних начела и норми којима се уређују права, обавезе и одговорности субјеката који су корисници социјалних престаџија и институција које их пружају у циљу остваривања социјалне сигурности. Као дјелатност, социјално право обухвата скуп правних мјера које предузима држава у циљу испуњења постављеног циља, као израз солидарности и хуманизма.

### Исходи учења

Упознавање са кључним правним аспектима система социјалне сигурности, као и оспособљавање за правилно и потпуно разумијевање социјалног права као инструмента социјалне правде и друштвене кохезије. Оспособљавање за рад са клијентима у социјалном раду у циљу остваривања права на социјално осигурање и социјалну сигурност.

### Садржај предмета

1. Појам, предмет и субјекти социјалног права;
2. Извори социјалног права; Мјесто социјалног права у систему права;
3. Појам, подјела и начела социјалног осигурања;
4. Социјална сигурност;
5. Социјални ризици и узроци социјалних ризика у социјалном осигурању; Социјалне престаџије;
6. Здравствено осигурање и здравствена заштита: појам, субјекти, организација и финансирање; права осигураних лица и права пацијената;
7. Пензијско и инвалидско осигурање: појам, организација, финансирање осигураних лица, пензијски стаж;
8. Пензијско и инвалидско осигурање: ризици, услови за остваривање права, старосна, инвалидска и породична пензија,
9. Осигурање за случај незапослености: организација, финансирање и права незапослених лица;
10. Професионална рехабилитација, оспособљавање и запошљавање лица са инвалидитетом; организација и финансирање;

11. Социјална заштита: појам, уређивање, организација и финансирање социјалне заштите;
12. Социјална заштита: корисници и права
13. Социјална заштита: поступак за остваривање права на социјалну заштиту
14. Дјечија заштита: појам, уређивање, организација, финансирање, корисници, права и поступак остваривања права;
15. Борачко - инвалидска и заштита цивилних жртава рата: појам, организација, финансирање, корисници, права и поступак остваривања права;

#### **Обавезна литература**

Жељко Мирјанић, Снежана Савић, Социјално право са основама права, Филозофски факултет Бања Лука, 2003.

#### **Допунска литература**

Сенад Јашаревић, Социјално право, Правни факултет у Новом Саду, 2013.  
Боривоје Шундерић, Социјално право, Правни факултет Београд, 2009

#### **Извођење наставе**

Предавања, вјежбе, активни рад и учешће студената у настави, консултације и семинарске расправе

#### **Провјера знања**

Колоквијуми, писмени и усмени завршни испит

#### **Предиспитне обавезе**

Предиспитне обавезе се састоје из: два (2) колоквијума (по 20 бодова); уредног и активног похађања предмета (10 бодова – 5 бодова присуство настави и вјежбама и 5 бодова активност на предавањима и вјежбама). На предиспитним обавезама може се укупно освојити највише 50 бодова.

Да би стекао бодове за активно похађање предмета, студент може укупно изостати највише 20% наставе и вјежби из предмета.

#### **Завршни испит**

Писмени и усмени дио

#### **Оцјена из предмета**

**Коначна оцјена** из предмета се изводи сабирањем успјеха постигнутог у свим елементима провјере знања, односно сабирањем бодова из предиспитних обавеза (максимално 50) и бодова освојених приликом полагања испита испита (максимално 50).

- За успјешно испуњење предметних обавеза, односно за стицање минималне пролазне оцјене (6), студент мора укупно освојити најмање 51 бод из предиспитних и испитних обавеза на предмету. Оцјена седам (7) одражава успјех од 61 до 70 бодова, оцјена осам (8) од 71 до 80 бодова, оцјена девет (9) од 81 до 90 бодова, а оцјена десет (10) од 91 до 100 бодова.

- Бодови из предиспитних обавеза вриједје на свим испитним терминима у текућој школској години. Ако студент поново похађа предмет у наредној школској години, тада има обавезу (поново) радити и писмене тестове који се односе на предиспитне обавезе.



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
**ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА**

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



## Породично право

Семестар:	трећи
Статус предмета:	обавезни
Фонд часова:	2П+2В
Број ЕCTS бодова:	5
Наставник:	доц. др Дарко Радић
Сарадник:	Дејан Пилиповић, ма
Услов за похађање:	-
Електронска пошта наставника:	d.radic@pravobl.org
Електронска пошта сарадника:	d.pilipovic@pravobl.org
Консултације:	послије предавања/вјежби

### Опис предмета

Породица. Брак (брачно право). Односи родитеља и дјеце. Заштита дјеце без родитељског старања (усвојење и заштита дјеце у несродничким породицама). Старатељство.

### Исходи учења

Познавање извора и основних института породичног права, примјена материјалног права на чињенично стање, правилно тумачење релевантних прописа, рјешавање проблемских ситуација.

### Садржај предмета

Основни појмови о Породичном праву. Извори и обиљежја породичног права. Брачна и ванбрачна породица. Породица с обзиром на врсте сродства. Статусно породично право. Основни појмови о браку и Брачном праву. Закључење брака (услови пуноважности, брачне сметње, брачне забране и форма брака). Лична права и дужности брачних супружника. Личноимовинска права и дужности брачних супружника. Имовински односи између супружника и ванбрачних партнера. Престанак брака (развод, поништење, смрт и проглашење несталог супружника за умрлог). Појам и основна обиљежја родитељског односа. Брачни статус и промјена брачног статуса дјетета. Дужности и права родитеља према личности дјетета. Издржавање дјеце и других сродника. Вршење родитељског права и промјене у вршењу родитељског права. Заштита дјеце без родитељског старања. Храњеништво. Породични смјештај дјетета. Усвојење. Заснивање и дејства (потпуног и непотпуног) усвојења. Престанак (потпуног и непотпуног) усвојења. Основни појмови о старатељству. Организација службе старатељства. Старалац. Врсте старатељства (над малољетницима, лицима лишеним пословне способности). Облици старатељства за посебне случајеве.

### Обавезна литература

М. Младеновић, С. Стјепановић, М. Живановић, *Породично право*, Правни факултет Српско Сарајево, 2003.

### Допунска литература

Б. Морант, *Породично право*, Правни факултет у Бањој Луци, 2004.

С. Стјепановић, *Практикум за породично право*, Правни факултет Српско Сарајево, Пале, 2002.

**Извођење наставе**

Предавања, вјежбе (рјешавање хипотетичких чињеничних ситуација, анализа случаја, анализа судске праксе, симулација случаја), консултације, самостално учење и израда семинарских радова.

**Провјера знања**

I колоквијум, II колоквијум, завршни испит.

**Предиспитне обавезе**

Похађање наставе (до 5 поена), I колоквијум (до 20 поена), II колоквијум (до 20 поена) и семинарски рад (до 5 поена).

**Завршни испит**

Завршни испит се одвија усмено (до 50 поена).

**Оцјена из предмета**

**Коначна оцјена** из предмета се изводи сабирањем успјеха постигнутог у свим елементима провјере знања, односно сабирањем бодова из предиспитних обавеза (максимално 50) и бодова освојених приликом полагања испита испита (максимално 50).

- За успјешно испуњење предметних обавеза, односно за стицање минималне пролазне оцјене (6), студент мора укупно освојити најмање 51 бод из предиспитних и испитних обавеза на предмету. Оцјена седам (7) одражава успјех од 61 до 70 бодова, оцјена осам (8) од 71 до 80 бодова, оцјена девет (9) од 81 до 90 бодова, а оцјена десет (10) од 91 до 100 бодова.

- Бодови из предиспитних обавеза вриједу на свим испитним терминима у текућој школској години. Ако студент поново похађа предмет у наредној школској години, тада има обавезу (поново) радити и писмене тестове који се односе на предиспитне обавезе.



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



Назив предмета: Социологија породице

Семестар:	трећи
Статус предмета:	изборни
Фонд часова:	2+1
Број ЕCTS бодова:	4
Наставник:	Пејо Ђурашиновић
Сарадница:	-
Услов за похађање:	
Електронска пошта наставника:	Djurasinovicpejo@yahoo.com
Електронска пошта сарадника:	
Консултације:	Понедељак 12-13

**Опис предмета**

Друштвена релевантност, интеракција, позитивне и негативне тенденције, расправе о трајним и актуелним проблемима брака и породице, абортус, спречавање зачећа, социјализација, васпитање, одгој, насиље, патологија...

**Исходи учења**

Релевантне теоријске и емпиријске спознаје о браку, породици, сродницима, друштвеним нормама, психодинамици породичног живота, љубави, вриједносним оријентацијама...

**Садржај предмета**

Настанак и развој сп, брак и породица, европска и америчка породица, савремена породица, функције савремене породице, породични циклуси, родитељство, детецентрична породица, једнородитељске породице, промјене у породици, породичне вриједности, насиље у породици,

**Обавезна литература**

1. Анђелка Милић: ,Социологија породице, Београд 1999.
2. А. Гавриловић, М. Милосављевић, П. Ђурашиновић ,Преображај породице, УНИБЛ, 2002.

**Допунска литература**

-

**Извођење наставе**

Предавање, расправа, вјежбе, семинарски радови,

**Провјера знања**

Завршни усмени испит

**Предиспитне обавезе**

Два колоквија по 20 питања-бодова  
Присуство 5 бодова

Семинарски радови 5 бодова

**Завршни испит**

Усмени до 50 бодова

**Оцјена из предмета**

Збир предиспитних бодова и бодова са усменог 51-60 (шест).....



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



## Назив предмета Социјална педагогија

Семестар:	3
Статус предмета:	Изборни
Фонд часова:	2+1
Број ЕCTS бодова:	4
Наставник:	Доц.др Небојша Мацановић
Сарадница:	-
Услов за похађање:	
Електронска пошта наставника:	macanovicn@yahoo.com
Електронска пошта сарадника:	-
Консултације:	Сриједа 11,00 – 12,30

### Опис предмета

Предмет социјална педагогија усмјерен је на разумијевање појаве поремећаја у понашању код дјецe и младих те проналажењу васпитних и других путева којима је нежељено понашање дјецe и младих могуће усмјерити према другим, друштвено прихватаљивијим и индивидуално конструктивнијим моделима понашања, поштујући заданости конкретног друштвеног простора и времена. Социјална педагогија је немачка школа педагогије која фаворизује социјално учење као део активног [друштвеног](#) развоја. Захваљујући [развоју](#) хуманистичке [теорије](#) и праксе и сличним циљевима, постала је комплементарна [социјалном раду](#).

### Исходи учења

Упознавање студената са ширим појмовима и подручјима деловања социјалне педагогије, са дисоцијалним педагошким појавама, њиховим третманом и превенцијом, оспособљавање за разумевање холистичке социјалне условљености педагошких појава, као и оспособљавање за рад и истраживање у области социјалне педагогије.

Након одслушаног предмета студенти би требали стећи слиједеће компетенције:

*познавања* (темељних знања о социјалној педагогији као знанственој дисциплини),

*разумијевања* (различитих облика поремећаја у понашању дјецe и младих, процеса њихове стигматизације, маргинализације и искључивања, као и могућности социјалнопедагошког рада с њима),

*проијектовања* (утјецаја социјалног окружења на појаву појединих поремећаја у понашању дјецe и младих, као и практичног социјалнопедагошког дјеловања у погледу ране интервенције и детекције таквих поремећаја, те третмана и накнадне подршке за такве појединце, групе и заједнице).

### Садржај предмета

1. Појам, значење, предмет и савремена одређења социјалне педагогије;
2. Основни појмови у социјалној педагогији;
3. Социјална педагогија у систему друштвених наука, однос педагогије и других сродних наука;
4. Историјски развој социјалне педагогије у Европи;
5. Савремено схватање социјалне педагогије;
6. Теорије социјалне педагогије;
7. Савремено схватање етиологије поремећаја у понашању;

8. Однос друштва према особама с поремећајима у понашању кроз историју;
9. Приказ различитих врста поремећаја у понашању и њихово разумјевање – активни и пасивни поремећаји;
10. Социјално окружење и поремећаји у понашању;
11. Друштвени контекст дисоцијалног понашања младих у транзицијским друштвима;
12. Упознавање са васпитним и другим приступима којима се нежељено понашање дјецe и младих усмјерава ка друштвено прихватљивим моделима понашања;
13. Вриједносне компоненте социјалнопедагошког позива;
14. Компетенције, функције и подручја практичног дјеловања социјалних педагога;
15. Практична ограничења и даљи развој социјалне педагогије;

#### Обавезна литература

3. Кнежевић-Флорић, О. (2007). *Основе социјалне педагогије*, Нови Сад: СПД Војводине.
4. Узелац, С. i Bouillet, D. (2007). *Основе социјалне педагогије*. Загреб: Школска књига

#### Допунска литература

8. Башић, Ј., Коллер-Трбовић, Н., Узелац, С. (2004). *Поремећаји у понашању, приступи и појмовна одређења*. Загреб: Едукацијско-рехабилитацијски факултет.
9. Васиљевић-Продановић, Д. (2001). *Преступници под луном*. Београд: Задужбина Андрејевић.
10. Стакић, Ђ. (2003). Концептуално заснивање превенције малољетничке делинквенције. У: Стратегија државног реаговања против криминала. стр. 91 – 114. Београд: Институт за криминологију и социјалну истраживања.
11. Поповић-Ћигић, Б. (2005). Превенција фокусирана на ризичне и протективне факторе као савремени приступ превенцији преступништва младих. *Социјална мисао*, 12(1), стр. 27-55.
12. Рот, Н. (2002), *Социјална психологија*, Београд: ЗУНС.
13. Жижак, А., ур. (2005): *Етички кодекс социјалних педагога*, Загреб: Хрватска удруга социјалних педагога, стр.22.
14. Узелац, С. (1995), *Социјална едукологија*, Загреб: Сагена.

#### Извођење наставе

Предавања, вежбе, самосталне активности на изради семинарског рада, групне активности, консултације.

#### Провјера знања

Провјера знања ће се вршити током семестра, у виду предиспитних обавеза – два писмена колоквијума, као и на крају семестра, на усменом испиту, у вријеме редовних испитних рокова.

#### Предиспитне обавезе

Предиспитне обавезе се састоје из: два (2) колоквија (по 20 бодова), једног (1) семинарског рада на задану тему (5 бодова) и уредног и активног похађања предмета (5 бодова). На предиспитним обавезама може се укупно освојити највише 50 бодова.

##### *Активно похађање предмета*

Да би стекао бодове за активно похађања предмета, студент/киња може укупно изостати највише три недеље, односно 20% наставе из предмета.

##### *Колоквиј*

Колоквиј је писмени тест који се изводи у току семестра. Наставник или сарадник ће на почетку семестра ближе објаснити начин извођења и термине колоквија. Сви колоквији се одржавају у

терминима вјежби, а редовна настава се не прекида због одржавања колоквија. Студенти су обавезни писати колоквије и за оне који, из било ког разлога, не приступе колоквију, сматраће се да га нису положили и добиће нула (0) бодова, у складу са Одлуком о праћењу и вредновању рада студената у школској години.

#### *Семинарски рад*

Ово је библиотечко-истраживачки рад на једну од тема из програма. Рад треба да садржи увод, кратак преглед најважнијих теоријских приступа теми, објашњење и образложење проблема (или резултате истраживања), те закључак или властито мишљење засновано на аргументацији изнесеној у раду. Рад треба да има најмање пет (5) кориштених и цитираних дјела (књиге, научни и стручни чланци, итд) која се наводе и на крају рада у литератури. Могу се користити и легитимни извори са интернета (електронске књиге, научни и стручни чланци, итд). Дјела у раду и на крају рада треба наводити по упутама о навођењу и документовању које ћете добити од наставника. Технички, рад треба да је штампан са проредом 1,5 и маргинама од 2,5 цм и не би требао да буде краћи од 8 нити дужи од 10 страна. Рад се мора предати наставнику или сараднику у термину наведеном у програму предмета.

#### **Завршни испит**

Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из **цијелог градива**. Студент извлачи три питања која носе одређен број бодова. Има право на једну замјену питања. Студент/киња добија десет минута за писање концепта, и приступа усменом излагању пред предметним наставником и асистентом. Завршни испит је јавни. Завршни испит носи највише 50 бодова.

#### **Оцјена из предмета**

- *Коначна оцјена* из предмета се изводи сабирањем успјеха постигнутог на свим елементима провјере знања, односно сабирањем бодова из предиспитних обавеза (максимално 50) и бодова из испита (максимално 50).
- За успјешно испуњење предметних обавеза, односно за стицање минималне пролазне оцјене (6), студент мора укупно освојити најмање 51 бод из предиспитних и испитних обавеза на предмету. Оцјена седам (7) одражава успјех од 61 до 70 бодова, оцјена осам (8) од 71 до 80 бодова, оцјена девет (9) од 81 до 90 бодова, а оцјена десет (10) од 91 до 100 бодова.
- Бодови из предиспитних обавеза вриједје на свим испитним терминима у текућој школској години. Ако студент поново похађа предмет у наредној школској години, тад мора (поново) радити и писмене тестове.



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



Назив предмета: Социјални рад са групом

Семестар:	IV
Статус предмета:	О
Фонд часова:	3+2
Број ЕCTS бодова:	6
Наставник:	Доц.др Андреа Пухалић
Сарадница:	Доц.др Андреа Пухалић
Услов за похађање:	Теорије социјалног рада и Социјални рад са појединцем
Електронска пошта наставника:	<a href="mailto:andrea.puhalic@gmail.com">andrea.puhalic@gmail.com</a>
Електронска пошта сарадника:	<a href="mailto:andrea.puhalic@gmail.com">andrea.puhalic@gmail.com</a>
Консултације:	Уторак, од 12.00 до 14.00 часова и у другим терминима, у складу са договором са студентима

Опис предмета

Циљ обраде садржаја на овом предмету јесте упознавање са специфичним обиљежјима групе у психосоцијалном раду, групном структуром и динамиком, те улогама водитеља приликом усмјеравања групних процеса ка реализацији групних и индивидуалних циљева. Студенти се упознају са различитим врстама третманских и нетретманских група у социјалном раду, при чему се посебна пажња поклања изучавању третманских, стручно вођених група, које имају за циљ превазилажење одређених психосоцијалних потешкоћа клијената и лични раст и развој. Различите врсте група се изучавају кроз анализу практичних примјера њихове примјене, у односу на посебне категорије клијената. Фокус је на упознавању обиљежја, врста и примјене социјалног групног рада, те његовог односа (*узајамности, предности и недостатака*) са другим методским приступима (*социјалним рад са појединцем и социјални рад у заједници*).

Исходи учења

Након усвајања садржаја на овом предмету, студенти ће познавати и разумјети:

- обиљежја и значај социјалног рада са групом
- специфичности групне структуре и динамике
- улогу водитеља у усмјеравању групних процеса
- различите врсте група у социјалном раду
- савремена истраживања и праксу социјалног групног рада у међународном контексту.

Поред наведеног, студенти ће стећи и способност да:

- критички рефлектују у односу на лично ушечење у групној динамици
- препознају потребу различитих категорија клијената за специфичним врстама група у социјалном раду.

### Садржај предмета

1. Концептуално одређење и карактеристике социјалног рада са групом
2. Значај групног рада у социјалном раду и његов однос са другим основним методским приступима
3. Историјски развој социјалног рада са групом
4. Теоријске основе социјалног рада са групом
5. Обиљежја групе у психосоцијалном раду
6. Основне вриједности и принципи социјалног рада са групом
7. Групна структура и динамика и њен утицај на реализацију индивидуалних и групних циљева
8. Врсте група у социјалном раду
9. Специфичности групе структуре и динамике у третманским, стручно вођеним групама
10. Ефикасно вођење третманске групе у социјалном раду
11. Образовне групе и социјални рад
12. Групе за лични раст и развој и групе за личну промјену у ужем смислу
13. Социјализацијске групе и групе за подршку
14. Групе за самопомоћ и самоуспјеравајуће групе
15. Социјални рад са групом у међународном контексту: истраживање и пракса

### Обавезна литература

1. Ајдуковић, М. (1997). *Групни приступ у психосоцијалном раду*. Загреб: Друштво за психолошку помоћ.

### Допунска литература

1. Кајверт, Љ. (2000). *Групно искуство*. Сарајево: СВЕБИХ.
2. Филиповић, С. и Ђукановић, Б. (2010). *Групни социјални рад*. Сремски Карловци, Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића.
3. Garvin, D.C., Gutierrez, L.M, and Galinsky, M.J. (ed.)(2004). *Handbook of Social Work with Groups*. New York London: The Guilford Press.

### Извођење наставе

Садржај предмета се усваја кроз предавања са интерактивним учењем и дискусионо-рефлексивно прорађивање заданих тема.

#### Друге активности:

Осим класичног облика наставе кроз предавања и дискусије, усмјереног на стицање знања и разумијевање, студенти ће бити у прилици да на вјежбама стекну искуство учешћа у социјалном групном раду. На тај начин моћи ће да развију способност разумијевања и диференцирања личне и професионалне перспективе, у односу на групну структуру и динамику.

### Провјера знања

Провјера знања је континуиран процес који се састоји од двије цјелине: предиспитне обавезе и завршни испит.

### Предиспитне обавезе

У оквиру предиспитних обавеза студенти полажу два колоквијума, на којима је могуће освојити по 20 бодова (укупно **40** бодова за оба колоквијума).

Присуство и активност на настави и вјежбама: **10** бодова.

Максималан број бодова које је могуће остварити у оквиру предиспитних обавеза: **50**.

**Завршни испит**

Завршни испит се организује у усменој форми, и на њему је могуће добити максимално 50 бодова. Изнимно наставник може организовати завршни испит и у писменој форми.

**Оцјена из предмета**

Коначна оцјена на предмету се добија сабирањем бодова остварених на предиспитним обавезама и завршном испиту.



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



Назив предмета: Етичка компетенција у социјалном раду

Семестар:	IV
Статус предмета:	О
Фонд часова:	2+2
Број ЕCTS бодова:	4
Наставник:	Доц.др Андреа Пухалић
Сарадница:	Доц.др Андреа Пухалић
Услов за похађање:	Упис датог семестра у коме се одвија настава
Електронска пошта наставника:	<a href="mailto:andrea.puhalic@gmail.com">andrea.puhalic@gmail.com</a>
Електронска пошта сарадника:	<a href="mailto:andrea.puhalic@gmail.com">andrea.puhalic@gmail.com</a>
Консултације:	Уторак, од 12.00 до 14.00 часова и у другим терминима, у складу са договором са студентима

**Опис предмета**

Предмет је конципиран је на начин да доприноси развоју етичких знања, вриједности и вјештина, као саставних елемената етичке компетенције у социјалном раду. Етичка знања обухватају: 1) основна концептуална одређења етике у социјалном раду (*етика, етичке вриједности, принципи и стандарди, етичка компетенција, етичко одлучивање, етички кодекс, етичка дилема, етички проблем*); 2) теоријске основе етике у социјалном раду; и 3) садржај етике у социјалном раду-специфичности етичких дилема, садржаја међународних и националних етичких кодекса и посебни протоколи за етичко одлучивање у пракси социјалног рада. Упоредо са усвајањем ових знања, студенти кроз анализу практичних примјера из професионале праксе, развијају вјештине етичког одлучивања, као способности доношења најбоље могуће одлуке за клијента у датом тренутку, у односу на савремене стандарде професије социјалног рада. Кроз практичне вјежбе посебна пажња се поклања развоју саморефлексије, као основне претпоставке етички компетентног социјалног радника, у смислу рефлектовања на личну етичку перспективу са једне, те професионалну етичку перспективу са друге стране, у односу на конкретне случајеве из праксе. Раздвајањем личног и професионалног етичког одређења, у исто вријеме се усвајају и вриједности хуманистичке праксе социјалног рада.

**Исходи учења**

Након успјешно савладаног садржаја на овом предмету, студенти ће усвојити знања, вриједности и вјештине који чине саставне елементе етички компетентног социјалног радника.

Студенти ће бити у стању да дефинишу и разумију:

- основне концептуалне елементе етичке компетенције у социјалном раду
- сличности и разлике између етичке компетенције, етике и других сродних концепата
- теоријске основе етике у социјалном раду
- садржај етике у социјалном раду
- разлику између етичких и законских принципа и стандарда у социјалном раду
- специфична подручја социјалног рада у којима се јављају етичке дилеме
- основне принципе и стандарде етике у истраживању у социјалном раду и образовању за социјални рад

- садржај међународног, регионалних и националног етичког кодекса социјалног рада.

Поред тога, студенти ће стећи способност да:

- препознају етичке проблеме и етичке дилеме у професионалној пракси
- анализирају конкретне примјере из праксе социјалног рада, у складу са националним и међународним, професионалним и правним стандардима
- донесу етички компетентну одлуку
- самостално воде процес саморефлексије у односу на властито етички компетентно поступање у истраживању и пракси социјалног рада
- одвоје личну од професионалне етичке перспективе у конкретном професионалном поступању
- критички рефлектују на савремене, међународне и националне етичке принципе и стандарде у социјалном раду
- критички рефлектују на етичку компетентност у пракси социјалног рада, у правцу њеног непрестаног усавршавања и развоја у складу са хуманистичким начелима.

### Садржај предмета

1. Концептуално одређење и садржај етичке компетенције у социјалном раду
2. Историјски развој етике у социјалном раду
3. Теоријске основе етике у социјалном раду
4. Етички кодекс у социјалном раду- на међународном и нивоу БиХ
5. Социјална правда-као основа етичке компетенције у социјалном раду
6. Поштовање људских права- као основа етичке компетенције у социјалном раду
7. Етичке дилеме у социјалном раду
8. Специфичност етичких дилема у социјалном раду са дјецом и породицом
9. Саморефлексија као пут ка етички компетентној пракси социјалног рада
10. Вјештине и технике етичког одлучивања у социјалном раду
11. Лична и друштвена етика у пракси социјалног рада
12. Ауторитарност у социјалном раду
13. Одређење концепта професионалног традиционализма
14. Етика у истраживању у социјалном раду
15. Етика у образовању за социјални рад

### Обавезна литература

1. Пухалић, А. (2016). *Етика у социјалном раду са дјецом и породицом*. Бања Лука: Факултет политичких наука Универзитета у Бањој Луци.
2. Стакић, Ђ. (2004). *Етичке дилеме и изазови социјалног рада*. Приручник за стручњаке у социјалној заштити. Београд: Министарство рада, запошљавања и социјалне политике Републике Србије.
3. Савез регионалних удружења стручних радника у социјалној заштити у Републици Српској (2007). *Етички кодекс стручних радника социјалних дјелатности у Републици Српској*. Бања Лука: Савез регионалних удружења стручних радника у социјалној заштити у Републици Српској
4. Међународна федерација социјалних радника (2001). *Етичка начела и стандарди социјалног рада*. У: *Автомис Студијског центра социјалног рада*. Бр. 8/2, стр.227-234.

### Допунска литература

1. Banks, S. (2012). *Ethics and Values in Social Work*, 4rd edn. Basingstoke, UK: Palgrave Macmillan.
2. Barnard, A., Horner, N. and Wild, J. (2008). *The value base of social work and social care*. New York, US: Open University Press.
3. Congress, E. (1999). *Social work values and ethics: Identifying and Resolving Professional Dilemmas*. Chicago: Nelson-Hall.
4. Corey, G., Schneider, C.M. and Callanan, P. (2011). *Issues and Ethics in the Helping Professions*. USA: Brooks/ Cole.
5. Dolgoff, R., Harrington, D. and Loewenberg, F.M. (2012). *Ethical Decisions for Social Work Practice*.

9th ed. Belmont, CA: Brooks/Cole Empowerment Series.

6. Gray, M. and Web, A. (2010). *Ethics and value perspectives in social work*. Basingstoke, UK: Palgrave Macmillan.
7. Петричковић, М. (2009). Слобода људског самопреображења- негација милосрђа у социјалном раду. *Годишњак Факултета политичких наука у Београду, IV ДЕО: Социјална политика и социјални рад*. Београд: Факултет политичких наука Универзитета у Београду. Стр.631-645
8. Reamer, F.G. (2006). *Social work values and ethics*. New York: Columbia University Press.
9. Урбанц, К. (2007). Етика и вриједности у социјалном раду. *Авентис социјалног рада*, 14 (1), 179-196 стр.

#### **Извођење наставе**

Садржај предмета се усваја кроз предавања са интерактивним учењем, искуствено учење у групи и дискусионо-рефлексивно прорађивање заданих тема.

#### **Друге активности:**

Осим класичног облика наставе кроз предавања и дискусије, усмјереног на стицање знања и разумијевања, студенти ће имати прилику да развијају вјештине саморефлексije и етичког одлучивања кроз социјални групни рад и анализу примјера из праксе.

#### **Провјера знања**

Провјера знања је континуиран процес који се састоји од двије цјелине: предиспитне обавезе и завршни испит.

#### **Предиспитне обавезе**

У оквиру предиспитних обавеза студенти полажу два колоквијума, на којима је могуће освојити по 20 бодова максимално (укупно **40** бодова за оба колоквијума).

Присуство и активност на настави и вјежбама: до **10** бодова.

Укупан, максималан број бодова које је могуће остварити у оквиру предиспитних обавеза: **50**

#### **Завршни испит**

Завршни испит се изводи у усменој форми, и на њему је могуће остварити максимално **50** бодова. Изнимно наставник може организовати завршни испит и у писменој форми.

#### **Оцјена из предмета**

Коначна оцјена на предмету се добија сабирањем бодова остварених на предиспитним обавезама и завршном испиту.



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



МЕНАЏМЕНТ У СОЦИЈАЛНОМ СЕКТОРУ

Семестар:	Четврти
Статус предмета:	Обавезни
Фонд часова:	2+1
Број ЕCTS бодова:	4
Наставник:	Проф. др Мира Ћук
Сарадница:	Мр Оливера Грбић
Услов за похађање:	
Електронска пошта наставника:	<a href="mailto:miracukfpn@gmail.com">miracukfpn@gmail.com</a>
Електронска пошта сарадника:	<a href="mailto:oliveragrbc@live.com">oliveragrbc@live.com</a>
Консултације:	Према утврђеном распореду

**Опис предмета**

Предмет омогућава студентима стицање знања из научног менаџмента и политика менаџмента уопште, са примјеном у социјалном сектору. Изучувајући примјену теорија менаџмента у социјалном сектору студенти стичу знања и вјештине за разумијевање послова менаџмента кроз менаџерске функције у складу са савременим теоријским приступима, интердисциплинарним сазнањима и практичним искуствима.

**Исходи учења**

Након успјешно савладаног предмета студенти ће моћи:

- Овладати појмовно теоријским основама менаџмента;
- Разумјети менаџерске функције и одвијање менаџерских послова;
- Упознати кључне области примјене менаџмента у социјалном сектору (јавне службе, организације цивилног друштва, приватне организације);
- Разумјети начине и активности извршавања менаџерских задатака на различитим нивоима организовања у социјалном сектору (систем, организација);
- Упознати најзаступљеније дисциплине менаџмента у организацијама социјалног сектора.

**Садржај предмета**

Предмет обухвата међусобно повезане сљедеће цјелине:

1. Појмовно одређење и дефинисање менаџмента, настанак менаџмента;
2. Дефинисање социјалног сектора и представљање његовог садржаја;
3. Менаџмент мисао и примјена теорија менаџмента;
4. Менаџери, послови, улоге и вјештине са примјеном у социјалном сектору;
5. Остваривање менаџерске функције планирања са примјеном у социјалном сектору, стратегијско планирање и стратегијски менаџмент;
6. Остваривање менаџерске функције организовања са примјеном у социјалном сектору;
7. Остваривање менаџерске функције вођења са примјеном у социјалном сектору;
8. Остваривање менаџерске функције контроле са примјеном у социјалном сектору;
9. Јавне службе у социјалном сектору, улоге и надлежности у политичком и правном оквиру, врсте, организација;
10. Организације цивилног друштва у социјалном сектору, улоге, надлежности, врсте, организација и специфичности дјеловања;

11. Приватне организације у социјалном сектору, области примјене, организација, управљање;
12. Специфичности менаџмента у организацијама из социјалног сектора, сличности и разлике управљања у појединим системима;
13. Управљање у установама социјалне заштите, специфичности и управљање услугама, менаџмент квалитета у овим установама;
14. Нови модели у раду и потребне менаџерске вјештине (управљање мјешовитим системом, партнерство, намицање средстава, заговарање за промјене, волонтерски менаџмент);
15. Организације у социјалном сектору и комуникација са јавностима.

#### **Обавезна литература**

1. Гавриловић, А. Ђук, М. (2015): Менаџмент у систему социјалне заштите, Бања Лука: Факултет политичких наука
2. Terry Smyth и др. (1996). Менаџмент у здравственом и социјалном сектору, Сарајево
3. Група аутора: (2010): Социјални изазови и менаџмент у социјалној заштити“, Бања Лука: Факултет политичких наука
4. Жегарац, Н. Бркић, М. (2006) Развој локалних услуга социјалне заштите, Београд: Фонд за социјалне иновације.

#### **Допунска литература**

1. Robbins, S. Coulter, M. (2005): Менаџмент, Београд: Датастатус
2. Милосављевић, М. Бркић, М. (2005). Социјални рад у заједници, Београд: Социјална мисао
5. Ђулабић, В. (2007), Социјалне службе у концепту служби од опћег интереса, Загреб: Ревизија за социјалну политику бр. 2, стр. 137-162.
3. Ледвионова, Ј. (2002), Контакт са медијима, Београд: Институт за политичке студије
4. Сарадња са јавношћу
5. Милосављевић, М. Бркић, М. (1999), Социјални рад и доброволне социјалне активности, Београд:ФПН
6. Connors, T.D. (2001), The Nprofit Handbook: Management, Third Edition, New York: John Weley and Sons, Inc.

#### **Извођење наставе**

ПП презентације предметног наставника и сарадника, дискусије за вријеме предавања и рефлектирање студената о појединим питањима предмета на предавањима и вјежбама, презентације студената, рад у малим групама, излагања гостујућих сарадника који су менаџери у организацијама социјалног сектора.

#### **Провјера знања**

Провјера знања ће се вршити током семестра, у виду предиспитних обавеза, као и на крају семестра, из испита, у вријеме редовних испитних рокова у складу са правилима студирања.

#### **Предиспитне обавезе**

Предиспитне обавезе обухватају: редовно присуство настави и вјежбама, активност за вријеме извођења наставе усменом елаборацијом појединих питања и два колоквијума који се одржавају у терминима вјежби. Један колоквијум је писмени тест који садржи 20 питања и вреднује се са 20 бодова, а други колоквијум је есеј на задано питање и вреднује се са 20 бодова. У предиспитне обавезе спада редовно похађање наставе што се вреднује до 5 бодова и активног учествовања на настави путем кратке презентације студената на предавањима и вјежбама, што се вреднује са 5 бодова. На предиспитним обавезама може се укупно освојити највише 50 бодова.

*Активно похађање предмета*

Да би стекао бодове за активно похађања предмета, студент(ица/киња) може укупно изостати највише три недјеље, односно 20% наставе из предмета.

### **Завршни испит**

Завршни испит обавља се усмено одговором студената на три одабрана питања из цјелокупног градива. Завршни испит носи највише 50 бодова.

### **Оцјена из предмета**

*Коначна оцјена* из предмета се изводи сабирањем успјеха постигнутог на свим елементима провјере знања, односно сабирањем бодова из предиспитних обавеза (максимално 50) и бодова из испита (максимално 50).

- За успјешно испуњење предметних обавеза, односно за стицање минималне пролазне оцјене (6), студент мора укупно освојити најмање 51 бод из предиспитних и испитних обавеза на предмету. Оцјена седам (7) одражава успјех од 61 до 70 бодова, оцјена осам (8) од 71 до 80 бодова, оцјена девет (9) од 81 до 90 бодова, а оцјена десет (10) од 91 до 100 бодова.

- Бодови из предиспитних обавеза вриједе на свим испитним терминима у текућој школској години. Ако студент поново похађа предмет у наредној школској години, поново ради све предиспитне обавезе.



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
**ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА**

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



**СОЦИЈАЛНИ РАД СА ДЈЕЦОМ И ПОРОДИЦОМ**

<b>Семестар:</b>	четврти
<b>Статус предмета:</b>	обавезан
<b>Фонд часова:</b>	3 часа наставе и 2 часа вјежби
<b>Број ЕCTS бодова:</b>	6 ЕCTS
<b>Наставник:</b>	доц. др Драгана Шћеповић
<b>Сарадница:</b>	мр. сци Андреа Ракановић Радоњић
<b>Услов за похађање:</b>	уписан четврти семестар
<b>Електронска пошта наставника:</b>	dscepovic@gmail.com
<b>Електронска пошта сарадника:</b>	andrea.rradonjic@yahoo.com
<b>Консултације:</b>	четвртком, 11:30-14:30; понедељком 11:00-13:00

**Опис предмета**

У оквиру предмета Социјални рад са дјецом и породицом студенти ће се упознати са садржајима који се односе на савремени концепт у заштити права и интереса дјече корисника система социјалне заштите. Циљ наставе је да студенти стекну савремена теоријско-методолошка и практична знања из области социјалног рада са различитим групама дјече и породица.

**Исходи учења**

На основу усвојених знања студенти ће бити оспособљени да препознају различите категорије малољетних корисника у систему социјалне заштите и угрожене облике развоја дјече у породици. Студенти треба да овладају основним појмовима, теоријским и интервентним приступима социјалног рада у заштити дјече и пружању подршке породици.

**Садржај предмета**

1. Савремени концепт у заштити права и интереса дјече у социјалној заштити;
2. Дјеца - корисници у систему социјалне заштите, Центар за социјални рад - орган старатељства у функцији заштите дјече;
3. Породица, породични односи, функционална и дисфункционална породица;
4. Социјални рад са дјецом без родитељског старања; облици заштите дјече без родитељског старања; социјални рад са дјецом под старатељством, појам и обиљежја старатељства, постављање и разрешење старатеља, дејство старатељства и престанак старатељства;
5. Социјални рад у поступку усвојења, општа обиљежја усвојења, општа пододбност усвојеника, општа пододбност усвојитеља, дејство усвојења, улога органа старатељства;
6. Социјални рад код смјештаја дјече без родитељског старања у хранитељске породице, општа пододбност хранитеља, заснивање хранитељства, дејство и престанак хранитељства;
7. Социјални рад код смјештаја дјече без родитељског старања у институције; адаптација дјетета, сарадња са органом старатељства, припрема дјетета за одлазак из дома;
8. Социјални рад са дјецом са поремећајима понашања;
9. Дјеца и млади у кривичном поступку; Закон о заштити и поступању са дјецом и младима у кривичном поступку - улога органа старатељства;
10. Социјални рад са дјецом и породицом у поступцима развода брака - заштита дјече кроз призму социјалне и породично-правне заштите;
11. Социјални рад са дјецом чији је развој угрожен у породици, облици угроженог развоја, препознавање дјече у ризику;

12. Интервенције и мјере заштите дјете чији је развој угрожен у породици - упозорење родитеља, планирање и провођење мјере надзор над вршењем родитељског права, пружање подршке породици и дјети, издвајање дјете из породице; критеријуми за издвајање дјете из породице;
13. Процјењивање у бризи за дјетцу- почетна процјена; свеобухватно породично процјењивање дјете, родитељских способности, породице и околине;
14. Планирање, провођење и праћење реализације интервенција и мјера заштите дјете и породице;
15. Социјални рад са маргинализованим групама.

#### **Обавезна литература**

1. Миловановић, М., и Крговић, Т. (1998). Подручја социјалног рада. Београд: Удружење стручних радника социјалне заштите Републике Србије. Стр: 121-193.
2. Шћеповић Д. (2016). Скрипта са предавања.
3. Милосављевић, М., и Југовић, А. (2009). Изван граница друштва: савремено друштво и маргинале групе. Београд: ФАСПЕР;
4. Обрадовић-Чудина, М. и Обрадовић, Ј. (2006). Утицај развода брака на дјетцу: у: Психологија брака и обитељи. Загреб: Голден маркетинг. Стр: 579-591.
5. Закон о заштити и поступању са дјетом и малолетницима у кривичном поступку ("Службени гласник Републике Српске", бр. 13/10).

#### **Допунска литература**

1. Сладовић-Франц Б. и Ајдуковић, М. (2008). Скрб за дјетцу чији је развој угрожен у обитељи. У: Ајдуковић, М. & Радочај, Т. (ур.). Право дјетета на живот у обитељи. Загреб: UNICEF. Стр: 77 – 92.

#### **Извођење наставе**

Предавања и вјежбе, интерактивна настава, рад у малим групама

#### **Провјера знања**

Провјера знања ће се вршити током семестра у виду предиспитних обавеза, као и на крају семестра, завршним испитом у вријеме редовних испитних рокова.

#### **Предиспитне обавезе**

Предиспитне обавезе се састоје из два (2) колоквијума (по 20 бодова) и редовног и активног похађања предмета (10 бодова). На предиспитним обавезама може се укупно освојити највише 50 бодова.

#### **Завршни испит**

Завршни испит се обавља у правилу усмено. На завршном испиту се провјерава знање из цијелог градива. Завршни испит носи највише 50 бодова.

#### **Оцјена из предмета**

Коначна оцјена из предмета се изводи сабирањем успјеха постигнутог на свим елементима провјере знања, односно сабирањем бодова из предиспитних обавеза (максимално 50) и бодова из испита (максимално 50).



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



<b>Назив предмета:</b>	<b>Пракса социјалног рада 1</b>
<b>Семестар:</b>	четврти
<b>Статус предмета:</b>	обавезни
<b>Фонд часова:</b>	2 часа вјежби
<b>Број ECTS бодова:</b>	3 ECTS
<b>Наставник:</b>	Доц.др Весна Шућур-Јањетовић
<b>Сарадник:</b>	Мр. Андреа Ракановић Радоњић
<b>Услов за похађање:</b>	Уписан четврти семестар и положени испити из 1. године студија. Одслушани предмети: Теорије социјалног рада и Вјештине и технике социјалног рада с појединцем (трећи семестар).
<b>Електронска пошта наставника и сарадника:</b>	<a href="mailto:vesnasj@yahoo.com.au">vesnasj@yahoo.com.au</a> <a href="mailto:andrea.rradonjic@gmail.com">andrea.rradonjic@gmail.com</a>
<b>Консултације:</b>	Prema definisanim terminima konsultacija

#### Опис предмета

Пракса социјалног рада 1 одвија се у оквиру наставног процеса у укупном износу од 30 сати, а основни циљ је практично упознавање студената са системом, институцијама и невладиним организацијама које се баве социјалном заштитом и социјалним радом. Ови циљеви ће се спроводити кроз организоване студијске посјете и гостовања у наставном процесу професионалаца запослених у пракси социјалног рада.

#### Исходи учења

Студенти треба да се упознају са организацијом установе/организације, са структуром корисника и запосленицима и њиховим дјелокуром рада. Студенти ће моћи да идентификују специфичности дјеловања социјалног радника у различитим доменима професионалног рада. Студенти ће моћи препознати специфичности социјалне заштите на локалном и републичком нивоу, као и сегмент социјалне заштите у невладином сектору.

#### Уџбеници

#### Литература

#### Извођење наставе

Настава Пракса социјалног рада 1 одвијаће се кроз вјежбе у (4) четвртном семестру. Сарадник на предмету организоваће и водити студенте у унапријед дефинисане и договорене студијске посјете.

Поред припрема за студијске посјете и рефлексија студената након студијских посјета, студенти ће током семестра обавити највише 10 студијских посјета.

**Провјера знања**

Студенти су обавезни присуствовати свим вјежбама и присуствовати у најмање 80% од укупног броја студијских посјета како би испунили обавезе из овог предмета.

По завршетку Праксе социјалног рада 1 студенти треба да доставе рад *Критички осврт на теренску праксу кроз студијске посјете*.

**Предиспитне обавезе**

Студенти морају бити евидентирани у Списак студената – Студијске посјете Праксе социјалног рада 1. Присуство је обавезно у износу од 80% од укупног броја студијских посјета.

**Завршни испит****Оцјена из предмета**

Након испуњених свих задатака предвиђених садржајем предмета студенти ће добити потписе одговорног наставника и сарадника. Потписи у индекс представљају верификацију завршетка Праксе социјалног рада 1, чиме студент стиче предвиђених 3 ECTS бода.



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
**ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА**

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



**Назив предмета: Социјални рад и насиље у породици**

Семестар:	4 (четврти)
Статус предмета:	изборни
Фонд часова:	30 часова предавања и 15 часова вјежби (2+1)
Број ECTS бодова:	4
Наставник:	Проф. др Александар Југовић
Сарадница:	Мр Андреа Ракановић Радоњић
Услов за похађање:	Није условљен
Електронска пошта наставника:	<a href="mailto:ajugovic1971@gmail.com">ajugovic1971@gmail.com</a>
Електронска пошта сарадника:	<a href="mailto:andrea.rradonjic@gmail.com">andrea.rradonjic@gmail.com</a>
Консултације:	У термину предвиђеном за консултације

**Опис предмета:**

Насиље у породици и социјални рад одвија се у оквиру наставног процеса у укупном трајању од 45 сати (30 сати предавања и 15 сати вјежби). Основни циљ предмета је упознавање студената са садржајима и облицима насиља у породици, значајем друштвене реакције на насиље у породици, мултидисциплинарним тимовима за превенцију и заштиту од насиља над дјецом у породици, као и различитим другим аспектима улоге социјалног рада у случајевима породичног насиља, те са њима повезаним различитим методама и техникама социјалног рада, као и начинима остваривања заштитних мјера и казни у складу са позитивним законским прописима.

**Исходи учења**

Усвајање основних знања о узроцима и облицима насиља и могућности превенције насиља у породици на микро, мезо и макро нивоу дјеловања, развијање способности уочавања и критичког сагледавања ризика, као и разумијевање различитих аспеката улоге социјалног радника у односу на ове теоретске концепте. Такође, студенти ће познавати основну законску регулативу која уређује заштиту од насиља у породици у Републици Српској.

**Садржај предмета**

Феноменологија насиља у породици; Теоријске концепције о насиљу у породици; Модели заштите од насиља у породици; Етика, вриједности и културно-компетентна пракса социјалног рада у заштити дјете и породице од насиља у породици; Интеревентни оквири социјалног рада у заштити дјете и породице од насиља у породици; Центар за социјални рад (ЦСР) у превенцији и заштити деце и породице од насиља у породици, Методе и вјештине социјалног рада у заштити дјете и породице од насиља у породици; Правила и општи принципи утврђени Законом о заштити од насиља у породици, те прописани начини остваривања заштитних мјера и казни у складу са важећим законским прописима.

**Обавезна литература**

1. Жегарац, Н., Бркић, М. (1998). Насиље у породици-могућности заштите и превенција. У *Насиље над децом*, редактор М. Милосављевић. Београд: Факултет политичких наука и Чигоја штампа, стр. 79-125.
2. Обретковић, М., Жегарац, Н. (1998). Центри за социјални рад и улога органа старатељства у превенцији и заштити деце од насиља. У *Насиље над децом*, редактор М. Милосављевић. Београд: Факултет политичких наука и Чигоја штампа, стр. 279-321.
3. Жегарац, Н. (2004). *Деца која чекају-изазови и трендови професионалне праксе у заштити деце од злостављања*. Београд: Save the children i Centar za prava deteta.
4. Милосављевић, М. (редактор) (2004). *Злостављање и занемаривање деце*. Београд: Сачувајмо децу.
5. Насиље у породици, интерни едукацијски материјал - *системска породична терапија*, Институт за ментално здравље, Београд.
6. Закон о заштити од насиља у породици Републике Српске, Службени Гласник Републике Српске бр.102/12, 108/13 и 82/15.

### Допунска литература

- Половина, Н.(2007): *Осећајно везивање-теорија, истраживања, пракса*. Институт за педагошка истраживања. Београд.

### Извођење наставе

Предавања са интерактивним учењем, искусвено учење у групи, дискусионо-рефлексивно прорађивање задатих тема.

Друге активности:

Осим класичног облика наставе кроз предавања, вјежбе и колоквијуме, студенти ће се подстицати на самостални теоријско-истраживачки рад кроз израду краћих семинарских радова на задате теме.

### Провјера знања

Провјера знања ће се вршити током семестра, у виду извршавања предиспитних обавеза, као и на крају семестра, полагање испита, у вријеме редовних испитних рокова.

### Предиспитне обавезе

Предиспитне обавезе се састоје из: два (2) колоквијума (по 20 бодова); уредног и активног похађања предмета (10 бодова – 5 бодова присуство настави и вјежбама и 5 бодова активност на предавањима и вјежбама). На предиспитним обавезама може се укупно освојити највише 50 бодова.

Да би стекао бодове за активно похађање предмета, студент може укупно изостати највише 20% наставе и вјежби из предмета.

### Завршни испит

Завршни испит обавља се у правилу усмено, али се може изводити и у писменом облику. На испиту се врши провјера знања из **цијелог градива**. Завршни испит носи највише 50 бодова.

### Оцјена из предмета

**Коначна оцјена** из предмета се изводи сабирањем успјеха постигнутог у свим елементима провјере знања, односно сабирањем бодова из предиспитних обавеза (максимално 50) и бодова освојених приликом полагања испита испита (максимално 50).

- За успјешно испуњење предметних обавеза, односно за стицање минималне пролазне оцјене (6), студент мора укупно освојити најмање 51 бод из предиспитних и испитних обавеза на предмету. Оцјена седам (7) одражава успјех од 61 до 70 бодова, оцјена осам (8) од 71 до 80 бодова, оцјена девет (9) од 81 до 90 бодова, а оцјена десет (10) од 91 до 100 бодова.

- Бодови из предиспитних обавеза вриједе на свим испитним терминима у текућој школској

години. Ако студент поново похађа предмет у наредној школској години, тада има обавезу (поново) радити и писмене тестове који се односе на предиспитне обавезе.



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



ЉУДСКА ПРАВА И СОЦИЈАЛНИ РАД

Семестар:	четврти
Статус предмета:	изборни
Фонд часова:	2+1
Број ЕCTS бодова:	4
Наставник:	Проф.др Мира Ћук
Сарадница:	Мр Драшко Гајић
Услов за похађање:	Уписана прва година студија
Електронска пошта наставника:	miracukfpn@gmail.com
Електронска пошта сарадника:	gdrasko@gmail.com
Консултације:	Према распореду и појединачном договору

**Опис предмета**

Предмет Социјални рад и људска права омогућава студентима добијање релевантна знања из области људских права, међународним изворима и стандардима људских права и улози социјалног рада у заштити и промоцији људских права, посебно права рањивих група. Проучавајући домаће законодавство и његову усклађеност са међународним документима у области људских права, кроз предмет ће се освјетлити кључни проблеми у остваривању људских права у РС и БиХ.

**Исходи учења**

Студенти ће у оквиру предмета моћи:

- Разумјети и објаснити историјски значај и вриједности људских права;
- Упознати и разумјети изворе и међународне инструменте за њихову заштиту;
- Анализирати и упоређивати домаће законодавство о људским правима (са акцентом на социјална права), и његову усклађеност са међународним документима;
- Разумјети улогу и задатке социјалног рада у заштити људских права;
- Препознати улогу законског оквира и преиспитивати примјере из праксе социјалног рада у примјени законског оквира;
- Бити оспособљени за анализу случајева из праксе социјалног рада;
- Препознати проблеме остваривања људских права, ограничења у приступу правима и предлагати нове идеје.

**Садржај предмета**

1. Развој идеје о људским правима и дефинисање људских права;
2. Међународни и регионални документи за заштиту људски права;
3. Људска права у БиХ и РС – уставна и законска рјешења;
4. Генерације људских права;
5. И 6. Социјална права, улога и значај у социјалној политици;
7. Социјални рад као професија људских права и помажућа активност у заштити људских права и људског достојанства;
8. Остваривање људских права у различитим фазама праксе социјалног рада;
9. Социјални рад у борби против дискриминације рањивих група - дјете и жена (студије)

- случаја из праксе социјалног рада уз учешће омбудсмана за дјечу);
10. Социјални рад у борби против дискриминације рањивих група - старијих особа
  11. Социјални рад у борби против дискриминације рањивих група - особа са инвалидитетом (студије случаја из праксе социјалног рада уз учешће националног координатора за област инвалидности);
  12. Социјални рад у борби против дискриминације рањивих група;
  13. Социјални рад у борби против дискриминације рањивих група - мањина, избјеглица, миграната и жртава трговине људима (студије случаја из праксе социјалног рада);
  14. И 15. Ограничења у приступу људским правима- студије случаја.

#### **Обавезна литература**

1. УН (1994). Људска права и социјални рад - Приручник за школе и стручњаке социјалног рада, издање Удруге стручних радника Хрватске.
2. Вијеће Европе (2001). Препоруке о социјалним радницима, Загреб: Ревизија за социјалну политику бр. 1.
3. ОСЦЕ, Људска права за социјалне раднике у теорији и пракси, Сарајево.
4. Међународни документи о људским правима
5. Устав БиХ, РС и домаћи закони.

#### **Допунска литература**

1. Ife, J. (2001), Human Rights and Social Work, Towards Rights Based Practice, Cambridge University Press
2. Бакшић-Мифтић, Ј. (2002), Систем људских права, Сарајево: Магистрат.
3. Миленковић, Д. (2010), Водич кроз Закон о забрани дискриминације Приручник за социјалне раднике, Београд: Хелсиншки одбор за људска права у Србији.

#### **Извођење наставе**

ПП презентације наставника, презентације гостујућих практичара (Омбудсмана, националних координатора, представника социјалних радника, представника рањивих група, представника ОЕБС-а), студије случаја на примјерима из социјалног рада.

#### **Провјера знања**

Провјера знања ће се вршити током семестра, у виду предиспитних обавеза, као и на крају семестра, из испита, у вријеме редовних испитних рокова.

#### **Предиспитне обавезе**

Предиспитне обавезе се састоје из једног писаног рада на тему приказа једног међународног документа о људским правима – први колоквијум и другог писаног рада на тему социјалног рада у заштити људских права изабране групе корисника у социјалном раду - други колегиј. Сваки колоквијум носи по 20 бодова. У предиспитне обавезе спада редовно похађање наставе што се вреднује до 5 бодова и активног учествовања на настави путем кратке презентације студената на предавањима и вјежбама што се вреднује са 5 бодова. На предиспитним обавезама може се укупно освојити највише 50 бодова.

##### *Активно похађање предмета*

Да би стекао бодове за активно похађања предмета, студент(ица/киња) може укупно изостати највише три недјеље, односно 20% наставе из предмета.

##### *Напомена о плагијату*

Радови који се пишу на предмету морају бити ваши властити. У случају преписивања на колоквију или, код писања семинарских радова, у случају преношењу туђих дијелова текста без документовања или адекватног обиљежавања пренесених дијелова, односно у случају представљања цјелокупно туђег рада као свог, студент ће добити нула (0) бодова из колоквија или семинарског рада и биће упозорен за плагијат. Уколико у току похађања предмета поново преда уради или преда плагијат, студент ће добити негативну коначну оцјену из предмета.

**Завршни испит**

Завршни испит обавља се кроз писмени елаборат једне од понуђених тема на завршном испиту. Завршни испит носи највише 50 бодова.

**Оцјена из предмета**

*Коначна оцјена* из предмета се изводи сабирањем успјеха постигнутог на свим елементима провјере знања, односно сабирањем бодова из предиспитних обавеза (максимално 50) и бодова из испита (максимално 50).

- За успјешно испуњење предметних обавеза, односно за стицање минималне пролазне оцјене (6), студент мора укупно освојити најмање 51 бод из предиспитних и испитних обавеза на предмету. Оцјена седам (7) одражава успјех од 61 до 70 бодова, оцјена осам (8) од 71 до 80 бодова, оцјена девет (9) од 81 до 90 бодова, а оцјена десет (10) од 91 до 100 бодова.

- Бодови из предиспитних обавеза вриједу на свим испитним терминима у текућој школској години. Ако студент поново похађа предмет у наредној школској години, поново ради све предиспитне обавезе.



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
**ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА**

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



**УВОД У САВЈЕТОВАЊЕ**

<b>Семестар:</b>	четврти
<b>Статус предмета:</b>	изборни
<b>Фонд часова:</b>	2 часа наставе и 1 час вјежби
<b>Број ECTS бодова:</b>	3 ECTS
<b>Наставник:</b>	доц. др Драгана Шћеповић
<b>Сарадница:</b>	----
<b>Услов за похађање:</b>	уписан четврти семестар
<b>Електронска пошта наставника:</b>	dscepovic@gmail.com
<b>Електронска пошта сарадника:</b>	----
<b>Консултације:</b>	четвртком, 11:30-14:30

**Опис предмета**

Циљ овог предмета је усвајање знања о савјетовању, о врстама савјетовања, основним елементима процеса савјетовања, вјештинама провођења савјетовалишног интервјуа у оквиру теоријске и практичне основе професије социјалног рада. Садржај предмета ће студентима омогућити и препознавање личних потенцијала, вјештина и компетенција за савјетодавни рад са корисницима, као и подстицање личног раста и развоја студената.

**Исходи учења**

Студенти ће бити активни у учењу, укључени у практичне активности и на основу усвојених знања и вјештина биће оспособљени да примениене знања, вјештине и технике вођења интервјуа и процеса савјетовања. Примјеном искуственог учења у малим групама студенти ће развијати основе за специфичне компетенције потребне за вођење савјетодавног интервјуа и процеса савјетовања.

**Садржај предмета**

1. Савјетовање, савјетоваатељ, етика у савјетовању;
2. Потреба за пружањем стручне помоћи, мотивација у савјетовању;
3. Избор приступа у психосоцијалном раду;
4. Типови савјетовања, Роџерсов приступ;
5. Елементи успјешне комуникације -емпатија, активно слушање, рефлектовање и парафразирање у савјетовању; иницијални савјетовалишни интервју;
6. Поштовање, толеранција, аутентичност, заинтересованост и јасноћа у процесу савјетовања;
7. Организационе претпоставке вођења савјетовалишног интервјуа; тријажа;
8. Одбрамбени механизми у савјетовању; трансфер, контратрансфер у савјетовању; сажимање и усмјеравање у савјетовању;
9. Отпори у савјетовању; конфронтација, интерпретација и кларификација;
10. Фазе савјетовалишног процеса; Фаза одлучивања;
11. Иницијална фаза
12. Фаза увида
13. Фаза одлуке и промјена
14. Завршна фаза-фаза реализације циљева, евалуација савјетовања и професионало усавршавање савјетоватеља;
15. Пружање стручне помоћи у туговању.

**Обавезна литература**

1. Јанковић, Ј. (2004). Савјетовање у психосоцијалном раду. Загреб: Етцетера. Стр: 5 -44; 97-158.
2. Српа, Ј. (2012). Психотерапија и савјетовање. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. Стр: 62 – 75.
3. Nelson-Jones, Р. (2007). Практичне вјештине у психолошком савјетовању и помагању. Јастебарско: Наклада Слап Стр: 103-126; 135-156; 171-196; 263-273; 334-343; 52- 529; 535-545.
4. Јанковић, Ј. (2004). Савјетовање - психодинамски приступ. Загреб: Етцетера.Стр: 37-57.

#### **Допунска литература**

1. Видановић, И. (1999). Терапијски модели социјалног рада. Београд: Научно истраживачки центар за рад и социјалну политику. Стр: 119-157.
2. Mearns, D., Thorne В. (2007). Савјетовање усмјерено на особу. Јастребарско: Наклада Слап. Стр: 43-119.

#### **Извођење наставе**

Предавања и вјежбе, интерактивна настава, рад у малим групама

#### **Провјера знања**

Провјера знања ће се вршити током семестра у виду предиспитних обавеза, као и на крају семестра, завршним испитом у вријеме редовних испитних рокова.

#### **Предиспитне обавезе**

Предиспитне обавезе се састоје из два (2) колоквијума (по 20 бодова) и редовног и активног похађања предмета (10 бодова). На предиспитним обавезама може се укупно освојити највише 50 бодова.

#### **Завршни испит**

Завршни испит се обавља у правилу усмено. На завршном испиту се провјерава знање из цијелог градива. Завршни испит носи највише 50 бодова.

#### **Оцјена из предмета**

Коначна оцјена из предмета се изводи сабирањем успјеха постигнутог на свим елементима провјере знања, односно сабирањем бодова из предиспитних обавеза (максимално 50) и бодова из испита (максимално 50).



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



### Назив предмета

#### ЦИВИЛНИ СЕКТОР И СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

Семестар:	4
Статус предмета:	II
Фонд часова:	2+1
Број ECTS бодова:	3
Наставник:	Доц. др Љубо Лепир
Сарадница:	мр Драшко Гајић
Услов за похађање:	нема
Електронска пошта наставника:	ljubolepir@gmail.com
Електронска пошта сарадника:	gdraško@gmail.com
Консултације:	уторак и четвртак 14 – 15 часова

#### Опис предмета

Предмет је усмјерен на упознавање теоријског и појмовног одређења цивилног сектора, разумијевање улоге непрофитних организација у пружању услуга грађанима и на ојачавање компетенција студената у примјени метода и техника дјеловања невладиних организација.

#### Исходи учења

Студенти ће повећати своја знања о цивилном сектору и ојачаће своје компетенције у примјени метода и техника дјеловања невладиних организација у своме професионалном развоју. Такође, студенти ће повећати разумијевање савременог друштвеног контекста и потребе за развој цивилног сектора кроз развијање партнерских односа међу актерима социјалне политике и социјалног рада.

#### Садржај предмета

Садржај предмета чини пет тематских цјелина:

1. Појмовно и теоријско одређење цивилног сектора;
2. Законски оквир дјеловања организација цивилног сектора;
3. Вриједности и карактеристике дјеловања организација цивилног сектора;
4. Историјски развој цивилног сектора у свијету;
5. Организације цивилног сектора на међународном плану;
6. Развој цивилног сектора на подручјима бивше Југославије;
7. Социјална трансформација у посткомунистичким земљама и улога цивилног сектора;
8. Волонтаризам;
9. Улога организација цивилног сектора у социјалној политици;
10. Технике дјеловања невладиних организација у социјалној заштити;
11. Мјешовити систем социјалне заштите - сарадња невладиних организација и државе;
12. Корисничка удружења у социјалној заштити;
13. Социјално предузетништво;
14. Капацитети невладиних организација у социјалној заштити РС;
15. Пројектно планирање у невладиним организацијама;

#### Обавезна литература

1. Бежован, Г. (2005). Социјална политика и непрофитни сектор, у Пуљиш, В. ед. *Социјална политика*. (стр. 387-424) Загреб: Правни факултет.
2. Колин, М. (2005). *Непрофитне организације и социјални рад*, Београд: Аргумент, Истраживачки и аналитички центар.

**Допунска литература**

1. Милосављевић М. (2002). *Социјални рад на међи векова*, Земун: Драганић.
2. Лепир, Љ. (2009). Процјена потреба за даљњу професионализацију НВО-а, у Нинковић:Пашић, П. ед. (2009). *Јачање професионалних капацитета невладиних организација*. Сарајево: ИБХИ.

**Извођење наставе**

Настава ће се изводити у виду предавања подржаних power-point презентацијама, иницирањем дискусија међу студентима, самосталним радовима студената и организовањем излагања гостујућих предавача из невладиних организација.

**Провјера знања**

колоквијум, индивидуални рад

**Предиспитне обавезе**

Похађање наставе и вјежби

**Завршни испит**

Усмени, по потреби писмени.

**Оцјена из предмета**

Похађање наставе 5 бодова  
Активност на вјежбама 5 бодова  
Колоквијум 20 бодова  
Индивидуални рад 20 бодова  
Завршни испит 50 бодова



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
**ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА**

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



## Социјални рад у заједници

<b>Семестар:</b>	пети
<b>Статус предмета:</b>	обавезан
<b>Фонд часова:</b>	3 часа наставе и 2 часа вјежби
<b>Број ECTS бодова:</b>	6 ECTS
<b>Наставник:</b>	Проф. др Мирослав Бркић
<b>Сарадница:</b>	мр Оливера Грбић
<b>Услов за похађање:</b>	уписан пети семестар
<b>Електронска пошта наставника:</b>	brkicmiroslav@ikomline.net
<b>Електронска пошта сарадника:</b>	oliveragrbcic@live.com
<b>Консултације:</b>	понедељак: 12.00-14.00h, кабинет 406, ФПН четвртак: 10.00-12.00h, кабинет 406, ФПН

### Опис предмета

Социјални рад у заједници је најмањи методолошки приступ у социјалном раду. Настао је под утицајем различитих хуманистичких наука (социологије, политикологије, комуникологије), апликативних истраживања и теорије и праксе социјалног рада. Почива на идеји да се социјалне потребе и проблеми најуспешније задовољавају, односно решавају у непосредном животном окружењу грађана – у локалној заједници.

Социјални рад у заједници сложен је методолошки приступ. Састоји се из различитих модела, којима је заједничко да у први план истичу међусекторско партнерство, значај социјалних мрежа, грађанску одговорност и активну партиципације у задовољавању личних и колективних потреба. У односу на традиционалне, посебно развија и утемељује менаџерске улоге и вештине социјалних радника (координаторске, организаторске, информаторске, посредничке). У оквиру овог предмета студенти ће се упознати са различитим типовима локалних заједница, њиховим утицајем на карактер и интезитет људских потреба. Такође, стећи ће знања о теоријско методолошким основама социјалног рада у заједници и практичним вештинама за идентификацију потреба, организовање примарних и секундарних мрежа помоћи и подршке, планирање социјалних услуга.

### Исходи учења

Од студената се очекује: (1) да разумију процесе (географске-природне, еколошко-социолошке) у локалној заједници и њихов утицај на карактер и интезитет социјалних потреба; (2) да са позиција еколошко-системских, мултикултуралних, антидискриминативних и антипотчињавајућих перспектива тумаче етиологију људских потреба, разумевајући смисао комплементарне примјене методолошких принципа у социјалном раду; (3) да разумеју смисао и циљеве различитих модела социјалног рада у заједници; (4) да искажу способности практичне примјене координаторских, организаторских, посредничких и заступничких улога и (5) да овладају основним практичним вештинама потребним за идентификацију, планирање и заснивање услуга у заједници.

### Садржај предмета

Садржај предмета обухвата сљедеће тематске јединице: Појам и конститутивни елементи локалне заједнице; Фактори који утичу на настанак, развој и нестанак локалних заједница; Утицај природно-географских и социо-еколошких фактора на потребе и проблеме грађана у локалној

заједници; Типологија локалних заједница (социолошка и административно – територијална подела; Системско-еколошке теорије; Радикалне, антидискриминативне и антипотчињавајуће теорије; Концепције социјалног развоја, Теорије цивилног друштва; Акциона истраживања; Заблуде и упрошћавања социјалног рада у заједници. Појам и предмет социјалног рада у заједници; Однос социјалног рада у заједници са социјалним радом са појединцем и групом. Историјска изворништа социјалног рада у заједници; Модел социјалног рада у заједници: Модел организације заједнице; Модел заштите у заједници; Модел развоја заједнице; Модел социјалног планирања у заједници. Модел социјалне (политичке) акције у заједници. Модел едукације у заједници; Фазе социјалног рада у заједници: упознавање заједнице, праћење, процјена и идентификација потреба и проблема; и Фазе социјалног рада у заједници: планирање, социјална акција, евалуација.

### Обавезна литература

Милосављевић, М. и Бркић, М. (2010). *Социјални рад у заједници*. Београд: Републички завод за социјалну заштиту, стр. 11-245  
Булингер, Х. и Новак Ј. (2004). *Мрежни социјални рад*. Бања Лука: Филозофски факултет, стр. 44-159

### Допунска литература

Халми, А. (1989). *Социјални рад у локалној заједници*. Загреб: Завод Града Загреба за социјални рад, 39-74, 83-245, Савремена настава, стр. 126 -162  
Бркић, М. (1998). Улога грађана, удружења и организација у планирању и остваривању социјалних акција у локалној заједници и општини. *Планирање социјалних активности у локалној заједници*. Пале, стр. 103-121  
Бркић, М. (2002). Координаторска функција центара за социјални рад. *Социјална мисао*, октобар-децембар, стр. 77-89  
Weil, O. M. (2002). Како градити савремену заједницу у оквиру програма социјалних делатности. Београд: *Часопис за теорију и критику социјалних идеја и праксе*. *Социјална мисао*, бр, 1-2, стр. 109-142  
Бркић, М. (2005). Социјални рад и задовољавање потреба Рома у условима одрживог развоја. У: *Hessle S., Završček D. (ур.) Одрживи развој и социјални рад*. Бања Лука: Филозофски факултет, стр. 195-225  
Пауновић, Ж. (2006). *Невладине организације*. Београд: Службени гласник, стр. 19-48, 146-169

### Извођење наставе

- Настава ће се изводити кроз панел предавања и дискусионе групе, као и читањем заданих материјала и писањем колоквија и радова из предиспитних обавеза.
- Студенту је у обавези редовно похађање наставе и полагање предиспитних обавеза у току семестра.
- Да би стекао услов за овјеру уредног похађања предмета, студент(ица/киња) може укупно изостати највише три недјеље, односно 20% наставе из предмета. За студенте који касне на час више од десет минута или који час напусте десет и више минута раније сматраће се да нису присуствовали том часу.
- Мобилни телефони увијек морају бити искључени у току извођења наставе на предмету.

### Провјера знања

Провјера знања ће се вршити током семестра, у виду предиспитних обавеза, као и на крају семестра, на испиту, у вријеме редовних испитних рокова.

### Предиспитне обавезе

Предиспитне обавезе се састоје из: два (2) колоквија (по 20 бодова), једног (1) семинарског рада на задану тему (5 бодова) и уредног и активног похађања предмета (5 бодова). На предиспитним обавезама може се укупно освојити највише 50 бодова.

#### *Активно похађање предмета*

Да би стекао бодове за активно похађања предмета, студент(ица/киња) може укупно изостати највише три недјеље, односно 20% наставе из предмета.

### *Колоквиј*

Колоквиј је писмени тест који се изводи у току семестра. Наставник или сарадник ће на почетку семестра ближе објаснити начин извођења и термине колоквија. Сви колоквији се одржавају у терминима вјежби, а редовна настава се не прекида због одржавања колоквија. Студенти су обавезни писати колоквије и за оне који, из било ког разлога, не приступе колоквију, сматраће се да га нису положили и добиће нула (0) бодова, у складу са Правилником о студирању на првом и другом циклусу Универзитета у Бањој Луци, бр. 02/04-3.2551-17/15.

### *Семинарски рад*

Ово је библиотечко-истраживачки рад на једну од тема из програма, по избору студента. Рад треба да садржи увод, кратак преглед најважнијих теоријских приступа теми, објашњење и образложење проблема (или резултате истраживања), те закључак или властито мишљење засновано на аргументацији изнесеној у раду. Рад треба да има најмање пет (5) коришћених и цитираних дјела (књиге, научни и стручни чланци, итд) која се наводе и на крају рада у литератури. Могу се користити и легитимни извори са интернета (електронске књиге, научни и стручни чланци, итд). Дјела у раду и на крају рада треба наводити по упутама о навођењу и документовању које ћете добити од наставника. Технички, рад треба да је штампан са двоструким проредом и маргинама од 2,5 цм и не би требао да буде краћи од 8 нити дужи од 10 страна. Рад се мора предати наставнику или сараднику у термину наведеном у програму предмета.

### *Напомена о плагијату*

Радови који се пишу на предмету морају бити ваши властити. У случају преписивања на колоквију или, код писања семинарских радова, у случају преношењу туђих дијелова текста без документовања или адекватног обиљежавања пренесених дијелова, односно у случају представљања цјелокупно туђег рада као свог, студент ће добити нула (0) бодова из колоквија или семинарског рада и биће упозорен за плагијат. Уколико у току похађања предмета поново преда уради или преда плагијат, студент ће добити негативну коначну оцјену из предмета.

### **Завршни испит**

Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из **цијелог градива**. Завршни испит носи највише 50 бодова.

### **Оцјена из предмета**

*Коначна оцјена* из предмета се изводи сабирањем успјеха постигнутог на свим елементима провјере знања, односно сабирањем бодова из предиспитних обавеза (максимално 50) и бодова из испита (максимално 50).

- За успјешно испуњење предметних обавеза, односно за стицање минималне пролазне оцјене (6), студент мора укупно освојити најмање 51 бод из предиспитних и испитних обавеза на предмету. Оцјена седам (7) одражава успјех од 61 до 70 бодова, оцјена осам (8) од 71 до 80 бодова, оцјена девет (9) од 81 до 90 бодова, а оцјена десет (10) од 91 до 100 бодова.

- Бодови из предиспитних обавеза вриједу на свим испитним терминима у текућој школској години. Ако студент поново похађа предмет у наредној школској години, тад мора (поново) радити и писмене задатке/тестове.



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



**Назив предмета: Вјештине и технике социјалног рада са групом**

Семестар:	V
Статус предмета:	O
Фонд часова:	3+2
Број ECTS бодова:	6
Наставник:	Доц.др Андреа Пухалић
Сарадница:	Доц.др Андреа Пухалић
Услов за похађање:	Положен испит на предмету Социјални рад са групом
Електронска пошта наставника:	<a href="mailto:andrea.puhalic@gmail.com">andrea.puhalic@gmail.com</a>
Електронска пошта сарадника:	<a href="mailto:andrea.puhalic@gmail.com">andrea.puhalic@gmail.com</a>
Консултације:	Уторак, од 12.00 до 14.00 часова и у другим терминима, у складу са договором са студентима

**Опис предмета**

Предмет је конципиран на начин да се циљеви и са њима повезан садржај диференцирају у двије велике цјелине. Прва се односи на проучавање конкретних фаза социјалног групног рада, те упознавање са вјештинама и техникама које социјални радник као водитељ групе може и треба да примени у односу на конкретну фазу развоја групе, специфичности клијената чланова и индивидуалне и групне циљеве. Притом се примјена групног рада анализира у односу на различите категорије клијената, не само у области социјалне заштите, већ и у раду са општом популацијом, у оквиру превентивних активности и унапријеђења квалитета личног и професионалног живота. Друга цјелина се односи на блокове предавања и вјежби који су усмјерени на развој вјештина планирања групног рада, селекције чланова групе, давања и примања повратне информације, усмјеравање групне дискусије, евалуацију, припрему за сепарацију, и друге вјештине и технике усмјеравања групне структуре и динамике у правцу реализације унапријед дефинисаних индивидуалних и групних циљева. Тренинг свих вјештина и техника везаних за формирање и вођење група у социјалном раду, обавља се у односу на два основна циља социјалног групног рада: а) развој мреже међусобне подршке и б) реализација сврхе.

**Исходи учења**

Очекује се да, након успјешног савладавања градива у оквиру овог предмета, студенти познају и разумију:

- специфичности различитих фаза развоја социјалног групног рада
- вјештине и технике које социјални радник треба да има на располагању у примјени групног рада
- категорије клијената и специфичност њихових тешкоћа, у односу на које је сврсисходно применивати овај методски комплекс
- специфичности психосоцијалних потешкоћа или потреба клијената у односу на које је овај метод социјалног рада сврсисходан и дјелотворан
- које вјештине и технике су најадекватније у раду са којом специфичном категоријом клијената, одређеним фазама развоја групе и сврхом групног рада

- предности и недостатке заједничког вођења групе са другим водитељем (из социјалног рада или других, сродних помагачких професија)  
Поред наведеног, очекује се да студенти буду способни и да:
- планирају групни рад и врше селекцију чланова, у односу на дефинисану сврху и циљеве групе
- усмјеравају групну структуру и динамику у правцу индивидуалних и групних циљева
- развијају атмосферу међусобне подршке и повјерења приликом вођења групе
- имају развијену саморефлексију приликом вођења групе на утицај личне перспективе са једне, и сврху групе са друге стране
- планирају и осмишљавају садржај групног рада у односу на групне и индивидуалне циљеве.

### Садржај предмета

Садржај предмета треба да омогући теоријско и практично оспособљавање студента за примену групног рада, у циљу задовољења различитих потреба и психосоцијалних проблема клијената и клијентских система. Главни садржај предмета односи се на процесе третманског вођења групе, при чему се посебна пажња посвећује развоју мреже међусобног подржавања и разумијевања са једне, и реализацију индивидуалних и групних циљева са друге стране.

Основне тематске цјелине у оквиру којих је организован садржај предмета:

1. Употреба групног рада у социјалном раду
2. Фазе развоја групног рада
3. Улоге и одговорности водитеља и чланова групе
4. Планирање и припрема за групни рад (*прикупљање информација, селекција, online групе*)
5. Комуникација у групном социјалном раду
6. Одлучивање у групи
7. Рјешавање конфликта у групи
8. Узајамно повјерење и подршка у социјалном групном раду
9. Припрема за сепарацију и евалуација
10. Терапијски ефекти групног социјалног рада
11. Групни социјални рад у заједници
12. Групни социјални рад у дјечијој заштити
13. Групни социјални рад у установама здравствене заштите
14. Групни социјални рад са старима
15. Заједничко вођење у групном социјалном раду

### Обавезна литература

2. Петровић, Д., Седмак, Т., и Ћорић, Б. (2005). *Методe социјалног рада са групом*. Сремчица: Дом за децу и омладину-Штампарија `Линеа`.
3. Ајдуковић, М. (1997): *Групни приступ у психосоцијалном раду*. Загреб: Друштво за психолошку помоћ.
4. Жињак, А. (2009): *Изазови групног рада са дјецом, младима и одраслима у физики*. Загреб: Едукацијско- рехабилитацијски центар Универзитета у Загребу.

### Допунска литература

4. Филиповић, С. и Ђукановић, Б. (2010): *Групни социјални рад*. Сремски Карловци, Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића.
5. Garvin, D.C., Gutierrez, L.M, Galinsky, M.J. (ed.)(2004): *Handbook of Social Work with Groups*. New York London: The Guilford Press.
6. Northen, H. and Kurland, R. (2001): *Social Work with Groups*. . New York: Columbia University Press
7. Stangor, C. (2004): *Social Groups in Action and Interaction*. New York: Psychology Press.

### Извођење наставе

Садржај предмета се усваја кроз предавања са интерактивним учењем и дискусионо-рефлексивно прорађивање заданих тема.

**Друге активности:**

Осим класичног облика наставе кроз предавања и дискусије, усмјереног на стицање знања и разумијевање, студенти ће у малим групама припремати и презентовати семинарске радове, који се односе на приказ примјене методе социјалног групног рада у пракси. Такође ће бити у прилици да кроз директно учешће у групном раду на вјежбама, развијају вјештине неопходне за разумијевање и вођење групних процеса.

**Провјера знања**

Провјера знања је континуиран процес који се састоји од двије цјелине: предиспитне обавезе и завршни испи

**Предиспитне обавезе**

У оквиру предиспитних обавеза студенти полажу два колоквијума, на којима је могуће освојити по 20 бодова максимално (укупно **40** бодова за оба колоквијума).

Присутство и активност на настави и вјежбама: до **10** бодова.

Укупан, максималан број бодова које је могуће остварити у оквиру предиспитних обавеза: **50**.

**Завршни испит**

Завршни испит се организује у усменој форми, и на њему је могуће добити максимално 50 бодова. Изнимно наставник може организовати завршни испит и у писменој форми.

**Оцјена из предмета**

Коначна оцјена на предмету се добија сабирањем бодова остварених на предиспитним обавезама и завршном испиту.



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
**ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА**

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



## Заступање у социјалном раду

<b>Семестар:</b>	пети
<b>Статус предмета:</b>	обавезни
<b>Фонд часова:</b>	2 часа наставе и 2 час вјежби
<b>Број ECTS бодова:</b>	5
<b>Наставник:</b>	Проф. др Мирослав Бркић
<b>Сарадница:</b>	Мр Оливера Грбић
<b>Услов за похађање:</b>	уписан пети семестар
<b>Електронска пошта наставника:</b>	brkicmiroslav@ikomline.net
<b>Електронска пошта сарадника:</b>	oliveragrbc@live.com
<b>Консултације:</b>	понедељак: 12.00-14.00h, кабинет 406, ФПН четвртак: 10.00-12.00h, кабинет 406, ФПН

### Опис предмета

Заступање интереса корисника је етичка обавеза социјалних радника. Одвија се на нивоу појединца, друштвених група и заједница. Одабацивање принципа вредносног неутралности, социјални радник постаје активан и одговорни актер у процесу произвођења жељених промјена. Заступање је увијек усмјерено према доносиоцима одлука. Зато успјешност процеса заступања зависи од анализе политичког окружења и односа моћи, успостављања реалних и остваривих циљева, развијање комуникационих вјештина, идентификације доносиоца одлука, одабира најподеснијих стратегија и критика. Крајњи циљ заступања састоји се у оснаживању појединаца, друштвених група и заједница, како би били у стању да аутентично и успјешно заступају властите интересе. Стога су циљеви курса везани за стицање теоријских и практичних знања и вјештина за заступање интереса корисника услуга социјалног рада.

### Исходи учења

Од студената се очекује: (1) да разумију смисао и садржај заступања у социјалном раду; (2) да праве разлику између различитих типова заступања; (3) да овладају основним комуникацијским вјештинама у процесу заступања; (4) да искажу практичне способности у идентификацији циљева, одабирају најподеснијих стратегија и тактика у односу на циљну групу чији се интереси заступају и (5) да су у стању да примјене своја знања и разумјевања на начин који указује на професионални приступ послу.

### Садржај предмета

Садржај предмета обухвата: Развој заступања у социјалном раду; Појам и карактеристике заступања у социјалном раду; типове заступања: заступање случаја, заступање групе/социјално заступање, унутрашње административно заступање, грађанско/независно заступање; законодавно заступање; Теоријске основе заступања: теорије социјалног рада и утицај теоријских приступа у социјалном раду на идеје и праксу заступања; Однос заступања и социјалног рада; Професионалне и етичке дилеме у заступању; Особине доброг заступника; Процес заступања: прикупљање података/доказа и дефинисање циљева; Процес заступања: идентификовање доносиоца одлука, формирање коалиција; Процес заступања: прикупљање средстава; идентификовање најбољих начина за слање порука; Процес заступања: мониторинг и евалуација; Стратегије и тактике заступања: избор стратегије и типови стратегије; Стратегије и тактике заступања: тактике у оквиру сарадничких/коалиционих стратегија кампање; тактике у оквиру

конфликтних/контекстуалних стратегија; Стратегије и тактике заступања: реакције опонената на активности заступника и Завршна расправа.

#### Обавезна литература

Бркић М. (2010). *Заступање у социјалном раду*. Београд: Факултет политичких наука. Чигоја.

#### Допунска литература

Раупе М. (2001). *Савремена теорија социјалног рада*. Бања Лука: Филозофски факултет, 201-218

Јовановић В. (2006). Независно заступање и бесплатна правна помоћ. *Часопис Актуелности*. бр.6, 29-36

Grbić, O., Panić, G. & Brkić, M. (2011). Advocacy - a form of social work activity on mitigating marginalization and social exclusion. *Proceedings. International Scientific Conference „Social Work and Fight against Poverty and Social Exclusion – Professional Dedication to the Protection and Promotion of Human Rights.“*, 475-488.

#### Извођење наставе

- Настава ће се изводити кроз панел предавања и дискусионе групе, ако и читањем задатих материјала и писањем колоквија и радова из предиспитних обавеза.

- Студенте је у обавези да редовно похађа наставу и полаже предиспитне обавезе у току семестра.

- Да би стекао услов за овјеру уредног похађања предмета, студент(ица/киња) може укупно изостати највише три недеље, односно 20% наставе из предмета. За студенте који касне на час више од десет минута или који час напусте десет и више минута раније сматраће се да нису присуствовали том часу.

- Мобилни телефони увијек морају бити искључени у току извођења наставе на предмету.

#### Провјера знања

Провјера знања ће се вршити током семестра, у виду предиспитних обавеза, као и на крају семестра, на испиту, у вријеме редовних испитних рокова.

#### Предиспитне обавезе

Предиспитне обавезе се састоје из: два (2) колоквија (по 20 бодова), једног (1) семинарског рада на задану тему (5 бодова) и уредног и активног похађања предмета (5 бодова). На предиспитним обавезама може се укупно освојити највише 50 бодова.

##### *Активно похађање предмета*

Да би стекао бодове за активно похађања предмета, студент(ица/киња) може укупно изостати највише три недеље, односно 20% наставе из предмета.

##### *Колоквиј*

Колоквиј је писмени тест који се изводи у току семестра. Наставник или сарадник ће на почетку семестра ближе објаснити начин извођења и термине колоквија. Сви колоквији се одржавају у терминима вјежби, а редовна настава се не прекида због одржавања колоквија. Студенти су обавезни писати колоквије и за оне који, из било ког разлога, не приступе колоквију, сматраће се да га нису положили и добиће нула (0) бодова, у складу са Правилником о студирању на првом и другом циклусу Универзитета у Бањој Луци, бр. 02/04-3.2551-17/15.

##### *Семинарски рад*

Ово је библиотечко-истраживачки рад на једну од тема из програма, по избору студента. Рад треба да садржи увод, кратак преглед најважнијих теоријских приступа теми, објашњење и образложење проблема (или резултате истраживања), те закључак или властито мишљење засновано на аргументацији изнесеној у раду. Рад треба да има најмање пет (5) коришћених и цитираних дјела (књиге, научни и стручни чланци, итд) која се наводе и на крају рада у литератури. Могу се користити и легитимни извори са интернета (електронске књиге, научни и стручни чланци, итд). Дјела у раду и на крају рада треба наводити по упутама о навођењу и документовању које ћете добити од наставника. Технички, рад треба да је штампан са двоструким

проредом и маргинама од 2,5 цм и не би требао да буде краћи од 8 нити дужи од 10 страна. Рад се мора предати наставнику или сараднику у термину наведеном у програму предмета.

#### *Напомена о плагијату*

Радови који се пишу на предмету морају бити ваши властити. У случају преписивања на колоквију или, код писања семинарских радова, у случају преношењу туђих дијелова текста без документовања или адекватног обиљежавања пренесених дијелова, односно у случају представљања цјелокупно туђег рада као свог, студент ће добити нула (0) бодова из колоквија или семинарског рада и биће упозорен за плагијат. Уколико у току похађања предмета поново преда уради или преда плагијат, студент ће добити негативну коначну оцјену из предмета.

#### **Завршни испит**

Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из **цијелог градива**. Завршни испит носи највише 50 бодова.

#### **Оцјена из предмета**

*Коначна оцјена* из предмета се изводи сабирањем успјеха постигнутог на свим елементима провјере знања, односно сабирањем бодова из предиспитних обавеза (максимално 50) и бодова из испита (максимално 50).

- За успјешно испуњење предметних обавеза, односно за стицање минималне пролазне оцјене (6), студент мора укупно освојити најмање 51 бод из предиспитних и испитних обавеза на предмету. Оцјена седам (7) одражава успјех од 61 до 70 бодова, оцјена осам (8) од 71 до 80 бодова, оцјена девет (9) од 81 до 90 бодова, а оцјена десет (10) од 91 до 100 бодова.

- Бодови из предиспитних обавеза вриједу на свим испитним терминима у текућој школској години. Ако студент поново похађа предмет у наредној школској години, тад мора (поново) радити и писмене тестове/задатке.



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



### Назив предмета

#### СОЦИЈАЛНИ РАД СА ОСОБАМА ТРЕЋЕ ЖИВОТНЕ ДОБИ

Семестар:	5
Статус предмета:	О
Фонд часова:	2+2
Број ЕCTS бодова:	5
Наставник:	Доц. др Љубо Лепир
Сарадница:	мр Андреа Ракановић Радоњић
Услов за похађање:	нема
Електронска пошта наставника:	ljubolepir@gmail.com
Електронска пошта сарадника:	andrea.rradonjic@gmail.com
Консултације:	уторак и четвртак од 14 до 15 часова

#### Опис предмета

Предмет се бави теоријским знањима о процесу старења и проблемима старијих особа и њиховим потребама. Такође, предмет је усмјерен на изучавање и савладавање знања и вјештина планирања социјалне подршке старијима и задовољавању њихових потреба, било да су сами, у породици или се налазе у институцијама за старе.

#### Исходи учења

Студенти ће посједовати основна знања о процесу планирања, организовања и пружању непосредних услуга старијим особама у заједници. Студенти ће бити оспособљени да препознају специфичности потреба старијих особа; биће сензибилизирани за развој специфичне комуникације са особама старије животне доби, располагаће знањима и вјештинама заступања и оснаживања старијих особа и то кроз индивидуални и групни рад са овом популацијом и рад у друштвеној заједници примјењујући специфична знања о обојима треће доби у оквирима своје базичне професије социјалног рада.

#### Садржај предмета

Садржај предмета чине слиједеће тематске цјелине:

1. Појмовно одређење процеса старења и стања старости;
2. Научна утемељеност изучавања проблема старења;
3. Индивидуалне карактеристике старења: биолошко-здравствена одређења;
4. Психолошке и социјалне промјене код старијих особа;
5. Демографско старење;
6. Демографске, социјалне и економске посљедице старења становништва;
7. Улога породице и породичне солидарности у збрињавању старијих особа;
8. Улога државе у обезбјеђивању социјалне сигурности старијих особа;
9. Међународни документи и заштита права старијих особа;
10. Социјална заштита старијих особа;
11. Институционално и ванинституционално збрињавање старијих особа;
12. Планирање социјалне заштите старијих особа;
13. Подршка старијим лицима у Закону о социјалној заштити;
14. Специфичности комуникације са старијим особама;
15. Занемаривање и насиље над старијим особама;

#### Обавезна литература

1. Сумрак, Д. (2010). *Опита геронтологија – антропологија старости*, Београд: Социјална мисао.

2. Вуковић, Д. (2000). Социјални рад са старима, у: *Методe и технике социјалног рада II* (стр. 48-106). Београд: Факултет политичких наука.
3. Хеап, К., (2005). *Комуникација са старима*, Рисан: Дом старих Грабовац – Цатхинка Гуллберг.

#### **Допунска литература**

1. Крговић, Т. и Миловановић, М. (1998). *Подручја социјалног рада*. Београд: УСРСД Србије.
2. Русац, С. (2013), Злостављање и занемаривање старијих особа у обитељи, у *Социјална геронтологија*. Загреб: Институт за јавно здравље Андрија Штампар.
3. Козарчани-Јакич, А. (2003). *Старост између државе и породице*, Београд: Сл. Гласник.

#### **Извођење наставе**

Настава ће се изводити у виду предавања подржаних power-point презентацијама, иницирањем дискусија међу студентима, самосталним радовима студената и организовањем посјета установама.

#### **Провјера знања**

колоквијум и индивидуални рад

#### **Предиспитне обавезе**

похађање наставе и вјежби

#### **Завршни испит**

усмени

#### **Оцјена из предмета**

Похађање наставе 5 бодова  
Активност на вјежбама 5 бодова  
Колоквијум 20 бодова  
Индивидуални рад 20 бодова  
Завршни испит 50 бодова



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
**ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА**

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ  
Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029  
Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



**Назив предмета: ОСНОВЕ УПРАВНОГ ПРАВА**

<b>Носилац предмета:</b>	Доцент др Невенко Врањеш
<b>Семестар:</b>	пети
<b>Статус предмета:</b>	Обавезан
<b>Фонд часова:</b>	2+1
<b>Број ЕCTS бодова:</b>	4
<b>Услов за похађање:</b>	Положен предмет Основе права

**Опис предмета**

Предмет полази од теоријског и позитивноправног одређења управе како у организационом (формалном) тако и функционалном (материјалном) смислу.

Након појмовног одређења управе размотриће се појам управног права и његов однос према другим гранама права те извори управног права као и други конституенси управног права као науке. Након разматрања извора управног права, изучавање се наставља савладавањем института управног права те појмовним одређењем, настанком, садржином и престанком управноправног односа. Слиједи упознавање са организацијом државне управе у Босни и Херцеговини на свим нивоима њеног организовања при чему ће акценат бити на организацији Републичке управе Републике Српске. Управна дјелатност ће се изучавати с ослонцем на позитивноправни оквир републичке управе и управе на нивоу институција БиХ. У оквиру контроле управе изучаваће се управна и судска контрола управе као и контрола управе од стране Владе, Парламента и Омбудсмана. Јавне службе ће бити сагледаване кроз јавна предузећа и јавне установе. Предмет ће се затим у наставку бавити кадровима управе, а биће дат осврт и на локалну самоуправу. Материјални дио предмета се заокружује изучавање управних аката које почиње од њиховог појмовног одређења, подјеле, преко коначности и правоснажности и извршности те завршава изучавање дејства управних аката и мана управних аката. Најзад, биће изучаване и управне радње кроз сагледавање еиховог појма подјеле са освртом на неауторитативне управне радње.

**Очекивани исходи учења**

Студенти ће бити оспособљени у сагледавању организације, дјелатности, контроле и одговорности управе, основним институтима управног права те управним актима и управним радњама.

Кључни исход изучавања овог предмета трбеа да буде оспособљенсот студената у препознавању и разликовању општих и појединачних (у)правних аката те самосталном коришћењу института управног права у практичној примјени.

**Садржај предмета**

1. Теоријско и позитивноправно одређење управе
2. Историјски развој управе
3. Појам и извори управног права

4. Институты управног права, појам, настанак, садржина и престанак управноправног односа
5. Извори управног права
6. Контрола управе
7. Организација управе у БиХ и Републици Српској
8. Однос органа управе и других органа у систему подјеле власти
9. Управна дјелатност
10. Јавне службе
11. Локална самоуправа
12. Кадрови управе
13. Управни акти
14. Управне радње
15. Посебне управноправне области

#### **Начин извођења наставе**

Екс катедра предавање (60 %)

Презентације (25 %)

Вјежбе (15 %)

#### **Вредновање и оцјењивање рада студената/киња**

Први колоквиј – 20 бодова

Други колоквиј – 20 бодова

Израда семинарског рада – 5 бодова

Присуство предавањима – 5 бодова

Усмени испит – 50 бодова

#### **Обавезна литература**

1. Петар Кунџић, *Управно право – друго измијењено и допуњено издање*, Правни факултет Универзитета у Бањој Луци и Управа за полицијско образовање, Бања Лука, 2010.
2. *Закон о управи БиХ*, „Службени гласник БиХ“, број 32/02 и 102/09.
3. *Закон о републичкој управи*, „Службени гласник Републике Српске“, бр. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10, 121/12 и 15/16.

#### **Допунска литература**

1. Милков Драган, *Управно право I, II и III*, Првни факултет, Нови Сад, 2010.
2. Томић Зоран, *Опште управно право*, Правни факултет, Београд, 2009.
3. Лилић Стеван, *Управно право, Управнопроцесно право*, Правни факултет, Београд, 2009.



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
**ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА**

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



<b>Назив предмета:</b>	<b>Историја социјалног рада</b>
<b>Семестар:</b>	пети
<b>Статус предмета:</b>	изборни
<b>Фонд часова:</b>	2 часа наставе и 1 часа вјежби
<b>Број ЕCTS бодова:</b>	4 ЕCTS
<b>Наставник:</b>	проф. др Јагода Петровић
<b>Сарадник:</b>	Проф. др Јагода Петровић
<b>Услов за похађање:</b>	уписан трећи семестар
<b>Електронска пошта наставника и сарадника:</b>	<a href="mailto:jagodapetrovic@yahoo.com">jagodapetrovic@yahoo.com</a>
<b>Консултације:</b>	

#### Опис предмета

У оквиру предмета Историја социјалног рада стичу се темељна теоријска знања о историјском развоју и исходиштима социјалног рада као професије, апликативне научне дисциплине и образовне дјелатности у националном и међународном контексту, као и увид у континуитет развоја социјалног рада од добровољне до професионалне, научне и образовне дјелатности. Студенти ће се упознати с најновијим истраживањима из историје социјалног рада у националном и међународном контексту.

#### Исходи учења

Сагледати особености развоја социјалног рада као људске дјелатности у појединим историјским фазама друштва; Уочити друштвено-историјску генезу социјалног рада од добровољне до професионалне, академске и научне дјелатности; Препознати континуитет између садашњег социјалног рада и активности које су се одвијале у другој половини 19. вијека и почетком 20. вијека као исходишта савременог социјалног рада; Анализирати како су преломни друштвени догађаји и лични допринос значајних појединаца утицали на развој професије и услуга социјалног рада; Препознати основна обиљежја развоја међународног социјалног рада кроз развој професије и образовања социјалног рада; Препознати континуитет развоја социјалног рада у БиХ и Републици Српској кроз институционални развој система социјалне заштите и професије социјалног рада, изградњу правног оквира у породичној, социјалној и дјечјој заштити; Идентификовати фазе развоја образовања за социјални рад на интернационалном и националном нивоу; Објаснити развој професионалног идентитета социјалних радника сходно развоју образовања за социјални рад; Описати и објаснити како су узajамно повезане промјене у економској, социјалној, интелектуалној и политичкој историји и развој социјалног рада те начини ношења са социјалним проблемима.

#### Садржај предмета

Социјални рад као људска (добровољна) активност у историјском контексту,  
Етапе развоја социјалног рада, с обзиром на развој циљно-предметних парадигми и теоријских концепата у социјалном раду  
Корјени социјалног рада као професионалне дјелатности  
Корјени социјалног рада као образовне активности и оснивање првих школа за социјалне раднике у САД и Европи  
Развој међународног социјалног рада  
Пионери међународног социјалног рада и допринос значајнијих појединаца у развоју социјалног рада

Међународне организације социјалног рада
Генеза међународног одређења/дефинисања социјалног рада
Значајнији међународни документи и датуми релевантни за социјални рад
Развој социјалног рада као професионалне и научне дјелатности у БиХ и Републици Српској
Континуитет развоја социјалног рада у БиХ и Републици Српској кроз институционални развој система социјалне заштите и професије социјалног рада, те изградњу правног оквира у породичној, социјалној и дјечјој заштити
Развој образовања за социјални рад у БиХ и Републици Српској
Развој науке социјалног рада у Републици Српској кроз допринос истакнутих научних радника
Развој професионалног идентитета социјалних радника, сходно развоју образовања за социјални рад
Утицај промјена у економској, социјалној и политичкој сфери на развој и обликовање социјалног рада

### Основна

Милосављевић, М. (2009). *Основе науке социјалног рада*, Бања Лука: Филозофски факултет, стр. 26-40;

Петровић, Ј (2016). Међународно дефинисање социјалног рада у *Наука и друштво*, Примапром д.о.о. Бања Лука, стр. 234-247;

Папо, М. (1982), Развој социјалног рада и струке социјалног радника, у *Образовање социјалних радника у СРБиХ*, Сарајево: Виша школа за Социјалне раднике.

### Допунска

1. John G. McNutt (2013). Social Work Practice: History and Evolution *on Encyclopedia of Social Work*, Online Publication 2013;
2. Austin, D. M. (1986). *A History of social work education* (Monograph No. 1). Austin: University of Texas School of Social Work;
3. Richmond, M. (1917). *Social diagnosis*. New York: Russell Sage Found;
4. Бранковић, Д. (2010). Супервизија у социјалном раду у Босни и Херцеговини. *Социјална мисао*, Београд бр. 2, 97-109;
5. Башић, С. (2010). *Социјално–заштитне активности и социјални рад у БиХ (1918–2008)*, докторска дисертација Сарајево: Факултет политичких наука;

### Извођење наставе

Настава ће се проводити кроз предавања интерактивног типа чиме ће се подстицати активно учење и критичко промишљање студената.

### Провјера знања

Провјера знања ће се вршити током семестра у виду предиспитних обавеза, а на крају семестра путем испита у вријеме редовних испитних рокова.

### Предиспитне обавезе

Предиспитне обавезе се састоје из: два (2) колоквија (по 20 бодова), једне (1) групне презентације из одабраног подручја медијације (5 бодова) и уредног и активног похађања предмета (5 бодова). На предиспитним обавезама може се укупно освојити највише 50 бодова.

#### *Активно похађање предмета*

Да би стекао бодове за активно похађања предмета, студенти(киње) уписани као редовни могу укупно изостати највише три недјеље, односно 20% наставе из предмета.

#### *Колоквиј*

Колоквиј је писмени тест који се изводи у току семестра. Наставник или сарадник ће на почетку семестра ближе објаснити начин извођења и термине колоквија. Сви колоквији се одржавају у терминима вјежби, а редовна настава се не прекида због одржавања колоквија. Редовни студенти су обавезни писати колоквије и за оне који, из било ког разлога, не приступе колоквију, сматраће се да га нису положили и добиће нула (0) бодова, у складу са Одлуком о праћењу и вредновању рада студената у школској 2012/2013. години.

#### *Презентације основних обиљежја медијације у појединим подручјима*

Током наставе, студенти ће бити подијељени у групе према одабраном подручју медијације. На основу препоручене и самостално изабране литературе припремиће и осталим студентима показати презентацију у којој ће бити обрађено подручје медијације којим се посебно бавила свака од група. Садржај и начин презентовања биће вредновани од стране осталих полазника студија и послужиће као предлог за заједничку дискусију о карактеристикама посредовања у предоченом подручју медијације.

#### *Семинарски рад*

Овај библиотечко-истраживачки рад припремљен кроз сарадњу чланова група у одабраном подручју медијације треба да садржи увод, кратак преглед најважнијих теоријских приступа теми, приказ правног оквира и објашњење проблема (или резултате истраживања), те закључак или властито мишљење засновано на аргументацији изнесеној у раду. Рад треба да има најмање пет (5) коришћених и цитираних дјела (књиге, научни и стручни чланци, итд) која се наводе и на крају рада у литератури. Могу се користити и легитимни извори са интернета (електронске књиге, научни и стручни чланци, итд). Дјела у раду и на крају рада треба наводити по путама наставника о навођењу и документовању. Технички, рад треба да је штампан са двоструким проредом и маргинама од 2,5 цм и не би требао да буде краћи од 30 нити дужи од 40 страна. Рад се мора предати наставнику или сараднику у термину наведеном у програму предмета.

#### *Напомена о плагијату*

Радови који се пишу на предмету морају бити властити. У случају преписивања на колоквију или, код писања семинарских радова, у случају преношењу туђих дијелова текста без документовања или адекватног обиљежавања пренесених дијелова, односно у случају представљања цјелокупно туђег рада као свог, студент ће добити нула (0) бодова из колоквија или семинарског рада и биће упозорен за плагијат. Уколико у току похађања предмета поново преда плагијат, студент ће добити негативну коначну оцјену из предмета.

#### **Завршни испит**

Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива. Такође, на основу писаног семинарског рада провјерава се знање и квалитет учешћа студента у приреди и изради писаног (семинарског) рада. Завршни испит носи највише 50 бодова.

#### **Оцјена из предмета**

- Коначна оцјена из предмета се изводи сабирањем успјеха постигнутог на свим елементима провјере знања, односно сабирањем бодова из предиспитних обавеза (максимално 50) и бодова из испита (максимално 50).
- За успјешно испуњење предметних обавеза, односно за стицање минималне пролазне оцјене (6), студент мора укупно освојити најмање 51 бод из предиспитних и испитних обавеза на предмету. Оцјена седам (7) одражава успјех од 61 до 70 бодова, оцјена осам (8) од 71 до 80 бодова, оцјена девет (9) од 81 до 90 бодова, а оцјена десет (10) од 91 до 100 бодова.
- Бодови из предиспитних обавеза вриједу на свим испитним терминима у текућој школској години. Ако студент поново похађа предмет у наредној школској години, тад мора (поново) радити и писмене тестове.

Услови похађања предмета и полагања испита из предмета ближе су дефинисани у Одлуци о праћењу и вредновању рада студената у школској 2012/2013. години Факултета политичких наука.



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
**ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА**

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ  
Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029  
Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



**Назив предмета: Педагошка ресоцијализација**

Семестар:	5
Статус предмета:	Изборни
Фонд часова:	2+1
Број ЕCTS бодова:	4
Наставник:	Доц.др Небојша Маџановић
Сарадница:	-
Услов за похађање:	
Електронска пошта наставника:	macanovicn@yahoo.com
Електронска пошта сарадника:	-
Консултације:	Сриједи 11,00 – 12,30

**Опис предмета**

Предмет Педагошка ресоцијализација има за циљ да упозна студенте социјалног рада са мјестом, улогом и функцијом педагошке ресоцијализације општим и посебним програмима ресоцијализације, као и оспособљавање за дјелотворан пенилошки третман и педагошку ресоцијализацију особа друштвено неприхватљивог понашања. Такође, предмет је усмјерен и на праћење савремених достигнућа из области како институционалног, тако и ванинституционалног начина рада са преступницима, као и мјестом и улогом који социјални радници имају у спровођењу њихове ресоцијализације.

**Исходи учења**

Оспособљеност студената за упознавање нових сазнања о педагошкој ресоцијализацији и предмету њеног проучавања, да се оспособе да та сазнања и даље развијају, те да их у пракси користе; да спознају достигнуте могућности и границе ресоцијализације и њеног васпитно-корективног дјеловања на личност преступника. Такође, један од кључних исхода јесте да се студенти упознају са програмима ресоцијализације који се примјењују у савременим пенилошким системима.

**Садржај предмета**

1. Појам, значење, историјска и савремена одређења педагошке ресоцијализације;
2. Однос педагошке ресоцијализације са другим сродним научним дисциплинама;
3. Историјски развој затворске казне
4. Организација и функционисање пенилошких установа;
5. Специфичности ресоцијализације преступника у постиндустријском друштву;
6. Егзогени и ендегени фактори ресоцијализације;
7. Судски, институционални и постпенални третман – предности и недостаци;
8. Програми ресоцијализације осуђених лица у свијету;
9. Улога социјалног радника у програмима ресоцијализације;
10. Методе и облици преваспитног рада које се користе у оквиру програма ресоцијализације;
11. Појам пробације и рад пробацијске службе
12. Појам, улога и значај алтернативних мјера које се изричу малољетним и пунољетним лицима
13. Примјена алтернативне санкције у БиХ
14. Искуства у примјени алтернативних санкција у региону
15. Улога социјалног радника у систему пробације

### Обавезна литература

5. Мацановић, Н. (2011). *Ресоцијализација осуђених лица*. Бања Лука: ИК Бесједа.
6. Мацановић, Н. Љељак, Х., Селак, Г. (2015). *Контролисана слобода: Пробација-казна постиндустријског друштва*. Бања Лука: ЕДЦ.

### Допунска литература

15. Соуле, А. (2002). *Људска права у управљању затворима и казнионицама*. Лондон: Међународни центар за затворске студије.
16. Кнежић, Б. (2001). *Образовање и ресоцијализација*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
17. Мацановић, Н. (2008). Преваспитни третман у функцији ресоцијализације осуђених лица, *Дефендологија* бр. 21 – 22, стр. 163 – 168. Бања Лука: Дефендологија центар за безбједоносна, социолошка и криминолошка истраживања.
18. Муслић, М. (2004). Тешкоће у реализацији третмана осуђених особа. *Пенолошка теорија и пракса* бр. 3, стр. 55 – 64. Зеница: Удружење пенолога ФБиХ.
19. Радовановић, Д. (1988). *Својства осуђеника и затворски третман*. Београд: Институт за криминолошка и социолошка истраживања.

### Извођење наставе

Предавања, вежбе, самосталне активности на изради семинарског рада, групне активности, консултације.

### Провјера знања

Провјера знања ће се вршити током семестра, у виду предиспитних обавеза – два писмена колоквијума, као и на крају семестра, на усменом испиту, у вријеме редовних испитних рокова.

### Предиспитне обавезе

Предиспитне обавезе се састоје из: два (2) колоквија (по 20 бодова), једног (1) семинарског рада на задану тему (5 бодова) и уредног и активног похађања предмета (5 бодова). На предиспитним обавезама може се укупно освојити највише 50 бодова.

#### *Активно похађање предмета*

Да би стекао бодове за активно похађања предмета, студент/киња може укупно изостати највише три недеље, односно 20% наставе из предмета.

#### *Колоквиј*

Колоквиј је писмени тест који се изводи у току семестра. Наставник или сарадник ће на почетку семестра ближе објаснити начин извођења и термине колоквија. Сви колоквији се одржавају у терминима вјежби, а редовна настава се не прекида због одржавања колоквија. Студенти су обавезни писати колоквије и за оне који, из било ког разлога, не приступе колоквију, сматраће се да га нису положили и добиће нула (0) бодова, у складу са Одлуком о праћењу и вредновању рада студената у школској години.

#### *Семинарски рад*

Ово је библиотечко-истраживачки рад на једну од тема из програма. Рад треба да садржи увод, кратак преглед најважнијих теоријских приступа теми, објашњење и образложење проблема (или резултате истраживања), те закључак или властито мишљење засновано на аргументацији изнесеној у раду. Рад треба да има најмање пет (5) кориштених и цитираних дјела (књиге, научни и стручни чланци, итд) која се наводе и на крају рада у литератури. Могу се користити и легитимни извори са интернета (електронске књиге, научни и стручни чланци, итд). Дјела у раду и на крају рада треба наводити по упутама о навођењу и документовању које ћете добити од наставника. Технички, рад треба да је штампан са проредом 1,5 и маргинама од 2,5 цм и не би

требао да буде краћи од 8 нити дужи од 10 страна. Рад се мора предати наставнику или сараднику у термину наведеном у програму предмета.

### **Завршни испит**

Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из **цијелог градива**. Студент извлачи три питања која носе одређен број бодова. Има право на једну замјену питања. Студент/киња добија десет минута за писање концепта, и приступа усменом излагању пред предметним наставником и асистентом. Завршни испит је јавни. Завршни испит носи највише 50 бодова.

### **Оцјена из предмета**

- *Коначна оцјена* из предмета се изводи сабирањем успјеха постигнутог на свим елементима провјере знања, односно сабирањем бодова из предиспитних обавеза (максимално 50) и бодова из испита (максимално 50).
- За успјешно испуњење предметних обавеза, односно за стицање минималне пролазне оцјене (6), студент мора укупно освојити најмање 51 бод из предиспитних и испитних обавеза на предмету. Оцјена седам (7) одражава успјех од 61 до 70 бодова, оцјена осам (8) од 71 до 80 бодова, оцјена девет (9) од 81 до 90 бодова, а оцјена десет (10) од 91 до 100 бодова.
- Бодови из предиспитних обавеза вриједу на свим испитним терминима у текућој школској години. Ако студент поново похађа предмет у наредној школској години, тад мора (поново) радити и писмене тестове.



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



Назив предмета:	Рјешавање сукоба у социјалном раду
Семестар:	пети
Статус предмета:	изборни
Фонд часова:	2 часа наставе и 1 часа вјежби
Број ЕCTS бодова:	4 ЕCTS
Наставник:	проф. др Јагода Петровић
Сарадник:	проф. др Јагода Петровић
Услов за похађање:	
Електронска пошта наставника и сарадника:	<a href="mailto:jagodapetrovic@yahoo.com">jagodapetrovic@yahoo.com</a>
Консултације:	

#### Опис предмета

Теоријска објашњења сукоба. Посматрање сукоба као прилике за успостављање дугорочних и квалитетних рјешења путем мирног рјешавања. Дефиниције и модели рјешавања сукоба. Рјешавање сукоба из посредовање треће стране. Асертивност као фактор мирног рјешавања сукоба. Конфликтни стилови као фактор рјешавања сукоба. Ненасилна комуникација као фактор мирног рјешавања сукоба. Медијација као вид мирног рјешавања сукоба уз помоћ неутралног медијатора. Формално-правни оквир за провођење медијације. Развој медијације у пракси социјалног рада. Фазе процеса медијације. Основни принципи медијације. Вјештине медијатора. Специфична подручја медијације у социјалном раду

#### Исходи учења

Студенти ће се упознати са значењем сукоба у области социјалног рада и њиховог утицаја на породичне и социјалне проблеме. Студенти ће спознати потребу и развити вјештине мирног рјешавања сукоба, укључујући и медијацију.

#### Садржај предмета

Теоријска објашњења сукоба и начина њиховог рјешавања  
Дефиниције и модели посредовања  
Рјешавање сукоба уз помоћ треће стране  
Асертивност као фактор мирног рјешавања сукоба  
Конфликтни стилови  
Ненасилна комуникација  
Појам медијације  
Основни принципи медијације  
Фазе процеса медијације  
Вјештине рјешавања сукоба путем медијације  
Способности и вјештине медијатора  
Развој медијације у свијету и код нас  
Формално-правни оквир као претпоставка за развој медијације  
Специфична подручја медијације у социјалном раду  
Сензибилизација за медијацију

#### Уџбеник

Перуача. Б. и Тершелић, В. (2004.) Медијација: посредовање у сукобима за упорне. Осijek: Центар за мир, ненасиље и људска права.

### Литература

1. Цамоња Игњатовић, Т, Жегарац, Н. (2006), Медијација – концепти и контексти, Београд: Центар за примењену психологију
  2. Сладовић Франз, Б. (2005.) Обитељска медијација. Љетопис Студијског централног рада.
  3. Трговчевић, Н. и Сладовић, Б. (1997.) Потребe и интереси за посредовањем у социјалном раду. Љетопис Студијског центра социјалног рада, 4, 119-129.
- Kruk, E. (1997.) Mediation and conflict resolution in social work and the human services: Issues, debates, and trends. U: Kruk, E. (ur.) Mediation and conflict resolution in social work and the human services. Chicago: Nelson-Hall, Inc., 1-19.

### Извођење наставе

Настава ће се проводити кроз предавања интерактивног типа чиме ће се подстицати активно учење и критичко промишљање студената. Студенти ће у малим групама анализирати сукобе у појединим подручјима социјалног рада и представити резултате свог рада као основ за заједничку дискусију и оцјену квалитета обрађене материје од стране осталих студената. Чланови група ће током семестра кроз континуирану међусобну сарадњу дубље истражити могућности примјене посредовања у одабраним подручјима медијације, што ће резултирати заједничким писаним радом на крају семестра. Ангажованост и успјешност студената биће поспјешивана припремом и презентовањем основних обиљежја медијације у одабраним подручјима, те вјежбама поступка посредовања на примјерима случајева из праксе социјалног рада.

### Провјера знања

Провјера знања ће се вршити током семестра у виду предиспитних обавеза, а на крају семестра путем испита у вријеме редовних испитних рокова.

### Предиспитне обавезе

Предиспитне обавезе се састоје из: два (2) колоквија (по 20 бодова), једне (1) групне презентације из одабраног подручја медијације (5 бодова) и уредног и активног похађања предмета (5 бодова). На предиспитним обавезама може се укупно освојити највише 50 бодова.

#### *Активно похађање предмета*

Да би стекао бодове за активно похађања предмета, студенти(киње) уписани као редовни могу укупно изостати највише три недеље, односно 20% наставе из предмета.

#### *Колоквиј*

Колоквиј је писмени тест који се изводи у току семестра. Наставник или сарадник ће на почетку семестра ближе објаснити начин извођења и термине колоквија. Сви колоквији се одржавају у терминима вјежби, а редовна настава се не прекида због одржавања колоквија. Редовни студенти су обавезни писати колоквије и за оне који, из било ког разлога, не приступе колоквију, сматраће се да га нису положили и добиће нула (0) бодова, у складу са Одлуком о праћењу и вредновању рада студената у школској 2012/2013. години.

#### *Презентације основних обиљежја медијације у појединим подручјима*

Током наставе, студенти ће бити подијељени у групе према одабраном подручју медијације. На основу препоручене и самостално изабране литературе припремиће и осталим студентима показати презентацију у којој ће бити обрађено подручје медијације којим се посебно бавила свака од група. Садржај и начин презентовања биће вредновани од стране осталих полазника студија и послужиће као предлог за заједничку дискусију о карактеристикама посредовања у предоченом подручју медијације.

#### *Семинарски рад*

Овај библиотечко-истраживачки рад припремљен кроз сарадњу чланова група у одабраном подручју медијације треба да садржи увод, кратак преглед најважнијих теоријских приступа теми, приказ правног оквира и објашњење проблема (или резултате истраживања), те закључак или властито мишљење засновано на аргументацији изнесеној у раду. Рад треба да има најмање пет (5) кориштених и цитираних дјела (књиге, научни и стручни чланци, итд) која се наводе и на крају рада у литератури. Могу се користити и легитимни извори са интернета (електронске књиге, научни и стручни чланци, итд). Дјела у раду и на крају рада треба наводити по упутама наставника о навођењу и документовању. Технички, рад треба да је штампан са двоструким проредом и маргинама од 2,5 цм и не би требао да буде краћи од 30 нити дужи од 40 страна. Рад се мора предати наставнику или сараднику у термину наведеном у програму предмета.

#### *Напомена о плагијату*

Радови који се пишу на предмету морају бити властити. У случају преписивања на колоквију или, код писања семинарских радова, у случају преношењу туђих дијелова текста без документовања или адекватног обиљежавања пренесених дијелова, односно у случају представљања цјелокупно туђег рада као свог, студент ће добити нула (0) бодова из колоквија или семинарског рада и биће упозорен за плагијат. Уколико у току похађања предмета поново преда плагијат, студент ће добити негативну коначну оцјену из предмета.

#### **Завршни испит**

Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива. Такође, на основу писаног семинарског рада провјерава се знање и квалитет учешћа студента у приреди и изради писаног (семинарског) рада. Завршни испит носи највише 50 бодова.

#### **Оцјена из предмета**

- Коначна оцјена из предмета се изводи сабирањем успјеха постигнутог на свим елементима провјере знања, односно сабирањем бодова из предиспитних обавеза (максимално 50) и бодова из испита (максимално 50).
- За успјешно испуњење предметних обавеза, односно за стицање минималне пролазне оцјене (6), студент мора укупно освојити најмање 51 бод из предиспитних и испитних обавеза на предмету. Оцјена седам (7) одражава успјех од 61 до 70 бодова, оцјена осам (8) од 71 до 80 бодова, оцјена девет (9) од 81 до 90 бодова, а оцјена десет (10) од 91 до 100 бодова.
- Бодови из предиспитних обавеза вриједје на свим испитним терминима у текућој школској години. Ако студент поново похађа предмет у наредној школској години, тад мора (поново) радити и писмене тестове.

Услови похађања предмета и полагања испита из предмета ближе су дефинисани у Одлуци о праћењу и вредновању рада студената у школској 2012/2013. години Факултета политичких наука.



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



**Назив предмета: Сиромаштво и социјална укљученост**

Семестар:	6 (шести)
Статус предмета:	обавезан
Фонд часова:	30 часова предавања и 15 часова вјежби (2+1)
Број ECTS бодова:	4 (четири)
Наставник:	Проф. др Александар Југовић
Сарадник:	Асс. мр Драшко Гајић
Услов за похађање:	нема условљености
Електронска пошта наставника:	ajugovic1971@gmail.com
Електронска пошта сарадника:	gdrasko@gmail.com
Консултације:	према распореду

**Опис предмета**

Предмет се бави појмом, типовима, индикаторима, узроцима и последицама социјалне искључености и јавним политикама социјалног укључивања. Кроз предмет се на критички начин проблематизује утицај друштвеног контекста и друштвених процеса на настанак социјалне искључености. Анализирају се вредности, усмерености и стратегије деловања социјалне политике и других јавних политика у превладавању сиромаштва, маргинализације и друштвене рањивости.

**Исходи учења**

Оспособљавање студената да усвоје знања о појму, узроцима и последицама социјалне искључености и социјалном контексту друштвено осетљивих група. Студент треба да стекне способност да разуме приступе, садржаје и деловање социјалне политике и других јавних политика које су усмерене на заштиту друштвено осетљивих група, превенцију социјалне искључености и сиромаштва и стратегије социјалног укључивања.

**Садржај предмета**

Појам социјалне укључености и социјалне искључености. Социјално-политички концепти и индикатори социјалне искључености. Праћење социјалне искључености. Узроци и последице социјалне искључености. Друштвени контекст социјалне искључености: маргинализација и маргиналне групе, неједнакости, стања нарушених социјалних потреба, стигматизација. Однос сиромаштва и социјалне искључености. Социјална укљученост и друштвена редистрибуција благостања (однос и стратегије). Појам и обележја јавних политика. Усмереност политика социјалног укључивања. Опште политике социјалног укључивања у ЕУ и РС&БиХ. Посебне политике социјалног укључивања и друштвено осетљиве групе: сиромашне и материјално необезбеђене особе, незапослени, мигранти и избеглице (интерно расељена лица), мањинске етничке групе (Роми), социјално угрожена деца, особе ометене у развоју, деца која живе и/или раде на улици, ХИВ популација, бескућници, популација старих.

**Обавезна литература**

Одабрана поглавља књига и чланци:

1. Милосав Милосављевић, Александар Југовић (2009). *Изван граница друштва: савремено друштво и маргиналне групе*. Београд: Универзитет у Београду - Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.
2. Марија Бабовић (2011). *Социјално укључивање: концепти, стања, политике*. Београд: СеЦонС –

група за развојну иницијативу и Институт за социолошка истраживања Филозофског факултета у Београду.

3. Пол Спикер (2013). *Социјална политика: теорија и пракса*. Београд: Факултет политичких наука.
4. Aleksandar Jugović, Mica Luković (2012). *Fenomenologija beskućništva u savremenom društvu. Socijalna misao*, broj 76, str. 11-28.
5. Nevenka Rončević, Aleksandra Stojadinović, Daliborka Batrnek-Antonić, *Deca ulice, Srp Arb Celok Lek.* 2013 Nov-Dec;141(11-12): 835-841.

### Допунска литература

У договору са наставником и сарадником за сваку тематску јединицу која се обрађује на предавањима и вежбама.

### Извођење наставе

Интерактивна настава, студије случаја, рад у малим групама, слајд презентације, видео материјал, индивидуални рад, студентска евалуација, анализа испуњености плана рада, анализа испитних резултата.

### Провјера знања

Провјера знања ће се вршити током семестра, у виду извршавања предиспитних обавеза, као и на крају семестра, полагање испита у вријеме редовних испитних рокова.

### Предиспитне обавезе

Предиспитне обавезе се састоје из: два (2) колоквијума (по 20 бодова); уредног и активног похађања предмета (10 бодова – 5 бодова присуство настави и вјежбама и 5 бодова активност на предавањима и вјежбама). На предиспитним обавезама може се укупно освојити највише 50 бодова.

Да би стекао бодове за активно похађање предмета, студент може укупно изостати највише 20% наставе и вјежби из предмета.

### Завршни испит

Завршни испит обавља се у правилу усмено, али се може изводити и у писменом облику. На испиту се врши провјера знања из **цијелог градива**. Завршни испит носи највише 50 бодова.

### Оцјена из предмета

**Коначна оцјена** из предмета се изводи сабирањем успјеха постигнутог у свим елементима провјере знања, односно сабирањем бодова из предиспитних обавеза (максимално 50) и бодова освојених приликом полагања испита испита (максимално 50).

- За успјешно испуњење предметних обавеза, односно за стицање минималне пролазне оцјене (6), студент мора укупно освојити најмање 51 бод из предиспитних и испитних обавеза на предмету. Оцјена седам (7) одражава успјех од 61 до 70 бодова, оцјена осам (8) од 71 до 80 бодова, оцјена девет (9) од 81 до 90 бодова, а оцјена десет (10) од 91 до 100 бодова.

- Бодови из предиспитних обавеза вриједу на свим испитним терминима у текућој школској години. Ако студент поново похађа предмет у наредној школској години, тада има обавезу (поново) радити и писмене тестове који се односе на предиспитне обавезе.



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
**ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА**

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



<b>Назив предмета:</b>	<b>Социјални рад са особама са инвалидитетом</b>
<b>Семестар:</b>	шести
<b>Статус предмета:</b>	обавезни
<b>Фонд часова:</b>	2 часа наставе и 1 час вјежби
<b>Број ЕCTS бодова:</b>	4 ЕCTS
<b>Наставник:</b>	доц. др Весна Шућур-Јањетовић
<b>Сарадник:</b>	Мр Андреа Рақановић Радоњић, виши асистент
<b>Услов за похађање:</b>	уписан шести семестар
<b>Електронска пошта наставника и сарадника:</b>	vesnasj@yahoo.com.au andrea.rradonjic@gmail.com
<b>Консултације:</b>	Уторком, 12:00-13:00, кабинет 205, ФПН

#### Опис предмета

Кроз предмет Социјални рад с инвалидима студенти стјечу знања и вјештине о социјалном раду с особама с инвалидитетом. Усвајају потребна знања о теоријским приступима и моделима инвалидитета. Колегиј обухваћа садржаје из интелектуалних тешкоћа, општећења вида, општећења слуха и говора, моторичких поремећаја и хроничних болести. Упознаје се акцијски приступи и иницијативе у раду с особама с инвалидитетом у интернационалном и националном контексту (социјална политика и правна легислатива). Такођер, усвајају се потребна знања и вјештине везане уз интервенцију социјалног рада у подручју оснаживања особа с инвалидитетом, обитељи и укључивања у заједницу.

Предмет социјални рад са особама са инвалидитетом нуди студентима могућност за стицање знања и вјештина о социјалном раду са особама са инвалидитетом, као посебне категорије корисника социјалне заштите и социјалног рада. Наставни план и програм се спроводи на начин да обезбјеђује обраду следећих тема: 1. Интернационална класификација и историјска перспектива онеспособљења. Прави овирни друштвене подршке особама са онеспособљењем; 2. Медицински, Социјални и Грађански модел у раду са особама са онеспособљењем; 3. Социјални интеракционизам као теоријска и практично-апликативна перспектива у социјалном раду са особама са онеспособљењем; 4. Социјални конструктивизам као теоријска и практично-апликативна перспектива у социјалном раду са особама са онеспособљењем; 5. Антипотчињавајући рад и оснаживање у социјалном раду са особама са онеспособљењем – теоријске основе, начела и технике рада са особама са онеспособљењем; 6. Психодинамска перспектива као теоријска и практично-апликативна перспектива у социјалном раду са особама са онеспособљењем; 7. Заговорништво и самозаговорништво као модел рада са особама са онеспособљењем; 8. Ментална ретардација (особе са интелектуалним тешкоћама) – основне појмовне категорије и класификација менталне ретардације; 9. Ментална ретардација – психолошки поремећаји, ментална обољења и ментална онеспособљења. Етиологија и социјализација; 10. Аутизам – основе карактеристике, класификација и технике рада са особама са аутизмом. Породична терапија и социјализација особа са аутизмом; 11. Моторичка општећења – поремећај, класификација, етиолошки фактори, дијагностика, рехабилитација и третман – улога социјалног рада; 12. Општећење слуха и говора – поремећај, класификација, етиолошки фактори, дијагностика, рехабилитација и третман – улога социјалног рада; 13. Општећење вида – поремећај, класификација, етиолошки фактори, дијагностика, рехабилитација и третман – улога социјалног рада; 14. Рехабилитација особа са онеспособљењем и улога социјалног рада у процесу рехабилитације и (ре)интеграције; 15. Запошљавање особа са онеспособљењем и улога

социјалног рада.

Главни циљ курса је да студенти: развију друштвену перспективу везану за област инвалидитета; и да размишљају, дјелују и поштују перспективе корисника социјалног рада. Студенти ће се кроз садржај предмета упознати са теоријским перспективама и приступима, као и са врстама инвалидитета. Садржај предмета обухвата интелектуалне тешкоће, општећења вида, општећења слуха и говора, физичка онеспособљења и хроничне болести. Кроз садржај предмета усвајају се потребна знања и вјештине везане за интервенцију социјалног рада и израду индивидуалних планова, као и у подручју оснаживања и укључивања особа са инвалидитетом у заједницу.

Циљеви реализације програма су да, поред теоријских концепата, обухвати обуку студенату за примјену различитих терапијских модела који се могу користити у социјалном раду у складу са савременим стандардима социјалне терапије и рехабилитације особа са инвалидитетом. То социјалним радницима даје шансу да, уз одговарајућу едукацију, постижу позитивне промјене у свом професионалном идентитету, афирмацији, стручној комуникацији и развоју.

### Исходи учења

Исходи учења се огледају кроз стечена знања и разумијевање садржаја предмета Социјални рад са особама са инвалидитетом, али и кроз саму примјену усвојених знања и вјештина. Општи исходи учења могу да се посматрају кроз разумијевање значења друштвене инклузије (укључења), и друштвене ексклузије (искључења) као структуралних елемената у друштву; развијена знања о социјалном раду са особама са инвалидитетом на различитим нивоима: индивидуалном, институционалном, друштвеном и културном; разликовање медицинског и социјалног модела инвалидитета и усвајање перспективе и теорије социјалног модела искључивања и вриједносног система на којима оне леже; дјеловање у односу на проучавање услова живота и друштвеног контекста особа са инвалидитетом, њихових потреба и услуга које требају; развијање знања о облицима друштвене бриге и активностима друштва укључујући правне аспекте, идеологију, културу и област свакодневног живота; разумјевање значаја и начина на који се ради оснаживање, заступање и антипотчињавајући социјални рад. Након успјешно савладаног предмета студент ће моћи: дефинисати основне циљеве у социјалном раду с особама са инвалидитетом; објаснити различите врсте општећења која узрокују инвалидитет и препознати њихова обиљежја; описати и објаснити одреднице социјалног положаја особа са инвалидитетом у друштву; идентификовати битне елементе за израду индивидуалног плана подршке особама са инвалидитетом.

У домену примјене стечених знања, након успјешно савладаног предмета, студенти ће моћи: анализирати и интерпретирати узроке и обиљежја социјалног положаја особа са инвалидитетом у друштву; процијенити специфичности и капацитете породице особа са инвалидитетом; користити знања о правима из различитих система: социјалне заштите, образовања, пензијског и инвалидског и здравственог осигурања, а све у сврху процјене и планирања помоћи и подршке особама са инвалидитетом и њиховим породицама.

### Уџбеници

1. *Reader* припремљен за потребе студената током наставног процеса и припрема за испит.
2. Митић, М. и сар. (2011): *Деца са сметњама у развоју – потребе и подршка*; Београд.

### Литература

1. Оливер, М. (2000): Друштвени модел у контексту. : *Understanding Disability*. Превод.
2. Пауне, М. (2002): *Теорије социјалног рада*, Бања Лука, Филозофски факултет.
3. Sampling, J. () *Socially constructing a disabled identity*. (Фотокопирани део, није преведен)
4. Завиршек, Д. (2001): Регионално знање у области социјалног рада. У: Hessle, S. (Eds.). *Успостављање међународних стандарда у високом образовању за социјални рад*, Бања Лука, Филозофски факултет.
5. Завиршек, Д. (1999): Нијеме ране социјалних повреда. У: Rommelspacher, B. (Hg.) *Behinderten feindlichkeit*. Превод.
6. Foucult, M.: *Ludilo u doba klasicizma*.

### Извођење наставе

- Настава на предмету ће се изводити представљањем тема и разговором о питањима из наставне материје, као и читањем заданих материјала и писањем колоквија и радова из предиспитних обавеза.
- Темељна предметна обавеза за све студенте је редовно похађање наставе, читање наставних материјала и писање предиспитних обавеза у току семестра.
- Да би стекао услов за овјеру уредног похађања предмета, студент(ица/киња) може укупно изостати највише три недјеље, односно 20% наставе из предмета. За студенте који касне на час више од десет минута или који час напусте десет и више минута раније сматраће се да нису присуствовали том часу.
- Мобилни телефони увијек морају бити искључени у току извођења наставе на предмету.

### Провјера знања

Провјера знања ће се вршити током семестра, у виду предиспитних обавеза, као и на крају семестра, из испита, у вријеме редовних испитних рокова.

### Предиспитне обавезе

Предиспитне обавезе се састоје из: два (2) писана рада (по 10 бодова) – Критички прикази одабране литературе (2 књиге); Индивидуални рад – Процјена и израда приједлога индивидуалног плана подршке особама са инвалидитетом (20 бодова); уредног и активног похађања предмета (10 бодова). На предиспитним обавезама може се укупно освојити највише 50 бодова.

#### *Активно похађање предмета*

Да би стекао бодове за активно похађања предмета, студент(ица/киња) може укупно изостати највише три недјеље, односно 20% наставе из предмета.

#### *Напомена о плагијату*

Радови који се пишу на предмету морају бити ваши властити. У случају преписивања на колоквију или, код писања семинарских радова, у случају преношењу туђих дијелова текста без документовања или адекватног обиљежавања пренесених дијелова, односно у случају представљања цјелокупно туђег рада као свог, студент ће добити нула (0) бодова из колоквија или семинарског рада и биће упозорен за плагијат. Уколико у току похађања предмета поново преда уради или преда плагијат, студент ће добити негативну коначну оцјену из предмета.

### Завршни испит

Завршни испит обавља се кроз писмени елаборат једне од понуђених тема на завршном испиту. Завршни испит носи највише 50 бодова.

### Оцјена из предмета

- *Коначна оцјена* из предмета се изводи сабирањем успјеха постигнутог на свим елементима провјере знања, односно сабирањем бодова из предиспитних обавеза (максимално 50) и бодова из испита (максимално 50).
- За успјешно испуњење предметних обавеза, односно за стицање минималне пролазне оцјене (6), студент мора укупно освојити најмање 51 бод из предиспитних и испитних обавеза на предмету. Оцјена седам (7) одражава успјех од 61 до 70 бодова, оцјена осам (8) од 71 до 80 бодова, оцјена девет (9) од 81 до 90 бодова, а оцјена десет (10) од 91 до 100 бодова.
- Бодови из предиспитних обавеза вриједје на свим испитним терминима у текућој школској години. Ако студент поново похађа предмет у наредној школској години, тад мора (поново) радити и писмене тестове.



## Назив предмета Управни поступак и управни спор

Семестар:	шести
Статус предмета:	обавезни
Фонд часова:	2 +1
Број ЕCTS бодова:	3
Наставник:	проф. др Мирјана Рађеновић
Сарадница:	
Услов за похађање:	С обзиром да се бави сагледавањем материје тока и контроле управног рада, изучавање овог предмета условљено је познавањем проблематике наставног предмета Основе управног права, у оквиру кога се проучава статичка компонента управног рада (организациони и садржински аспект тог рада)
Електронска пошта наставника:	m.radjenovic@pravobl.org
Електронска пошта сарадника:	
Консултације:	према распореду

### Опис предмета

Предмет је конципиран са циљем да његовим изучавањем студенти стекну основна и продубљена знања о најважнијим питањима и институтима права општег управног поступка и управног спора Републике Српске. Крајњи циљ је да се, овладавањем материјом важећег општег управног и управно-судског режима у праву Републике Српске, студенти што боље теоријски и практично едукују и оспособе за рад у појединим органима, организацијама и институцијама које се баве овом проблематиком.

### Исходи учења

Стицањем основних и проширених доктринарних и практичних знања из овог наставног предмета студенти ће се оспособити за стручно, зналачко и виспрено обављање послова из домена широко заступљене динамичке компоненте управног рада и стећи потребна знања и вјештине за даљње професионално усавршавање.

### Садржај предмета

Садржај предмета обухвата изучавање сљедећих тематских цјелина:

1. Управно процесно право и његово мјесто у систему права Републике Српске; Управно процесно право и поједине гране права
2. Појам, циљ, значај и врсте управног поступка; Историјски развој општег управног поступка у свијету и код нас; Законско регулисање, садржина и примјена правила општег управног поступка у праву Републике Српске
3. Основна начела општег управног поступка
4. Надлежност; Учесници у управном поступку; Општеће органа и странака
5. Рокови и повраћај у пређашње стање; Одржавање реда у управном поступку; Трошкови поступка
6. Покретање поступка и спајање управних ствари у један поступак; Диспозитивне страначке радње у току поступка
7. Скраћени поступак; Посебан испитни поступак; Окончање првостепеног управног

- поступка
8. Другостепени управни поступак
  9. Управни извршни поступак
  10. Ванредна правна средства
  11. Контрола управе
  12. Системи судске контроле над радом управе; Развој управног спора у Србији и Југославији; Развој управног спора у Босни и Херцеговини и Републици Српској након распада бивше СФРЈ
  13. Теоријска схватања о појму управног спора; Врсте управног спора; Управни спор у позитивном праву; Учесници управног спора; Разлози за вођење управног спора
  14. Тужба у управном спору; Поступак рјешавања управног спора; Правна средства у управном спору
  15. Обавезност и извршење правоснажних пресуда из управног спора; Поступак заштите слобода и права појединаца зајамчених уставом

#### **Обавезна литература**

Рађеновић, М. (2016) *Право општег управног поступка и управног спора*, Бања Лука, Универзитет у Бањој Луци, Правни факултет; Закон о општем управно поступку („Службени гласник Републике Српске“, 13/02; 87/07; 50/10); Закон о управним споровима („Службени гласник Републике Српске“, 109/05; 63/11).

#### **Допунска литература**

Други респектабилни издаци из ове области, монографије, часописи и позитивноправни прописи по договору са наставником.

#### **Извођење наставе**

Настава ће се изводити у форми предавања, презентовања појединих одабраних тема од стране студената, интерактивне комуникације, одбране семинарских радова, консултација.

#### **Провјера знања**

Провјера знања подразумијева провјеру испуњавања, вредновање и сумирање свих предиспитних обавеза и завршну усмену провјеру знања према мјеродавним правилима Универзитета.

#### **Предиспитне обавезе**

Предиспитне обавезе обухватају:

Присуство настави (предавањима и вјежбама)

Израду семинарског рада (индивидуалног или групног) и његову одбрану

#### **Завршни испит**

Завршни испит се обавља према Правилима студирања на I и II циклусу студија.

#### **Оцјена из предмета**

Оцјењивање из предмета врши се у складу са Правилима студирања на I и II циклусу студија, при чему се присуство настави и вјежбама вреднује са 10 ЕЦТС бодова, израда семинарског рада, укључујући његову одбрану, са 20 ЕЦТС бодова. На завршном испиту може се остварити максимално 50 ЕЦТС бодова.



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



**Назив предмета: Методологија друштвених истраживања**

Семестар:	шести
Статус предмета:	обавезан
Фонд часова:	2 часа наставе и 2 часа вјежби
Број ECTS бодова:	4 ECTS
Наставник:	Проф. др Лазо Ристић
Сарадница:	мр Оливера Грбић
Услов за похађање:	уписан шести семестар
Електронска пошта наставника:	risticlazo@yahoo.com
Електронска пошта сарадника:	oliveragrbc@live.com
Консултације:	Уторак и четвртак од 13,00 до 14,00.

**Опис предмета**

Стицање специфичних методолошких сазнања, оспособљавање студената за планирање пројеката истраживања, реализацију, интерпретацију и критичко процјењивање резултата истраживања.

**Исходи учења**

Студенти ће кроз овај предмет упознати основе научних истраживања у друштвеним наукама, посебно из области социјалног рада. Биће у стању да дефинишу истраживачке проблеме, укажу на њихову теоријску и практичну релевантност, те да формирају концептуални оквир истраживања и хипотезе које истраживање има за циљ да провјери. Тиме ће се остварити претпоставке за усвајање знања о кључним методама и техникама истраживања.

**Садржај предмета**

Предмет обухвата: 1) Представљање предмета и обавеза на предмету; 2) Појам и предмет методологије; 3) Одређење научног метода; 4) Однос методологије и сродних дисциплина; 5) Епистемолошки основи друштвених наука; 6) Процес научног сазнања у истраживању социјалног рада; 7) Израда истраживачког пројекта; 8) Планирање истраживања; 9) Реализација истраживања; 10) Начини прибављања података; 11) Сређивање, обрада и анализа података; 12) Провјера хипотеза и закључивање на основу података; 13) Саопштавање резултата истраживања; 14) Израда извјештаја о истраживању и резултатима истраживања; 15) Завршна расправа.

**Обавезна литература**

Милосављевић, С., Радосављевић, И., *Основи методологије политичких наука*, Службени гласник, Београд, 2003.

Термиз, Ц., *Основи методологије науке о социјалном раду*, Графит, Лукавац, 2001.

**Допунска литература**

Аранђеловић, Ј., *Улога индукције у научној истраживању*, Нолит, Београд, 1967.

Богдановић, М., *Методолошке студије*, Институт за политичке студије, Београд, 1993.

Турјачанин, В. и Чекрлија, Ђ., *Основне статистичке методе и технике у СПСС-у*, Центар за културни и социјални поправак, Бања Лука, 2006.

Милић, В., *Социолошки метод*, Нолит, Београд, 1978.

Миљевић, М., *методологија научног рада*, Филозофски факултет, Источно Сарајево, 2000.

Печујлић, М., *Методологија друштвених наука*, Службени лист СФРЈ, Београд, 1976.  
Ристић, Л., *Методолошки техницизам Карла Попера*, Филозофски факултет универзитета у Бањој Луци, Бања Лука 2004.  
Шешић, Б., *Опита методологија*, Научна књига, Београд, 1980.  
Шкара-Видојевић, Љ., *Статистички метод у друштвеним наукама*, Стручна књига Београд, 1987.  
Шушњић, Ђ., *Методологија*, Чигоја, Београд, 1999.

### Извођење наставе

- Настава ће се изводити кроз панел предавања и дискусионе групе, као и читањем заданих материјала и писањем колоквија и радова из предиспитних обавеза.
- Студенту је у обавези редовно похађање наставе и полагање предиспитних обавеза у току семестра.
- Да би стекао услов за овјеру уредног похађања предмета, студент(ица/киња) може укупно изостати највише три недјеље, односно 20% наставе из предмета.
- Студенти који касне на час више од десет минута или који час напусте десет и више минута раније сматраће се да нису присуствовали том часу.
- Мобилни телефони увијек морају бити искључени у току извођења наставе на предмету.

### Провјера знања

Провјера знања ће се вршити током семестра, у виду предиспитних обавеза, као и на крају семестра, на испиту, у вријеме редовних испитних рокова.

### Предиспитне обавезе

Предиспитне обавезе се састоје из: два (2) колоквија (по 20 бодова), једног (1) семинарског рада на задану тему (5 бодова) и уредног и активног похађања предмета (5 бодова). На предиспитним обавезама може се укупно освојити највише 50 бодова.

#### *Активно похађање предмета*

Да би стекао бодове за активно похађања наставе, студент(ица/киња) може укупно изостати највише три недјеље, односно 20% наставе из предмета.

#### *Колоквиј*

Колоквиј је писмени тест који се изводи у току семестра. Наставник или сарадник ће на почетку семестра ближе објаснити начин извођења и термине колоквија. Сви колоквији се одржавају у терминима вјежби, а редовна настава се не прекида због одржавања колоквија. Студенти су обавезни писати колоквије и за оне који, из било ког разлога, не приступе колоквију, сматраће се да га нису положили и добиће нула (0) бодова, у складу са Одлуком о праћењу и вредновању рада студената.

#### *Семинарски рад*

Ово је библиотечко-истраживачки рад на једну од тема из програма, по избору студента. Рад треба да садржи увод, кратак преглед најважнијих теоријских приступа теми, објашњење и образложење проблема (или резултате истраживања), те закључак или властито мишљење засновано на аргументацији изнесеној у раду. Рад треба да има најмање пет (5) коришћених и цитираних дјела (књиге, научни и стручни чланци, итд) која се наводе и на крају рада у литератури. Могу се користити и легитимни извори са интернета (електронске књиге, научни и стручни чланци, итд). Дјела у раду и на крају рада треба наводити по упутама о навођењу и документовању које ћете добити од наставника. Технички, рад треба да је штампан са двоструким проредом и маргинама од 2,5 цм и не би требао да буде краћи од 8 нити дужи од 10 страна. Рад се мора предати наставнику или сараднику у термину наведеном у програму предмета.

#### *Напомена о плагијату*

Радови који се пишу на предмету морају бити властити. У случају преписивања на колоквију или, код писања семинарских радова, у случају преношењу туђих дијелова текста без документовања или адекватног обиљежавања пренесених дијелова, односно у случају представљања цјелокупно туђег рада као свог, студент ће добити нула (0) бодова из колоквија или семинарског рада и биће упозорен за плагијат.

### Завршни испит

Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива. Завршни испит носи највише 50 бодова.

#### **Оцјена из предмета**

- *Коначна оцјена* из предмета се изводи сабирањем успјеха постигнутог на свим елементима провјере знања, односно сабирањем бодова из предиспитних обавеза (максимално 50) и бодова из испита (максимално 50).
- За успјешно испуњење предметних обавеза, односно за стицање минималне пролазне оцјене (6), студент мора укупно освојити најмање 51 бод из предиспитних и испитних обавеза на предмету. Оцјена седам (7) одражава успјех од 61 до 70 бодова, оцјена осам (8) од 71 до 80 бодова, оцјена девет (9) од 81 до 90 бодова, а оцјена десет (10) од 91 до 100 бодова.
- Бодови из предиспитних обавеза вриједу на свим испитним терминима у текућој школској години. Ако студент поново похађа предмет у наредној школској години, тад мора (поново) радити и писмене задатке/тестове.



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
**ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА**

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



<b>Назив предмета:</b>	<b>Пракса социјалног рада 2</b>
<b>Семестар:</b>	шести
<b>Статус предмета:</b>	обавезни
<b>Фонд часова:</b>	2 часа предавања и 4 часа вјежби
<b>Број ЕCTS бодова:</b>	7 ЕCTS
<b>Наставник:</b>	Доц.др Весна Шућур-Јањетовић
<b>Сарадник:</b>	Доц.др Андеа Пухалић Мр Андреа Ракановић Радоњић, виши асистент
<b>Услов за похађање:</b>	Уписан шести семестар и положени испити из прве и друге године студија
<b>Електронска пошта наставника и сарадника:</b>	vesnasj@yahoo.com.au andrea.rradonjic@gmail.com
<b>Консултације:</b>	Према дефинисаним терминима консултација

#### Опис предмета

Пракса социјалног рада 2 садржи 90 (деведесет) сати практичног рада који ће се реализовати кроз волонтирање у самостално изабраној организацији од стране студената, чија дјелатност је у сфери социјалног рада и социјалне заштите. Студенти ће бити обавезни да доставе потврду о волонтирању у трајању од 65 сати. Предвиђени сати волонтирања треба да се одраде од почетка студирања (прве године студија) до краја љетњег семестра (шестог) на трећој години студија када се и реализује овај предмет. Преосталих 25 сати студенти ће колегама, наставницима и сарадницима представљати активности које су обављали током волонтирања, рефлектирати и израђивати задатке у складу са предвиђеним исходима учења.

#### Исходи учења

Студенти треба да се упознају са организацијом установе/организације, са структуром корисника и запосленицима и њиховим дјелокругом рада. Студенти кроз обавезу вођења евиденције и својим запажањима о активностима током обављања Праксе социјалног рада 2 ће моћи показати и способност за прикупљање информација из других извора, а у циљу што детаљнијег описивања локалне заједнице у којој дјелује организација у којој је волонтирао/ла. Студенти ће показати способност анализе искуства и контекста у којем дјелује организација у којој су волонтирали, те израде Извјештаја дефинисаног програмом.

#### Уџбеници

#### Литература

#### Извођење наставе

Настава у оквиру предмета Пракса социјалног рада 2 одвија се кроз припремну наставу и вјежбе на првом (1) семестру студија, волонтерски рад у трајању од 65 сати и завршне сусрете у шестом (6) семестру. Наставник и сарадник ће упознати све студенте прве године студија са цјелокупним процесом наставе, вјежби, праксе и супервизије у оквиру сва три (3) предмета Праксе социјалног

рада. Студенти ће добити цјелокупни материјал Праксе социјалног рада прописан силабусима Наставног плана и програма.

Студенти су обавезни у току шест (6) семестара студија одрадити 65 сати волонтерског радау самостално изабраној организацији од стране студената, чија дјелатност је у сфери социјалног рада и социјалне заштите. Потврда о обављеном волонтерском раду доставља се на крају шестог (6) семестра, и то приликом првог сусрета са наставником и сарадницима Праксе социјалног рада 2, након обављене праксе.

У току шестог (6) семестра студенти ће имати обавезне сусрете са предметним наставником и сарадницима како би се испуниле остале обавезе предвиђене овим силабусом, а односе се на осталих 35 сати рада у оквиру овог предмета.

### **Провјера знања**

Студенти су обавезни присуствовати на 80% сати од укупног броја сати (25 сати) организованих сусрета са наставником и сарадницима, на којима ће представљати активности које су обављали током волонтирања, рефлектирати и израђивати задатке у складу са предвиђеним исходима учења.

Студенти су обавезни доставити Дневник волонтерског рада у којем су јасно наведени датуми и сати волонтерског рада.

Студенти су обавезни написати Извјештај који треба да садржи сљедеће:

1. Кратак опис организације у којој је обавио/ла волонтерски рад у трајању од 65 сати.
2. Опис послова које је обављао/ла током волонтирања
3. Детаљан опис и анализу локалне заједнице у којој се институција/организација налази
4. Детаљан опис и анализу сарадње коју институција/организација остварује са осталим установама/институцијама локалне заједнице приликом једне или више интервенција.
5. Личне приједлоге у вези са могућностима унапређења рада институције/организације на плану развоја услуга социјалне заштите и социјалног рада.

### **Предиспитне обавезе**

Студенти морају бити евидентирани у Списак студената – Пракса социјалног рада 2 за текућу академску годину. Присуство је обавезно у износу од 80% од укупног броја (35) сати предвиђених за наставу и вјежбе. Сви студенти морају доставити потврду о волонтерском раду у тајању од 65 сати.

### **Завршни испит**

### **Оцјена из предмета**

Након испуњених свих задатака предвиђених садржајем предмета студенти ће добити потписе одговорног наставника и сарадника. Потписи у индекс представљају верификацију завршетка Праксе социјалног рада 2, чиме студенти стичу предвиђених 7 ECTS бодова.



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
**ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА**

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



## РАДНО ПРАВО

Семестар:	6
Статус предмета:	О
Фонд часова:	2+1
Број ЕCTS бодова:	4
Наставник:	Проф. др Мирјанић Жељко
Сарадница:	Гверо Санда, ма
Услов за похађање:	Нема условљености
Електронска пошта наставника:	z.mirjanic@pravobl.org
Електронска пошта сарадника:	s.gvero@pravobl.org
Консултације:	Послије наставе

### Опис предмета

Радно право је позитивна грана права, теоријско-научна дисциплина и наставна дисциплина. Као једна од најживотнијих грана права има за циљ утврђивање, систематизовање и представљање општих правних норми којима се регулише радноправни статус радника. Предмет радног права су радни односи, као и начела, институти, категорије, организационо-правна и друга питања из области рада и радних односа. Значај и важност радног права произилази из чињенице да оно регулише радне односе и услове рада радника и послодаваца, односно оно је регулатор њиховог материјалног и социјалног положаја, те као такво, има како правни тако и економски и социјални значај у сваком друштву.

### Исходи учења

Стицање научних знања за потпуно и правилно разумијевање система радних односа и запошљавања; развијање креативних стручних и практичних способности за тумачење и примјену правних правила у области радног права; оспособљавање за рад са клијентима у социјалном раду у циљу њиховог ступања у свијет рада и задржавање радноправног статуса.

### Садржај предмета

1. Појам, значај, предмет, субјекти, извори, подјела и методи радног права.
2. Мјесто радног права у правном систему. Појам, субјекти, елементи и облици радних односа.
3. Начела радног права. Забрана дискриминације и достојанство на раду. Забрана злостављања на раду.
4. Поступак и облици заснивања радног односа. Рад ван радног односа. Самозапошљавање.
5. Радно вријеме, одмори, одсуства и празници. Мировање радног односа. Распоређивање.
6. Права и обавезе у радном односу. Дисциплинска и материјална одговорност у радном односу.
7. Зарада, накнада зараде и друга примања по основу рада. Заштита зараде. Најнижа зарада.
8. Заштита здравља и безбједности на раду. Посебна заштита жена, омладине и инвалида на раду.
9. Престанак радног односа. Удаљење радника са рада. Вишак радника.
10. Остваривање и заштита права радника. Инспекција рада.
11. Запошљавање и права незапослених лица. Стручно образовање и професионална оријентација.
12. Колективни радни односи. Социјални дијалог.
13. Колективна права радника и послодаваца. Синдикално организовање.

14. Радни спорови и мирно рјешавање радних спорова: мирење, посредовање и арбитража.  
15. Појам, врсте, организовање штрајка. Ограничење и забрана права на штрајк.

#### **Обавезна литература**

Бранко Лубарда, Увод у радно право, Правни факултет у Београду, 2013

Жељко Мирјанић, Радни односи: Индивидуални радни односи, Правни факултет, Бања Лука, 2004

Важећи закони, други општи акти из области радних односа и колективни уговори

#### **Допунска литература**

Предраг Јовановић, Радно право, Правни факултет Нови Сад, 2015

#### **Извођење наставе**

Предавања, вјежбе, активни рад и учешће студената у настави, консултације и семинарске расправе

#### **Провјера знања**

Колоквијуми, писмени и усмени завршни испит

#### **Предиспитне обавезе**

Присуство настави, 2 колоквијума, семинарски радови

#### **Завршни испит**

Писмени и усмени дио

#### **Оцјена из предмета**

Редовно присуство настави: 5 поена

Колоквијуми: два колоквијума по 20 поена

Семинарски рад: 5 поена

Завршни испит: 50 поена



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
**ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА**

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



**Назив предмета:**  
**Социјална патологија**

<b>Семестар:</b>	Шести
<b>Статус предмета:</b>	Обавезни
<b>Фонд часова:</b>	2+1
<b>Број ЕCTS бодова:</b>	4
<b>Наставник:</b>	Проф. др Брацо Ковачевић, редовни професор
<b>Сарадница:</b>	
<b>Услов за похађање:</b>	Нема услова
<b>Електронска пошта наставника:</b>	braco.kov@hotmail.com
<b>Електронска пошта сарадника:</b>	
<b>Консултације:</b>	Четвртком у току семестра од 11-12 и кореспонденцијом путем мејла

**Опис предмета**

Предмет Социјалне патологије се односи на представљање темељних и сложених проблема друштвених девијација и социјално-патолошких појава у традиционалним друштвима и свакодневном животу савремених друштава.

**Исходи учења**

Кроз различите облике активности студенти и студенткиње ће моћи потпуније идентификовати и разумјети социјално-патолошке појаве и друштвене девијације. Биће у стању да критички приступе објашњавању, самосталном истраживању и анализирању социјално-патолошких појава и друштвених девијација. Студенти и студенткиње биће оспособљени за разумевање међусобних повезаности социјално-патолошких појава и друштвених девијација, као и самостално критичко разумевање утицаја савремених процеса на социјално-патолошке појаве и друштвене девијације.

**Садржај предмета**

1. Социјална патологија
2. Социјализација, вриједности и норме
3. Друштвене девијације
4. Социјални проблеми, незапосленост и сиромаштво
5. Алкохолизам
6. Наркоманија
7. Проституција
8. Криминалитет
9. Малољетничка делинквенција
10. Агресија и насиље
11. Породично насиље
12. Мобинг
13. Самоубиство
14. Психопатолошке девијације
15. Други облици девијација и социјално-патолошких појава

**Обавезна литература**

1. Ковачевић Б., Перић Р., *Социјална патологија*, Бања Лука, „Народна и универзитетска библиотека Републике Српске“, 2009.

**Допунска литература**

1. Милосављевић М., *Девације и друштво*, „Драганић“, Београд, 2003.
2. Југовић А., *Теорија друштвене девијантности*, „Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију Универзитета у Београду и Партедон“, Београд, 2013.
3. Југовић А., *Зписи из аномлије: огледи из науке о друштвеним девијацијама*, Београд, „Институт за криминолошка и социолошка истраживања“, 2014.
4. Ковачевић Б., *Болесно друштво*, „Народна и универзитетска библиотека Петар Кочић“, Бања Лука, 1995.
5. Ковачевић Б., *Агресија и насиље*, „Правни факултет-Центар за публикације“, Бања Лука, 1999.
6. Ковачевић Б., *Породично насиље*, „Правни факултет-Центар за публикације“, Бања Лука, 1999.
7. Ковачевић Б., *Насиље и дјеца*, „Правни факултет-Центар за публикације“, Бања Лука, 2005.
8. Ковачевић Б., *Девације и аномлија*, „Европски дефендологија центар за научна, политичка, економска, социјална, безбедносна, социолошка и криминолошка истраживања“, Бања Лука, 2015.

**Извођење наставе**

Интерактивна настава и вјежбе, семинарски радови, анализа литературе

**Провјера знања**

Колоквијуми, завршни испит, семинарски радови, истраживачки радови

**Предиспитне обавезе****Завршни испит**

Писмено/усмено

**Оцјена из предмета**



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
**ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА**

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



**МЕНТАЛНО ЗДРАВЉЕ И СОЦИЈАЛНИ РАД**

<b>Семестар:</b>	седми
<b>Статус предмета:</b>	обавезан
<b>Фонд часова:</b>	2 часа наставе и 1 час вјежби
<b>Број ECTS бодова:</b>	4 ECTS
<b>Наставник:</b>	доц . др Драгана Шћеповић
<b>Сарадница:</b>	мр. сци Андреа Ракановић-Радоњић
<b>Услов за похађање:</b>	уписан седми семестар
<b>Електронска пошта наставника:</b>	dscepovic@gmail.com
<b>Електронска пошта сарадника:</b>	andrea.rradonjic@yahoo.com
<b>Консултације:</b>	четвртком, 11:30-14:30; понедељком 11:00-13:00

**Опис предмета**

Циљ предмета Ментално здравље је да студенти овладају основним сазнањима о карактеристикама, динамици настанка и развоја менталних поремећаја, да препознају особе у ризику и да се упознају са улогом социјалног рада у заштити и унапређењу менталног здравља.

**Исходи учења**

На основу усвојених знања о менталном здрављу и менталним поремећајима, студенти ће бити оспособљени за разумевање узрока који доводе до поремећаја менталног здравља и тешкоћа у психосоцијалном функционисању појединаца и група, за правовремено препознавање менталних поремећаја и за предузимње адекватних мјера и услуга у области социјалног рада. Студенти ће бити упознати са улогом социјалног радника и центра за социјални рад у заштити права и интереса лица са менталним поремећајима.

**Садржај предмета**

1. Ментално здравље, ментални поремећаји, ментална хигијена;
2. Савремени теоријски приступи у одређењу појмова менталног здравља и менталних поремећаја, модели у одређењу појмова менталног здравља и менталних поремећаја;
3. Значај менталног здравља, заштита и унапређење менталног здравља, превенција;
4. Основне категорије менталних поремећаја, класификација менталних поремећаја;
5. Ментални поремећаји дјете предшколског узраста;
6. Ментални поремећаји дјете школског узраста;
7. Ментални поремећаји адолесцената;
8. Ментални поремећаји одраслих;
9. Поремећаји брачних и породичних односа;
10. Дјеца без родитељског старања;
11. Дјеца са сметњама у развоју;
12. Заштита и унапређење менталног здравља у заједници (модели);
13. Координисана брига у менталном здрављу и социјални рад;
14. Улога социјалног рада у заштити и оснаживању корисника, социјално укључивање и партиципација корисника (индивидуално планирање);
15. Закон о заштити лица са менталним поремећајима.

### **Обавезна литература**

1. Видановић, И., и Колар, Д. (2008). Ментална хигијена. Београд: Линеа.
3. Лакић, Б. и сар. (2013). Координисана брига у менталном здрављу. Бања Лука: Медицински факултет. Стр: 25-37.
4. Закон о заштити лица са менталним поремећајима (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 46/04).

### **Допунска литература**

1. Димитријевић, А. (2005). Предговор. У: Димитријевић, А. (ур.). Савремена схватања менталног здравља и поремећаја. ЗЗУНС. Београд. Стр. 7-22.
2. Влајковић, Ј. (2003). Теорија и пракса менталне хигијене. Београд: Научна књига.
3. Кеџмановић, Д. (1989). Превенција душевних поремећаја. У: Кеџмановић, Д. (ур.). Психијатрија, Том 2. Београд, Загреб, Свјетлост.

### **Извођење наставе**

Предавања и вјежбе, интерактивна настава, рад у малим групама

### **Провјера знања**

Провјера знања ће се вршити током семестра у виду предиспитних обавеза, као и на крају семестра, завршним испитом у вријеме редовних испитних рокова

### **Предиспитне обавезе**

Предиспитне обавезе се састоје из два (2) колоквијума (по 20 бодова) и редовног и активног похађања предмета (10 бодова). На предиспитним обавезама може се укупно освојити највише 50 бодова.

### **Завршни испит**

Завршни испит се обавља у правилу усмено. На завршном испиту се провјерава знање из цијелог градива. Завршни испит носи највише 50 бодова.

### **Оцјена из предмета**

Коначна оцјена из предмета се изводи сабирањем успјеха постигнутог на свим елементима провјере знања, односно сабирањем бодова из предиспитних обавеза (максимално 50) и бодова из испита (максимално 50).



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
**ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА**

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



<b>Назив предмета:</b>	<b>Пракса социјалног рада 3</b>
<b>Семестар:</b>	седми
<b>Статус предмета:</b>	обавезни
<b>Фонд часова:</b>	2 часа предавања и 7 часова вјежби
<b>Број ЕCTS бодова:</b>	12 ЕCTS
<b>Наставник:</b>	Доц.др Весна Шућур-Јањетовић
<b>Сарадник:</b>	Мр Андреа Ракановић Радоњић, виши асистент Доц.др Андреа Пухалић, супервизор за студентску праксу
<b>Услов запохађање:</b>	Уписан седми семестар и положени испити из научне области социјалног рада из претходних година студија
<b>Електронска пошта наставника и сарадника:</b>	vesnasj@yahoo.com.au andrea.rradonjic@gmail.com
<b>Консултације:</b>	Према дефинисаним терминима консултација

#### Опис предмета

Студенти ће се упознати са основним оквиром и типовима професионалних контекста и професионалних активности који одређују дјелатност социјалних радника.

Упознавање поља дјеловања социјалних радника у функцији је даљег професионалног усмјеравања студента и функцији почетног нивоа припреме за потенцијални улазак у сферу рада. Студенти ће се упознати са дјелатношћу социјалног радника, као и организације у којој обавља праксу, али и са могућностима унапређења праксе социјалног рада у локалној заједници.

Осим непосредног контакта с корисницима, студенти добивају и одређене задатке везане уз рад и политику установе у којој се пракса одвија, те о томе воде одговарајуће структурисане забиљешке. О индивидуалним контактима, процесима и искуствима произашлима из праксе разговара се на редовним супервизијским сусретима (3 сусрета) који се одвијају у малим групама на факултету, а води их сарадник на предмету Пракса социјалног рада 3.

#### Исходи учења

Студенти ће моћи да идентификују специфичности деловања социјалног радника у различитим доменама професионалног рада, повежу стечена теоријска знања са препознатим доменама професионалног дјеловања, препознати претпоставке успјешног професионалног рада.

Током предвиђених 160 сати праксе (20 радних дана) студенти ће бити у прилици да: упознају дјелатност социјалног радника унутар институције/организације; буду присутни, и према процјени ментора, активни у процесима које спроводи социјални радник у оквиру подручја своје надлежности; упознати се са поступањем и начином рада институције/организације у активностима планирања и утицања на проблеме који постоје у локалној заједници; упознати се са поступањима и начинима рада организације у случајевима евентуалних кризних (ургентних)

ситуација; упознати се са радом осталих стучњака запослених у организацији у којој обавља праксу социјалног рада, као и осталим партнерима у локалној заједници; упознати се са постојећим потенцијалним облицима сарадње са осталим релевантним установама и организацијама у локалној заједници /школа, полиција, службе здравствене заштите, невладине организације итд.

Поред наведених исхода учења, студенти ће имати прилику да: добију увид у проблеме и квалитет живота корисника; препознају и дефинишу специфичности и препреке са којима се суочава корисник/клијент и његова породица; дефинисати могућности и ресурсе поједиунца, породице и заједниц у задовољавању потреба клијента; добију увид и критички промишљају о улози и очекивањима корисника/клијента од социјалног радника; рефлектирају у групној супервизији о стеченим искуствима непосредног контакта и рада са корисником/клијентом током праксе.

### Уџбеници

### Литература

### Извођењенаставе

Пракса социјалног рада 3 износи 160 часова (двадесет радних дана x 8 часова) практичног рада у установама социјалне заштите, здравствене заштите, васпитно-образовне установе или невладине организације, уз менторство дипломираних социјалних радника запослених у организацији у којој обављају праксу. Одговорни наставник и сарадници на предмету Пракса социјалног рада 3 су обавезни организовати одлазак студената на теренску праксу.

Теоријски дио наставе је конципиран тако да афирмише информисање и активни однос према стицању знања и вјештина, те представља припрему студената за одлазак на праксу, указујући на права и обавезе тј. Одговорности свих актера (студената, ментора и наставника и сарадника на предмету Пракса социјалног рада 3).

Доминантни облик рада је практична примјена научног и анализа процеса примјене кроз писане есеје и групне дискусије.

### Провјеразнања

По завршетку праксе, студенти сачињавају Извјештај о обављеној пракси, достављају га одговорном наставнику, као и овјерену потврду ментора тј. организације у којој је обављена пракси. Такође, студенти у оквиру овог предмета имају обавезу да обаветри (3) студијске посјете, сачине извјештај/реферат о томе и доставе га одговорном наставнику.

Поред поменутих радова, студенти су обавезни доставити и Дневник рада у којем су јасно наведени датуми и активности које су имали током праксе.

### Предиспитнеобавезе

Студенти морају бити евидентирани у Списак студената – Пракса социјалног рада 3 за текућу академску годину.

### Завршни испит

### Оцјена из предмета

Након испуњених свих задатака предвиђених садржајем предмета студенти ће добити потписе одговорног наставника и сарадника. Потписи у индекс представљају верификацију завршетка Праксе социјалног рада 3, чиме стичу предвиђених 12 ECTS бодова.



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



### Назив предмета

#### УПОРЕДНИ СИСТЕМИ СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ

Семестар:	7
Статус предмета:	О
Фонд часова:	2+1
Број ЕCTS бодова:	4
Наставник:	Доц. др Љубо Лепир
Сарадница:	мр Драшко Гајић
Услов за похађање:	нема
Електронска пошта наставника:	ljubolepir@gmail.com
Електронска пошта сарадника:	gdrasko@gmail.com
Консултације:	уторак и четвртак од 14 до 15 часова

#### Опис предмета

Предмет се бави савременим системима социјалне политике, њиховим компарирањем, учачању разлика и сличности. Такође, предмет обрађује међународну сарадњу у области социјалне политике, носιοце међународне сарадње и њихов утицај и допринос развоју социјалне политике у свијету.

#### Исходи учења

Студенти ће бити оспособљени да користе усвојена знања у анализама, истраживањима и разумијевању феномена савремене и међународне социјалне политике. Такође, студенти ће бити оспособљени да критички преиспитују различите моделе и праксе у свијету и да употребљавају стечена знања у свом раду и професионалном развоју.

#### Садржај предмета

Садржај предмета чине слиједеће тематске цјелине:

1. Научни метод, предмет, технике и циљеви изучавања упоредне социјалне политике;
2. Улога и допринос других научних дисциплина у изучавању упоредне социјалне политике;
3. Фактори упоредних истраживања социјалних политика;
4. Упоредне анализе социјалних политика;
5. Концепције и типологије савремених социјалних политика;
6. Еспинг Андерсенова анализа;
7. Социјална политика ЕЕЗ;
8. Координација социјалне политике у Европској Унији;
9. Социјална политика САД;
10. Социјална политика Кине;
11. Социјална политика Велике Британије и скандинавских земаља;
12. Социјална политика Њемачке и Француске;
13. Социјална политика земаља у развоју;
14. Глобални аспекти социјалне политике;
15. Међународна сарадња и носιοци међународне социјалне политике.

#### Обавезна литература

1. Чекеревац, А. (1999). *Упоредна и међународна социјална политика*. Београд: СДСР Србије.
2. Пуљиз, В. ед. (2005). *Социјална политика* Загреб: Правни факултет.

#### Допунска литература

1. Вуковић, Д. (2010). *Социјална политика Европске Уније*. Београд: ФПН.

2. Буљубашић, С. (2012), *Савремена социјална политика*, Сарајево: Арка прес.
3. Милосављевић, С. и Радосављевић, И. (2003) *Основи методологије политичких наука*. Београд: Службени гласник.

#### **Извођење наставе**

Настава ће се изводити у виду предавања подржаних power-point презентацијама, иницирањем дискусија међу студентима, самосталним радовима студената и организовањем излагања гостујућих предавача.

#### **Провјера знања**

КОЛОКВИЈУМ

#### **Предиспитне обавезе**

присуство на предавањима и вјежбама

#### **Завршни испит**

УСМЕНИ

#### **Оцјена из предмета**

Похађање наставе 5 бодова  
Активност на вјежбама 5 бодова  
Колоквијум I 20 бодова  
Колоквијум II 20 бодова  
Завршни испит 50 бодова



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



### Назив предмета

СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ И БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Семестар:	7
Статус предмета:	О
Фонд часова:	2+1
Број ЕCTS бодова:	4
Наставник:	Доц. др Љубо Лепир
Сарадница:	мр Драшко Гајић
Услов за похађање:	нема
Електронска пошта наставника:	ljubolepir@gmail.com
Електронска пошта сарадника:	gdraško@gmail.com
Консултације:	уторак и четвртак 14 – 15 часова

#### Опис предмета

Предмет се бави историјским условима настанка и савременим карактеристикама области социјалне политике у Републици Српској и БиХ.

#### Исходи учења

Студенти ће бити оспособљени да користе усвојена знања, да разумију историјски ток социјалног, економског и културног развоја БиХ и РС и да одреде специфичности системе социјалне политике Републике Српске и ФБиХ у контексту друштвено политичког уређења БиХ.

#### Садржај предмета

Садржај предмета чине слиједеће тематске цјелине:

1. Социјалне политике у Краљевини Југославије;
2. Социјална политика у СФРЈ;
3. Уређење и организација социјалне политике у БиХ и РС;
4. Социјални проблеми и социјални развоја у БиХ;
5. Социјални проблеми и социјални развој РС;
6. Носиоци социјалне политике у РС;
7. Рад, запошљавање и незапосленост у РС;
8. Пензионо и инвалидско осигурање у РС;
9. Здравствено осигурање и здравствена заштита у РС;
10. Социјална заштита у РС;
11. Социјална политика према дјец и породици у РС;
12. Социјална политика жртава рата у РС;
13. Социјално-политички аспекти образовне и стамбене политике у РС;
14. Међународни аспекти социјалне политике у РС;
15. Стратешки документи социјалне политике у РС.

#### Обавезна литература

1. Лакићевић, Д. (1991). *Социјална политика*. Београд: Савремена администрација, стр. 267-378.
2. Гавриловић, А. (2005). *Социјална политика*, Бања Лука: Филозофски факултет, стр. 297-355.
3. Ђук, М. (2013). *Реформе социјалне заштите у Босни и Херцеговини*, Источно Сарајево: Завод за

учбенике и наставна средства, стр. 25-45, 63-104.

#### **Допунска литература**

1. Кочовић, Д. (2002). *Развој социјалне политике Југославије*, Београд :Удружење стручних радника социјалне заштите Републике Србије, стр.7-259.
2. закони који регулишу системе социјалне политике у Републици Српској.

#### **Извођење наставе**

Настава ће се изводити у виду предавања подржаних power-point презентацијама, иницирањем дискусија међу студентима, самосталним радовима студената и организовањем излагања гостујућих предавача.

#### **Провјера знања**

колоквијум и индивидуални рад

#### **Предиспитне обавезе**

похађање предавања и вјежби

#### **Завршни испит**

усмени

#### **Оцјена из предмета**

похађање наставе 5 бодова  
активност на вјежбама 5 бодова  
колоквијум 20 бодова  
индивидуални рад 20 бодова  
завршни испит 50 бодова



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
**ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА**

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ  
Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029  
Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



**КРЕАТИВНЕ ТЕХНИКЕ У СОЦИЈАЛНОМ РАДУ**

<b>Семестар:</b>	седми
<b>Статус предмета:</b>	изборни
<b>Фонд часова:</b>	2 часа наставе и 1 час вјежби
<b>Број ЕCTS бодова:</b>	3 ЕCTS
<b>Наставник:</b>	доц. др Драгана Шћеповић
<b>Сарадница:</b>	----
<b>Услов за похађање:</b>	уписан седми семестар
<b>Електронска пошта наставника:</b>	dscepovic@gmail.com
<b>Електронска пошта сарадника:</b>	----
<b>Консултације:</b>	четвртком, 11:30-14:30

**Опис предмета**

Основни садржај предмета усмјерен је на стицање теоријских и практичних знања о креативним и експресивним техникама и на развој вјештина за њихову примјену у раду са различитим категоријама корисника и у различитим контекстима социјалног рада.

**Исходи учења**

Студенти ће бити у стању да дефинишу различите креативне и експресивне технике и да их примјене у помажућем процесу, као и да дефинишу и разумију начела и разлоге њихове употребе у социјалном раду. Студенти ће кроз рад у радионицама добити непосредна искуства у примјени појединих креативних и експресивних техника у раду са одређеним групама корисника и бити у стању да препознају и анализирају властита искуства.

**Садржај предмета**

1. Креативност и експресивност, креативне и експресивне технике;
2. Фантастична реалност и изражавање кроз метафору; дивергентна продукција и фантазирање; лијева и десна хемисфера;
3. Сврха употребе креативних и експресивних техника;
4. Основна начела примјене креативних и експресивних техника;
5. Практичне вјештине у помажућем процесу;
6. Фактори успјешне комуникације са корисницима, етика у помажућем процесу;
7. Употреба креативних и експресивних техника у социјалном раду;
8. Могућности кориштења различитих медија и метафоре у социјалном раду;
9. Основна средства за терапију игром у социјалном раду;
10. Креативни приступи у прикупљању података и причању корисникове приче уз могућности кориштења ликовног израза;
11. Улога прича и бајки уз могућности кориштења ликовног израза у помажућем процесу;
12. Елементи сценске експресије (играње улога, форум театар и playback театар);
13. Психодрама;
14. Радионица као модел рада у социјалном раду;
15. Радионица као модел рада у социјалном раду.

**Обавезна литература**

1. Преград, Ј. (1996). Експресивне и креативне технике. У: Преград, Ј. (ур.) Стрес,

- траума, опоравак. Загреб: Друштво за психолошку помоћ. Стр: 111-135.
2. Преград, Ј. (2004). Примјена метафоре, креативних и експресивних техника у супервизији. У: Ајдуковић, М. и Сајверт, А. (ур.) Супервизија у психосоцијалном раду. Загреб: Друштво за психолошку помоћ. Стр: 209-252
  3. Bettheim, В. (1979). Значење бајки. Београд: Зенит. (одабрана поглавља).
  4. Џокић, З. (2010). Моћ психодраме. Нови Сад: Психополис. (одабрана поглавља).

#### **Допунска литература**

1. Шетник, М. (2008). Технике у дјечијој терапији. Загреб: Психодинамске стратегије. Стр: 17-22; 55-58.
2. Шефер, Ј. (2005). Креативне активности у тематској настави. Институт за педагошка истраживања, Стр: 13 – 59.

#### **Извођење наставе**

Предавања и вјежбе, интерактивна настава, искуствено учење у групи и рад у радионицама.

#### **Провјера знања**

Провјера знања ће се вршити током семестра у виду предиспитних обавеза, као и на крају семестра, завршним испитом у вријеме редовних испитних рокова.

#### **Предиспитне обавезе**

Предиспитне обавезе се састоје из два (2) колоквијума (по 20 бодова) и редовног и активног похађања предмета (10 бодова). На предиспитним обавезама може се укупно освојити највише 50 бодова.

#### **Завршни испит**

Завршни испит се обавља у правилу усмено. На завршном испиту се провјерава знање из цијелог градива. Завршни испит носи највише 50 бодова.

#### **Оцјена из предмета**

Коначна оцјена из предмета се изводи сабирањем успјеха постигнутог на свим елементима провјере знања, односно сабирањем бодова из предиспитних обавеза (максимално 50) и бодова из испита (максимално 50).



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
**ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА**

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



**Назив предмета: Међународни социјални рад**

Семестар:	VII
Статус предмета:	И
Фонд часова:	2+1
Број ECTS бодова:	3
Наставник:	Доц.др Андреа Пухалић
Сарадница:	Мр Оливера Грбић
Услов за похађање:	-
Електронска пошта наставника:	<i>andrea.puhalic@gmail.com</i>
Електронска пошта сарадника:	<i>oliveragrbic@live.com</i>
Консултације:	Уторак, од 12.00 до 14.00 часова и у другим терминима, у складу са договором са студентима

**Опис предмета**

Основни фокус овог предмета јесте упознавање студената са обиљежјима глобалног друштвено-политичког и професионалног окружења, која утичу на настанак, одржавање и приступ у третирању савремених социјалних проблема. Једна од специфичности глобалног друштва управо је у настанку нових облика социјалних проблема који имају заједничку, међународну етиолошку основу, те стога захтијевају и међународну перспективу и приступ у њиховом превазилажењу. С тим у вези, студенти се упознају и са развојем међународних покрета, удружења и организација које врше утицај на развој доминантне перспективе у социјалном раду на међународном и националном нивоу. Поред наведеног, студенти се упознају и са савременим, развијеним моделима социјалног рада у Европи и САД-у, такође из перспективе разумијевања њиховог утицаја на развој међународног и националног социјалног рада. Посебна пажња посвећује се критичкој анализи могућности развоја културолошки сензибилног социјалног рада у односу на универзална, међународна начела и достигнућа других, развијених друштвено-професионалних заједница.

**Исходи учења**

Након успјешно савладаног садржаја на овом предмету, студенти ће бити у могућности да:

1. Разумију савремене процесе и њихов утицај на развој међународног социјалног рада
2. Препознају и критички се одреде према савременим трендовима у подручју социјалног, економског и еколошког развоја
3. Препознају примјере добре праксе социјалног рада у међународном и националном контексту
4. Критички се одреде према програмима образовања за социјални рад, у односу на принципе међународног социјалног рада

5. Препознају и разумију обиљежја и значај савремених међународних истраживања у социјалном раду
6. Критички се одреде према односу међународне и националне праксе социјалног рада у РС и БиХ
7. Раде на развијању комуникације са колегама у међународној професионалној заједници

### Садржај предмета

1. Концептуално одређење, основна обиљежја и садржај међународног социјалног рада
2. Савремена кретања у области социјалног, економског и еколошког развоја- у односу на развој и обиљежја међународног социјалног рада
3. Глобализација, бирократизација и социјални рад
4. Интегративна перспектива: социјални покрети и револуције
5. Међународни социјални рад и социјална правда
6. Међународни социјални рад и заштита животне средине
7. Развој локалне заједнице и међународни социјални рад
8. Заштита дјечијих права и међународни социјални рад
9. Избјегличке кризе и међународни социјални рад
10. Вјештине и знања потребна за међународни социјални рад
11. Савремена технологија и међународни социјални рад
12. Образовање за социјални рад у међународном контексту
13. Савремена међународна достигнућа у образовању за социјални рад- примјери добре школе за добре праксе
14. Савремена компаративна и трансационална истраживања у социјалном раду
15. Пракса социјалног рада у различитим дијеловима свијета

### Обавезна литература

1. Balashov, E.; Pasichnyk, I. и Kalamazh, R. (2016). Интеркултуралне компоненте самоостварења студената тијekom међународних волонтерских програма. *Анотис социјалног рада*. Вол.203/бр.1. Правни факултет Универзитета у Загребу, Студијски центар социјалног рада. Стр.123-139
2. Esko Kalevi Juntunen, E.K и i Hamalainen, J. (2003). Социјална скрб и социјални рад у увјетима глобализације: примјер Финске. *Ревија за социјалну политику*, год.10 број 2. Правни факултет Универзитета у Загребу, Студијски центар социјалног рада. Загреб. Стр 185-198.
3. IASSW и IFSW (превод Ајдуковић, М.) (2004). *Глобални стандарди за образовање и обуку у професији социјалног рада*. IASSW и IFSW. Adelaid, Аустралија.
4. Милосављевић, М. (2006). Глобализација и социјални рад. *Социјална мисао* бр 2/2006. Београд.
5. Hessele, S. (2002): *Од индивидуе до интеракције (Разговор са Б)*. Филозофски факултет Универзитета у Бањој Луци. Бања Лука.

### Допунска литература

1. Lyons, K.H.; Hokenstad, T.; Pawar, M.; Huegler, N. и Hall, N. (Ed.) (2012). *The SAGE Handbook of International Social Work*. London: SAGE Publications Ltd.
2. Cox, D. R., Pawar, M.S. и Pawar, M. (2006). *International social work: issues, strategies, and programs*. London: SAGE Publications.
3. Dominelli, L. (2010). *Social Work in a Globalizing World*. Cambridge: Polity Press
4. Healy, L. M.. (2008). *International social work: professional action in an interdependent world*. New York: Oxford Univeristy Press.

### **Извођење наставе**

Садржај предмета се усваја кроз предавања са интерактивним учењем и дискусионо-рефлексивно прорађивање заданих тема.

#### **Друге активности:**

Осим класичног облика наставе кроз предавања и дискусије, усмјереног на стицање знања и разумијевање, студенти ће самостално припремати и презентовати семинарске радове који се односе на приказ модела образовања за социјални рад и професионалне праксе, у земљама широм свијета. Такође ће бити у прилици да учествују у изради идејног пројекта за истраживање у социјалном раду са међународним учешћем.

### **Провјера знања**

Провјера знања је континуиран процес који се састоји од двије цјелине: предиспитне обавезе и завршни испит

### **Предиспитне обавезе**

У оквиру предиспитних обавеза студенти полажу два колоквијума, на којима је могуће освојити по 20 бодова максимално (укупно **40** бодова за оба колоквијума).

Присуство и активност на настави и вјежбама: до **10** бодова.

Укупан, максималан број бодова које је могуће остварити у оквиру предиспитних обавеза: **50**.

### **Завршни испит**

Завршни испит се изводи у усменој форми, и на њему је могуће остварити максимално **50** бодова.

Изнимно наставник може организовати завршни испит и у писменој форми.

### **Оцјена из предмета**

Коначна оцјена на предмету се добија сабирањем бодова остварених на предиспитним обавезама и завршном испиту.



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



**Назив предмета: Социјални рад са малољетним делинквентима**

<b>Семестар:</b>	Седми (7)
<b>Статус предмета:</b>	изборни
<b>Фонд часова:</b>	30 часова предавања и 15 часова вјежби (2+1)
<b>Број ECTS бодова:</b>	3
<b>Наставник:</b>	Проф. др Александар Југовић
<b>Сарадница:</b>	Мр Андреа Ракановић Радоњић
<b>Услов за похађање:</b>	Није условљен
<b>Електронска пошта наставника:</b>	<a href="mailto:ajugovic1971@gmail.com">ajugovic1971@gmail.com</a>
<b>Електронска пошта сарадника:</b>	<a href="mailto:andrea.rradonjic@gmail.com">andrea.rradonjic@gmail.com</a>
<b>Консултације:</b>	У термину предвиђеном за консултације

**Опис предмета**

Социјални рад са малољетним делинквентима одвија се у оквиру наставног процеса у укупном трајању од 45 сати (30 сати предавања и 15 сати вјежби). Основни циљ предмета је упознавање. Упознавање студената са: друштвеним контекстом делинквенције младих; савременим етиолошким погледима на малољетничку делинквенцију; улогама, специфичностима, методама, концепцијама, програмима социјалног рада у процјени, превенцији, третману и социјалној заштити малољетних делинквената. У оквиру овог предмета студенти ће се упознати и са садржајима који се односе на обавезе и дужности социјалних радника у области преступништва младих и кривичноправне заштите дјете и малољетника.

**Исходи учења**

Стицање научно и практично употребљивих знања о савременим теоријско-методолошким и концептуалним приступима у социјалном раду са малољетним делинквентима, познавање сновних законских рјешења из области преступништва младих и кривичноправне заштите дјете и малољетника.

**Садржај предмета**

Малољетничка делинквенција као друштвена девијација и социјални проблем; Друштвени контекст малољетничке делинквенције у транзиционим друштвима; Савремени приступи етиологији малољетничке делинквенције; Концепт фактора ризика и заштите; Улоге и специфичности социјалног рада у друштвеном реаговању на малољетничку делинквенцију; Концептуално-методолошке основе социјалног рада у превенцији малољетничке делинквенције; Стратегије превенције фокусиране на ризичне и протективне факторе; Социјални рад у процјени малољетних делинквената; Ефективни програми социјалног рада у третману малољетних делинквената; Социјални рад у отвореној и заводској заштити малољетних делинквената; Реформа система социјалне заштите малољетних преступника; Малољетничка делинквенција као друштвена девијација и социјални проблем; Заштита дјете и малољетника у кривичном поступку; Поступање са дјецом и малољетницима у кривичном поступку.

### Обавезна литература

Одабрана поглавља књига и чланци:

1. Југовић А., Илић З. (2011). Социо-културни контекст криминалитета малолетника у Србији. Теме, 2/2011. Хххv br. 2, str. 385-402.
2. Југовић, А., Жункић, В. (2004). Правци и дилеме реформе система социјалне заштите малолетних преступника. Социјална мисао 41, стр. 7-34.
3. Лакићевић, М. (2000). Методе и технике социјалног рада 3. Београд: ФПН.
4. Милосављевић, М. (2003). Девиијације и друштво. Београд: Драганић
5. Милосављевић, М. (1998). Социјални рад на међи векова. Београд: Драганић
6. Поповић-Ћитић, Б. (2005). Превенција фокусирана на ризичне и протективне факторе као савремени приступ превенцији преступничтва младих. Социјална мисао, 12(1), стр. 27-55.
7. Поповић-Ћитић, Б. (2004). Стратегије ризик-фокусиране превенције девијантних понашања. Социјална мисао, 11(1), стр. 55-83.
8. Поповић-Ћитић, Б., Поповић, В. (2009). Концепт ризичних и протективних фактора: класификациони оквири запотребе превенције поремећаја понашања деце и омладине. Социјална мисао, 16(3), стр. 43-65.
9. Продановић, Васиљевић Д. (2011). Преступници под лупом. Београд: Задужбина Андрејевић
10. Стакић, Ђ. (2003). Концептуално заснивање превенције малолетничке делинквенције. У Стратегија државног реаговања против криминала, приредио Д. Радовановић. Београд: Институт за криминологију и социолошку истраживања, стр. 91-114.
11. Жункић-Павловић, В. (2004). Евалуација у ресоцијализацији. Београд: Партенон.

### Допунска литература

1. Закон о социјалној заштити Републике Српске, Службени гласник Републике Српске 37/12, 90/16.
2. Закон о заштити и поступању са дјецом и малолетницима у кривичном поступку, Службени гласник Републике Српске бр. 13/10, 67/13.

### Извођење наставе

Интерактивна настава, студије случаја, рад у малим групама, слајд презентације, видео материјал, индивидуални рад, студентска евалуација, анализа испуњености плана рада, анализа испитних резултата.

### Провјера знања

Провјера знања ће се вршити током семестра, у виду извршавања предиспитних обавеза, као и на крају семестра, полагање испита, у вријеме редовних испитних рокова.

### Предиспитне обавезе

Предиспитне обавезе се састоје из: два (2) колоквијума (по 20 бодова); уредног и активног похађања предмета (10 бодова – 5 бодова присуство настави и вјежбама и 5 бодова активност на предавањима и вјежбама). На предиспитним обавезама може се укупно освојити највише 50 бодова.

Да би стекао бодове за активно похађање предмета, студент може укупно изостати највише 20% наставе и вјежби из предмета.

### Завршни испит

Завршни испит обавља се у правилу усмено, али се може изводити и у писменом облику. На испиту се врши провјера знања из **цијелог градива**. Завршни испит носи највише 50 бодова.

### Оцјена из предмета

**Коначна оцјена** из предмета се изводи сабирањем успјеха постигнутог у свим елементима

провјере знања, односно сабирањем бодова из предиспитних обавеза (максимално 50) и бодова освојених приликом полагања испита испита (максимално 50).

- За успјешно испуњење предметних обавеза, односно за стицање минималне пролазне оцјене (6), студент мора укупно освојити најмање 51 бод из предиспитних и испитних обавеза на предмету. Оцјена седам (7) одражава успјех од 61 до 70 бодова, оцјена осам (8) од 71 до 80 бодова, оцјена девет (9) од 81 до 90 бодова, а оцјена десет (10) од 91 до 100 бодова.

- Бодови из предиспитних обавеза вриједу на свим испитним терминима у текућој школској години. Ако студент поново похађа предмет у наредној школској години, тада има обавезу (поново) радити и писмене тестове који се односе на предиспитне обавезе.



## Назив предмета: Социјални рад у здравственом систему

Семестар:	СЕДМИ
Статус предмета:	Изборни
Фонд часова:	45 часова, 30 часова предавања и 15 часова вјежби 2+1
Број ЕCTS бодова:	3 бода
Наставник:	Доц. др Драгана Шћеповић
Сарадница:	Мр Андреа Ракановић Радоњић
Услов за похађање:	Није условљен
Електронска пошта наставника:	dscepovic@gmail.com
Електронска пошта сарадника:	andrea.rradonjic@gmail.com
Консултације:	Према дефинисаним терминима консултација

### Опис предмета

Социјални рад у здравству се реализује у оквиру наставног процеса кроз предавања и вјежбе у укупном трајању од 45 часова (30 часова предавања и 15 часова вјежби). Циљ предмета је упознавање студената са садржајима социјалног рада у здравству, могућностима његове примјене и значају социјалног рада у остваривању здравља, као и практичном раду социјалних радника у установама примарне, секундарне и терцијарне здравствене заштите, те улогама социјалног радника у раду са корисницима здравствене заштите.

### Исходи учења

Исходи учења односе се на усвајање основних знања о социјалном раду у систему здравствене заштите, усвајању знања о организацији и реализацији здравствене заштите са аспекта социјалног рада, примјени социјалног рада у примарној, секундарној и терцијарној здравственој заштити, као и познавање различитих аспеката социјалног рада у остваривању здравља у складу са савременим схватањима здравља, те осбособљавање за индивидуални и тимски рад у установама здравствене заштите.

### Садржај предмета

Појмовно одређење и карактеристике здравственог система у Републици Српској и Босни и Херцеговини; Законодавно одређење здравствене заштите; Социјални рад у здравственом систему; Одређења социјалног рада у здравственом систему; Социјални рад у примарној здравственој заштити; Социјални рад у Центрима за ментално здравље; Социјални рад у секундарној здравственој заштити, Социјални рад у терцијарној здравственој заштити; Активности социјалних радника у здравственом систему; Интервентни оквири социјалног рада у раду са клијентима у здравственом систему; Социјални радник и мултидисциплинарни тим у здравственом систему; Методе и вјештине социјалног рада које се примјењују у здравственом систему; Социјални рад у третману болести зависности у систему здравствене заштите; Сарадња социјалних радника из здравственог система са системом социјалне заштите; Основе координисане бриге у заједници.

### Обавезна литература

1. Скрипта са предавања;
2. Gilies, R. (2007). Clinical Priorities: Strenghtening Social Work, No2, 142-165
3. Закон о здравственој заштити Републике Српске, Службени гласник Републике Српске бр.106/09

4. Закон о здравственом осигурању Републике српске, Службени гласник Републике Српске бр.10/96

#### Допунска литература

1. Станичић, Ж. (2002), Смисао и најважније практичне импликације социјалног дискурса здравља и болести. Ревизија Социјална политика бр.2/02; стр. 161-171
2. Гавриловић, А. (2005). Социјална политика, Филозофски факултет универзитета у Бањалуци,
3. Миковић, М. (2007). Социјални рад и ментално здравље, Национална и универзитетска библиотека Босне и Херцеговине, Сарајево
4. Закон о здравственој заштити, Службене новине Федерације БиХ бр. 46/10

#### Извођење наставе

Предавања и вјежбе са интерактивним учењем, рад у малим групама, искуствено учење у групи, дискусионо-рефлексивно прорађивање задатих тема

Друге активности:

Осим класичног облика наставе кроз предавања, вјежбе и колоквијуме, студенти ће се подстицати на самостални теоријско-истраживачки рад кроз израду краћих семинарских радова на задате теме.

#### Провјера знања

Предиспитне обавезе се састоје из: два (2) колоквијума (по 20 бодова); уредног и активног похађања предмета (10 бодова – 5 бодова присуство настави и вјежбама и 5 бодова активност на предавањима и вјежбама). На предиспитним обавезама може се укупно освојити највише 50 бодова.

Да би стекао бодове за активно похађање предмета, студент може укупно изостати највише 20% наставе и вјежби из предмета.

#### Предиспитне обавезе

Завршни испит обавља се у правилу усмено, али се може изводити и у писменом облику. На испиту се врши провјера знања из **цијелог градива**. Завршни испит носи највише 50 бодова.

#### Завршни испит

Завршни испит обавља се у правилу усмено, али се може изводити и у писменом облику. На испиту се врши провјера знања из **цијелог градива**. Завршни испит носи највише 50 бодова.

#### Оцјена из предмета

**Коначна оцјена** из предмета се изводи сабирањем успјеха постигнутог у свим елементима провјере знања, односно сабирањем бодова из предиспитних обавеза (максимално 50) и бодова освојених приликом полагања испита испита (максимално 50).

- За успјешно испуњење предметних обавеза, односно за стицање минималне пролазне оцјене (6), студент мора укупно освојити најмање 51 бод из предиспитних и испитних обавеза на предмету. Оцјена седам (7) одражава успјех од 61 до 70 бодова, оцјена осам (8) од 71 до 80 бодова, оцјена девет (9) од 81 до 90 бодова, а оцјена десет (10) од 91 до 100 бодова.

- Бодови из предиспитних обавеза вриједу на свим испитним терминима у текућој школској години. Ако студент поново похађа предмет у наредној школској години, тада има обавезу (поново) радити и писмене тестове који се односе на предиспитне обавезе.



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
**ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА**

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ  
Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029  
Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



## Вјештине и технике социјалног рада у заједници

Семестар:	осми
Статус предмета:	обавезни
Фонд часова:	3 часа наставе и 2 часа вјежби
Број ECTS бодова:	6 ECTS
Наставник:	Проф. др Мирослав Бркић
Сарадница:	мр Оливера Грбић
Услов за похађање:	уписан осми семестар
Електронска пошта наставника:	brkicmiroslav@ikomline.net
Електронска пошта сарадника:	oliveragrbc@live.com
Консултације:	понедељак: 12.00-14.00h, кабинет 406, ФПН четвртак: 10.00-12.00h, кабинет 406, ФПН

### Опис предмета

Предмет је усмерен ка овладавању основним вјештинама и техникама социјалног рада у заједници на нивоу заснивања и пружања услуга, управљања социјалним службама и у непосредном раду са корисницима. Транзициони процеси реструктуришу начине, моделе и извођаче услуга у правцу побољшања понуде и квалитета, што од социјалних радника захтева специјализована знања и вјештине процене потреба група корисника, избор приоритета, планирања, преговарања, *fundraising*-а, медијације у заједници, анимирања грађана да се укључе у добровољне активности.

### Исходи учења

Од студента се очекује да:

- 1) разуме фазе и процесе социјалног рада у заједници
- 2) овлада основним методама, техникама и вјештинама процене потреба корисника за услугама социјалног сектора у заједници;
- 3) разумије процес и смисао методе водитеља случаја
- 4) овлада основним вјештинама стратешког и оперативног планирања;
- 5) овлада основним вјештинама преговарања и посредовања;
- 6) овлада основним вјештинама координације и успостављања међусистемске сарадње.
- 7) (6) да рауме садржај и основне принципе лобирања у социјалном раду

### Садржај предмета

Садржај предмета обухвата сљедеће тематске јединице:

1. Основне вјештине и технике социјалног рада у заједници;
2. Методе и технике за идентификацију потреба група корисника: анкета и фокус групе
3. Методе и технике за идентификацију потреба група корисника: форум групе, и мапирање потреба у заједници
4. Методе и технике за идентификацију потреба група корисника: номинални групни приступ; делфи техника и непосредно посматрање.
5. Монографске студије, компаративно теренско истраживање, Еко мапа.
6. Фаза упознавања заједнице
7. Појам и садржај вођења случаја
8. Фазе вођења случаја
9. Фаза планирања.
10. Однос између директних и индиректних социјалних акција у заједници

11. Основе стратешког планирања.
12. Основе оперативног планирања.
13. Основне стратегије и тактике преговарања.
14. Основе лобирања у социјалном раду.
15. Основе медијације у заједници

### Обавезна литература

Милосављевић М., Бркић М. (2010). *Социјални рад у заједници*, Београд: Републички завод за социјалну заштиту, стр. 132-148, 148-175, 217-246

Жегарац Н., Бркић М., Игњатовић Цамоња Т. (2010). *Оперативно планирање у центрима за социјални рад*, Београд: Републички завод за социјалну заштиту.

Жегарац, Н (2015). Од проблема до прилика у вођењу случајаја, Факултет политичких наука, Београд

### Допунска литература

Бркић, М. (2010). Вјештине и технике социјалног рада у заједници, стр. 261-283. У: Гавриловић А. (ур.) *Социјални изазови и менаџмент у социјалној заштити*. Бања Лука: Универзитет у Бањој Луци, Факултет политичких наука.

Жегарац, Н. и Бркић, М. (2006). *Развој локалних услуга социјалне заштите*, Београд: Фонд за социјалне иновације и Међународно одељење за развој велике Британије, стр. 19-32, 143-174

Костолањи И. (2001). *Писање предлога пројекта*, Београд: Институт за политичке студије, стр. 6-26.

Развој локалних услуга социјалне заштите (2007). УНДП, стр. 111-162

Попадић, З., Плут Д. и Ковач-Церовић Т. (1998). *Социјални конфликти - карактеристике и начини решавања*. Београд: Центар за антиратну акцију, стр. 101-141

Гуд, В. (1986). Конструисање упитника. *Савремена настава*, стр. 126 -162

### Извођење наставе

- Настава ће се изводити кроз панел предавања, рад у малим и дискусионе групе.
- Студенте је у обавези да редовно похађање наставу и полаже предиспитне обавезе у току семестра.
- Да би стекао услов за овјеру уредног похађања предмета, студент(ица/киња) може укупно изостати највише три недјеље, односно 20% наставе из предмета. За студенте који касне на час више од десет минута или који час напусте десет и више минута раније сматраће се да нису присуствовали том часу.

### Провјера знања

Провјера знања ће се вршити током семестра, у виду предиспитних обавеза, као и на крају семестра, из испита, у вријеме редовних испитних рокова.

### Предиспитне обавезе

Предиспитне обавезе се састоје из: два (2) колоквија (по 20 бодова), једног (1) семинарског рада на задану тему (5 бодова) и уредног и активног похађања предмета (5 бодова). На предиспитним обавезама може се укупно освојити највише 50 бодова.

#### *Активно похађање предмета*

Да би стекао бодове за активно похађања предмета, студент(ица/киња) може укупно изостати највише три недјеље, односно 20% наставе из предмета.

#### *Колоквиј*

Колоквиј је писмени тест који се изводи у току семестра. Наставник или сарадник ће на почетку семестра ближе објаснити начин извођења и термине колоквија. Сви колоквији се одржавају у терминима вјежби, а редовна настава се не прекида због одржавања колоквија. Студенти су

обавезни писати колоквије и за оне који, из било ког разлога, не приступе колоквију, сматраће се да га нису положили и добиће нула (0) бодова, у складу са Правилником о студирању на првом и другом циклусу Универзитета у Бањој Луци, бр. 02/04-3.2551-17/15.

#### *Семинарски рад*

Ово је библиотечко-истраживачки рад на једну од тема из програма, по избору студента. Рад треба да садржи увод, кратак преглед најважнијих теоријских приступа теми, објашњење и образложење проблема (или резултате истраживања), те закључак или властито мишљење засновано на аргументацији изнесеној у раду. Рад треба да има најмање пет (5) коришћених и цитираних дјела (књиге, научни и стручни чланци, итд) која се наводе и на крају рада у литератури. Могу се користити и легитимни извори са интернета (електронске књиге, научни и стручни чланци, итд). Дјела у раду и на крају рада треба наводити по упутама о навођењу и документовању које ћете добити од наставника. Технички, рад треба да је штампан са двоструким проредом и маргинама од 2,5 цм и не би требао да буде краћи од 8 нити дужи од 10 страна. Рад се мора предати наставнику или сараднику у термину наведеном у програму предмета.

#### *Напомена о плагијату*

Радови који се пишу на предмету морају бити ваши властити. У случају преписивања на колоквију или, код писања семинарских радова, у случају преношењу туђих дијелова текста без документовања или адекватног обиљежавања пренесених дијелова, односно у случају представљања цјелокупно туђег рада као свог, студент ће добити нула (0) бодова из колоквија или семинарског рада и биће упозорен за плагијат. Уколико у току похађања предмета поново преда уради или преда плагијат, студент ће добити негативну коначну оцјену из предмета.

#### **Завршни испит**

Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из **цијелог градива**. Завршни испит носи највише 50 бодова.

#### **Оцјена из предмета**

*Коначна оцјена* из предмета се изводи сабирањем успјеха постигнутог на свим елементима провјере знања, односно сабирањем бодова из предиспитних обавеза (максимално 50) и бодова из испита (максимално 50).

- За успјешно испуњење предметних обавеза, односно за стицање минималне пролазне оцјене (6), студент мора укупно освојити најмање 51 бод из предиспитних и испитних обавеза на предмету. Оцјена седам (7) одражава успјех од 61 до 70 бодова, оцјена осам (8) од 71 до 80 бодова, оцјена девет (9) од 81 до 90 бодова, а оцјена десет (10) од 91 до 100 бодова.

- Бодови из предиспитних обавеза вриједје на свим испитним терминима у текућој школској години. Ако студент поново похађа предмет у наредној школској години, тад мора (поново) радити и писмене тестове/здатке.



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



**Назив предмета: Супервизија у социјалном раду**

Семестар:	VIII
Статус предмета:	О
Фонд часова:	3+2
Број ЕCTS бодова:	6
Наставник:	Доц.др Андреа Пухалић
Сарадница:	Доц.др Андреа Пухалић
Услов за похађање:	Пракса 1, 2 и 3
Електронска пошта наставника:	<a href="mailto:andrea.puhalic@gmail.com">andrea.puhalic@gmail.com</a>
Електронска пошта сарадника:	<a href="mailto:andrea.puhalic@gmail.com">andrea.puhalic@gmail.com</a>
Консултације:	Уторак, од 12.00 до 14.00 часова и у другим терминима, у складу са договором са студентима

**Опис предмета**

У оквиру овог предмета студенти се упознају са супервизијом, као једном од основних метода за континуиран развој етичке и професионалне компетенције. Студенти стичу разумијевање различитих функција и са њима повезаних модела супервизије у социјалном раду. Посебна разлика се прави између едукативне, административне или организацијске и развојно-интегративне супервизије. Притом се посебна пажња поклања изучавању развојно-интегративне супервизије, њене структуре, основних карактеристика и фаза развоја. Напослијетку, анализирају се индикатори потреба за супервизијом, као и могућности њене примјене у различитим установама и организацијама у социјалном раду.

**Исходи учења**

Успјешним савладавањем градива на овом предмету, студенти ће бити у могућности да:

- разумију одређење и основна обиљежја супервизије
- разликују различите моделе и облике супервизије
- препознају индикаторе потребе за супервизијом
- препознају потребе за супервизијом у различитим институционалним и ванинституционалним системима у социјалном раду.

Поред наведеног, студенти ће стећи и сљедеће способности:

- критичка рефлексивна лична и професионална перспектива на конкретном примјеру из праксе
- развој саморефлексије на лични удио у перцепцији и разумијевању проблема клијената
- концептуализација конкретног примјера из праксе
- заузимање различитих перспектива
- конструктивно давање и примање повратне информације
- повезивање теорије и праксе социјалног рада.

**Садржај предмета**

Садржај предмета се изучава кроз сљедеће тематске цјелине:

1. Концептуално одређење и историјски развој супервизије у социјалном раду
2. Теоријске основе супервизије
3. Вриједносне и етичке основе супервизије

4. Функције и модели супервизије
5. Супервизор и супервизант: одговорности и компетенције
6. Несвјесни процеси у супервизији
7. Креативне методе и технике у супервизији
8. Облици супервизије (*индивидуална, групна и тимска*)
9. Супервизија као метода заштите од професионалног сагоријевања у социјалном раду
10. Супервизија као метода развоја професионалне и етичке компетенције у социјалном раду
11. Потребе за супервизијом у установама социјалне заштите
12. Супервизија волонтера у невладиним организацијама
13. Супервизија студентске праксе
14. Супервизија и кризне интервенције
15. Супервизија и стручно вођење (*coaching*)- међународна перспектива

#### Обавезна литература

1. Ајдуковић, М. и Кајверт, Л. (2004). *Супервизија у психосоцијалном раду*. Загреб: Друштво за психолошку помоћ.
2. Кајверт, Л. (2001). *Креативни простор терапеута*. Сарајево: Свјетлост ИП. Завод за уџбенике и наставна средства.
3. Ајдуковић, МР. (ур.) (2009). *Рефлексије о супервизији: међународна перспектива*. Загреб: Правни факултет Студијски центар социјалног рада. Друштво за психолошку помоћ.

#### Допунска литература

1. Kadushin, A. and Harkness, D. (2002). *Supervision in Social Work*. New York: Columbia University Press.
2. Hawkins, P. and Shohet, R. (2000). *Supervision in the helping professions*. Buckingham · Philadelphia: Open University Pres.
3. Caspi, J. and Reid, W.J. (2002). *Educational Supervision in Social Work*. New York: Columbia University Press.

#### Извођење наставе

Садржај предмета се усваја кроз предавања са интерактивним учењем, искуствено учење у супервизијској групи и дискусионо-рефлексивно прорађивање заданих тема.

#### Друге активности:

Осим класичног облика наставе кроз предавања и дискусије усмјереног на стицање знања и разумијевања, студенти ће имати прилику да кроз директно супервизијско искуство на вјежбама развију вјештину саморефлексије, која се налази у основи континуираног развоја етичке и професионалне компетенције у социјалном раду. Поред тога, учешћем у супервизијским групама развијају се и вјештине конструктивног давања и примања повратне информације, способност заузимања различитих перспектива, концептуализација проблема из праксе, фокусирање на рјешење и повезивање теорије и праксе у социјалном раду.

#### Провјера знања

Провјера знања је континуиран процес који се састоји од двије цјелине: предиспитне обавезе и завршни испит.

#### Предиспитне обавезе

У оквиру предиспитних обавеза студенти полажу два колоквијума, на којима је могуће освојити по 20 бодова (укупно максимално **40** бодова за оба колоквијума).

Присуство настави и вјежбама носи до **5** бодова.

Израда семинарског рада: максимално **5** бодова.

Максималан број бодова које је могуће остварити у оквиру предиспитних обавеза јесте **50**.

#### Завршни испит

Завршни испит се изводи у усменој форми, и на њему је могуће остварити максимално **50** бодова.

Изнимно наставник може организовати завршни испит и у писменој форми.

**Оцјена из предмета**

Коначна оцјена на предмету се добија сабирањем бодова остварених на предиспитним обавезама и завршном испиту.



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
**ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА**

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ  
Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029  
Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



**Назив предмета**  
СОЦИЈАЛНИ РАЗВОЈ И ПЛАНИРАЊЕ

Семестар:	8
Статус предмета:	О
Фонд часова:	3+2
Број ЕCTS бодова:	6
Наставник:	Доц. др Љубо Лепир
Сарадница:	мр Драшко Гајић
Услов за похађање:	нема
Електронска пошта наставника:	ljubolepir@gmail.com
Електронска пошта сарадника:	gdraško@gmail.com
Консултације:	уторак и четвртак од 14 до 15 часова

**Опис предмета**

Предмет се бави са теоријским основама социјалног развоја и планирања и разумијевањем улоге и значаја планирања социјалног развоја у савременом друштву.

**Исходи учења**

Студенти ће бити оспособљени да користе усвојена знања, да разумију савремени социјални развој и његово планирање у различитим земаљама, да их компарирају, да критички преиспитују и да употребљавају стечена знања у свом професионалном развоју.

**Садржај предмета**

Садржај предмета чине слиједеће тематске цјелине:

1. Појмовно и теоријско одређење социјалног развоја;
2. Теоријске концепције о социјалном развоју;
3. Фактори социјалног развоја;
4. Индикатори социјалног развоја;
5. Глобални циљеви одрживог развоја (SDGs);
6. Феномен сиромаштва као антипод социјалном развоју;
7. Анализа актуелног стања социјалног развоја у свијету;
8. Социјални развој неразвијених земаља;
9. Социјални развој земаља у транзицији;
10. Теоријско и појмовно одређење социјалног планирања;
11. Историјски развој социјалног планирања;
12. Социјално планирање на нивоу система – стратешко планирање;
13. Социјално планирање и локална заједница;
14. Планирање на нивоу установе – оперативно планирање;
15. Пројектно планирање;

**Обавезна литература**

1. Лакићевић, М. и Гавриловић, А. (2009). *Социјални развој и планирање*. Бања Лука: ФФ

**Допунска литература**

1. Милосављевић, М. ед. (1998). *Социјална политика у транзицији*, Бања Лука: Центар за проучавање алтернатива и «Социјална мисао».
2. Зринишчак, С. ед. (2006). *Социјална држава у 21. стољећу - привид или стварност*, Зборник радова, Загреб: Правни факултет Свеучилишта у Загребу.

3. Мандић, С. (2004). *Социјални програми, друштвени проблеми и оснаживање утјецаја јавности*, Ревивија за социјалну политику, год. 11, бр. 2: 221-235

#### **Извођење наставе**

Настава ће се изводити у виду предавања подржаних power-point презентацијама, иницирањем дискусија међу студентима, самосталним радовима студената и организовањем излагања гостујућих предавача.

#### **Провјера знања**

колоквијум и индивидуални рад

#### **Предиспитне обавезе**

похађање наставе и вјежби

#### **Завршни испит**

усмени

#### **Оцјена из предмета**

Похађање наставе 5 бодова  
Активност на вјежбама 5 бодова  
Колоквијум 20 бодова  
Индивидуални рад 20 бодова  
Завршни испит 50 бодова



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



Назив предмета:	Теорије и модели психосоцијалног рада
Семестар:	осми
Статус предмета:	обавезни
Фонд часова:	2 часа наставе и 2 часа вјежби
Број ЕCTS бодова:	5 ECTS
Наставник:	проф. др Јагода Петровић
Сарадник:	проф. др Јагода Петровић
Услов за похађање:	уписан трећи семестар
Електронска пошта наставника и сарадника:	jagodapetrovic@yahoo.com
Консултације:	понедељком, 11-12.30, кабинет 204, ФПН

#### Опис предмета

Предмет је савремени концепт здравља као полазни основ за разумијевање очувања и унапређења менталног здравља корисника социјалног рада. Концепт психосоцијалног рада, као специфичан приступ у социјалном раду, биће усмјерен ка приказу теорија и модела психолошког савјетовања и психотерапије. Могућности превентивног третмана и третмана у процесу превладавања проблема у психолошком функционисању (стрес, траума, психолошка криза, породичне кризе) очитоваће се кроз приказ општих психолошко-савјетодавних начела, теоријске и практичне основе најважнијих праваца у психотерапији и психолошком савјетовању (оснивачи, најпознатији представници, теорије личности које стоје у основи појединих праваца, објашњење узрока психосоцијалних проблема, механизми терапијског дјеловања).

#### Исходи учења

- разликовање праваца психолошког савјетовања;
- спознаја о квалитету и мањкавостима појединих праваца;
- оспособљавање за учествовање у психосоцијалном третману, сходно потребама и проблемима клијената социјалног рада;
- стицање предзнања за продубљивање спознаја и вјештина у третману особа које се сусрећу са проблемом психосоцијалног функционисања и опасношћу трајног нарушавања менталног здравља
- оспособљавање за пружање услуга савјетовања у пракси социјалног рада

#### Садржај предмета

Појам психосоцијалног рада  
и савремени концепт менталног здравља  
Стрес, траума, депресија, индивидуална психолошка криза, породична криза  
Асертивност, отпорност, резилјентност, превладавање кризе  
Психоаналитички приступ  
Индивидуална психотерапија  
Егзистенцијалистичке теорије  
Хуманистички приступ  
Гешталт терапија  
Теорија избора и реалитетна терапија  
Бихејвиорална теорија  
Когнитивно-бихејвиорална

Феминистичка терапија
Терапија породичних система
Интегративно стајалиште
Етички и мултикултурални аспекти у примјени појединих теорија и модела

### Уџбеник

- Петровић, Ј. Психотерапијске основе психосоцијалног рада, скрипта са предавања, Бања Лука: Факултет политичких наука;
- Corey, G. (2004): Теорија и пракса психолошког саветовања и психотерапије, Јастребарско: Наклада Слп, стр. 66 – 519.

### Литература

1. Ајдуковић, М. и Кајверт, Л. (2004): Супервизија у психосоцијалном раду. Друштво за психолошку помоћ. Загреб, стр. 13-35
2. Nelson-Jones, R. (2007). Практичне вјештине у психолошком саветовању и помоганју, Наклада Слп, Јастребарско
3. Dumont, F. i Corsini, R.J. (2003.). Šest terapeuta i jedan klijent. Naklada Slap: Jastrebarsko.

### Извођење наставе

- Настава на предмету ће се изводити представљањем тема у виду пауер-поинт презентација, разговором о питањима из наставне материје, читањем заданих материјала и припремом приказа појединих терапијских модела, писањем колоквија и радова из предиспитних обавеза.
- Темељна предметна обавеза за све студенте је редовно похађање наставе, читање наставних материјала и писање предиспитних обавеза у току семестра.
- Да би стекао услов за овјеру уредног похађања предмета, студент(ица/киња) може укупно изостати највише три недјеље, односно 20% наставе из предмета. За студенте који касне на час више од десет минута или који час напусте десет и више минута раније сматраће се да нису присуствовали том часу.
- Мобилни телефони увијек морају бити искључени у току извођења наставе на предмету

### Провјера знања

Провјера знања ће се вршити током семестра у виду предиспитних обавеза, а на крају семестра путем испита у вријеме редовних испитних рокова.

### Предиспитне обавезе

Предиспитне обавезе се састоје из: два (2) колоквија (по 20 бодова), једног (1) семинарског рада на задану тему (5 бодова) и уредног и активног похађања предмета (5 бодова). На предиспитним обавезама може се укупно освојити највише 50 бодова.

#### *Активно похађање предмета*

Да би стекао бодове за активно похађања предмета, студент(киња) може укупно изостати највише три недјеље, односно 20% наставе из предмета.

#### *Колоквиј*

Колоквиј је писмени тест који се изводи у току семестра. Наставник или сарадник ће на почетку семестра ближе објаснити начин извођења и термине колоквија. Сви колоквији се одржавају у терминима вјежби, а редовна настава се не прекида због одржавања колоквија. Студенти су обавезни писати колоквије и за оне који, из било ког разлога, не приступе колоквију, сматраће се да га нису положили и добиће нула (0) бодова, у складу са Одлуком о праћењу и вредновању рада студената у школској 2012/2013. години.

#### *Семинарски рад*

Ово је библиотечко-истраживачки рад на једну од тема из програма, по избору студента. Рад

треба да садржи увод, кратак преглед најважнијих теоријских приступа теми, објашњење и образложење проблема (или резултате истраживања), те закључак или властито мишљење засновано на аргументацији изнесеној у раду. Рад треба да има најмање пет (5) коришћених и цитираних дјела (књиге, научни и стручни чланци, итд) која се наводе и на крају рада у литератури. Могу се користити и легитимни извори са интернета (електронске књиге, научни и стручни чланци, итд). Дјела у раду и на крају рада треба наводити по упутама наставника о навођењу и документовању. Технички, рад треба да је штампан са двоструким проредом и маргинама од 2,5 цм и не би требао да буде краћи од 8 нити дужи од 10 страна. Рад се мора предати наставнику или сараднику у термину наведеном у програму предмета.

#### *Напомена о плагијату*

Радови који се пишу на предмету морају бити ваши властити. У случају преписивања на колоквију или, код писања семинарских радова, у случају преношењу туђих дијелова текста без документовања или адекватног обилежавања пренесених дијелова, односно у случају представљања цјелокупно туђег рада као свог, студент ће добити нула (0) бодова из колоквија или семинарског рада и биће упозорен за плагијат. Уколико у току похађања предмета поново преда плагијат, студент ће добити негативну коначну оцјену из предмета.

#### **Завршни испит**

Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива. Завршни испит носи највише 50 бодова.

#### **Оцјена из предмета**

- Коначна оцјена из предмета се изводи сабирањем успјеха постигнутог на свим елементима провјере знања, односно сабирањем бодова из предиспитних обавеза (максимално 50) и бодова из испита (максимално 50).
- За успјешно испуњење предметних обавеза, односно за стицање минималне пролазне оцјене (6), студент мора укупно освојити најмање 51 бод из предиспитних и испитних обавеза на предмету. Оцјена седам (7) одражава успјех од 61 до 70 бодова, оцјена осам (8) од 71 до 80 бодова, оцјена девет (9) од 81 до 90 бодова, а оцјена десет (10) од 91 до 100 бодова.
- Бодови из предиспитних обавеза вриједје на свим испитним терминима у текућој школској години. Ако студент поново похађа предмет у наредној школској години, тад мора (поново) радити и писмене тестове.

Услови похађања предмета и полагања испита из предмета ближе су дефинисани у Одлуци о праћењу и вредновању рада студената у школској 2012/2013. години Факултета политичких наука.



## Назив предмета

### Сосијална заштита у ванредним ситуацијама

Семестар:	осми
Статус предмета:	изборни
Фонд часова:	2 + 1
Број ЕCTS бодова:	4
Наставник:	проф.др Мира Ђук
Сарадница:	мр Драшко Гајић
Услов за похађање:	без услова
Електронска пошта наставника:	
Електронска пошта сарадника:	gdrasko@gmail.com
Консултације:	према распореду

#### Опис предмета:

Предмет је утемељен на потреби оспособљавања будућих социјалних радника за дјеловање у ванредним ситуацијама које се дешавају због елементарних непогода, ратних догађаја и других кризних ситуација. Ванредне ситуације више нису ријеткост и у посљедњих тридесет година социјални радници су се више пута суочили са потребом дјеловања у таквим условима. Организације социјалне заштите су важан субјект снага за заштиту и спасавање у локалним заједницама и зато је неопходно да се у образовању социјалних радника омогући стицање знања и вјештина за дјеловање у контексту ванредних услова.

#### Исходи учења

Студенти ће овладати знањима за професионално ангажовање у дјеловању система социјалне заштите у ванредним ситуацијама. Стим у вези, разумјевањем холистичке перспективе социјалног рада, социјалног планирања, кризног менаџмента и управљања ризицима имаће неопходна знања да се као социјални радници стручно-системски позиционирају у домену нормативне, институционалне и професионалне димензије за стручно - планско дјеловање у ванредним ситуацијама.

#### Садржај предмета

Садржај предмета обухвата обраду :

1. Социјална заштита – појам и улоге
2. Појам и класификација ванредне ситуације
3. Оквир дјеловања социјалне заштите у ванредним ситуацијама:
4. Међународни документи и организације од значаја за дјеловање у ванредним ситуацијама
5. Нормативна оквир дјеловања у ванредној ситуацији
6. Систем заштите и спасавања
7. Субјекти система заштите и спасавања
8. Начела заштите и спасавања
9. Процјена угрожености од елементарних непогода и других несрећа.
10. Улога социјалног рада и социјалне заштите у ванредним ситуацијама ,
11. Припрема система социјалне заштите и припадајућих институција за дјеловање у ванредним ситуацијама
12. Планирање дјеловања система социјалне заштите и центра за социјални рад у ванредној ситуацији
13. Дјеловање система и субјеката социјалне заштите у припремној фази, фази дјеловања и фази након ванредне ситуације- фази рехабилитације
14. Комуникацију у ванредној ситуацији,
15. Мониторинг и евалуацију функционисања система социјалне заштите и центара за социјални рад у ванредним ситуацијама.

### Обавезна литература

1. Clarke, D. and Dercon, S. (2016) *Dull disasters-How Planning Ahead Will Make a Difference*. New York: Oxford University Press
2. Буљубашић, С., и остали, (2015) *Приручник за дјеловање центара за социјални рад у ванредним ситуацијама изазваним природним несрећама*. Федерално министарство рада и социјалне политике и Министарство здравља и социјалне заштите Републике Српске, Сарајево-Графика Шаран
3. Kešetović, Z. (2008) *Krizni menadžment*, Beograd: Fakultet za bezbednost
4. Huseinbašić, Č. (2009) *Upravljanje sistemom zaštite i spašavanja*, Sarajevo: Jordan studio

### Допунска литература

1. Tatalović, S., ur. (2014) *Zbornik radova Međunarodne znanstveno-stručne konferencije Dani kriznog upravljanja 22.-23. svibnja 2014*. Velika Gorica, Hrvatska. Velika Gorica: Veleučilište Velika Gorica
2. *Zakon o zaštiti i spasavanju u vanrednim situacijama*, „Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 121/12.
3. *Uredba o sadržaju i načinu izrade plana zaštite od elementarne nepogode i druge nesreće*, „službeni glasnik Republike Srpske“, br. 68/13.

### Извођење наставе

Настава ће се изводити на факултету у виду излагања, пауер-поинт презентација, дискусија, излагања студената, групне расправе, писања семинарских радова и консултације са професором и асистентом.

### Провјера знања

Провјера знања обухвата испуњавање и вредновање предиспитних обавеза и завршног испита према Правилнику који је донешен и усвојен од стране органа Универзитета. Студенти приступају провјерама знања у оквиру испуњавања предиспитних обавеза, и обавезно на завршном усменом испиту.

### Предиспитне обавезе

Предиспитне обавезе обухватају :  
присуство на настави ( предавања и вјежбе)  
Израда индивидуалног семинарског рада са презентацијом  
Израда групног семинарског рада са презентацијом

### Завршни испит

Завршни испит се организује у складу Правилима студирања на I и II циклусу студија

### Оцјена из предмета

Оцјењивање из предмета је у складу Правилима студирања на I и II циклусу студија, при чему се предвиђене предиспитне обавезе вреднују: присуство настави и вјежбама са 10 ECTS , индивидуални семинарски рад са презентацијом до 20 ECTS , групни семинарски рад са презентацијом до 20 ECTS. На завршном испиту студент/студенткиња може да оствари до 50 ECTS.



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



Назив предмета:	Социјални рад у школи
Семестар:	осми
Статус предмета:	изборни
Фонд часова:	2 часа предавања и један час вежби
Број ЕCTS бодова:	4 ЕCTS
Наставник:	Доц. др Весна Шућур-Јањетовић
Сарадник:	---
Услов за похађање:	Уписан пети семестар
Електронска пошта наставника и сарадника:	<a href="mailto:vesnasj@yahoo.com.au">vesnasj@yahoo.com.au</a>
Консултације:	Према распореду

#### Опис предмета

Предмет *Социјални рад у школи* чини петнаест основних цјелина: 1 – О социјалном раду у васпитно-образовним установама; 2 – Социјални рад у предшколским установама; 3 – Социјални рад у школи; 4 – Социјални рад са дјецом и малолетницима са поремећајима и девијантним понашањем; 5 – Социјални рад са дјецом са сметњама у развоју; 6 – Социјални рад са занемареном и зостављаном дјецом; 7 – Методе социјалног рада у васпитно-образовним установама; 8 – Стандарди социјалног рада у основним школама; 9 – Социјални рад у образовно-васпитној систему у Републици Српској; 9 – Основе програма социјалног рада у школама (основним и средњим); 10 – Тимски рад социјалног радника и других стручних сарадника у школи (основној и средњој); 11 – Пројектне активности социјалних радника у школама; 12 – Основе пројектног планирања и поступак израде пројекта у школи; 13 – Анализа проблема и дефинисање пројектне идеје. Дефинисање циљева и циљних група пројекта. 14 – Дефинисање пројектних активности и индикатора. Израда логичке матрице пројекта. Израда буџета. 15 – Дефинисање процеса евалуације пројекта. Садржај приједлога пројекта (пријавна документација) и процес доношења одлуке о изради пројектног приједлога – административна процедура.

Својом структуром предмет треба да понуди сазнања везана за етиологију и феноменологију појава које угрожавају развој дјете и ученика и манифестују се као отежавајући фактор васпитно-образовног процеса са негативним посљедицама на њихов развој и успјешност процеса одрастања, социјализације, васпитања и образовања, а такође и методе и методске поступке за рад на превазилажењу проблема и сузбијању негативних посљедица већ насталих по дјецу и ученике.

Садржај предмета укључује и елементе посебно значајне за стандардизацију рада социјалних радника у школама, кроз знања о: Основама програма социјалног рада у школама; Тимском раду социјалних радника и других стручних сарадника у школи; Пројектним активностима социјалних радника у школама.

#### Исходи учења

После завршеног курса студенти ће моћи да користе усвојена знања о социјалном раду у школи, теоријским основама, искуствима и начинима дјеловања, као и да овладају методологијом за израду пројекта. Исход учења биће и разумевање савременог друштвеног контекста у којем се одвија образовање, социјалног аспекта образовања и растући значај социјалног рада у њему узрокован савременим промјенама у породичном начину живота и друштву уопште. Студенти ће бити оспособљени да препознају специфичне потребе и потенцијале дјете и њихових породица

које су посебно значајне за развој дјете и сам процес социјализације и образовања; потребе и потенцијале васпитно-образовног система и саме заједнице. Послије завршеног курса студенти ће имати знања и компетенције да знају *шта* социјални радник ради у школи, и *како* ради тј. како обавља задатке и спроводи активности у оквиру дјелокруга рада социјалног радника, али и као дио тима Стручне службе школе.

### Уџбеник

1. Гавриловић, А., Шућур-Јањетовић, В. (2014): „Социјални рад у васпитно-образовним установама“; Факултет политичких наука Бања Лука, Графид.
2. Гавриловић, А., Шућур-Јањетовић, В., Лепир, Љ. (2016): „У сусрет стандардима социјалног рада у основним школама“, Универзитет у Бањој Луци, Факултет политичких наука: Министарство просвјете и културе Републике Српске, Графомарк. Лакташи.
3. Гавриловић, Југовић, Лепир (ур.) (2013): “Социјални рад у школи – теоријско методолошке основе“, Факултет политичких наука Бања Лука; Графомарк, Лакташи.

### Литература

1. Ментална хигијена, Иван Видановић и Душан Колар
2. Социјални рад са родитељима деце ометене у менталном развоју, Милорад Миловановић Савез друштава за помоћ МНРА у Републици Србији, Београд, 2000.
3. Социјални рад у заједници, М. Милосављевић и М. Бркић, (Издавачко предузеће "Социјална мисао", 2005)
4. Изван граница друштва, М. Милосављевић и А.Југовић (Универзитет у Београду Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, 2009)

### Извођење наставе

- Настава на предмету ће се изводити представљањем тема и разговором о питањима из наставне материје, као и читањем заданих материјала и писањем колоквија и радова из предиспитних обавеза.

- Темељна предметна обавеза за све студенте је редовно похађање наставе, читање наставних материјала и писање предиспитних обавеза у току семестра.

- Да би стекао услов за овјеру уредног похађања предмета, студент(ица/киња) може укупно изостати највише три недеље, односно 20% наставе из предмета. За студенте који касне на час више од десет минута или који час напусте десет и више минута раније сматраће се да нису присуствовали том часу.

- Мобилни телефони увијек морају бити искључени у току извођења наставе на предмету.

### Провјера знања

Провјера знања вршиће се током семестра, у виду предиспитних обавеза, као и на крају семестра, из испита, у време редовних испитних рокова.

### Предиспитне обавезе

Предиспитне обавезе састоје се из: једног (1) колоквијума (20 бодова) и једног Акционог плана социјалног радника у васпитно-образовној установи (20 бодова) и уредног и активног похађања предмета - настава и вежбе (10 бодова). На предиспитним обавезама може се укупно освојити највише 50 бодова.

#### *Активно похађање предмета*

Да би стекао бодове за активно похађања предмета, студент(ица/киња) може укупно изостати највише три недеље, односно 20% наставе из предмета.

#### *Колоквијум*

Колоквијум је писмени тест који се изводи у току семестра. Наставник или сарадник ће на почетку семестра ближе објаснити начин извођења и термине колоквијума. Сви колоквијуми се одржавају у терминима вежби, а редовна настава се не прекида због одржавања колоквијума.

Студенти су обавезни писати колоквијуме, а за оне који, из било ког разлога, не приступе колоквијуму, сматраће се да га нису положили и добиће нула (0) бодова, у складу са Одлуком о праћењу и вредновању рада студената у школској 2012/2013. години.

#### *Семинарски рад*

Ово је библиотечко-истраживачки рад на једну од тема из програма, по избору студента. Рад треба да садржи увод, кратак преглед најважнијих теоријских приступа теми, објашњење и образложење проблема (или резултате истраживања), те закључак или властито мишљење засновано на аргументацији изнесеној у раду. Рад треба да има најмање пет (5) коришћених и цитираних дела (књиге, научни и стручни чланци, итд) која се наводе и на крају рада у литератури. Могу се користити и легитимни извори са интернета (електронске књиге, научни и стручни чланци, итд). Дела у раду и на крају рада треба наводити по упутствима о навођењу и документовању које ћете добити од наставника. Технички, рад треба да је штампан са двоструким проредом и маргинама од 2,5 цм и не би требао да буде краћи од 8 нити дужи од 10 страна. Рад се мора предати наставнику или сараднику у термину наведеном у програму предмета.

#### *Напомена о плагијату*

Радови који се пишу на предмету морају бити ваши властити. У случају преписивања на колоквијуму или, код писања семинарских радова, у случају преношењу туђих делова текста без документовања или адекватног обележавања пренесених делова, односно у случају представљања целокупно туђег рада као свог, студент ће добити нула (0) бодова из колоквијума или семинарског рада и биће упозорен за плагијат. Уколико у току похађања предмета поново преда уради или преда плагијат, студент ће добити негативну коначну оцену из предмета.

#### **Завршни испит**

Завршни испит обавља се усмено и на њему се проверава знање из целог градива. Завршни испит носи највише 50 бодова.

#### **Оцјена из предмета**

- *Коначна оцена* из предмета изводи се сабирањем успеха постигнутог на свим елементима провере знања, односно сабирањем бодова из предиспитних обавеза (максимално 50) и бодова из испита (максимално 50).
- За успешно испуњење предметних обавеза, односно за стицање минималне пролазне оцене (6), студент мора укупно освојити најмање 51 бод из предиспитних и испитних обавеза на предмету. Оцена седам (7) одражава успех од 61 до 70 бодова, оцена осам (8) од 71 до 80 бодова, оцена девет (9) од 81 до 90 бодова, а оцена десет (10) од 91 до 100 бодова.
- Бодови из предиспитних обавеза вреде на свим испитним терминима у текућој школској години. Ако студент поново похађа предмет у наредној школској години, тад мора (поново) радити и писмене тестове.



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
**ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА**

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ  
Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029  
Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



**Тимски рад у социјалном раду**

<b>Семестар:</b>	осми
<b>Статус предмета:</b>	изборни
<b>Фонд часова:</b>	2 часа наставе и 1 часа вјежби
<b>Број ЕCTS бодова:</b>	3 ЕCTS
<b>Наставник:</b>	Проф. др Мирослав Бркић
<b>Сарадница:</b>	мр Оливера Грбић
<b>Услов за похађање:</b>	уписан осми семестар
<b>Електронска пошта наставника:</b>	brkicmiroslav@ikomline.net
<b>Електронска пошта сарадника:</b>	oliveragrbc@live.com
<b>Консултације:</b>	понедељак: 12.00-14.00h, кабинет 406, ФПН четвртак: 10.00-12.00h, кабинет 406, ФПН

**Опис предмета**

Овај предмет је усмјерен ка проширивању знања и вјештина студената из области тимског рада у социјалном раду, који представља један од основних метода рада. Узимајући у обзир друштвени, професионални, институционални контекст дјеловања савременог социјалног рада и комплексност социјалних проблема који захтијевају тимски приступ, у овом предмету ће студенти моћи упознати са: појмовно-теоријским основама групног понашања и групне динамике; врстама група и њиховим карактеристикама; тимовима; тимским радом; и управљањем конфликтима, са једне стране. Са друге стране, имаће могућност да све што науче и примјене кроз реализацију тимског задатка и на тај начин усвоје сет вјештина потребних за успостављање и управљање тимовима.

**Исходи учења**

Од студената се очекује: (1) да овладају продубљеним теоријским знањима о групном понашању и групној динамици, тимовима и тимском социјалном раду и (2) да овладају практичним вештинама везаним за тимски рад у социјалном раду, као што су: формирање тимова, управљање тимским процесима, коришћење људских ресурса, успостављање ефикасног тимског рада и управљање конфликтима.

**Садржај предмета**

Садржај предмета обухвата: Појмовно - теоријске основе групног понашања; Појмовно - теоријске основе групне динамике; Врсте група; Карактеристике група: заједнички циљеви, величина, сљедбеници; Карактеристике група: улоге, норме, статус, кохезија и групно одлучивање; Тимови као специјална врста групе, врсте тимова и улоге чланова и водитеља тимова; Стварање и развој тимова; Дефиниција тимске ефикасности и карактеристике ефикасних тимова; Тимски рад: појам тимског рада; Тимски социјални рад; Управљање конфликтима: моћ; дефиниција конфликта; Управљање конфликтима: главни узроци конфликта; врсте конфликта; Управљање конфликтима: стратегије и управљање конфликтима; Управљање конфликтима: лидерство; и Завршна расправа.

**Обавезна литература**

Брајша, П. и Стакић, Ђ. (1991). *Тимски рад*. Загреб: Библиотека „Социјална заштита“, 87-116  
Лончаревић, Р. (2005). *Менаџмент у акцији*. Бања Лука: Економски факултет, Универзитет у

Бањој Луци, 47-79, 83-91, 181-225, 229-244

Грбић, О. (2014). Предности и недостаци тимског социјалног рада. стр. 93-3114. *Часопис за теорију и праксу социјалне политике и социјалног рада. Социјална политика*. Београд: Тузла: Центар за социјалне иновације. бр. 2/2014 год. 49.

#### Допунска литература

Милосављевић, М. и Видановић, И. (1999). *Социјални рад и добровољне социјалне активности*. Београд: ФПН.

Stewart, G. L., Manz, C. C. & Sims, P. H., (1999). *Team work and Group Dynamics*. New York: John Wiley & Sibs, Inc.

Levi D. (2010). *Group Dynamics for Teams*. [3rd ed.]. London: SAGE Publications, Inc.

Грбић, О. (2015). Тимска организациона структура центара за социјални рад. стр. 273-302. У: Панџић, А. (ур.) *Менаџмент у социјалном раду. Унапређење квалитета социјалне заштите*. Тузла: Центар за социјалне иновације.

#### Извођење наставе

- Настава ће бити интерактивна у свим сегментима предавања и вјежби. Користиће се дискусионе групе, рад у великој групи, малим групама, самосталне активности студената, супервизија тимског рада и *power-point* презентације. Студенти ће проћи кроз практични тренинг, овладати вјештинама и техникама за успјешно вођење тимова.

- Темељна предметна обавеза за све студенте је редовно похађање предавања и вјежби, читање наставних материјала и писање предиспитних обавеза у току семестра.

- Да би стекао услов за овјеру уредног похађања предмета, студент(ица/киња) може укупно изостати највише три недјеље, односно 20% наставе из предмета. За студенте који касне на час више од десет минута или који час напусте десет и више минута раније сматраће се да нису присуствовали том часу.

- Мобилни телефони увијек морају бити искључени у току извођења наставе на предмету.

#### Провјера знања

Провјера знања ће се вршити током семестра, у виду предиспитних обавеза, као и на крају семестра, и на испиту, у вријеме редовних испитних рокова.

#### Предиспитне обавезе

Предиспитне обавезе се састоје из: два (2) колоквија (по 20 бодова), сваки колоквијум чине два (2) есеја (по 10 бодова) који студенти пишу индивидуално; активног учења у свим фазама одвијања предавања и вјежби (5 бодова); и уредног похађања предмета (5 бодова). На предиспитним обавезама може се укупно освојити највише 50 бодова.

##### *Активно учење*

Активно учење подразумијева укључивање у интераткиван рад сваког студента(ице/киње) путем: припрема за вјежбе, излагања у име тима, критичког промишљања и рефлесије у односу на процесе у тиму, властитој улози и улогама других у тимском раду, као и групним процесима и интеракцијама цијеле групе на изборном предмету.

##### *Похађање предмета*

Да би стекао бодове за активно похађања предмета, студент(ица/киња) може укупно изостати највише три недјеље, односно 20% наставе из предмета.

##### *Колоквиј*

Колоквиј чине два (2) есеја на задату тему који студенти пишу индивидуално у току семестра. Наставник или сарадник ће на почетку семестра ближе објаснити начин извођења и термине за обавезе из колоквија. Сви колоквији ће се одржавати у терминима вјежби, а редовна настава се не прекида због одржавања колоквија. Студенти су обавезни писати колоквије и за оне који, из било

ког разлога, не приступе колоквију, сматраће се да га нису положили и добиће нула (0) бодова, у складу са Правилником о студирању на првом и другом циклусу Универзитета у Бањој Луци, бр. 02/04-3.2551-17/15.

#### *Напомена о плагијату*

Радови који се пишу на предмету морају бити ваши властити, уз документовање и адекватно обиљежавања пренесених дијелова (извора литературе) у самом тексту, односно на крају текста (есеја). У случају представљања туђег рада као свог, студент ће добити нула (0) бодова из колоквија, односно есеја и биће упозорен за плагијат. Уколико у току похађања предмета поново уради или преда плагијат, студент ће добити негативну коначну оцјену из предмета

#### **Завршни испит**

Завршни испит обавља се усмено. Тим завршава испит одбраном пројекта на коме је радио цијелин семестар, а **знања стечена у току цијелог семестра** се процјењују индивидуално. Завршни испит носи највише 50 бодова.

#### **Оцјена из предмета**

*Коначна оцјена* из предмета се изводи сабирањем успјеха постигнутог на свим елементима провере знања, односно сабирањем бодова из предиспитних обавеза (максимално 50) и бодова из испита (максимално 50).

- За успјешно испуњење предметних обавеза, односно за стицање минималне пролазне оцјене (6), студент мора укупно освојити најмање 51 бод из предиспитних и испитних обавеза на предмету. Оцјена седам (7) одражава успјех од 61 до 70 бодова, оцјена осам (8) од 71 до 80 бодова, оцјена девет (9) од 81 до 90 бодова, а оцјена десет (10) од 91 до 100 бодова.
- Бодови из предиспитних обавеза вриједу на свим испитним терминима у текућој школској години. Уколико студент поново похађа предмет у наредној школској години, тад је обавезан (поново) урадити и све предиспитне обавезе.



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
**ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА**

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387 (0)51 304 032 Е-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org



## СОЦИЈАЛНИ РАД СА ЗАВИСНИЦИМА

Семестар:	Осми (8)
Статус предмета:	изборни
Фонд часова:	30 часова предавања и 15 часова вјежби (2+1)
Број ECTS бодова:	3 бода
Наставник:	Проф. др Сања Радетић Ловрић
Сарадница:	Мр Андреа Ракановић Радоњић
Услов за похађање:	Није условљен
Електронска пошта наставника:	<a href="mailto:sanja.radetic.lovric@gmail.com">sanja.radetic.lovric@gmail.com</a>
Електронска пошта сарадника:	<a href="mailto:andrea.rradonjic@gmail.com">andrea.rradonjic@gmail.com</a>
Консултације:	У предвиђеном термину консултација

### Опис предмета

Циљеви и задаци предмета су да студенти кроз теоријску и практичну наставу упознају основне принципе поремећеног понашања зависника да би у практичном - тимском и самосталном раду пружали адекватну помоћ и подршку појединцима и породицама са посебним потребама, укључујући доступне интервенције у оквиру социјалног рада уопште, као и социотерапијску помоћ појединцима и породици зависника.

### Исходи учења

Исходи учења су специфичније одређени наставним циљевима. Студенти ће бити оспособљени за професионално учествовање у тимском терапијском раду са зависницима и њиховим породицама, а нарочито за пружање подршке и оснаживање зависника и њихове породице у социјалној заједници.

### Садржај предмета

Поимање болести зависности и поремећаја понашања; Психијатријске супстанце у социјалној средини; Криза адолесценције и ризична понашања; Пушење и никотинска зависност; Наркоманије; Алкохолизам: дефиниције, димензије и врсте; Фазе алкохолизма; Социјалне, психолошке и тјелесне посљедице; Породични алкохоличарски систем: зависник, супруге, дјеца и други значајни; Особине личности, вјештине и знања терапута (социјалног радника); Третман алкохоличара, мотивација и циљеви; Примјена групних принципа у терапији зависника; Системска породична терапија; Принципи ТЗ и комуне; Клубови лијечених алкохоличара и улога социјалног радника.

### Обавезна литература

1. Стојковић, Л., Седмак, Т, (2003): Алкохолизам – терапијски концепти ипракса. ЗУНС, Београд.
2. Станковић, З., Беговић, Д. (2003): Алкохолизам – од прве до посљедње чаше, Креативни центар, Београд.
3. Настасић, П. (2004): Не дозволи да те дрога избаци из игре. Прибрени преглед, Београд.

### Допунска литература

### **Извођење наставе**

Предавања, вјежбе, практичан рад, студијске посјете.  
Самосталне активности, вјежбе на терену, групне активности према интересовању – израда самосталног семинарског рада.

### **Провјера знања**

Провјера знања ће се вршити током семестра, у виду извршавања предиспитних обавеза, као и на крају семестра, полагање испита, у вријеме редовних испитних рокова.

### **Предиспитне обавезе**

Предиспитне обавезе се састоје из: два (2) колоквијума (по 20 бодова); уредног и активног похађања предмета (10 бодова – 5 бодова присуство настави и вјежбама и 5 бодова активност на предавањима и вјежбама). На предиспитним обавезама може се укупно освојити највише 50 бодова.

Да би стекао бодове за активно похађање предмета, студент може укупно изостати највише 20% наставе и вјежби из предмета.

### **Завршни испит**

Завршни испит обавља се у правилу усмено, али се може изводити и у писменом облику. На испиту се врши провјера знања из **цијелог градива**. Завршни испит носи највише 50 бодова.

### **Оцјена из предмета**

**Коначна оцјена** из предмета се изводи сабирањем успјеха постигнутог у свим елементима провјере знања, односно сабирањем бодова из предиспитних обавеза (максимално 50) и бодова освојених приликом полагања испита испита (максимално 50).

- За успјешно испуњење предметних обавеза, односно за стицање минималне пролазне оцјене (6), студент мора укупно освојити најмање 51 бод из предиспитних и испитних обавеза на предмету. Оцјена седам (7) одражава успјех од 61 до 70 бодова, оцјена осам (8) од 71 до 80 бодова, оцјена девет (9) од 81 до 90 бодова, а оцјена десет (10) од 91 до 100 бодова.

- Бодови из предиспитних обавеза вриједу на свим испитним терминима у текућој школској години. Ако студент поново похађа предмет у наредној школској години, тада има обавезу (поново) радити и писмене тестове који се односе на предиспитне обавезе.